

**Základná škola s materskou školou
Žabokreky nad Nitrou**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre 1. stupeň ZŠ – ISCED 1

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Základnou funkciou vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni základnej školy je naučiť žiakov spisovnú podobu materinského jazyka, osvojiť si správny pravopis a gramatiku a najmä rozvíjať vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti, a to na úrovni ústnej i písomnej.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má komplexný charakter, pretože spája jazykovú, slohovú zložku, písanie, literárnu zložku a čítanie.

Jazyk slovenský ako vyučovací jazyk má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov. Slovenčina je štátnym jazykom na území SR. Ovládanie štátneho jazyka na dobrej úrovni zabezpečuje žiakom možnosť nielen dobre zvládnuť školské vzdelávanie, ale i úspešné uplatnenie sa na trhu práce.

Jazyk slovenský v 1. ročníku základnej školy má prioritné a špecifické postavenie. Schopnosť čítať a písať je jedna zo základných životných kompetencií, ktorých základ žiaci získavajú práve v 1. ročníku ZŠ. Žiak si z predškolského obdobia prináša so sebou určité jazykové zručnosti a návyky, ktoré má následne rozvíjať z viacerých aspektov. K hlavným aspektom patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry, ktoré by mal zvládať na elementárnej úrovni. V rámci zložky čítanie a literárna výchova by sa mal dôraz klásť na čítanie s porozumením. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka jazykovej výchovy – vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám, a prostredníctvom nich k materinskému jazyku, ako nositeľovi národných tradícií a formovania národného povedomia žiaka. Písanie je základným nástrojom gramotnosti a zároveň slúži aj ako prostriedok dorozumievací a komunikačný. Na hodinách písania sa žiaci učia písať predpísané tvary písmen a číslíc (latinka) s ohľadom na dodržiavanie hygienických a estetických zásad. V oblasti slohu sa učia žiaci vyjadrovať v krátkych ústnych prejavoch, odpovedajú na otázky, vedú sformulovať prosbu a poďakovanie, vedú sa ospravedlniť, poblahoželať blízkym osobám, formulovať krátku správu.

2. Ciele predmetu

Cieľom jazykového vyučovania je naučiť žiakov nielen základné pojmy a poučky, ale naučiť ich myslieť v súvislostiach, komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni a naučiť ich rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky. Nezanedbateľnou je i literárna zložka

jazyka. Prostredníctvom nej sa žiaci zoznamujú s literárnymi dielami a ich tvorcami a vytvárajú si k nim kladný vzťah.

3.Kompetencie

Kompetencie - spôsobilosti, ktoré je potrebné zvládnuť v procese vyučovania materinského jazyka, a ktoré sa opierajú o **klúčové** (základné) kompetencie.

Zaradujeme sem:

Poznávacie a rečové kompetencie

Percepčno-motorické zručnosti:

1. čítať písmená abecedy a arabské číslice aj v súvislosti s učivom v matematike,
2. odpísať alebo podľa diktovania napísať jednoduchý text a arabské číslice.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti:

1. zapamätať si základné informácie a vedieť ich použiť v praxi,
2. v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre 1. ročník ZŠ.

Analytické zručnosti:

1. fonologické schopnosti – analýza zvukovej roviny jazyka na úrovni vety, slova, slabiky, identifikácie rýmu a aliterácií,
2. v prípravnej etape nácviku čítania vedieť analytickými činnosťami v spojení s využívaním sluchového rozlišovania hlások určiť prvú hlásku slova. Ovládanie detailnej analýzy slova podriaďiť postupne sa rozširujúcim čitateľským schopnostiam

Tvorivé zručnosti:

1. porozprávať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
2. porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu),
3. dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner,
4. zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text. Žiaci si rozdelia úlohy z textu a snažia sa zahrať krátky príbeh z textu. Dbáme na správny prednes, artikuláciu, gestikuláciu, pohyb.

Verejná prezentácia textu, verejný prejav:

1. pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na (primeranej) úrovni žiaka 1. ročníka ZŠ,
2. osvojiť si výslovnosťnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov,
3. reprodukovať umelecký text (doslovne, podrobne, stručne). Ak učiteľ spozoruje, že žiak sa len veľmi ťažko naučí naspamäť básničku alebo iný text, môže ho vyzvať, aby sa ho naučil aspoň stručne alebo aby ho podrobne zreprodukoval.

Informačné zručnosti:

1. naučiť žiaka poznať a používať jazykové slovníky a príručky (platí od 2. ročníka ZŠ a na primeranej úrovni).

Komunikačné zručnosti:

1. adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,

2. vyjadrovať sa neverbálne a reagovať na neverbálnu komunikáciu,
3. naučiť žiaka verejne sa prezentovať a obhájiť si vlastný názor.

Predmetové kompetencie

Motorické zručnosti

- samostatne písať jednoduché texty s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písaná a tlačaná podoba)
- podľa predlohy odpísať alebo podľa diktovania napísať arabské číslice v súvislosti s matematikou

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- zapamätať si základné informácie a fakty a vedieť ich používať v praxi
- vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi
- v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre ZŠ

Analytické zručnosti a interpretačné zručnosti

- uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatried'ovať
- prerozprávať obsah prečítaného textu
- vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu

Tvorivé zručnosti

- tvoriť a ústne prezentovať vlastný text
- napísať a porozprávať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh)
- porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu)
- dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner
- zdramatizovať rozprávku
- dbať na správny prednes, artikuláciu, gestikuláciu, pohyb

Technika čítania a verejná prezentácia textu, verejný prejav

- správne, plynule a s porozumením čítať nahlas aj potichu na primeranej úrovni žiaka
- pri ústnom prejave a hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na primeranej úrovni žiaka
- recitovať básne a úryvky z prózy
- pri čítaní dramatických textov výrazne reprodukovat' priamu reč

Informačné zručnosti

- vedieť využívať možnosti vyhľadania si daných informácií formou kníh, slovníkov, encyklopédií, internetu (na primeranej úrovni žiaka)
- orientovať sa v školskej knižnici

Komunikačné zručnosti

- adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu
- vyjadrovať sa neverbálne a reagovať na neverbálnu komunikáciu
- postupne naučiť žiaka verejne sa prezentovať a obhájiť si vlastný názor (na primeranej úrovni žiaka)

Pojmy

Písanie:

samohlásky, dvojhĺsky, spoluhlásky, arabské číslice, písmená: malé, veľké, písané, tlačené.

Zvuková stránka jazyka:

slabiky, slová, delenie hlások na samohlásky – spoluhlásky – dvojhĺsky, samohlásky: krátke – dlhé (rozdelenie a názvy len v 2. ročníku ZŠ, v 1. ročníku poznávať samohlásky len informatívne), spoluhlásky: tvrdé – mäkké (podobne ako samohlásky), dĺžeň, mäkčeň, vokáň, bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka, melódia vety: oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej, želacej, zvolacej, slabikotvorné hlásky l, í, r, f, výslovnosť a výskyt ä.

Syntaktická/skladobná rovina:

jednoduchá veta, triedenie viet podľa obsahu na: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie.

Sloh:

pozdrav, oslovenie, tykanie/vykanie, predstavenie sa, privítanie, rozlúčenie, prosba/želanie, poďakovanie, ospravedlnenie – ústne, ospravedlnenie s vysvetlením, vyjadriť súhlas – nesúhlas, blahoželanie ústne/písomné.

4. Obsah vzdelávania

Jazyk slovenský v 1. roč. ZŠ sa člení na dve základné zložky **čítanie** a **písanie**. To znamená, že jedna vyučovacia hodina obsahuje obidve zložky. Poradie a dĺžku týchto častí si určuje učiteľ sám v závislosti od náročnosti preberaného učiva a podľa aktuálnych potrieb triedy. Ak to učiteľ považuje za prospešné, môže fyzicky náročnejšie písanie rozdeliť v rámci jednej vyučovacej hodiny na dve kratšie časti.

Príklady variabilnosti členenia jednej vyučovacej hodiny jazyka slovenského v 1. ročníku:

1. čítanie – písanie,
2. písanie – čítanie,
3. písanie – čítanie – písanie.

Ostatné zložky slovenského jazyka – **literatúra, jazyková výchova a sloh** sú organickou súčasťou týchto dvoch základných zložiek, a preto na ne nie sú vyčlenené osobitné hodiny. To znamená, že súbežne s osvojovaním čítania a písania plní učiteľ ďalšie úlohy vyplývajúce z týchto zložiek:

- rozvíja komunikačné a vyjadrovacie schopnosti žiakov so zameraním sa na kultúru jazyka,
- rozširuje slovnú zásobu žiakov, najmä tým, že sa vo svojom vyjadrovaní neobmedzuje len na okruh slov doteraz deťom známym, ale postupne zaraďuje i výrazy, ktoré zatiaľ v slovníku detí chýbajú,
- dbá na čistotu jazyka, najmä prostredníctvom vlastného vzorného vyjadrovania,
- zoznamuje deti s pravopisnými javmi v rozsahu určenom v časti PÍSANIE,
- prostredníctvom vlastného hlasného čítania zoznamuje deti s rôznymi literárnymi útvarmi primeranými veku, najmä so zameraním na ich citové pôsobenie. Využíva k tomu predovšetkým texty zo šlabikára a čítanky a inú vhodnú detskú literatúru, najmä od slovenských autorov. Vedie so žiakmi rozhovory o prečítanom, kladie otázky, dbá na formovanie postojov k čítaniu s porozumením

Obsah čítania a písania v 1. ročníku je rozčlenený do troch období:

prípravné,
návčičné (šlabikárové),
čítankové.

PRÍPRAVNÉ OBDOBIE

Dĺžka prípravného obdobia môže byť variabilná (3 – 5 týždňov), v odôvodnených prípadoch i viac. Je závislá i od pregramotných (predčitateľských) skúseností detí, ktoré môžu výrazným spôsobom proces prípravy urýchliť. Dĺžka prípravného obdobia závisí od potrieb detí, ale aj od koncepcie, metód a obsahu prípravného obdobia v jednotlivých používaných učebniciach. Základným cieľom prípravného obdobia je však pripraviť deti na proces osvojovania si čítania a písania, bez ohľadu na zvolené učebnice a metódy. V rámci zachovania kontinuity vývinu je dôležité – v rámci možností – vychádzať z predškolských skúseností žiakov, nadväzovať na doterajšie vedomosti, uplatňovať ich v učení a ďalej ich rozvíjať.

ČÍTANIE

Prípravné obdobie

V súčasnosti sa na vyučovaní čítania v 1. ročníku používajú vzhľadom na **platné** používané učebnice dve základné metódy:

- hlásková analyticko-syntetická,
- syntetická metóda.

V súčasnosti sa vo vyučovaní elementárneho čítania uplatňujú dve metódy vychádzajúce z pôvodnej analyticko-syntetickej metódy. V pôvodnej analyticko-syntetickej metóde sa kladie dôraz na analytické činnosti s následnými syntetickými činnosťami. Druhá metóda by sa dala charakterizovať ako syntetická metóda s využitím niektorých najjednoduchších prvkov analytickej metódy. Preto zaradenie základného učiva v jednotlivých obdobiach nácviku čítania, **najmä jeho časové zaradenie**, si musí prispôbiť samotný učiteľ, podľa toho, ktorú metódu používa.

Stratégie vyučovania

Prehľad základných tematických celkov prípravného obdobia podľa používaných metód

Rozdielne obsahy prípravného obdobia, ktoré sú uvádzané pri jednotlivých metódach nepredstavujú súbor povinného učiva, ale ich treba chápať ako prostriedok týchto metód na dosiahnutie cieľa: naučiť žiakov čítať.

Pre hláskovú analyticko-syntetickú metódu:

1. rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností,
2. analytické činnosti: veta, slovo, slabika,
2. grafické znázorňovanie vety,
4. grafické delenie slov na slabiky,
5. určovanie pozície hlások v slove,
6. detailná analýza slova na hlásky – určovanie pozície hlások v slove,
7. poznávanie písmen,
8. čítanie slov po písmenách.

Pre syntetickú metódu:

1. rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností,
2. veta, slovo, slabika – len v praktických činnostiach,
3. analytické činnosti – len analýza slova na slabiky – v praktických činnostiach – rozlišovanie a určovanie prvej hlásky slova,
4. cvičenie sluchového a zrkovného rozlišovania,
5. zoznamovanie sa s písmenami veľkej tlačenej abecedy prostredníctvom nápodobných obrázkov a sluchového rozlišovania hlások na začiatku slova,

6. sluchová syntéza hlások do slabiky,
7. písanie veľkých tlačенých písmen – ako podpora pochopenia princípu čítania,
8. pokusné čítanie slabík a jednoduchých slov.

NÁCVIČNÉ (ŠLABIKÁROVÉ) OBDOBIE

Cieľom nácvičného obdobia je osvojovanie si čítania v týchto tematických celkoch:

1. využívanie písmen veľkej tlačenej abecedy pri čítaní pre uľahčenie a urýchlenie chápania princípu čítania,
2. osvojovanie – čítanie písmen slovenskej abecedy – v závislosti na poradí, ako sú uvedené v používaných platných učebniciach,
3. detailná analýza slov a určovanie pozície hlások v slove,
4. čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú otvorené slabiky,
5. čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabiky so spoluhláskovou skupinou,
6. čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú viacnásobnú spoluhláskovú skupinu,
7. čítanie slabík, slov viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabičné r - ř, l - í,
8. čítanie písaných písmen, slabík, slov, viet a krátkych súvislých textov.

Ďalšie ciele plnené v rámci zložky čítanie:

1. v praktických činnostiach oboznámiť žiakov s funkciou týchto interpunkčných znamienok: bodka, čiarka, otáznik, výkričník, dvojbodka, úvodzovka, rozdeľovník,
2. v praktických činnostiach rozumieť pojmom rozprávka, príbeh, báseň, text, nadpis, riadok, autor,
3. v praktických a hravých činnostiach viesť žiakov k uvedomovaniu si významu a špecifických funkcií čítania a písania v každodenných životných situáciách.

ČÍTANKOVÉ OBDOBIE

Šlabikárovým obdobím je ukončený nácvik čítania a písania. Čítankové obdobie treba chápať ako obdobie zdokonaľovania nadobudnutých zručností (spôsobilosti), ale najmä obdobím ich využívania pri čítaní s porozumením v praktických i vzdelávacích činnostiach.

Ciele čítankového obdobia sú zamerané na:

1. zdokonaľovanie techniky čítania,
2. čítanie s porozumením,
3. cvičenie správnej intonácie,
4. voľná reprodukcia prečítaného textu,
5. vyjadrenie pocitov vyvolaných prečítaným textom (smutné, zábavné, poučné...) – vnímanie umeleckých textov rôznych žánrov,
6. príprava na prechod k tichému čítaniu.

PÍSANIE

Prípravné obdobie

Obsah písania v prípravnom období je zameraný na získavanie a zdokonaľovanie predpokladov na konkrétne písanie v neskoršom – v nácvičnom období. Spočíva predovšetkým v plnení nasledujúcich cieľov:

1. systémom uvoľňovacích cvikov zlepšovať predovšetkým predpoklady na zlepšenie jemnej motoriky zápästia a prstov tak, aby žiak mohol v období nácviku písania zvládnuť nároky, ktoré naň písanie kladie,
2. nácvik písania prípravných cvikov, ktoré sú základnými prvkami písmen v postupnosti od jednoduchých po zložitejšie,
3. rozvíjanie analytických schopností – schopností postrehnúť základné čiary a línie v jednotlivých písacích cvikoch, neskôr i v samotných písmenách, čo eliminuje často neprimerané množstvo cvičného písania.

Nácvičné obdobie

Čítanie a písanie nemusí nutne prebiehať súčasne, v zmysle čo čítame, to píšeme. Vo vyučovacom procese je možné, najmä vtedy, keď je proces nácviku čítania podporovaný písaním veľkých tlačенých pís v **nácvičnom období** je osvojovanie si písania v týchto tematických celkoch:

1. osvojovanie si písania písmen slovenskej abecedy v poradí závislom od používaných učebníc a písaniek,
2. spájanie písmen do slabík a slov,
3. odpis písaných písmen, slabík, slov a viet,
4. prepis tlačенých písmen, slabík, slov a viet,
5. písanie slov a jednoduchých viet podľa diktovania,
6. podporovanie vlastného a tvorivého písania veľkou tlačенou abecedou.

(Poznámka: jednotlivé tematické celky v tomto prípade neprebiehajú v časovom slede za sebou, ale súbežne).

Pravopisné javy:

1. správna skladba slova (týka sa vynechávania a zámény hlások),
2. veľké písmeno na začiatku vety,
3. ukončenie oznamovacej, opytovacej a rozkazovacej vety,
4. písanie osobných mien,
5. označovanie dlhej samohlásky.

Čítankové obdobie

Ciele písania v čítankovom období sú zamerané na:

1. zdokonaľovanie techniky písania,
2. odpis a prepis textu,
3. písanie podľa diktovania,
4. precvičovanie pravopisných javov predpísaných pre 1. ročník,
5. vytváranie spôsobilostí samostatne sa písomne vyjadrovať.

Výkonový štandard 1. ročník - Požiadavky na vedomosti a zručnosti:

Žiak:

- pozná a vie prečítať všetky písmená slovenskej abecedy,
- v praktických činnostiach, pri čítaní vie spájať hlásky do slabík a vie prečítať všetky typy slabík vyskytujúcich sa v slovách,
- pri čítaní dlhého menej obvyklého slova si vie pomôcť prečítaním po slabikách bez zbytočného opakovania slova a bez tichého hláskovania (takzvaného dvojitého čítania),
- chápe význam prečítaného slova (priradí slovo k obrázku a naopak) – je potrebná tolerancia k deťom s iným materinským jazykom,
- chápe obsah prečítanej vety a krátkeho súvislého textu,
- v prípade zabudnutia menej frekventovaného písmena si vie poradiť vyhľadáním písmena pomocou nápovedného obrázka,
- pri čítaní rozlišuje pojmy: *text, riadok, článok, nadpis*,
- v praktických činnostiach pozná funkciu interpunkčných znamienok: *bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník*,
- intonačne správne číta izolované krátke oznamovacie a opytovacie vety.
(*Poznámka:* väčšina detí 1. ročníka číta niektoré vety v súvislých textoch čiastočne intonačne nesprávne kvôli neschopnosti predvídať koniec vety – najmä pri prvom čítaní textu. Táto schopnosť je závislá na technike a rýchlosti čítania, ktoré sa plne rozvinie až v ďalších ročníkoch).

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

Žiak vie používať písmená písanej abecedy a arabské číslice v nasledujúcich činnostiach:
– vie čitateľne napísať písmená písanej abecedy a arabských číslic.

Alternatíva pre žiakov s poruchou jemnej motoriky:

Žiakom s oneskoreným vývinom a poruchou jemnej motoriky potvrdenou psychológom umožníme vyjadrovať sa písomne pomocou veľkých tlačených písmen, ktoré kladú na jemnú motoriku ruky podstatne menšie nároky.

Žiak:

- dokáže správne spájať písmená v slovách,
- vie z písanej predlohy čitateľne a správne odpísať slová a krátky primeraný text,
- v praktických činnostiach (pri písaní) vie členíť vety na slová, slová na slabiky tak, aby výsledkom bolo správne napísané slovo alebo veta,
- dokáže podľa diktovania napísať slová bez vynechávania písmen,
- dokáže podľa diktovania napísať jednoduché krátke vety,
- vie k známemu obrázku napísať jeho pomenovanie (tzv. autodiktát), bez vynechávania písmen (ostatné chyby tolerujeme),
- vie správne umiestniť dĺžeň,
- vlastné mená osôb píše s veľkým začiatočným písmenom,
- na začiatku vety píše veľké písmeno,
- pri písaní rozlišuje oznamovaciu, opytovaciu a rozkazovaciu vetu.

ZVUKOVÁ STRÁNKA

(*Poznámka:* túto úlohu považujeme pre pomerne veľký počet detí za výrazne dlhodobú, v 1. ročníku za ťažko zvládnuteľnú, a preto i ťažko definovateľnú, najmä z pohľadu požiadaviek

na vedomosti a zručnosti detí. Vymedzenie presných požiadaviek na vedomosti a zručnosti by mohlo byť v prípade mnohých detí diskriminujúce (rečové chyby, inojazyčné prostredie).

Obsah:

- spisovná výslovnosť,
- spisovné vyjadrovanie.

Časový rozsah výučby	9 hodín týždenne, spolu 297 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Slovenský jazyk a literatúra			
Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Prípravné obdobie	Rozvoj komunikačných vyjadrovacích schopností. Analytické činnosti: veta, slovo, slabika,... Grafické znázorňovanie viet.	Rozprávanie podľa obrázkov. Rozoznávať pojem: veta, slovo, slabika. Grafické znázorňovanie vety.	Vedieť rozprávať podľa obrázku a vlastnej skúsenosti. Vedieť rozoznať vetu, slovo, slabiku. Vedieť graficky znázorniť vetu, slovo, slabiku.
Čítanie	Grafické delenie slov na slabiky. Určovanie pozície hlások v slove . Detailná analýza slova na hlásky – určovanie pozície hlások v slove. Poznávanie písmen. Čítanie slov po	Sluchom a zrakom rozlišovať jednotlivé hlásky v slovách. Veľké a malé tvary písmen.	Vedieť určiť pozíciu hlások v slove sluchom aj zrakom. Vedieť čítať dané tvary tlačených písmen.

	písmenách.		
Písanie	Zdokonaľovať jemnú motoriku ruky, zápästia – uvoľňovacími, prípravnými cvikmi.	Uvoľňovacie a prípravné cviky.	Vedieť napísať jednotlivé predpísané cviky.
Nácvičné /slabikárové/ obdobie Čítanie	<p>Využívanie písmen veľkej tlačenej abecedy pri čítaní pre uľahčenie a urýchlenie chápania princípu čítania.</p> <p>Osvojovanie – čítanie písmen slovenskej abecedy - v závislosti na poradí ako sú uvedené v používaných platných učebniciach.</p> <p>Detailná analýza slov a určovanie pozície hlások v slove.</p> <p>Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú otvorené slabiky.</p> <p>Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabiky so spoluhláskovou skupinou.</p> <p>Čítanie slabík, slov, viet a krátkych textov, ktoré obsahujú viacnásobnú</p>	<p>Veľké a malé tlačené písmeno.</p> <p>Pozícia hlásky v slove.</p> <p>Slabika, slovo, veta, text, nadpis.</p> <p>Otvorená slabika, zatvorená slabika.</p> <p>Spoluhlásková skupina.</p> <p>Bodka, čiarka, otáznik, výkričník, dvojbodka, úvodzovky, rozdeľovník.</p>	<p>Poznať a vedieť prečítať všetky písmená slovenskej abecedy.</p> <p>V praktických činnostiach, pri čítaní vedieť spájať hlásky do slabík a vedieť prečítať všetky typy slabík vyskytujúcich sa v slovách.</p> <p>Pri čítaní dlhého menej obvyklého slova si vedieť pomôcť prečítaním po slabikách bez zbytočného opakovania slova a bez tichého hláskovania (tzv. dvojitého čítania) chápať význam prečítaného slova (priradiť slovo k obrázku.</p> <p>Chápať obsah prečítanej vety a krátkeho súvislého textu.</p> <p>V prípade zabudnutia menej frekventovaného písmena si vedieť poradiť vyhľadáním písmena pomocou nápovedného obrázka.</p>

	<p>spoluhláskovú skupinu.</p> <p>Čítanie slabík, slov. viet a krátkych textov, ktoré obsahujú slabičné r - ř, l – í.</p> <p>Čítanie písaných písmen, slabík, slov, viet a krátkych súvislých textov.</p> <p>V praktických činnostiach oboznámiť žiakov s funkciou týchto interpunkčných znamienok: bodka, čiarka, otáznik, výkričník, dvojbodka, úvodzovky, rozdeľovník.</p> <p>V praktických činnostiach rozumieť pojmom rozprávka, príbeh, báseň, text, nadpis, riadok, autor.</p> <p>V praktických a hrových činnostiach viesť žiakov k uvedomovaniu si významu a špecifických funkcií čítania a písania v každodenných životných situáciách.</p>		Dokázať správne spájať písmená.
Písanie	Osvojovanie si písania písmen slovenskej abecedy v	Písané a tlačené, malé a veľké písmeno.	Dokázať správne spájať písmená

	<p>poradí závislom od používaných učebníc a písaniek.</p> <p>Spájanie písmen do slabík a slov.</p> <p>Odpis písaných písmen, slabík, slov a viet.</p> <p>Prepis tlačенých písmen, slabík, slov a viet.</p> <p>Písanie slov a jednoduchých viet podľa diktovania.</p> <p>Podporovanie vlastného a tvorivého písania veľkou tlačенou abecedou.</p>	<p>Písmeno, slabika, slovo, veta.</p> <p>Bodka, čiarka, otáznik, výkričník, dvojbodka, úvodzovky, rozdeľovník.</p>	<p>v slovách.</p> <p>Vedieť z písanej predlohy čitateľne a správne odpísať slová a krátky primeraný text.</p> <p>V praktických činnostiach /pri písaní/ vedieť členiť vety na slová, slová na slabiky tak, aby výsledkom bolo správne napísané slovo alebo veta.</p> <p>Dokázať podľa diktovania napísať slová bez vynechávania písmen.</p> <p>Dokázať podľa diktovania napísať jednoduché krátke vety.</p> <p>Vedieť k známemu obrázku napísať jeho pomenovanie (tzv. autodiktát), bez vynechávania písmen (ostatné chyby tolerujeme).</p> <p>Vedieť správne umiestniť dĺžeň.</p> <p>Vlastné mená osôb písať s veľkým začiatčným písmenom.</p> <p>Na začiatku vety písať veľké</p>
--	--	--	---

			<p>písmeno.</p> <p>Pri písaní rozlišovať oznamovaciu, opytovaciu a rozkazovaciu vetu.</p>
<p>Čítankové obdobie Čítanie</p>	<p>Zdokonaľovanie techniky čítania.</p> <p>Čítanie s porozumením.</p> <p>Cvičenie správnej intonácie.</p> <p>Voľná reprodukcia prečítaného textu.</p> <p>Vyjadrenie pocitov vyvolaných prečítaným textom /smutné, zábavné, poučné.../ -vnímanie umeleckých textov rôznych žánrov.</p> <p>Príprava na prechod k tichému čítaniu.</p>	<p>Text, riadok, článok, nadpis.</p> <p>Znamienko: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník.</p> <p>Intonácia.</p> <p>Oznamovacia, opytovacia a rozkazovacia veta.</p>	<p>Pri čítaní rozlišovať pojmy: text, riadok, článok, nadpis,</p> <p>V praktických činnostiach poznať funkciu interpunkčných znamienok: bodka, otáznik, výkričník, čiarka, spojovník.</p> <p>Intonačne správne čítať izolované krátke oznamovacie opytovacie a rozkazovacie vety.</p>
<p>Písanie</p>	<p>Zdokonaľovanie techniky písania – odpis a prepis textu.</p> <p>Písanie podľa diktovania.</p> <p>Vytváranie spôsobilosti samostatne sa písomne vyjadrovať.</p>	<p>Odpis a prepis textu.</p> <p>Diktát kontrolný, nácvičný.</p> <p>Písomný prejav.</p>	<p>Vedieť napísať diktovaný text bez chybovosti.</p> <p>Vedieť správne a čitateľne odpísať, prepísať, doplniť text.</p>

JAZYK A KOMUNIKÁCIA - 2. – 4. ročník

1. Ciele učebného predmetu

Najväčšiu pozornosť sa venuje princípu **komplexnosti**, ktorý sa prejavuje v úrovni **kompetenčnej** – rozvoj komunikačnej kompetencie žiaka v materinskom jazyku v súlade s inými kľúčovými kompetenciami, v **medzipredmetovej úrovni** – rozširovanie komunikačných poznatkov a formovanie hodnôt z rôznych pohľadov danej tematiky, v **medzizložkovej úrovni** – integrácia jazykového vyučovania, slohu, čítania a literárnej výchovy (zabezpečuje komplexnú povahu komunikačného procesu) a **vnútrozložkovej** – prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky predmetu. Kľúčovým pojmom koncepcie je **komunikačná kompetencia**, ktorú vnímame ako schopnosť funkčne používať jazyk v rôznych komunikačných situáciách na základe elementárnych poznatkov jazykového systému. Súčasťou komunikačnej kompetencie je **jazyková kompetencia**, ktorú tvorí súhrn schopností, ktoré umožňujú používateľovi jazyka odlíšiť gramaticky správnu vetu od nesprávnej a schopnosť tvoriť nové vety. Osvojenie jazykovej kompetencie má dlhodobější charakter a osvojenie komunikatívnej kompetencie považujeme za proces celoživotný. Prvoradým cieľom a základnou úlohou komunikačného vyučovania materinského jazyka je vytvoriť u žiakov **komunikačnú zručnosť**. Základné komunikačné zručnosti sú: *počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie*. Okrem tejto klasifikácie ich ešte rozdeľujeme do dvoch veľkých oblastí založených na funkcii *počúvania a čítania (receptívne)*, *hovorenia a písania (produktívne)*.

Receptívna oblasť (vnímanie) pozostáva z činností, pri ktorých žiak dostáva informácie a myšlienky z vonkajších zdrojov. Spája počúvanie a čítanie. Sú to dva základné spôsoby prijímania informácií od iných.

Produktívna oblasť (vyjadrovanie) je druhou polovicou vyučovania materinského jazyka. Obsahuje činnosti, kde žiak realizuje svoje myšlienky a informácie a delí sa s nimi s inými žiakmi. Ide o oblasť hovorenia a písania, v ktorej sa produkujú zmysluplné myšlienky a rôzne informácie prostredníctvom slov.

Každá vyučovacia hodina materinského jazyka by mala byť zameraná na dieťa a jeho skúsenosť s jazykom a svetom, pričom počúvanie, čítanie, hovorenie a písanie by mali byť jej samozrejmosťou bez ohľadu na obsah vyučovacej hodiny. Z uvedeného vyplýva, že spomínané komunikačné zručnosti navzájom súvisia, a preto by sa mali vyučovať ako celok. Tento fakt je možné využiť v praxi u žiakov nižších ročníkov, ktorý je charakteristický prirodzeným priebehom učenia a jeho obsah tvorí počúvanie, hovorenie, čítanie, písanie a výtvarný prejav.

Mimoriadny **akcent** kladieme na **metódy a formy**, ktoré by mal učiteľ využívať na 1. stupni ZŠ. Prostredníctvom **moderných** vyučovacích prostriedkov maximálne aktivizovať žakov na vyučovacích hodinách, efektívne využívať ich doterajšiu slovnú zásobu a vedieť ich stimulovať k lepším výkonom. Je potrebné zamerať sa na progresívne interaktívne postupy učenia tak, aby každá vyučovacia hodina bola ozajstným zážitkom, inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si dieťa osvojovalo poznatky ľahko a prirodzene

v činnostiach primeraných jeho veku. Pri vytváraní modelových situácií je vhodné okrem racionálnych postupov používať aj rôzne imaginárne a emotívne pôsobenie na žiaka, ktoré sa nachádza v ríši rozprávok, hier, dramatického alebo výtvarného prejavu (tzv. zážitkové učenie). Učiteľ na hodinách slovenského jazyka v rámci komunikácie môže využívať poznatky napr. „**tvorivého písania**“, je nutné využívať **neverbálnu komunikáciu**. Ide o to,

aby vedomosti, ktoré žiak nadobúda v jazykovom vyučovaní vedel konkrétne a prakticky využiť v ďalších predmetoch (medzipredmetové vzťahy).

Pozitíva zážitkového učenia sa prejavujú nasledovne:

- žiak dokáže naučené poznatky intenzívne precítiť a prežívať,
- uspokojujú a aktivizujú sa prirodzené potreby žiakov,
- realizujú sa medzizložkové a medzipredmetové vzťahy,
- žiak chápe potrebu učiť sa nie pre známky, ale pre život,
- vzťahy u žiakov sa vytvárajú na základe vzájomného dialógu a tímovej práce.

Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, spolu 231 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

Slovenský jazyk a literatúra- Jazyková zložka

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Hláska a písmeno Tlačené a písané písmená	Zrozumiteľná výslovnosť tlačených a písaných písmen. Prepis tlačeného textu do písanej podoby. Výslovnosť hlások a písmen v slovách. Písmená ch, dz a dž počujeme jednu hlásku, ale zapisujeme ju dvoma písmenami.	Hláska a písmeno. Tlačené a písané písmená.	Spoznať hlásku a písmeno v daných slovách, určiť počet písmen a hlások. Vedieť rozlíšiť fakt, že v niektorých prípadoch existuje len jedna hláska, ktorá sa skladá z dvoch písmen (ch, dz, dž).
Rozlišovacie	Správna výslovnosť slov. Rozlišovacie alebo	Rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň,	Naučiť sa písať a vyslovovať rozlišovacie

znamienka	diakritické znamienka v grafickom prejave. Správna výslovnosť samohlások, spoluhlások i dvojhások	vokáň a dve bodky.	znamienka: dlžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky.
Krátke a dlhé samohlásky	Rozlišovanie krátkych a dlhých samohlások. Správna výslovnosť a písanie krátkych a dlhých samohlások. Zameranie na cvičenia, ktoré obsahujú slová, v ktorých kvantita samohlásky mení význam slov napr. (latka – látka, sud - súd). Správna výslovnosť samohlásky ä a zvládnutie jej pravopisu. Základy fonetiky pri písaní domácich slov.	Krátke samohlásky: a, e, i, o, u, ä, y Dlhé samohlásky: á, é, í, ó, ú, ý	Naučiť sa v texte rozlišovať krátke a dlhé samohlásky. Počúvať, naučiť sa správne vyslovovať a písať krátke samohlásky. V textoch sa zamerať na cvičenia, ktoré obsahujú slová, v ktorých kvantita samohlásky mení význam slov napr. (latka – látka, sud - súd). Nácvik správnej výslovnosti samohlásky ä a zvládnutie jej pravopisu. Vzorná spisovná výslovnosť vyžaduje dôslednú výslovnosť hlásky ä najmä pri recitáciách, na školských podujatiach, v divadle a pod. Uplatniť základy fonetiky pri písaní domácich slov.
Dvojhásky	Správna artikulácia a pravopis	Dvojhásky: ia, ie, iu, ô	Ovládať výslovnosť a písanie dvojhások: ia, ie, iu, ô.

	<p>dvojhlasok v domácich slovách: ia, ie, iu, ô.</p> <p>Vzťah medzi písaním dvojhlasiky a výslovnosťou.</p> <p>Zmena krátkej samohlásky na dvojhlasiku, aby slovo malo význam.</p> <p>Uplatnenie viacerých pravopisných princípov v jednom slove.</p>		<p>Ovládať písanie ja- já, je-jé, ju-jú na začiatku i na konci slova.</p> <p>Poznať príponu –ou na konci slova.</p> <p>Vedieť zdôvodniť pravopis v slove s dvojhlasikou: ia, ie, iu ô.</p> <p>Využívať zručnosť písania samohlások aj dvojhlasok .</p> <p>Kooperovať pri práci v skupine a riešiť jednoduché úlohy a cvičenia zamerané na pravopis dvojhlasok.</p>
Mäkké spoluhlásky	<p>Výslovnosť mäkkých spoluhlások: č, dž, ž, š, c, dz, j d', ě, ň, ř.</p> <p>Písanie i, í po mäkkých spoluhláskach.</p> <p>Nácvik d', ě, ň, ř pred samohláskou i, e a pred dvojhlasikami ia, ie, iu. Odlišnosť písanej podoby od výslovnosti.</p>	<p>Mäkké spoluhlásky: č, dž, ž, š, c, dz, j, d', ě, ň, ř.</p> <p>Písanie i, í po mäkkých spoluhláskach.</p>	<p>Správne písať i/í po mäkkých spoluhláskach.</p> <p>Osvojiť si výslovnosť nových slov.</p> <p>Osvojiť si nové slovné spojenia a pochopiť ich význam.</p> <p>Naučiť sa pri vyvedení spoluhlások pracovať s inventárom (možnosťou použitia slovníka) slov s i - í po mäkkých spoluhláskach.</p>
Tvrde spoluhlásky	<p>Nácvik tvrdých spoluhlások, h, ch, k, g, d, t, n, l .</p> <p>Sluchová a zrková predstava tvrdých</p>	<p>Tvrde spoluhlásky: K, g, h, ch, d, t, n, l.</p> <p>Písanie y, ý po tvrdých</p>	<p>Vedieť správne písať y/ý po tvrdých spoluhláskach.</p> <p>Osvojiť si nové slová, slovné spojenia a ich poznať ich význam.</p>

	<p>spoluhlások.</p> <p>Písanie slov s tvrdými spoluhláskami a ich spájanie do viet.</p> <p>Výslovnosť tvrdých spoluhlások.</p>	<p>spoluhláskach.</p>	<p>Pri vyvodení spoluhlások pracovať s inventárom slov s y-ý po tvrdých spoluhláskach a precvičovať gramatické javy spojené s problematikou tvrdých spoluhlások.</p>
<p>Slabika.</p>	<p>Spájanie spoluhlások a samohlások do slabík.</p> <p>Spájanie spoluhlások a dvojhlások do slabík.</p> <p>Jednoslabičné a viacslabičné slová.</p> <p>Spájanie slabík do slov.</p> <p>Krátke a dlhé slabiky, striedanie krátkych a dlhých slabík v slove.</p> <p>Delenie slov na slabiky.</p> <p>Rozdeľovanie slov na slabiky, v ktorých sa nachádzajú dvojhlásky ia, ie, iu.</p> <p>Rozdeľovanie slov</p>	<p>Slabika.</p> <p>Delenie slabík .</p> <p>Jednoslabičné slová, viacslabičné slová.</p> <p>Spájanie slabík do slov.</p> <p>Delenie slov na slabiky.</p> <p>Rozdeľovanie slov na konci riadku.</p>	<p>Vedieť realizovať jazykovú analýzu slova.</p> <p>Naučiť sa spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík.</p> <p>Naučiť saspájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík.</p> <p>Doplňať chýbajúce slabiky, vyhľadávať slová podľa slabík, slová podľa počtu slabík, rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné. Rozoznávať krátke a dlhé slabiky.</p> <p>Zoznamovať sa so základmi fonetického a slabičného pravopisného princípu pri písaní domácich slov.</p> <p>Vedieť deliť slová na konci riadka a zvládnuť jazykovú analýzu slova. Naučiť sa spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík.</p> <p>Doplňať chýbajúce slabiky, vyhľadávať slová podľa slabík,</p>

	na konci riadka podľa slabík.		slová podľa počtu slabík, rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné. Rozoznávať krátke a dlhé slabiky.
Veta. Druhy viet.	<p>Tvorenie jednoduchých viet.</p> <p>Rozlišovanie melódie oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej a želacej vety.</p> <p>Veta ako reakcia na počutý alebo prečítaný text.</p>	<p>Jednoduchá veta.</p> <p>Písanie veľkých písmen na začiatku vety a interpunkčných znamienok na konci vety.</p> <p>Druhy viet: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie.</p>	<p>Učiť sa tvoriť gramaticky správne vety.</p> <p>Oboznamovať sa s melódiou oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej, želacej a zvolacej vety. Naučiť sa tvoriť rôzne typy otázok a odpovedí.</p> <p>Spoznávať druhy viet a vedieť písať vhodné interpunkčné znamienko na konci vety.</p> <p>Naučiť sa sformulovať želanie.</p> <p>Pomocou zvolacej vety vyjadriť emócie.</p>

Slovenský jazyk a literatúra (Sloh)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Komunikačné činnosti.	<p>Verbálna a neverbálna komunikácia.</p> <p>Pravidlá slušného správania sa v rodine, v škole, v spoločenskom styku.</p> <p>Blahoželanía</p>	<p>Komunikačné činnosti.</p> <p>Pozdrav.</p> <p>Oslovenie a predstavenie sa. Tykanie. Vykanie.</p> <p>Privítanie.</p>	<p>Vedieť oznámiť niekomu niečo.</p> <p>Vedieť informovať niekoho o niečom.</p> <p>Vedieť pozvať niekoho niekam.</p> <p>Vedieť rozprávať dej, napísať list s určitým zámerom.</p> <p>Vedieť vyhľadať potrebné</p>

	<p>blízkym, rodinným príslušníkom, ale i spolužiakom.</p> <p>Písomné blahoželanie.</p> <p>Komunikácia cez telefón.</p> <p>Opis ilustrácie alebo jednoduchého predmetu.</p> <p>Písanie krátkej správy prostredníctvom mobilu, prípadne e-mailu.</p>	<p>Rozlúčenie.</p> <p>Prosba – želanie.</p> <p>Podakovanie.</p> <p>Ospravedlnenie – ústne, s vysvetlením.</p> <p>Súhlas.Nesúhlas.</p> <p>Blahoželanie – ústne,</p> <p>Blahoželanie – písomne.</p> <p>Súkromný list.</p> <p>Pohľadnica.</p> <p>Tvorba otázok-žiadosť o informáciu.</p> <p>Rozhovor .</p> <p>Telefonický rozhovor – (začiatok a koniec).</p> <p>Opis predmetu.</p> <p>Opis ilustrácie.</p> <p>Nadpis a nápis.</p> <p>SMS, e-mail.</p>	<p>informácie v slovníku alebo v encyklopédii.</p> <p>Vedieť telefonovať,porozprávať vlastný zážitok.</p> <p>Vedieťreprodukovat' prečítaný text,porozprávať príbeh podľa série obrázkov, vytvorit' nadpis k príbehu.</p> <p>Vedieť savzájomne počúvať, vytvárať priestor na vzájomnýdialóg,</p> <p>vytvárať priestor na vyjadrenie vlastných pocitov.</p>
--	--	---	---

Slovenský jazyk a literatúra (Čítanie)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Práca s textom	<p>Krátka a výstižná charakteristika textu.</p> <p>Text - jeho tlačená alebo písaná forma (rozprávky, básne, piesne).</p> <p>Báseň - veršovaný útvar alebo neveršovaný útvar.</p> <p>Nadpis alebo názov.</p>	<p>Text</p> <p>Báseň</p> <p>Nadpis</p>	<p>Vedieť definovať veľmi výstižne</p> <p>čo je text.</p> <p>Vedieť vyhľadať texty v učebnici, v čítanke alebo iných tlačovinách (noviny, časopisy).</p> <p>Vedieť definovať báseň. Rozoznať</p> <p>báseň od iných literárnych útvarov,</p> <p>identifikovať veršovaný básnický</p> <p>útvar od neveršovaného. Vedieť</p> <p>povedať čím sa navzájom líšia.</p> <p>Poznať primerané básne, vedieť ich zarecitovať.</p> <p>Dokázať charakterizovať nadpis.</p> <p>Ovládať jeho krátku definíciu.</p> <p>Vedieť vyhľadať rôzne nadpisy v textoch.</p> <p>Mať schopnosť sám vytvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo</p>

			prozaickým).
Kniha a jej tvorba	<p>Autor ako osoba, ktorá píše literárne</p> <p>Texty alebo články v novinách a časopisoch.</p> <p>Spisovateľ/spisovateľka ako osoby, ktoré píše literárne diela (básne, poviedky, rozprávky, divadelné hry, alebo iné literárne útvary).</p> <p>Pojmy kniha, knižnica, čitateľ.</p> <p>Návšteva knižnice.</p>	<p>Autor, spisovateľ/spisovateľka</p> <p>Čitateľ</p> <p>Kniha, knižnica</p>	<p>Ovládať definície pojmov autor, spisovateľ/spisovateľka, čitateľ,</p> <p>kniha, knižnica. Vedieť, že všetky pojmy veľmi úzko navzájom súvisia.</p> <p>Vedieť správne vyhľadať autora v textoch. Poznať najznámejších spisovateľov, ktorí píše knihy pre deti.</p> <p>Poznať, kde sa nachádza knižnica v mieste bydliska. Vedieť sa v knižnici zorientovať, sám si vedieť knihy vypožičať aj vrátiť. Vedieť sa v knižnici slušne správať.</p> <p>Získať pozitívny vzťah k čítaniu a ku knihám. Vážiť si knihy a vedieť sa k nim primerane správať.</p> <p>Nadobudnúť schopnosť vytvoriť si samostatne alebo za pomoci učiteľa/rodiča</p>

			čitateľský denník a robiť si doňho zápisy z prečítanej literatúry.
Ilustrácia	<p>Ilustrácia ako vyjadrenie podstaty literárneho textu, hlavnej alebo vedľajšej postavy, prostredia, v ktorom sa literárne postavy pohybujú.</p> <p>Ilustrácia ako vyjadrenie atmosféry diela alebo opisu prírody.</p> <p>Literárne a výtvarné umenie – ich vzájomné vzťahy.</p>	<p>Ilustrácia</p> <p>Literárne a výtvarné umenie.</p>	<p>Vedieť vnímať ilustrácie k textom v čítanke a iných detských knihách.</p> <p>Vedieť o ilustrácii porozprávať.</p> <p>Vedieť vyhľadať mená ilustrátorov nielen v čítanke, ale i v iných učebniciach.</p> <p>Poznať mená najznámejších ilustrátorov.</p> <p>Vedieť sám nakresliť hlavnú, vedľajšiu literárnu postavu.</p> <p>Vedieť vytvoriť ilustráciu v súvislosti s dejom prečítaného textu.</p>
Hádanka Ľudová pieseň Vyčítanka	<p>Krátke ľudové útvary - hádanka,</p> <p>ľudová pieseň, vyčítanka.</p> <p>Ľudová slovesnosť.</p>		<p>Poznať a ovládať pojem krátkych</p> <p>ľudových útvarov – hádanky,</p> <p>ľudovej piesne a vyčítanky.</p> <p>Vedieť ich odlišiť od iných textov ľudovej slovesnosti.</p> <p>Dokázať ich vyhľadať v knihách, v detských časopisoch, na internete.</p>

			Dokázat ich predniesť (vyčítanku), porozprávať (hádanku) alebo zaspievať (pieseň).
Rozprávka	Pojem – rozprávka. Obsah a dej rozprávky. Postavy, ktoré v rozprávke vystupujú.	Rozprávka. Obsah a dej. Hlavná a vedľajšia postava. P. Dobšinský	Ovládať krátku definíciu rozprávky. Vedieť aké postavy v rozprávke vystupujú. Vedieť povedať v krátkosti dej. Poznať názvy niekoľkých rozprávkových kníh. Poznať meno nášho najznámejšieho rozprávkara P. Dobšinského. Vedieť vyhľadať rozprávky v detských časopisoch. Vedieť ich interpretovať.
Bábkové divadlo	Bábkové divadlo – krátka definícia. Jednoduchý opis bábkového divadla. Opis bábok (figúrok). Ľudia v bábkovom divadle.	Bábkové divadlo. Opona, javisko, hľadisko. Marioneta, bábka, figúrka. Bábkoherec.	Vedieť zdefinovať pojem bábkové divadlo. Vedieť, kde sa realizuje. Vedieť čo sú „bábky“. Na základe prečítanej bábkovej hry vedieť vyrobiť bábku. Vedieť spolu so spolužiakmi zahrať bábkovú hru.
	Definícia zdobneniny.		Ovládať jednoduchú

Zdrobnenina	Využitie pojmu zdrobnenina pri tvorbe nových viet.		<p>definíciu</p> <p>zdrobneniny.</p> <p>Vedieť ju vyhľadať v texte.</p> <p>Vedieť tvoriť vety, v ktorých</p> <p>sa nachádza viac zdrobnenín.</p> <p>Pokúsiť sa vytvoriť krátky literárny text, v ktorom použije čo najviac zdrobnenín.</p>
Noviny Časopis	<p>Noviny a časopisy – definícia pojmov.</p> <p>Detské časopisy a ich názvy.</p> <p>Obsah detských časopisov.</p>	<p>Detský časopis.</p> <p>Názov.</p>	<p>Ovládať výstižnú definíciu pojmu.</p> <p>Poznať a vedieť identifikovať niektoré najznámejšie detské časopisy.</p> <p>Vedieť načo slúžia. Poznať aké články/rubriky obsahujú.</p> <p>Poznať niektoré tituly novín, najmä tie, s ktorými sa stretáva doma. Poznať najzaujímavejšie rubriky v časopise, ktorý odoberá.</p>

Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, spolu 231 vyučovacích hodín ročne
Ročník	 tretí

Slovenský jazyk a literatúra (Jazyková zložka)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Abeceda	<p>Tlačené a písané písmená abecedy.</p> <p>Radenie slov podľa abecedy.</p> <p>Názvy písmen.</p> <p>Vyhľadávanie slov v slovníku podľa abecedy.</p>	<p>Abeceda.</p> <p>Slovník.</p> <p>Druhy slovníkov.</p> <p>Encyklopédia.</p> <p>Telefónny zoznam.</p>	<p>Ovládať tlačenú a písanú podobu abecedy.</p> <p>Vedieť zoradiť slová v abecednom poradí.</p> <p>Vedieť správne pomenovať všetky písmená.</p> <p>V slovníku vedieť vyhľadať slovo podľa abecedy, podobne i v encyklopédií alebo telefónnom zozname.</p>
Slabikotvorné spoluhlásky l, í, r, ř	<p>Slovo, slabika.</p> <p>Rozdeľovanie slov na slabiky.</p> <p>Vytváranie slov prostredníctvom slabikotvorných spoluhlások.</p>	<p>Slabikotvorné spoluhlásky l, í, r, ř.</p> <p>Písanie a výslovnosť spoluhlások l, í a r, ř.</p>	<p>Vedieť rozdeľovať slová na slabiky, zo slabík vedieť utvoriť slová.</p> <p>Vedieť, že spoluhláska l, í a r, ř môže nahradiť samohlásku a vytvoriť slabiku.</p> <p>Dokázať rozoznať takéto slová a vedieť vytvoriť</p>

			nové slová.
Obojaké spoluhlásky	Rozdelenie spoluhlások na tvrdé, mäkké a obojaké. Názvy obojakých spoluhlások. Pravopis po obojakých spoluhláskach.	Obojaké spoluhlásky b, m, p, r, s, v, z,	Rozoznať obojaké spoluhlásky. Vedieť ich vymenovať. Vedieť, že po obojakých spoluhláskach píšeme alebo i, í alebo y, ý.
Vybrané slová	Definícia vybraných slov. Pravopis vybraných slov vo všeobecnom ponímaní. Príbuzné slová. Vybrané slová po obojakej spoluhláske f.	Vybrané slová	Vedieť zadefinovať vybrané slová. Vedieť povedať aké i, í alebo y, ý vo vybraných slovách píšeme. Naučiť sa rozoznávať vybrané slová a príbuzné slová.
Vybrané slová po obojakých spoluhláskach	Vybrané slová po jednotlivých obojakých spoluhláskach (okrem spoluhlásky f). Odvodzovanie a tvorenie príbuzných slov. Pravopis vybraných slov a príbuzných slov.	Vybrané slová po obojakých spoluhláskach b, p, m, v, r, z, s. Príbuzné slová.	Osvojiť si pravopis vybraných slov. Vedieť, v ktorých slovách sa píše y, ý. Vedieť správne uplatniť pravopis v príbuzných slovách. Vedieť vybrané slová používať nielen v izolovaných slovách, ale aj v iných slovných spojeniach, v textoch.
Podstatné	Definícia podstatných mien na konkrétnych.	Podstatné mená. Všeobecné a vlastné	Vedieť zadefinovať podstatné

mená	<p>Rozdelenie podstatných mien na všeobecné a vlastné.</p> <p>Pravopis vlastných podstatných</p> <p>Mien.</p>	<p>podstatné</p> <p>mená.</p>	<p>mená.</p> <p>Vedieť sa na ne opýtať správnou otázkou.</p> <p>Vedieť ich nájsť v cvičeniach, v jednoduchých textoch.</p> <p>Vedieť rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená.</p> <p>Vedieť uplatniť správny pravopis vo vlastných podstatných menách -</p> <p>osôb, zvierat, vecí, miest a obcí</p> <p>vrchov, riek, potokov, štátov, svetadielov.</p> <p>Vedieť tvoriť vety na podstatné mená a používať ich v texte.</p> <p>Vedieť ich uplatniť v pravopisných cvičeniach a v diktátoch.</p>
<p>Slovesá</p> <p>Prídavné mená</p>	<p>Definícia sloviess.</p> <p>Definícia prídavných mien.</p> <p>Vyvodenie pojmu z akostných prídavných mien.</p>	<p>Slovesá.</p> <p>Synonymá.</p> <p>Prídavné mená.</p> <p>Antonymá.</p>	<p>Ovládať definíciu slovesa.</p> <p>Poznať funkciu sloviess v texte. Vedieť ich v texte vyhľadať.</p> <p>Vedieť, že sloveso vo vete mení tvar. Vedieť čo sú synonymá. Vedieť ich</p>

	<p>Synonymá – slová významovo zhodné s rozdielnou zvukovou podobou.</p> <p>Antonymá – slová s opačným, protikladným významom.</p>		<p>tvoriť a používať vo vete.</p> <p>Vedieť zdefinovať prídavné mená. Vedieť vyhľadať prídavné mená (akostné) z cvičení, z textu.</p> <p>Vedieť definovať antonymá a vie ich tvoriť a používať v cvičeniach.</p>
Zámená	<p>Definícia zámen.</p> <p>Vyhľadávanie zámen v cvičeniach, v texte.</p>	Zámená	<p>Ovládať krátku definíciu zámen.</p> <p>Vedieť vymenovať bežne používané zámená.</p> <p>Vedieť ich vyhľadať v cvičeniach alebo v texte.</p> <p>Vedieť ich používať pri komunikácii.</p>
Číslovky	<p>Definícia číslovky.</p> <p>Číslovky vyjadrujúce počet alebo poradie osôb, zvierat a vecí.</p>	<p>Číslovky.</p> <p>Počet a poradie.</p>	<p>Poznať a vedieť povedať definíciu čísloviek.</p> <p>Vedieť vyhľadať základné, radové alebo iné číslovky, ktoré pozná alebo sa s nimi stretol v praxi v cvičeniach, v textoch.</p> <p>Vedieť v bežnej komunikácii používať slovný druh – číslovky.</p> <p>Vedieť zapísať číslovky v obore do 100. Väčšie číslovky</p>

			vedieť zapísať číslo. Dokázať prepísať číslom slovne vyjadrené číslovky.
--	--	--	---

Slovenský jazyk a literatúra (Sloh)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
List	Písomné členenie listu. Oslovenie, úvod, jadro, záver, podpis. Opakovať správne napísanie adresy.	List Oslovenie Podpis	Rozoznať časti listu. Vedieť písomne zoštylizovať jednoduchý list. Ovládať pravopis oslovenia. Vedieť sa podpísať svojim menom a priezviskom.
Osnova	Rozprávanie zážitku z prázdnin alebo inej udalosti zo života dieťaťa. Rozprávanie príbehu podľa osnovy (úvod, jadro, záver). Časová postupnosť	Osnova Úvod Jadro Záver Časová postupnosť	Vedieť porozprávať udalosť alebo zážitok podľa osnovy. Rozprávanie realizovať na základe časovej postupnosti. Vedieť rozprávať udalosť alebo príbeh podľa obrázkov. Dokázať napísať k príbehu osnovu.
Oznam	Písomné odovzdávanie informácií prostredníctvom SMS (mobil), elektronicky, e-mail (počítač),	Oznam SMS e-mail Korešpondenčný lístok	Vedieť napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS správy, e-mailom alebo klasicky prostredníctvom korešpondenčného lístka. Vedieť správu sformulovať tak, aby

	písomne (korešpondenčný lístok)		obsahovala základné informácie.
Inzerát	Vyhľadávanie inzerátov v tlači. Písanie inzerátov.	Inzerát	Vedieť vyhľadať inzerát v časopise, v novinách alebo v reklamných tlačovinách. Vedieť sformulovať krátky inzerát - písomne.
Reklama	Druhy reklamy. Analýza reklamných textov. Tvorba reklamných textov. Reklamný plagát.	Reklama Druhy reklamy	Vedieť vlastnými slovami charakterizovať pojem reklama. Vedieť rozlíšiť druhy reklamy. Vedieť sformulovať krátky reklamný text. Vedieť posúdiť hodnovernosť reklamy.
Pozvánka	Písomná formulácia pozvánky. Obsah pozvánky.	Pozvánka	Vedieť sformulovať písomne text pozvánky na nejaké podujatie. Ovládať prvky, ktoré nesmú v pozvánke absentovať (miesto, čas, program, kto pozýva). Vedieť pozvánku primerane graficky Ozvláštniť.
Opis	Opis konkrétneho predmetu. Základné prvky z ktorých sa skladá. Členenie textu na odseky (úvod, jadro, záver).	Opis Odsek	Vedieť opísať prvky, z ktorých sa predmet skladá. Vedieť opísať funkciu predmetu, prípadne jeho

			<p>praktické využitie.</p> <p>Vedieť rozčleniť opis do odsekov.</p> <p>Vedieť opísať detskú ilustráciu, prípadne umeleckú ilustráciu namaľovanú k nejakému konkrétnemu literárnemu textu (napr. z čítanky, z obľúbenej knihy)</p>
Vizitka	<p>Predstaviť sa prostredníctvom vizitky.</p> <p>Pojem slova vizitka.</p> <p>Názorná ukážka vizitky.</p> <p>Čo vizitka obsahuje, aké informácie o človeku prezrádza.</p> <p>Informácie o vizitke zrealizovať aj písomne.</p> <p>Výroba vlastnej vizitky podľa predlohy alebo vlastnej fantázie.</p>	Vizitka	<p>Poznať vizitku po vizuálnej stránke. Ovládať definíciu vizitky.</p> <p>Vedieť, ktoré údaje vizitka obsahuje.</p> <p>Vedieť sa prostredníctvom nej predstaviť.</p> <p>Vedieť si vyrobiť vizitku pre seba alebo pre spolužiaka, rodiča a pod.</p>

Slovenský jazyk a literatúra (Čítanie)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Literatúra pre deti	Literárne texty zamerané na zvládnutie techniky	Literatúra pre deti	Vedieť vymenovať knihy pre deti a mládež, ktoré pozná z domu

	<p>čítania, na porozumenie prečítaného textu.</p> <p>Témy prírodných motívov spojených s jesenným dozrievaním a s tematikou školy.</p>		<p>alebo knižnice.</p> <p>Poznať niektorých významných detských autorov.</p> <p>Vedieť porozprávať krátky dej z prečítanej knihy alebo vedieť povedať jej obsah.</p>
<p>Poézia</p> <p>Próza</p>	<p>Texty s tematikou rodiny, rodinné vzťahy, rodičia, starí rodičia, náhradní rodičia, adopcia.</p> <p>Rozdelenie literatúry na poéziu a prózu.</p> <p>Pojem odsek.</p>	<p>Poézia a próza</p> <p>Odsek</p> <p>Verš</p>	<p>Vedieť rozoznať poéziu od prózy.</p> <p>Vedieť v literárnom texte identifikovať verš.</p> <p>V prozaickom útvare rozoznávať odseky.</p>
<p>Ľudová slovesnosť</p>	<p>Krátke ľudové útvary.</p> <p>Pojem pranostika.</p> <p>Pojem prirovnanie, nájsť príklady na prirovnanie.</p>	<p>Ľudová slovesnosť</p> <p>Pranostika</p> <p>Prirovnanie</p> <p>Ľudová rozprávka</p>	<p>Vedieť, čo je ľudová slovesnosť a ktoré literárne útvary obsahuje.</p> <p>Poznať pranostiku. Svojimi slovami ju vedieť charakterizovať.</p> <p>Vedieť vyhľadať pranostiku a niektoré najznámejšie si aj zapamätať a vedieť</p>

			<p>ich povedať.</p> <p>Ovládať pojem ľudová rozprávka,</p> <p>vedieť ju rozlíšiť od autorskej rozprávky.</p> <p>V texte vedieť vyhľadať prirovnanie, ovládať pojem prirovnanie.</p>
Autorská rozprávka	<p>Pojem autorská rozprávka .</p> <p>Členenie rozprávky ako literárneho útvaru.</p> <p>Svetoví rozprávkári.</p>	<p>Autorská rozprávka</p> <p>Hlavná postava</p> <p>Vedľajšia postava</p>	<p>Poznať pojem autorská rozprávka. Poznať rozdiel medzi ľudovou a autorskou rozprávkou.</p> <p>Vedieť prakticky nájsť príklady autorskej rozprávky.</p> <p>Poznať členenie textu rozprávky</p> <p>a vedieť pomenovať jej výchovný cieľ.</p> <p>Poznať hlavné a vedľajšie postavy rozprávky.</p>
Príslovie Porekadlo	<p>Literárne útvary ľudovej slovesnosti – príslovie, porekadlo.</p> <p>Poučenie v prísloví a porekadle.</p>	<p>Príslovie</p> <p>Porekadlo</p> <p>Poučenie</p>	<p>Ovládať pojem príslovie a porekadlo. Vedieť vyhľadať príslovia a porekadlá v čítanke.</p> <p>Vedieť povedať výchovný cieľ príslovia.</p> <p>Spoznávať frazémy v krátkych literárnych útvaroch, následne ich vie použiť v praxi.</p>

Povešť	Pojem povest'. Druhy povesti. Hlavná myšlienka povesti.	Povešť Hlavná myšlienka	Ovládať pojem povest'. Vedieť, že existuje viac druhov povesti. Vedieť v povesti určiť hlavnú myšlienku. Po vypočutí textu vedieť sformulovať vlastnú reakciu na text. Vedieť vytvoriť krátke otázky k textu. Pokúsiť sa napísať krátky príbeh (povešť).
---------------	---	----------------------------	--

Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, spolu 231 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Slovenský jazyk a literatúra - jazyková zložka

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Vybrané slová Delenie hlások Ohybné slovné druhy	Vybrané slová. Písanie y, ý, v ďalších vybraných slovách a odvodených slovách. Delenie hlások. Ohybné slovné druhy –podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá.	Vybrané slová a odvodené slová Samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky Tvrdé, mäkké a obojaké spoluhlásky Ohybné slovné druhy	Utvrdzovať si pravopisné návyky v už prebratých vybraných slovách a nacvičiť nové vybrané a odvodené slová. Vedieť ich samostatne používať v cvičeniach, texte, v diktátoch a kontrolných cvičeniach. Utvrdzovať si nadobudnuté vedomosti z delenia hlások a slovných druhov.

<p>Predpona</p>	<p>Tvorenie slov. Odvodenie slov pomocou predpôn. Pravopis a výslovnosť predponových odvodenín. Slabičné a neslabičné predpony.</p>	<p>Pojem predpona Delenie predponových slov Slabičné a neslabičné predpon</p>	<p>Vedieť rozdeliť slová na predponu a slovotvorný základ. Vedieť tvoriť nové slová prostredníctvom rôznych predpôn. Vedieť identifikovať slabičné a neslabičné predpony. Poznať význam nových slov a vedieť ich používať vo vetách, v textoch.</p>
<p>Pravopis slov po obojakej spoluhláske</p>	<p>Pravopis ďalších vybraných slov. Príbuzné slová. Geografické názvy s i, í a y, ý po obojakej spoluhláske</p>	<p>Pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske</p>	<p>Získať pravopisné návyky v písaní ďalších vybraných slov a významovo príbuzných slov. Rozšíriť pravopisné zručnosti v písaní geografických názvov. Využiť pravopis vybraných slov pri tvorbe umeleckého a vecného textu, v rôznych komunikačných situáciách.</p>
<p>Znelé a neznelé hlásky</p>	<p>Spodobovanie spoluhlások. Pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfeomatickom švíku, hranici</p>	<p>Delenie hlások Znelé a neznelé hlásky Spodobovanie na konci slova, uprostred slova ,na hranici slov</p>	<p>Vedieť vymenovať znelé a neznelé spoluhlásky. Ovládať ich správnu výslovnosť na konci, v strede slov a na hranici dvoch slov. Vedieť, že pravidlo o spodobovaní platí len pre výslovnosť. V pravopise sa</p>

	<p>slov.</p> <p>Rozdelenie hlások na znelé a neznelé.</p> <p>Identifikácia spodobovania.</p> <p>Pravidlo písania spoluhlásky f.</p>		<p>spoluhlásky zapisujú bez spodobenia.</p> <p>Pravidlo o spodobovaní ovládať nielen teoreticky, ale vedieť ho používať najmä prakticky.</p>
Priama reč	<p>Definícia priamej reči.</p> <p>Úvodzovky v priamej reči.</p> <p>Písanie uvádzacej vety (pred, v strede alebo na konci priamej reči).</p> <p>Interpunkcia v priamej reči (bodkočiarka, čiarka, otáznik, výkričník)</p>	<p>Priama reč</p> <p>Uvádzacia veta</p> <p>Bodkočiarka</p> <p>Úvodzovk</p>	<p>Vedieť identifikovať priamu reč v texte.</p> <p>Vedieť rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči.</p> <p>Vedieť prakticky používať priamu reč v písomnom prejave.</p> <p>Správne používať interpunkčné znamienka v priamej reči.</p> <p>Rozoznávať priamu reč v hovorenom slove.</p>
Ohybné slovné druhy	<p>Rozšírenie poznatkov o ohybných slovných druhoch.</p> <p>Gramatické kategórie rod, číslo a pád podstatných mien.</p> <p>Rod, číslo a pád prídavných mien na základe zhody s podstatným menom.</p> <p>Zámená – funkcia zámen vo vete.</p>	<p>Slovné druhy:</p> <p>Podstatné mená</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Zámená</p> <p>Číslovky</p> <p>Slovesá</p> <p>Rozšírenie učiva o základných slovných druhoch.</p> <p>Podstatné mená, funkcia</p>	<p>Vedieť rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená.</p> <p>Vedieť uplatniť správny pravopis vo vlastných podstatných menách.</p> <p>Ovládať jednotlivé pády (otázky aj ich latinské názvy).</p> <p>Vedieť vyskloňovať podstatné mená. Ovládať tvary podstatného mena a vedieť ich používať v texte.</p>

	<p>Druhy zámen: osobné a privlastňovacie.</p> <p>Číslovky, definícia, delenie</p> <p>čísloviiek na základné a radové.</p> <p>Pravopis čísloviiek v obore do 100.</p> <p>Slovesá – zopakovať definíciu</p> <p>slovies. Gramatické kategórie:</p> <p>osoba, číslo, čas slovies.</p> <p>Neurčitok.</p> <p>Časovanie slovies.</p>	<p>podstatných mien.</p> <p>Gramatické kategórie</p> <p>Rod, číslo a pád podstatných mien.</p> <p>Zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde.</p> <p>Funkcia zámen.</p> <p>Druhy zámen.</p>	<p>Vedieť určovať gramatické kategórie rod, číslo a pád podstatných mien.</p> <p>Rozoznať zámená v texte. Vedieť, že</p> <p>nahrádzajú podstatné a prídavné mená. Vedieť určiť základné druhy zámen.</p> <p>Vedieť nielen vyhľadať slovesá v texte a poznať ich funkciu, ale</p> <p>naučiť sa aj gramatické kategórie slovies (osoba, číslo a čas). Vedieť</p> <p>vyčíslovať slovesá. Vedieť určiť u slovies neurčitok.</p>
<p>Neohybné slovné druhy</p>	<p>Neohybné slovné druhy.</p> <p>Triedenie neohybných slovných druhov, ich funkcia a následne identifikácia v texte.</p> <p>Príslovky, predložky a spojky. Pravopis predložiek a ich správna výslovnosť.</p> <p>Pravopis a výslovnosť predložiek s/so, z/zo, pravopis a výslovnosť predložiek s/so, k/ku v spojení s osobnými zámenami.</p> <p>Spojky (a, ale, keď, aby, že atď.).</p>	<p>Neohybné slovné druhy</p> <p>Funkcia neohybných slovných druhov vo vete.</p> <p>Príslovky</p> <p>Predložky</p> <p>Spojky</p> <p>Častice</p> <p>Citoslovcia</p>	<p>Vedieť triediť slovné druhy na ohybné a neohybné.</p> <p>Poznať funkciu neohybných slovných druhov a následne ich vymenovať.</p> <p>Vedieť ich identifikovať v cvičeniach, v texte.</p> <p>Ovládať výslovnosť a pravopis predložiek.</p> <p>Vedieť používať spojky. Poznať spojky, ktoré sa vyskytujú v textoch najčastejšie. Vedieť ich prakticky používať vo vete.</p> <p>Menej známe neohybné slovné druhy – častice a citoslovcia vedieť</p>

	<p>Častice (áno/nie, hádam, asi, možno, naozaj, určite i).</p> <p>Citoslovčia – vyvodit' z textu,</p> <p>zo zvukomalebných slov.</p>		<p>identifikovať v texte. Poznať ich funkciu. Vedieť vymenovať aspoň niektoré a vedieť ich použiť v hovorenom aj písomnom prejave.</p>
--	--	--	--

Slovenský jazyk a literatúra (Sloh)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Umelecký a vecný text	<p>Základné rozdiely medzi umeleckým a vecným textom.</p> <p>Kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte.</p> <p>Reprodukcia podľa osnovy.</p>	<p>Umelecký a vecný text</p> <p>Kľúčové slovo</p> <p>Reprodukcia</p> <p>Osnova</p>	<p>Po prezentácii jednotlivých druhov textu vedieť každý pomenovať správnym pojmom.</p> <p>Poznať kľúčové slová a následne ich vedieť použiť v umeleckom alebo vo vecnom texte. Späťne ich vedieť v texte vyhľadať.</p> <p>Vedieť k textu vytvoriť osnovu. Ovládať pojem reprodukcia a vedieť ju prakticky zrealizovať.</p> <p>Vedieť postrehnúť vecné chyby v počúvanom texte a vedieť ich opraviť.</p>
Diskusia	<p>Pojem diskusia a názor.</p> <p>Diskutovať na rôzne témy (najlepšie také, ktoré sú z blízkeho okolia žiaka,</p>	<p>Diskusia</p> <p>Názor</p> <p>Situácia</p>	<p>Vedieť diskutovať na určitú tému vybrať učiteľom/žiakom.</p> <p>Ovládať pojem diskusia. Dôraz klásť najmä na riešenie</p>

	<p>zamerané na bežný život).</p> <p>Prejavenie vlastného názoru</p> <p>k danej situácii.</p> <p>Situácia môže byť reálna alebo vymyslená.</p>		<p>konfliktnej situácie.</p> <p>Vedieť vyriešiť primeranú konfliktnú situáciu. Poznať niektoré stratégie</p> <p>riešenia konfliktu. Vedieť sa napr.</p> <p>„pohádať“ so spolužiakom o nejakom probléme (primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami).</p>
Opis osoby	<p>Opis - neučíme definíciu slohového útvaru.</p> <p>Opis osoby, ústne aj písomne .</p> <p>Charakteristické črty a vlastnosti osoby.</p>	<p>Opis osoby – ústne, písomne</p> <p>Črty a vlastnosti</p>	<p>Vedieť charakterizovať opis osoby. Vedieť ústne opísať vonkajšie črty osoby napr. spolužiaka, rodiča, súrodenca, kamaráta.</p> <p>Poznať základné charakterové vlastnosti, povahové črty opisovanej osoby. Veľmi stručne</p> <p>vedieť danú osobu opísať aj písomne.</p>
Interview	<p>Oboznámenie s cieľným rozhovorom – interview.</p> <p>Tvorba otázok a odpovedí.</p> <p>Cvičenie vzájomnej komunikácie.</p>	<p>Interview</p> <p>Cieľný rozhovor</p> <p>Otázka a odpoveď</p>	<p>Poznať definíciu cieľného rozhovoru. Poznať jeho cudzí názov – interview. Vedieť skoncipovať jednoduché otázky a odpovede.</p> <p>Dokázať zrealizovať krátke interview</p> <p>o aktuálnej udalosti.</p>
Reprodukcia	<p>Pojem reprodukcia textu.</p> <p>Reprodukcia rozprávania.</p>	<p>Reprodukcia</p> <p>Reprodukcia rozprávania</p>	<p>Ovládať pojem reprodukcia rozprávania.</p> <p>Vedieť ju konkrétne zrealizovať v ústnom podaní.</p>

	Časová postupnosť deja.	Časová postupnosť	Dodržiavať časovú postupnosť-veci, ktoré sa udiali na začiatku, stručný popis udalosti, ukončenie – záver.
Koncept	Náčrt alebo koncept. Definícia. Realizácia konceptu v praxi.	Koncept Náčrt	Ovládať definíciu konceptu/náčrtu. Vedieť vytvoriť náčrt slohového útvaru.
Plagát	Pojem plagát. Vytvoriť plagát. Sústrediť sa na text. Prvky, ktoré musí plagát obsahovať. Pokus o vytvorenie plagátu v skupine spolužiakov.	Plagát	Vedieť zdefinovať pojem plagát. Vedieť na aké účely sa používa. Vedieť vytvoriť jednoduchý plagát k nejakej aktuálnej udalosti. Realizovať plagát najprv v skupine, potom sám.

Slovenský jazyk a literatúra (Čítanie)

Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
Umelecká literatúra	Pojem umelecká literatúra. Pojem dráma. Rozdiely medzi umeleckou a vecnou (neumeleckou) literatúrou. Pojem divadelná hra. Dramatické umenie – dráma. Bábková hra, bábkové	Umelecká literatúra Divadelná hra	Vedieť pojem umelecká literatúra. Vedieť ho odlíšiť od vecnej literatúry. Vedieť, že k umeleckej literatúre patrí poézia, próza a dráma. Pojem dráma žiak nemusí ovládať. Vedieť recitovať jednu - dve básne z tvorby najznámejších

	<p>divadlo (maňuškové, marionetové, javajkové).</p> <p>Autori divadelných hier a ich diela pre deti a mládež.</p> <p>Interpretácia divadelnej hry – dôraz kladieme na dramaturgiu.</p> <p>Tvorba divadelnej hry.</p>		<p>slovenských alebo zahraničných básnikov.</p> <p>Dokázat' predniesť kratšie prozaické dielo.</p> <p>Klást' dôraz na recitáciu, výrazové prostriedky v prednese.</p> <p>Ovládať pojem divadelná hra.</p> <p>Vedieť svojimi slovami opísať, čo je divadelná hra, vedieť to povedať na základe osobnej skúsenosti.</p> <p>Poznať významných slovenských alebo zahraničných autorov divadelných hier.</p> <p>Vedieť divadelnú hru interpretovať v kolektíve žiakov.</p> <p>Talentovaní žiaci môžu vytvoriť samy kratšiu divadelnú hru zo života detí.</p> <p>Vedieť ju spoločne zahrať.</p>
<p>Rozhlas</p> <p>Televízia</p> <p>Film - kino</p>	<p>Základné druhy médií.</p> <p>Zavedenie pojmov: rozhlas, televízia a film -kino.</p> <p>Znaky, ktorými sa navzájom</p>	<p>Rozhlas</p> <p>Televízia</p> <p>Film - kino</p>	<p>Poznať pojem rozhlas, televízia, film (médiá). Vedieť ich pomenovať a vedieť ich navzájom od seba odlíšiť.</p> <p>Poznať charakteristické znaky rozhlasu, televízie a filmu.</p> <p>Vedieť kde sídlia, pozná</p>

	<p>odlišujú.</p> <p>Ich využitie v každodennom živote.</p> <p>Vhodnosť a nevhodnosť programov pre deti a mládež.</p> <p>Ich vplyv na duševné zdravie dieťaťa.</p>		<p>budovu slovenského rozhlasu, slovenskej televízie (prípadne iných televízií) a filmu (kiná). Rozoznávať a vedieť porovnať film v minulosti a dnes.</p> <p>Vedieť, že sa film v minulosti premietal v kinách. V súčasnosti na premietanie filmu slúži aj televízia, prípadne prehrávače DVD, videorekordéry.</p> <p>Poznať niektoré literárne diela, rozprávky alebo iné literárne žánre, ktoré boli sfilmované.</p> <p>Vedieť sa primerane správať v kine.</p>
<p>Dialóg</p>	<p>Dialóg ako súvislý rozhovor dvoch alebo viacerých osôb, ktoré sú v priamom a vzájomnom kontakte.</p> <p>Dialóg chápeme najmä v súvislosti s literárnym alebo dramatickým dielom.</p> <p>Prítomnosť pohybových prvkov, ktorými sa jazykový prejav dopĺňa, dokresľuje, obmieňa</p>	<p>Dialóg</p> <p>Gestikulácia, mimika</p>	<p>Chápať a vysvetliť pojem dialóg. Vedieť kedy vzniká a koľko osôb sa na ňom zúčastňuje.</p> <p>Vedieť ho identifikovať v texte a dokázať ho aj prakticky zrealizovať.</p> <p>Pri dialógu vedieť využívať gestikuláciu, mimiku.</p>

	alebo celkom supluje. Např. namiesto jazykových prostriedkov sa používajú prostriedky mimojazykové např. gestikulácia, mimika.		
Kapitola Strofa Rým	Členenie textu na menšie jednotky. Kapitola – pojem, charakteristické členenie najmä v knižkách. Ide o architektonickú jednotku, menšiu než diel (zväzok). Strofa ako skupina veršov oddelená od ďalšej strofy. Rým - zvuková zhoda slabík na konci veršov.	Kapitola Strofa Rým	Ovládať pojmy z učebnice v súvislosti z textom. Vedieť v básni identifikovať rým, ovládať nielen pojem, ale aj definíciu. To isté platí aj o strofe a kapitole. Vedieť prakticky rozlišovať v textoch strofy a kapitoly. V učive o rýme podľa zakončenia rozoznať 3 druhy rýmov: združený aabb, abab, abba. Vedieť ich prakticky v básni vyhľadať.
Bájka	Pojem: bájka. Bájka ako vymyslený príbeh s výchovným zameraním, v ktorom vystupujú zvieratá alebo neživé predmety, ktoré konajú a hovoria ako ľudské bytosti. Poučenie vyplývajúce z bájky. Najznámejším bájkarom a zakladateľom bájky bol	Bájka Poučenie Ezop Jonáš Záborský	Ovládať pojem bájka. Poznať text, ktorý je bájkou a vedieť ho odlíšiť od iných textov umeleckej literatúry. Po prečítaní bájky vedieť povedať ponaučenie, ktoré obsahuje. Poznať meno Ezopa ako najznámejšieho autora bajok a tiež poznať meno J. Záborského –

	Ezop. V našej literatúre J. Záborský.		nášho významného bájkara.
Komiks	Naučiť žiakov pojem komiks (sekvenčne usporiadaná postupnosť obrázkov alebo graficky spracovaný (kreslený) príbeh, ktorý má svoj dej a na čitateľa pôsobí esteticky. Text môže byť umiestnený alebo v bublinách uprostred textu alebo na okrajovej časti obrázka. Obrázky sú často doplnené zvukomalebnými výrazmi.)	Komiks Grafika Bublina	Ovládať pojem komiks. Vedieť ho odlíšiť od iného druhu detskej literatúry. Vedieť prečítať dej komiksu. Poznať postupnosť deja. Vedieť, ktoré obrázky sú pred nejakou udalosťou, a ktoré nasledujú za ňou. Vedieť usporiadať obrázky podľa sledu deja. Vedieť sám alebo za pomoci spolužiakov nakresliť krátky komiks a napísať k nemu text.

5. Učebné zdroje

1. ročník:

Lýdia Virgovičová, Zuzana Virgovičová: Šlabikár 1., 2. pre 1. ročník základných škôk

Lýdia Virgovičová, Zuzana Virgovičová: Čítanka pre 1. ročník základných škôl

Lýdia Virgovičová, Zuzana Virgovičová: Moje prvé čiary

Písmenká moji kamaráti 1. –6.

2. ročník:

Eva Dienerová, Margaréta Nosáľová, Zuzana Hirschnerová: Slovenský jazyk pre 2. ročník – učebnica

Hirschnerová Zuzana: Pracovný zošit – Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl

3. ročník:

Zuzana Hirschnerová, Rút Adame: Slovenský jazyk pre 3. ročník základných škôl – učebnica

Zuzana Hirschnerová, Rút Adame : Slovenský jazyk pre 3. ročník základných škôl – pracovný zošit

4. ročník: Zuzana Hirschnerová, Rút Adame: Slovenský jazyk pre 4. ročník základných škôl – učebnica

Detský časopis, Knihy zo školskej knižnice

6. Výkonový štandard - priložené tabuľky

7. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011-R z mája 2002/2011 a budeme vychádzať zo školského zákona č. 245/2008, kde sú v § 55 sú presne stanovené kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov v jednotlivých stupňoch vzdelávania.

Okrem vonkajšieho hodnotenia známku je pre učiteľov rovnako dôležitý rozvoj tzv. vnútornej motivácie hodnotenia seba samého z pohľadu učenia samého pre seba ako cesty k celoživotnému vzdelávaniu.

Preto je neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiakov seba hodnotenie a hodnotenie od spolužiakov pri kooperatívnom vyučovaní. Účasť žiaka na hodnotení je dôležitá z hľadiska získavania schopností hodnotiť seba a svoju prácu a hodnotiť aj iných.

(1) Prospech žiaka sa v prvom až štvrtom ročníku klasifikuje v jednotlivých vyučovacích predmetoch týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný),

ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 (chválitebný),

ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý),

ak má žiak v presnosti, celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činností sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 (dostatočný),

ak má žiak v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenie poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako i v ich využívaní závažné medzery. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností a v grafickom prejave sa prejavujú chyby, grafický prejav je málo estetický. Vážne chyby a nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný),

ak si žiak neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne chyby a nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov budeme zisťovať týmito metódami:

- ústnou formou
- priebežnými písomnými previerkami – sú súčasťou plánu MZ
- priamym pozorovaním

Diktáty:

0 – 2 chyby – 1

3 – 5 chýb – 2

6 – 8 chýb – 3

9 – 10 chýb – 4

11 chýb a viac – 5

Zameranie diktátov:

2.ročník: 20 slov : 6 diktátov

1. Rozlišovacie znamienka
2. Krátke a dlhé samohlásky
3. y, ý po tvrdých spoluhláskach
4. i, í po mäkkých spoluhláskach
5. Druhy viet
6. Zhrnutie učiva 2. ročníka

3.ročník: 30 slov : 8 diktátov

- 1.Slabikotvorné f, í
- 2.Vybrané slová po b
- 3.ybrané slová po m
- 4.Vybrané slová po p
- 5.Vybrané slová po r
- 6.Vybrané slová po s
- 7.Vybrané slová po v, z
- 8.Vlastné podstatné mená

4.ročník: 40 slov: 7 diktátov

1. Pravopis po spodobovaní
2. Pravopis vybraných a príbuzných slov (b, m, p)
- 3.Pravopis vybraných a príbuzných slov (r, s, v, z)
4. priama reč
5. Vlastné a všeobecné podstatné mená
6. Slovné druhy – písanie čísloviek, predložiek, zámen
7. Pravopisné javy 4. ročníka

Oprava diktátov

Za jednu chybu sa pokladá:

- tá istá chyba v tom istom tvare slova, aj keď sa vyskytne viackrát
- ak je dĺžka na nesprávnej slabike, napr. kratký

Všetky chyby majú rovnakú hodnotu

Za chybu sa pokladá:

- nesprávne rozdelené slovo na konci riadku (3., 4. ročník)

-nečitateľné písmeno/slovo

-nenapísané interpunkčné znamienko na konci vety

- KD opravujeme na druhú stranu písanky „zrkadlo“.
- Chyby v kontrolnom diktáte opravujeme červeným perom.

Pri hodnotení pomocou bodovej škály sa postupuje podľa tabuľky hodnotenia, ktorá tvorí súčasť plánu práce MZ .

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova – MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Názov predmetu	Anglický jazyk
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Záujem o štúdium anglického jazyka v posledných rokoch stále rastie. Je to dané nielen požiadavkou zo strany rodičov či žiakov ale najmä spoločenským vývinom. Vstup našej krajiny do EÚ a jej štruktúr si žiada ovládanie cudzích jazykov, dobré vedomosti a komunikačné zručnosti. Jednou z možností ako túto požiadavku naplniť je začať vyučovať anglický jazyk už mladšom školskom veku a riadiť sa heslom: „ Čím skôr, tým lepšie.“ Skorý začiatok vyučovania anglického jazyka má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa. Otvára žiakovi nový obzor pri spoznávaní iných kultúr a tým rozvíja aj tolerantnosť dieťaťa voči iným kultúram. Uľahčuje deťom prácu pri vyučovaní formou IKT metód.

2. Ciele predmetu

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- získavaniu nových kompetencií
- opakovaniu si naučených vedomostí
- využívaniu vedomostí z iných predmetov
- hodnoteniu svojich pokrokov
- spolupráci vo dvojiciach, alebo v skupinách
- socializácii detí
- využívaniu naučeného cudzieho jazyka
- učení sa samostatnosti pri učení
- vzbudíť záujem o jazyk a kultúru
- lepšie poznanie sveta a podporovanie sebavedomia
- prínos k celkovému vývinu dieťaťa a podporovanie emocionálnych, kreatívnych, sociálnych a kognitívnych schopností
- naučiť žiakov rozmyšľať o učení sa CJ a viesť ich k využívaniu vlastného jazykového portfólia ako nástroja sebahodnotenia
- viesť žiakov k samostatnosti v štúdiu tým, že žiak má dostatok priestoru pre intenzívnu a tvorivú prácu so zmysluplným využívaním IKT

3. Kompetencie

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky pri používaní sa učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a rôznych podmienkach.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových/rečových zručností.

Učiaci sa rozvíjajú všeobecné kompetencie a ďalej si ich rozvíjajú tak, aby dokázali:

- získať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných tímoch,
- vnímať sa ako súčasť tímu,
- ostatných považovať za partnerov,
- akceptovať príslušnosť k tímu,
- učiť sa spoločnej zodpovednosti.

Predmetové kompetencie

Kľúčové spôsobilosti

- porozumieť počutému a písanému slovu
- hovoriť a vedieť odpovedať na otázky
- písať krátke listy, pozdravy, odkazy

Kompetencie spojené s myslením

- kreatívne myslenie je odlišný spôsob riešenia úloh
- kritické myslenie je vytvorenie samostatného názoru
- prosociálne myslenie znamená pochopiť iných a učiť sa od nich

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencie na učenie

- pozitívna motivácia,
- vhodné učebné pomôcky
- učebnice a pracovné texty ako zdroj informácií,
- individuálne učenie sa,
- pripravovanie sa na celoživotné vzdelávanie.

Kompetencie na riešenie problémov

- viesť k samostatnému riešeniu problémov, schopnosti hľadať viaceré riešenia,
- viesť k využívaniu svojich skúseností a myslenia, nachádzaniu zhôd, odlišností,

- využívanie modelových situácií,
- hľadanie optimálneho riešenia využívaním tvorivého myslenia, kreativity,
- rozvíja kritické myslenie.

Komunikatívne kompetencie

- využíva diskusiu o probléme,
- vedie k využívaniu IKT na komunikáciu,
- samostatné i tímové prezentácie.

Sociálne kompetencie

- skupinová práca, tímová práca, organizácia práce, pravidlá,
- individuálny prístup k talentovaným žiakom (rozširujúce úlohy), k žiakom s poruchami učenia (spolupráca so špeciálnym pedagógom),
- empatické, priateľské, kooperujúce prostredie výučby, pozitívne postoje,
- rozvíjanie zdravého sebavedomia, zdravej osobnosti,
- rešpektovanie vekových, sociálnych, intelektových osobitostí,
- podpora pri zapájaní do súťaží.

Pracovné kompetencie

- zodpovedný prístup k práci, jej výsledkom,
- zodpovednosť za seba i svoj tím,
- kontrola samostatných prác,
- autokontrola a kontrola spolužiaka.

4. Témy

Obsahové témy

Na hodinách sa má vytvoriť hravá atmosféra, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu. V začiatkovej fáze vyučovania anglického jazyka hrajú dôležitú úlohu **parajazykové** (rytmus, intonácia) a **nonverbálne** (gestikulácia, mimika) prostriedky.

Správne zvolenými metódami sa má vyprovokovať chuť do učenia a využiť prirodzená zvedavosť dieťaťa. Je nutné zohľadniť potreby dieťaťa a umožniť mu učiť sa všetkými zmyslami. Prihliada sa aj na vyjadrovacie schopnosti žiaka, kreativitu, sociálne správanie a rečové zručnosti. V prvom rade má dieťa jazyk zažiť a použiť v komunikácii s partnerom. Pritom majú u začiatovníkov prednosť počúvanie a hovorenie. Čítanie a písanie sa pridávajú neskôr podľa schopností detí a v rámci kontextu.

Vzdelávací obsah anglického jazyka primárnej školy pozostáva z desiatich okruhov na úrovni A1.1.

1. Rodina a spoločnosť
2. Domov a bývanie
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

4. Doprava a cestovanie
5. Vzdelávanie a práca
6. Človek a príroda
7. Voľný čas a záľuby
8. Stravovanie
9. Obliekanie a móda
10. Multikultúrna spoločnosť

Pri každej z týchto tém rozvíjame u žiakov komunikačné zručnosti v anglickom jazyku. Ide o počúvanie s porozumením, ústny prejav – hovorenie, čítanie s porozumením a písomný prejav.

V 1. a 2. ročníku sa snažíme, aby žiaci nadobudli na hodinách anglického jazyka pozitívne emocionálne zážitky prostredníctvom využívania rôznych vizuálnych podnetov (fungovanie s maľuškou, škraboškou), prostredníctvom hier, piesní, rýmovačiek, príbehov, realizácie dramatizácií, využitia IKT. Dôležitá je tu aktívna účasť žiaka a pozitívne hodnotenie zo strany učiteľa.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame štandard (obsahový aj výkonový) s možným využitým prierezových tém, ktorý by mal žiak na konci 2. ročníka zvládnuť.

Časový rozsah výučby	1 hodiny týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	Prvý, druhý

Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Rodina a spoločnosť	Pozdravy	Pozdravy, jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno	Porozumieť jednotlivým pokynom: sit down, stand up, listen, look, open a tiež nacvičiť úvod hodiny: Good morning, children! – Good morning, Miss Teacher/ Mrs. Teacher alebo Class teacher! Žiak sa vie pozdraviť, vie položiť otázku: What is your name? a odpovedať na ňu.
	Farby	Veci okolo nás, ich farba a počet	Žiak vie pomenovať predmety, ktoré sa nachádzajú v škole, triede (chair, desk, window, blackboard, pen, book...) Dokáže reagovať na otázku: What is this? It 's ... . Is it .... ? Yes/ No. – vie vyjadriť svoj názor. Žiak vie pomenovať veci a uviesť

			počet alebo farbu, napr.: one chair, blue pen, ... Vie počítať do 20.
	Rodina	Členovia rodiny, vyjadrenie vzťahu k rodinným príslušníkom	Žiak vie pomenovať členov rodiny (mother/ Mum, father/ Dad, sister, brother). Žiak vie používať väzbu: There is .... a reagovať ukázaním na otázku: Where is your mother? Vie uviesť vzťah k členom rodiny (väzba like/ don't like)
Dom a bývanie	Hračky	Farby Tvorba otázky	Žiak vie pomenovať základné farby (red, blue, green, ...). Vie pridať veciam ich farbu v správnom slovoslede (adjectivum+noun)
		Hračky, vyjadrenie vzťahu k hračkám What is this? Určiť farbu a počet	Žiak vie pomenovať hračky (train, car, doll, horse...). Vie reagovať na otázku a vyjadriť vzťah: Do you like car? Yes, I like. No, I don't like.
	Nábytok	Izby a ich nábytek Určiť farbu	Žiak vie pomenovať izby v dome a nábytok, ktorý sa v izbách nachádza.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Telo	Vymenovať časti tela Prídavné mená	Žiak vie pomenovať základné časti tela a aplikovať to aj pri zvieratkách. Vie charakterizovať svoje telo: I'm big. I'm small.
		Časti hlavy Pocity	Žiak vie pomenovať základné časti hlavy. Vie opísať svoju náladu: I'm sad. I'm happy.
			Žiak vie spievať pieseň Head and Shoulders.
Doprava a cestovanie		Dopravné prostriedky	Žiak vie pomenovať dopravné prostriedky, určiť farbu a počet v dodržanom slovoslede (numeral+adjectivum+noun)
		Budovy	Žiak vie pri ceste do školy pomenovať niektoré budovy, ktoré sa v obci nachádzajú.
Vzdelávanie a		Čísla	Žiak vie pomenovať čísla od 1 – 20

práca			a reagovať na otázku How many?
Človek a príroda		Zvieratá a postoj k nim	Žiak vie pomenovať niektoré domáce zvieratká. Vie ich pomenovať. Vie uviesť kladný alebo záporný vzťah k nim väzbou: I like/ I don't like.
		Ročné obdobia	Žiak vie pomenovať ročné obdobia.
		Dni v týždni	Žiak vie pomenovať dni v týždni. Používanie názvov dní s predložkou on.
		Čas	Žiak vie určiť čas – celé hodiny. Reaguje na otázku: What's the time please?
		Počasia	Žiak vie charakterizovať počasia (It's sunny)a objekty na oblohe (sun, moon, sky, star).
Voľný čas a záľuby		Športové aktivity, schopnosti	Žiak vie pomenovať jednotlivé druhy športov v súvislosti s ročnými obdobiami. swim, ski, play football, ... Vie povedať či ovláda jednotlivé športy väzbou: I can/ I can't. Vie vyjadriť postoj k jednotlivým aktivitám (I like/ I don't like)
		Denný režim	Žiak vie rozprávať o svojom dennom režime.
Stravovanie, nakupovanie a služby	Jedlo	Vzťah k jedlu Sloveso <i>like</i>	Žiak vie pomenovať jedlo a vyjadriť k nemu vzťah väzbou: I like / I don't like. Vie reagovať na otázku Do you like ... ? Vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá.
	Ovocie a zelenina	Zdravé a nezdravé potraviny Sloveso <i>like, zápor</i>	Žiak vie pomenovať niektoré druhy ovocia a zeleniny.
			Precvičovanie gramatických väzieb: Can I help you? Do you have ..... ? Yes. Four oranges, please. Here you are. Thank you. Good – bye

Obliekanie a móda	Oblečenie	vie vymenovať časti oblečenia a povedať, čo ma oblečené	Reagovať na slovesá: dress up, put on, take off, sing, swim, ski, play football. Žiak vie pomenovať oblečenie (jeans, T – shirt, shoes, ...). Vie pomenovať oblečenie aj s farbou.
			Vie používať slovnú gramatickú väzbu: I 'm wearing...
Multikultúrna spoločnosť	Vianoce	Špeciálne frázy Piesne, rýmovačky	Žiak je oboznámený s tradíciami vianočných sviatkov v Anglicku. Žiak vie spievať jednoduchú vianočnú pieseň: We wish you a Merry Christmas...
			Výroba vianočného pozdravu. Vie povedať jednoduché želanie k Vianociam a Novému roku: Merry Christmas and Happy New Year.
	Veľká noc	<i>Rýmovačky</i>	Žiak je oboznámený s tradíciami veľkonočných sviatkov v Anglicku. Žiak pozná nové slová: Easter egg, rabbit, chicken, flowers, grass, trees ...).
	Deň matiek		Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Vie vyznať mamke svoju lásku: I love, my Mum.
	Narodeniny	Narodeninová pieseň	Žiak vie reagovať na otázku: How old are you? Vie pomenovať narodeninové predmety: birthday cake, candles, present, balloon. Vie spievať pieseň Happy birthday! Vie reagovať na otázku? How many... ?
	Deň otcov		Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Vie vyznať ockovi svoju lásku: I love, my Dad.
	Halloween		Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Pozná tradíciu tohto sviatku. Vie pomenovať niektoré predmety, ktoré súvisia s týmto sviatkom.

Požiadavky pre výstup na konci **2. ročníka**. Žiak postupne:

- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré zadáva učiteľ (sit down, stand up, ...),
- vie sa pozdraviť a nadviazať kontakt (Hello! My name is...)
- pýtať sa na meno (What is your name?),
- vie pomenovať základné veci okolo seba (hračky a iné predmety formou It is ...
., otázka Is it... ?),
- vie pomenovať izby a nábytok,
- vie pomenovať dopravné prostriedky, budovy,
- sa vie pýtať na veci (What is this?),
- vie určiť farbu vecí a ich počet (do 20),
- vie určiť čas – celé hodiny,
- vie vyjadriť svoj názor (Yes/ No),
- sa vie pýtať na farbu a počet (What colour? How many?),
- vie pomenovať základných členov svojej rodiny a vyjadriť k nim vzťah (I love...),
- spoznáva a používa privlastňovacie zámená (my, your),
- vie pomenovať základné časti svojho tela,
- vie jednoduchým spôsobom vyjadriť svoju náladu a jednoducho charakterizovať svoje telo a jeho časti prídavným menom (I'm happy/ sad. I am small/ tall),
- vie pomenovať ročné obdobia a dni v týždni,
- vie charakterizovať počasie a pomenovať objekty na oblohe,
- pozná pomenovanie jednotlivých aktivít a činností,
- vie rozprávať o svojom dennom režime,
- vie vyjadriť svoje schopnosti (can/ can't),
- je oboznámení so slovnou zásobou, ktorá súvisí so sviatkami Vianoc, Veľkej noci, Deň otcov, Deň matiek, Narodenín, Halloween a charakterom týchto sviatkov v Anglicku,
- ovláda špeciálne frázy (Merry Christmas and Happy New Year! Happy Easter! Happy birthday! I love you! Happy mother's day!),
- vie sa opýtať na vek (How old are you?),
- vie porovnať slávenie týchto sviatkov so slávením v našej krajine,
- vie pomenovať zvieratká a vyjadriť k nim vzťah (like/ don't like),
- vie vymenovať niektoré druhy ovocia a zeleniny a vyjadriť vzťah (like/ don't like),
- vie vymenovať niektoré zdravé a nezdravé jedlá a vyjadriť k nim vzťah (like/ don't like),
- vie vymenovať časti oblečenia a povedať, čo ma oblečené (odpočívajúci prítomný prítomný prítomný čas: I'm wearing...),
- vie spievať jednoduché anglické pesničky, ovláda jednoduché anglické rýmovačky (Head and shoulders..., January, February, Happy birthday to you..., We wish you a Merry Christmas, Jingle bells, atď., Four seasons),
- chápe obsah týchto piesní a rýmovačiek,
- vie imitovať správnu výslovnosť učiteľa,
- vie zopakovať slová a jednoduché vety,
- vie s výraznou pomocou učiteľa dotvoriť otázky a odpovede.

Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín ročne
Ročník	 tretí

Tematický okruh		Obsahový štandard	Výkonový štandard
Rodina a spoločnosť	Rodina a jej členovia Príbuzní	Pozdravy, jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno	Žiak vie pomenovať členov svojej rodiny a blízkych príbuzných. Vie opísať fotografiu svojej rodiny. Žiak vie správne používať prívlastňovacie zámena (my, your, his, her, our)
Domov a bývanie	Hračky Predložky Izby a nábytok Bývanie		Žiak vie pomenovať hračky, vie hlásť jednotlivé pomenovania hračiek v anglickom jazyku. Žiak pozná jednoduché anglické predložky a vie ich správne použiť vo vete. Žiak vie pomenovať izby v dome a nábytok. Žiak vie uviesť umiestnenie vecí v dome.
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie		Časti tela Prídavné mená Opis svojho zovňajšku	Žiak vie pomenovať časti tela, tváre. Žiak vie cvičiť podľa pokynov. Vie dávať pokyny k cvičeniu. Žiak vie opísať svoj zovňajšok.
Doprava a cestovanie		Dopravné prostriedky	Žiak vie pomenovať dopravné prostriedky. Vie určiť ich farbu aj počet. Vie sa pýtať na počet a farbu How many? What colour?
Vzdelávanie a práca		Objekty v triede	Žiak vie pomenovať objekty v triede a svoje učebné pomôcky. Vie určiť ich farbu a veľkosť. Vie sa pýtať na veci otázkou: What is it? Whose is this? a odpovedať na

		<p>Pokyny</p> <p>Zadávanie pokynov</p>	<p>otázky It is ..., It is my ... . Žiak vie privlastňovať predmety pomocou 's.</p> <p>Žiak rozumie pokynom, ktoré zadáva učiteľ a vykonáva činnosti na základe pokynov.</p> <p>Žiak vie zadávať pokyny v triede</p>
Človek a príroda		<p>Voľne žijúce zvieratká</p> <p>Domáce zvieratká</p> <p>Zvieratká v zoo</p> <p>Opis zvierat</p> <p>Určovanie času</p> <p>Určovanie miesta</p>	<p>Žiak vie pomenovať zvieratká voľne žijúce, domáce, žijúce v zoo.</p> <p>Vie tieto zvieratká opísať.</p> <p>Žiak vie určiť celé a pol hodiny.</p> <p>Žiak vie určiť miesto, kde zvieratká žijú.</p>
Voľný čas a záľuby		<p>Aktivity</p> <p>Denný režim</p>	<p>Žiak vie pomenovať aktivity a činnosti, ktoré dokáže alebo nedokáže vykonávať.</p> <p>Vie rozprávať o svojom dennom režime.</p>
Stravovanie		<p>Jedlo</p> <p>Tvary</p>	<p>Žiak vie pomenovať jedlo a určiť jeho geometrický tvar.</p>
Oblekanie a móda		<p>Oblečenie</p>	<p>Žiak vie pomenovať oblečenie.</p>
Multikultúrna spoločnosť		<p>Vianoce</p>	<p>Žiak je oboznámený s tradíciami vianočných sviatkov v Anglicku, vie porovnať sviatky. Žiak vie spievať jednoduché vianočné piesne. Vie vyrobiť anglický vianočný pozdrav. Vie povedať jednoduché želanie k Vianociam a Novému roku: Merry Christmas and Happy New Year.</p>

			<p>Žiak je oboznámený s tradíciami veľkonočných sviatkov v Anglicku a porovnáva ich s našimi sviatkami.</p>
		Veľká noc	<p>Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Vie vyznať mamke svoju lásku básňou.</p>
		Deň matiek	<p>Žiak vie reagovať na otázku: How old are you? Vie pomenovať narodeninové predmety.</p> <p>Vie spievať pieseň Happy birthday!</p>
		Narodeniny	<p>Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Vie vyznať ockovi svoju lásku: I love, my Dad.</p> <p>Žiak vie pomenovať tento sviatok po anglicky. Pozná tradíciu tohto sviatku. Vie pomenovať niektoré predmety, ktoré súvisia s týmto sviatkom.</p>
		Deň otcov	
		Halloween	

Požiadavky na výstup z **3. ročníka**

Lexika

Žiak si postupne z roka na rok obohacuje a vylepšuje lexiku v daných témach (hračky, farby, čísla, objekty v triede, zvieratá, telo, rodina, oblečenie, izby, nábytok, jedlo, geometrické tvary, dopravné prostriedky, príroda, atď.).

Žiaci si osvoja 200 – 250 nových slov, ich pravopis a výslovnosť, výber slov a slovných spojení je podľa konverzačných okruhov. Žiaci pracujú s obrázkovým slovníkom, oboznamujú sa s jednoduchým dvojazyčným slovníkom

Morfológia

- podstatné mená: žiak rozlišuje jednotné a množné číslo »s«
- privlastňovanie: privlastňovací pád – genitív (*Laura's book*) a privlastňovacie prídavné mená: *my, your, her, his*
- určitý a neurčitý člen »a/ an«
- predložkové pády: *to father, from school, with my friend*
- predložky miesta: *on, in, under, behind, next to opposite, between*
- zámená: *osobné a privlastňovacie* (opakovanie), ukazovacie (*this, that*) opytovacie »*What... Where... Who... Whose... How old... How many...*«,
- základné číslovky: *1 – 20*
- radové číslovky – *v dátume (pasívne)*
- predložky pohybu: *up, down (pasívne)*
- spojky: *or, but, and*
- modálne slovesá: *can*
- slovesné časy: *jednoduchý prítomný (všetky osoby)*
- ostatné časy (*pasívne*)
- určovanie času – *celé hodiny, pol hodiny*
- plnovýznamové slovesá »*open, draw, put, sit down, stand up, look, etc.*«
- rozkazovací spôsob cez jednoduché príkazy

Syntax

- slovosled: *podmet, prísudok, príslovkové určenie miesta*
- stavba vety pomocou *there is/there are*
- identifikovať a opísať pomocou: *This is his/her, Are this his? No, they aren't.*
- druhy viet podľa modálnosti a vetného obsahu: časovanie slovesa *to be, to have got*, modálne sloveso *can* - otázka, zápor: *I can/ Can I have...?*
- tvorenie modelových otázok použitím opytovacích zámen: *What's your name? Where is your school? How old are you? When's your birthday?*
- otázka: *What's the matter? What's happened? (pasívne)*
- opytovacie vety: *Is it ....? Do you have ....?*
- *like* – tvorenie otázok a záporu

Zvuková a grafická rovina jazyka

- spelling - žiaci sa naučia anglickú abecedu, hláskovanie slov
- opakovanie a systematizovanie výslovnosti stiahnutých tvarov slovík: *he is- he's, we are-we're, cannot-can't...*
- [v] [w] - rozdielna výslovnosť týchto dvoch hlások v slovách *veal [vi:l] – wheel [wi:l] vain [vein] – wane [weɪn] vow [vaʊ] - wow [waʊ]*
- precvičovanie kombinácií hlások a dvojhlasok napr. [ɪə]-here, [eð]-there
- [ʌ] - [a:] – *mother, father*
- hlásky sú precvičované v kontexte, nie izolované

Komunikačné zručnosti

- vypočítať a selektovať informácie jednoduchých jazykových prejavov
- prečítať a selektovať informácie jednoduchých jazykových prejavov
- základné pravidlá formálneho a neformálneho rozhovoru
- frázy jednoduchej každodennej komunikácie: zoznámenie, predstavenie sa, rozlúčenie sa, poďakovanie – opakovanie
- nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
- vyjadriť svoj názor (súhlas, nesúhlas)
- vyjadriť svoju vôľu
- vybrať z ponúkaných možností (identifikovať, opísať)
- reagovať pri stretnutí
- vyjadriť svoju schopnosť
- stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá
- vypočítať si a podať informácie (informovať sa)
- predstaviť svoje záľuby a vkus
- vnímať a prejavovať city a pocity (radosť, smútok)
- reagovať na príbeh alebo udalosť
- vyjadriť očakávania a reagovať na ne (nádej, sklamanie, strach)

Počúvanie - ide o počúvanie hudby, zvukov zvierat, čísel, časových údajov, dialógov atď. z rôznych druhov médií a sústredené počúvanie vyučujúceho s cieľom porozumieť.

- žiak s porozumením reaguje na pokyny učiteľa
- pri počúvaní neznámeho textu so známou tematikou žiak pochopí celkový obsah
- pri viacnásobnom počúvaní textu so známou tematikou žiak dokáže dešifrovať známe slová a slovné spojenia
- žiak vie prostredníctvom počúvania zrealizovať obrázkový diktát

Hovorenie

- žiaci slovne reagujú na pokyny a otázky učiteľa a svojich spolužiakov
- učia sa povedať dátum a ospravedlniť sa, oznámiť chýbajúcich žiakov
- odpovedajú stručne na otázky k textom so známou tematikou
- s výraznou pomocou učiteľa dokážu tvoriť otázky v rámci osnov
- dokážu reprodukovať krátky text v rozsahu 3-5 viet
- dokáže viesť krátky telefonát a zisťovať informácie

Čítanie

- žiak vie čítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
- žiak vie čítať s porozumením krátky text so známou tematikou
- žiak vie doplniť do textu chýbajúce slovo
- vie vyhľadať informáciu

Písanie

- žiak má opakovane precvičovať písomnú podobu w, W, q, Q, Y
- žiak dokáže bezchybne prepísať krátky text
- žiak vie písomne pomenovať veci na obrázku
- žiak sa vie orientovať v učebnici a vyhľadať písomnú podobu slov
- žiak dokáže napísať 3-5 vetný list alebo krátku pohľadnicu
- dokáže opísať veci na obrázku písomne

Interkultúrne učenie sa

- oslovenie you (ty, vy)
- informácie o anglofónnych krajinách
- ľudové zvyky (sviatky, jedlá, oblečenie a pod.)
- internacionalizmy
- formálne a neformálne slová

Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Tematický okruh	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Lexika
1. Rodina a spoločnosť	<p>Pozdravy, jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno</p> <p>Členovia rodiny, vyjadrenie vzťahu k rodinným príslušníkom</p> <p>Telefonát</p>	<p>Žiak sa vie pozdraviť, predstaviť, vie predstaviť rodinného príbuzného, priateľa alebo známeho človeka.. Vie položiť otázky typu: What's your name? What's your mother's name? a odpovedať na ne.</p> <p>Vie pomenovať členov rodiny (mother/ Mum, father/ Dad, sister, brother).</p> <p>Vie vyjadriť vzťah k členom rodiny: I love my dad. I like my mum. (väzba like + noun)</p> <p>Vie vyjadriť vzťahy v rodine. Vie použiť prítomný príbehový čas a odpovedať na otvorené otázky.</p>	<p>name, address, age, birthday, street, telephone number, country, boy, girl, family, mother / Mum, father / Dad, brother, sister, sibling, parents, grandmother / Grandma, grandfather / Grandpa, aunt, uncle, boy-cousin, girl-cousin, baby, child, family tree.</p> <p>alphabet – spelling</p>
2. Dom a bývanie	<p>Domáce práce</p> <p>Detská izba - hračky</p> <p>Izby a ich</p>	<p>Žiak vie pomenovať hračky (kite, train, car, doll, teddy bear, horse...).</p> <p>Vie reagovať na otázku a vyjadriť vzťah: <i>Do you like playing with toys? I like playing with my doll. What's your</i></p>	<p>red, blue, green, yellow, black, white, brown, pink, grey,</p> <p>house, flat, room,</p>

	<p>nábytok</p> <p>Časti domu</p> <p>Pritomný príbehový čas</p> <p>Používanie opytovných zámen <i>what, where, when</i></p>	<p><i>favourite toy? My favourite toy is a teddy bear.</i></p> <p>Vie opísať obľúbenú hračku.</p> <p>Vie opísať zariadenie svojej izby.</p> <p>Vie pomenovať izby v dome a nábytok, ktorý sa v izbách nachádza.</p> <p>Vie správne použiť predložky miesta: <i>behind, in front of, next to, between.</i></p> <p>Vie použiť ukazovacie zámená <i>this/these, that/ those.</i></p> <p>Vie použiť väzbu <i>there is/ there are.</i></p>	<p>living room, playroom, sitting room, dining room, bedroom, bathroom, kitchen, hall, door, wall, table, chair, bed, lamp, picture</p>
<p>3.</p> <p>Ludské telo, starostlivosť o zdravie</p>	<p>Časti tela</p> <p>Časti hlavy</p> <p>Režim dňa</p> <p>Pocity a emócie</p> <p><i>Pritomný jednoduchý čas, zápor</i></p>	<p>Žiak vie pomenovať základné časti tela a aplikovať to aj pri zvieratkách. Vie charakterizovať svoje telo. Vie pomenovať základné časti hlavy.</p> <p>Vie vyjadriť svoje pocity, opýtať sa na ne a odpovedať krátkou otázkou s použitím slovesa to be.</p> <p>Pozná množné číslo nepravidelných podstatných mien.</p> <p>Vie opísať režim dňa a pozná názvy aktivít. Vie použiť prítomný jednoduchý čas, 1. os, sg. + zápor.</p> <p>Vie vyjadriť smútok a radosť.</p>	<p>head, face, nose, mouth, ear, eye, tooth /teeth, arm, hand, shoulder, leg, foot/feet, happy, sad, tired, cold, hot, tall, short, young, old, curly, straight,</p> <p>play, read, write, do, help, go to bed, have breakfast/dinner/lunch, go to school, the names of animals</p>
<p>4.</p> <p>Doprava a cestovanie</p>	<p>Dopravné prostriedky</p> <p>Budovy</p> <p><i>Pribehový prítomný čas</i></p> <p><i>Nácvik otázky</i></p>	<p>Žiak vie pomenovať dopravné prostriedky, určiť farbu a počet v dodržanom slovoslede (numeral + adjective + noun)</p> <p>Žiak vie pri ceste do školy pomenovať niektoré budovy, ktoré sa v obci nachádzajú.</p> <p>Vie napísať krátky pozdrav, pohľadnicu z dovolenky.</p>	<p>car, bus, ship, boat, bike, train, plane, leave, fly, drive</p>

<p>5. Vzdelávanie a práca</p> <p>Škola</p>	<p>Škola a jej zariadenie</p> <p>Učebné predmety</p> <p>Školské prostredie</p> <p>Školský systém</p> <p>Farby</p> <p>Čísla</p> <p>Profesie</p> <p><i>Obyčajný minulý čas to be, zápor, otázka</i></p>	<p>Žiak vie pomenovať čísla od 1 – 50 a reagovať na otázku: <i>How many?</i></p> <p>Žiak vie pomenovať predmety, ktoré sa nachádzajú v škole, v triede s použitím zámen: <i>this / these, that / those.</i></p> <p>Dokáže reagovať na otázku: <i>What's this? Is it ... ? Yes/ No.</i> – vie vyjadriť svoj názor.</p> <p>Žiak vie pomenovať veci a uviesť počet alebo farbu.</p> <p>Rozumie pokynom: <i>sit down, stand up, listen, look, open...</i></p> <p>Vie reagovať na pozdrav na začiatku a konci vyučovacej hodiny.</p> <p>Vie použiť a rozumie rozkazovaciemu spôsobu: <i>Let's play</i></p> <p>Vie jednoduchou formou opísať svoj rozvrh hodín so správnym vyjadrením časového údaju a použitím privlastňovacích zámen.</p> <p>Vie vymenovať a charakterizovať profesie s použitím jednoduchého prítomného času.</p> <p>Dokáže stanoviť a prijať pravidlá a povinnosti.</p>	<p>one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, twelve... twenty</p> <p>red, blue, green, yellow, black, white, brown, pink, grey,</p> <p>numbers 0 -50,</p> <p>school furniture and things: chair, desk, board, window, pen, pencil, ruler, rubber, compasses, Slovak, English, Mathematics, Music, Art, Physical education</p>
<p>6.</p> <p>Človek a príroda</p>	<p>Zvieratá</p> <p>Ročné obdobia a mesiace</p> <p>Dni v týždni</p> <p>Čas</p> <p>Počasie</p> <p><i>Obyčajný prítomný čas, nácvik otázky</i></p>	<p>Žiak vie pomenovať niektoré domáce zvieratká, s použitím jednoduchého prítomného času vie opísať, kde žijú.</p> <p>Vie uviesť kladný alebo záporný vzťah k nim väzbou: <i>I like/ I don't like.</i></p> <p>Žiak vie pomenovať mesiace a ročné obdobia.</p> <p>Žiak vie pomenovať dni v týždni a použiť názvy dní s predložkou <i>on.</i></p> <p>žiak vie určiť čas – celé hodiny, štvrt', pol a trištvrt'e s predložkou <i>past / to</i></p>	<p>cow, dog, cat, pig, mouse, elephant, horse,</p> <p>weather – sun/ny, cloud/y, fog/gy</p> <p>seasons – winter, summer, spring, autumn,</p> <p>week :Monday...Sunday Months: January ...</p>

	<p>Slovesá</p> <p>Prídavné mená</p>	<p>and at.</p> <p>Reaguje na otázku: <i>What's the time please?</i></p> <p>Žiak vie charakterizovať počasie (It's sunny) a objekty na oblohe (sun, moon, sky, star).</p> <p>Rozumie a vie použiť rozkazovací spôsob.</p>	<p>December</p>
<p>7.</p> <p>Voľný čas a záľuby</p>	<p>Športové aktivity, schopnosti</p> <p>Denný režim</p> <p>Modálne sloveso <i>can</i></p> <p>Privlastňovacie prídavné mená <i>our, their</i></p>	<p>Žiak vie pomenovať jednotlivé druhy športov v súvislosti s ročnými obdobiami.</p> <p>Vie povedať či ovláda jednotlivé športy väzbou: <i>I can/ I can't</i>. Vie vyjadriť postoj k jednotlivým aktivitám (<i>I like/ I don't like</i>)</p> <p>Vie si vybrať z ponúknutých možností.</p> <p>Vie opísať svoj denný režim s použitím jednoduchého prítomného času a využitím predložiek času: after, on, at, in...</p> <p>Vie vyjadriť svoje túžby.</p> <p>Vie predstaviť svoje záľuby.</p>	<p>hobby, pet, computer games, football, ice hockey, piano, violin, play,</p>
<p>8.</p> <p>Stravovanie</p>	<p>Jedlo a nápoje</p> <p>Ovocie a zelenina</p> <p>Stiahnuté tvary</p>	<p>Žiak vie pomenovať jedlo a vyjadriť k nemu vzťah väzbou: <i>I like / I don't like</i>.</p> <p>Vie reagovať na otázku Do you like ... ?</p> <p>Vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá.</p> <p>Vie použiť sloveso have got - vytvoriť otázku, odpovedať, a vie si vybrať s ponúknutých možností.</p> <p>žiak vie pomenovať niektoré druhy ovocia a zeleniny.</p> <p>Precvičovanie gramatických väzieb: <i>Can I help you? Do you have ? Yes. Four oranges, please. Here you are.</i></p>	<p>food, meal, breakfast, dinner, lunch, eat, drink, Apple, orange, lemon, banana, mineral water, tea, milk, fruit juice, cold, hot</p>

	Tvorenie otázky a záporu <i>have got</i>	Thank you. Good – bye Vie reagovať na ponuku. Vie vyjadriť svoj názor. Dokážete požiadať o niečo a odpovedať na žiadosť.	
9. Oblekanie a móda	Oblečenie Priebehový prítomný čas	Žiak rozumie a vie použiť rozkazovací spôsob: <i>dress up, put on, take off...</i> Žiak vie pomenovať a opísať oblečenie (jeans, T – shirt, shoes, ...). Vie používať prítomný priebehový čas: <i>I 'm wearing...</i> Vie si vybrať z ponúknutých možností prostredníctvom väzby: <i>want to + sloveso</i> Vie vyjadriť svoj názor.	T-shirt, trousers, jeans, cap, skirt, shoes, clothes, shorts, sweater, get dressed, put on, take off, wear

10. Multikultúrna spoločnosť	Vianoce Veľká noc Deň matiek Narodeniny Deň otcov Halloween	Žiak je oboznámený s tradíciami vianočných sviatkov v Anglicku. Žiak vie spievať jednoduchú vianočnú pieseň: <i>We wish you a Merry Christmas...</i> Vie vyrobiť a napísať vianočný pozdrav. Rozumie a vie použiť rozkazovací spôsob. Vie povedať jednoduché želanie k Vianociam a Novému roku: <i>Merry Christmas and Happy New Year.</i> Žiak je oboznámený s tradíciami veľkonočných sviatkov v Anglicku. Žiak pozná nové slová: <i>Easter egg, rabbit, chicken, flowers, grass ...</i>). Žiak vie pomenovať jednotlivé sviatky sviatkov po anglicky. Vie vyznať mamke svoju lásku: <i>I love, my Mum.</i>	church, festival, birthday, presents, food, meet, visit, congratulations, card, Christmas, Easter, carol, socks, reindeer, turkey, buy, give, get, candles, tree, s
---	--	---	---

		<p>Vie vyjadriť svoje túžby.</p> <p>Žiak vie reagovať na otázku: How old are you? Vie pomenovať narodeninové predmety: birthday cake, candles, present, balloon. Vie spievať pieseň Happy birthday!</p> <p>Vie vyznať ockovi svoju lásku: I love, my Dad.</p> <p>Pozná tradíciu sviatku Halloween. Vie pomenovať niektoré predmety, ktoré súvisia s týmto sviatkom.</p>	
--	--	---	--

Výkonový štandard (požiadavky na výstup)

Žiak sa snaží počúvať a porozumieť počutému textu, pričom rozumie základné osvojené formulácie, dokáže na ne reagovať (aj neverbálne), vie sa vyjadriť v rámci osvojených formulácií, dokáže správne prepísať známe lingvistické jednotky, aktívne komunikovať v rámci osvojených lingvistických jednotiek. Na gramatiku sa nekladie dôraz, ale žiak si ju osvojuje v prirodzených podmienkach. Žiak neprodukuje nič samostatné

Obsahový štandard

Spôsobilosť č.1: Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
<p>Relating with others in a communicative situation</p> <p><i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i></p>	<p>Greetings</p> <p><i>Pozdraviť</i></p>	<p>Hello./Hi.</p> <p>Good morning.</p> <p>Good afternoon.</p> <p>Good evening.</p>	<p>Časovanie pomocného slovesa</p> <p><i>to be</i></p> <p>v jednoduchom prítomnom čase.</p>
	<p>Expressing thanks and admiration</p> <p><i>Podakovať sa</i></p>	<p>Thank you./Thanks.</p> <p>That's ok.</p>	
	<p>Parting</p> <p><i>Rozlúčiť sa</i></p>	<p>Good night.</p> <p>Goodbye./Bye-bye./Bye.</p>	

Spôsobilosť č.2: Vypočúť si a podať informácie

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
<p>Listening to and giving information</p> <p><i>Vypočúť si a podať informácie</i></p>	<p>Asking for information and responding</p> <p><i>Informovať</i></p>	<p>Are you a pupil ?</p> <p>Is she your friend?</p> <p>Where is my pen ?</p> <p>Who is that?</p> <p>What is it?</p> <p>There is a school.</p> <p>How many books are there?</p>	<p>Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.</p> <p>Väzba <i>there is/there are</i> – oznamovacia veta, otázka, zápor.</p> <p>Opytovacie zámená <i>who, what, where, how many, which, how, when</i>.</p>

Spôsobilosť č.3: Vybrať si z ponúknutých možností

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
<p>Choosing from given possibilities</p> <p><i>Vybrať si z ponúknutých možností</i></p>	<p>Identifying</p> <p><i>Identifikovať</i></p>	<p>I want a blue sweater.</p> <p>The red pen is on the table.</p> <p>I'm nine years old.</p>	<p>Neurčitý a určitý člen.</p> <p>Neurčité zámená <i>some, any</i>.</p> <p>Predložky určujúce smer a miesto <i>on, in, at, between, next to, from, in front of</i>.</p> <p>Základné číslovky 0-50.</p>

	Describing (a person, object) <i>Opísať</i>	She has got long hair. He is tall. The house is big.	Prídavné mená. Sloveso <i>have got</i> v oznamovacej vete a otázke.
--	--	--	--

Spôsobilosť č.4: Vyjadriť svoj názor

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing opinion <i>Vyjadriť svoj názor</i>	Expressing opinion <i>Vyjadriť svoj názor</i>	She is a nice girl. This is a good book. These flowers are beautiful. She is wearing a new dress.	Ukazovacie zámená <i>this/these, that/those</i> . Jednotné a množné číslo pravidelných podstatných mien. Základné podstatné mená s nepravidelným tvorením množného čísla. Prítomný priebehový čas, tvorba otázky a záporu.

Spôsobilosť č.5: Vyjadriť svoju vôľu

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing willingness <i>Vyjadriť svoju vôľu</i>	Expressing desires <i>Vyjadriť svoje túžby</i>	I want to watch TV. He is writing a letter now.	Sloveso <i>want to</i> + neurčitok. Príslovky času <i>now, today</i> .

Spôsobilosť č.6: Vyjadriť svoju schopnosť

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing ability <i>Vyjadriť svoju schopnosť</i>	Expressing ability to do something <i>Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	I can swim. Can you speak English? I can't play the piano.	Časovanie modálneho slovesa <i>can</i> v prítomnom čase, tvorba otázky, záporu. Spojky <i>but, or</i> .

Spôsobilosť č.7: Vnímať a prejavovať svoje city

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing feelings <i>Vnímať a prejavovať svoje city</i>	Expressing happiness <i>Vyjadriť radosť z niečoho</i>	I'm happy. It's perfect. It's nice.	Skrátene tvary pomocných slovík <i>to be, have got</i> . Zápor pomocných slovík <i>to be, have got</i> .
	Expressing sadness <i>Vyjadriť smútok</i>	I'm sad. They are unhappy.	

Spôsobilosť č.9: Predstaviť svoje záľuby

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Discussing interests and tastes <i>Predstaviť svoje záľuby</i>	Expressing likes <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo rád robím</i>	I love/like English. I like reading. My brother plays football.	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovík, tvorba otázky a záporu, stiahnutý tvar. Väzba <i>like + sloveso + ing</i> .
	Expressing dislikes <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	I like reading books. He doesn't like playing computer games. Do you want fruits?	

Spôsobilosť č.11: Stanoviť a prijať pravidlá alebo povinnosti

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Setting rules and regulations <i>Stanoviť a prijať pravidlá alebo povinnosti</i>	Expressing commands/prohibitions <i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Open/ close the door. Don't run/ talk. Sit down/Stand up. Listen. Read. Sing. Come here. You can't jump here. You must sit here.	Rozkazovací spôsob. Modálne sloveso <i>can</i> , <i>must</i> , tvorba otázky a záporu.

Spôsobilosť č.14: Ponúknuť a reagovať na ponuku

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Making and responding to offers <i>Ponúknuť a reagovať na ponuku</i>	Making requests <i>Žiadať od niekoho niečo</i>	Give me your exercise book, please. Speak slowly, please. Can I go to the toilet, please?	Rozkazovací spôsob. Osobné zámená. Sloveso <i>can</i> v žiadosti.
	Responding to requests <i>Odpoveď na žiadosť</i>	Yes. Ok. No, sorry.	Spojenie <i>let's</i> + sloveso.
	Suggesting somebody to do something <i>Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal</i>	Can you visit me today?	Zdvorilé ponuky vo forme otázky.
	Suggesting somebody to do something together <i>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</i>	Let's play.	Príslovky s koncovkou – <i>ly</i> .

	Offering help <i>Ponúknuť pomoc</i>	Can I help you?	
	Responding to a suggestion <i>Odpovedať na návrh niekoho iného</i>	Ok. Yes, please. Thanks. No, thank you.	

Spôsobilosť č.15: Reagovať na niečo, čo sa má udiat'

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Responding to possible events <i>Reagovať na niečo, čo sa má udiat'</i>	Giving warnings <i>Varovať pred niekým/niečím</i>	Attention.	Predložky času <i>on, in, at.</i>
	Wishing <i>Blahoželať</i>	Happy birthday. She has her birthday on Friday. Flowers are for you. Merry Christmas.	Preložka <i>for.</i>

Spôsobilosť č.17: Reagovať pri prvom stretnutí

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Meeting people for the first time <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing someone <i>Predstaviť niekoho</i>	This is my friend Jane. She's from England. They are working in hospital. My mother's name is Mia.	Ukazovacie zámená. Privlastňovací pád. Privlastňovacie

	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name is Tina Jones. I'm/I come from Slovakia. I live in a small town.	zámená. Jednoduchý prítomný a prítomný čas, tvorba otázky a záporu. Spojky <i>with, and</i> .
	Responding to introductions <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Hello. I am Jane. How are you? Fine, thanks. And you?	
	Expressing welcome <i>Privítať</i>	Welcome. Come in.	

Spôsobilosť č.18: Viest' korešpondenciu

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Correspondence <i>Viest' korešpondenciu</i>	Salutations and introductions <i>Začať krátku správu</i>	Hello/Hi, Mary. How are you? Thank you for your letter.	Jednoduchý prítomný čas.
	Closings <i>Ukončiť krátku správu</i>	Bye, Amy. Love, John.	

Spôsobilosť č.19: Telefonovať

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Answering and beginning a phone call <i>Začať telefonický rozhovor</i>	Hello. 235689. This is Peter./Peter, here. Is Jo there, please?	Ukazovacie a osobné zámená. Príslovky miesta – <i>here, there</i> .

	Ending a phone call <i>Ukončiť telefonický rozhovor</i>	See you. Bye. Goodbye.	
--	--	---------------------------	--

Spôsobilosť č.24: Uistiť sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Monitoring understanding <i>Uistiť sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené</i>	Assuring that I am understood <i>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia</i>	Does he understand? Can you spell your name?	Jednoduchý prítomný čas, tvorba otázky a záporu. Abeceda.
	Assuring that I have understood <i>Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané</i>	How do you say it in English? What is it? Can you repeat it, please? Slowly, please.	

Žiaci primárneho vzdelávania majú na konci štvrtého ročníka ZŠ dosiahnuť komunikačnú úroveň A1.1 +, podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (referenčný rámec). Kompletnú úroveň A1 podľa referenčného rámca majú dosiahnuť žiaci po skončení piateho ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika úrovne A1 podľa referenčného rámca je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a frázy dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, 2006, s. 26).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum zručností, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak na úrovni A1.1+ si rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakom konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Žiak, ktorý dosiahne úroveň A 1.1+ :

- používa známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumie im,
- dokáže predstaviť seba a iných,
- dokáže porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- dokáže jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazyková kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1+:

- používa iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- má základný repertoár slovnej zásoby: izolovaných slov a slovných spojení,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- dokáže odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- dokáže vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválna kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1 + dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa a rozlúčiť sa, predstaviť sa a poďakovať sa, atď.

Pragmatická kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1+ dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako modely imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,
- porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadávať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduché pokyny k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- pozdraviť sa,
- predstaviť sa,
- opýtať sa ľudí, ako sa majú,
- klásť jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- vyjadriť, čo má a čo nemá rád,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o cenách a čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety a nakoniec aj krátke, jednoduché odseky, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety,
- napísať vlastné meno, adresu, vek, dátum narodenia,
- napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

5. Stratégie vyučovania

Metódy a formy práce

Pri vyučovaní je potrebné maximálne vystaviť žiaka cieľovému jazyku zo strany učiteľa a vyukových materiálov (CD, DVD, multimediálnych programov a pod.) Vyučovať v malej komunite s využitým rôznych foriem práce.

Metóda je pedagogická - špecifická didaktická aktivita subjektu a objektu vyučovania , rozvíjajúca vzdelanostný profil žiaka , súčasne pôsobiaca výchovne, a to v zmysle vzdelávacích i výchovných cieľov v súlade s vyučovacími a výchovnými princípmi.

Pomocou správne zvolených metód treba vytvoriť atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu, treba využiť a motivovať chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzenú zvedavosť, treba zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne umožniť mu sa učiť za pomoci všetkých zmyslov, treba dieťa naučiť sa reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa v jazyku osamostatniť.

Metódy práce

- výklad
- motivačné metódy rozhovoru
- reproduktívne i produktívne metódy upevňovania učiva
- demonštračné vizuálne i audiovizuálne metódy
- dramatizačné metódy
- interaktívne metódy
- heuristické metódy projektovej práce
- problémová

Formy práce

- individuálna a skupinová práca žiakov, tímové hry
- práca vo dvojici
- frontálna výučba
- práca s učebnicou, pracovným zošitom, multimediálnymi programami, CD, časopisom a internetom

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

1.roč.: Busy Bee

2. roč. First Friends

3.roč. Family and Friends 1- učebnica a pracovný zošit

4.roč. Family Friends 2- učebnica a pracovný zošit

- odborné publikácie k daným témam
- webové stránky, ktoré sú venované výučbe anglického jazyka
- materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii
- učebnica, pracovný zošit
- metodická príručka
- dvojjazyčné slovníky
- obrázkové slovníky
- multimediálne výukové CD ROM's
- obrazový demonštračný materiál (magnetické obrázky, karty, pexesá, maňušky a pod.)

7. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011R z mája 2011 a budeme vychádzať zo školského zákona č. 245/2008, kde sú v § 55 sú presne stanovené kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov v jednotlivých stupňoch vzdelávania.

Okrem vonkajšieho hodnotenia známku je pre učiteľov rovnako dôležitý rozvoj tzv. vnútornej motivácie hodnotenia seba samého z pohľadu učenia samého pre seba ako cesty k celoživotnému vzdelávaniu.

Preto je neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiakove seba hodnotenie a hodnotenie od spolužiakov pri kooperatívnom vyučovaní. Účasť žiaka na hodnotení je dôležitá z hľadiska získavania schopností hodnotiť seba a svoju prácu a hodnotiť aj iných.

(2) Prospech žiaka sa **treťom až štvrtom** ročníku klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,

4 – dostatočný,

5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný),

ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 (chválitebný),

ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý),

ak má žiak v presnosti, celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činností sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 (dostatočný),

ak má žiak v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenie poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako i v ich využívaní závažné medzery. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností a v grafickom prejave sa prejavujú chyby, grafický prejav je málo estetický. Vážne chyby a nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný),

ak si žiak neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh

s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne chyby

Anglický jazyk klasifikujeme. Hodnotiť žiaka a následne klasifikovať musíme komplexne, na princípe individuálneho prístupu k osobnosti a hľadať u žiaka iba dobré veci. Snažíme sa pri klasifikácii sledovať a zisťovať prírastok vedomostí. Klasifikáciu môžeme obohatiť aj o slovného hodnotenie, nasledovne:

1. Very good! / Veľmi dobré.
2. Good! / Dobré.
3. Good but you could do better! Dobré, ale môže to byť lepšie.
4. Try harder you can do it! Usiluj sa viac.

Taktiež je potrebné rozvíjať u žiakov správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka sa posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

Hodnotíme a klasifikujeme:

- komunikačné zručnosti v jazyku (v potrebnej miere)
- jazykové schopnosti
- manuálne zručnosti a ich využitie
- umelecké a psychomotorické schopnosti
- analýzy problémov a schopnosti ich riešenie

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova – MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Názov predmetu	Prírodoveda
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotná veda. Oblasť sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesná stránka samotného poznávacieho procesu.

Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody,
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch,
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne,

- opisovaniu, porovnávaníu a klasifikácii informácií získaných pozorovaním,
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty,
- nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu,
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie,
- uvedomeníu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeníu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje,
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Čiastkové ciele predmetu

Jedným z parciálnych cieľov predmetu je efektívny a postupný **rozvoj myslenia** dieťaťa. Dieťa, ktoré ešte nie je schopné abstraktne myslieť a jeho logické myslenie je zatiaľ nasmerované na konkrétnu realitu (empíriu), je systematicky vedené tak, aby získalo čo najviac empirického materiálu o všeobecných prírodných javoch a aby sa na týchto konkrétnych javoch postupne učilo základným logickým operáciám. Prvý a druhý ročník Prírodovedy je preto zameraný najmä na aktívnu manipuláciu s materiálmi, s ktorými sa deti bežne stretávajú. Deti sú vyučovaním usmerňované k skúmaníu čiastkových aspektov bežných situácií tak, aby:

-sa rozvíjala ich schopnosť pozorovať detaily vzhľadom na celok (s čím neskôr súvisí schopnosť syntézy),

-sa naučili porovnávať (s čím neskôr súvisí schopnosť dedukcie),

-sa naučili identifikovať premenné skúmanej situácie (s čím neskôr súvisí schopnosť tvorby testov hypotéz a predpokladov),

-vedeli identifikovať podstatné znaky objektov a ich premenlivé znaky (s čím neskôr súvisí schopnosť identifikovať výnimku alebo pravidlo),

-sa učili zovšeobecňovať vyslovovaním záveru z niekoľkonásobných pozorovaní (s čím neskôr súvisí schopnosť aplikovať osvojené vysvetlenie na podobné javy a modifikovať ho, ale aj schopnosť indukcie),

-sa naučili vyjadrovať svoje predstavy o javoch slovom a obrazom (s čím neskôr súvisí schopnosť modifikácie predstáv abstraktnou manipuláciou – analýzou javu s imaginárnym druhým ja – využitie egocentrickej reči ako prostriedku myslenia),

-si rozvíjali schopnosť argumentácie s využívaním kauzality (s čím neskôr súvisí schopnosť tvoriť hypotézy opodstatnené vlastnou teóriou),

-dokázali zdieľať svoje predstavy s vrstovníkmi v pracovnej skupine (s čím neskôr súvisí schopnosť efektívnej kooperácie).

Tretí a najmä štvrtý ročník sú v Prírodovede zamerané obsahovo a činnostne tak, aby bolo možné dosiahnuť rozvoj kognitívnych schopností, ktoré sú uvedené v zátvorkách.

Rozvoj kognitívnych schopností dieťaťa je prvoradým cieľom, s ktorým sa neoddeliteľne spája **rozvoj poznatkového systému** dieťaťa v oblasti prírodných vied. Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby:

-si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,....,

-si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,....,

-si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov,....,

-si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravné reťazce, ekosystematické vzťahy,....,

-si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) – napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, prítlačnosť,.... .

Spolu s rozvojom poznatkového systému a spôsobov jeho obohacovania a modifikácie súvisí aj **rozvoj špecifických postojov**, ktoré vedú dieťa k uvedomejšiemu využívaniu svojich vedomostí. Učiteľ svojim správaním a najmä spôsobom myslenia vplýva na postoje dieťaťa. U dieťaťa sa tak v postojovej oblasti rozvíjajú nasledovné charakteristiky:

Dieťa dokáže vnímať spojitosť jeho prírodovedných poznatkov a vedy ako takej (prejaví sa najmä motiváciou k poznávaniu).

Dieťa chápe význam vedy pre každodenný život a objektívne posudzuje pozitívne a negatívne vplyvy vedy a jej produktov na prírodu a celkové životné prostredie (prejaví sa najmä dokonalejším chápaním vedeckej práce).

Dieťa citlivo pristupuje k živej prírode (prejaví sa najmä praktickým prístupom k živým organizmom).

Dieťa vie, že každá skutočnosť je vysvetliteľná (prejaví sa najmä ústupom fantázie a preferenciou logických princípov myslenia).

Dieťa dokáže meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak je ovplyvňované logickou argumentáciou (prejaví sa najmä rozvážnosťou a zdravým úsudkom v diskusiách).

Rozvoj poznatkového systému, rozvoj spôsobov nadobúdania a modifikácie poznatkov a rozvoj špecifických postojov majú v edukačnom pôsobení učiteľa vzájomne ekvivalentnú hodnotu a postavenie. Dieťa nezískava len poznatky, ale postupne sa stáva prírodovedne gramotným.

Predmetové kompetencie

Rozvoj kognitívnych schopností dieťaťa je prvoradým cieľom, s ktorým sa neoddeliteľne spája **rozvoj poznatkového systému** dieťaťa v oblasti prírodných vied. Deti sú vedené vo vzdelávacom procese tak, aby:

- si správne naplnili a vzájomne poprepájali základné prírodovedné pojmy, ktoré charakterizujú bežne pozorované skutočnosti pochopiteľné v ich veku (s čím neskôr súvisí schopnosť flexibilnejšieho používania pojmov) – napríklad čo je koreň, stonka, list, kvet – ako spolu súvisia a prečo,...
- si osvojili vybrané vedecké pojmy, na ktorých je možné rozvíjať prírodovedné schopnosti (s čím neskôr súvisí schopnosť abstrakcie) – napríklad čo je to magnetizmus, svetlo, zvuk, farba,...
- si osvojili základy vedeckej terminológie a vedeli ju odlíšiť od bežnej, nevedeckej komunikácie (s čím neskôr súvisí chápanie vedeckej systematiky), napríklad názvy rôznych druhov rastlín a živočíchov,...
- si osvojili vedomosti o vzťahoch živej a neživej prírody (s čím neskôr súvisí chápanie ekologických a environmentálnych problémov), napríklad potravné reťazce, ekosystematické vzťahy,...
- si modifikovali obsahy vybraných pojmov, ktoré majú v bežnom živote nevedecký obsah (s čím neskôr súvisí lepšia schopnosť modifikovať obsahy iných pojmov ako aj schopnosť rozširovať a naopak zužovať aplikovateľnosť pojmov na javy a predmety) – napríklad pojmy rozpúšťanie a roztápanie, hmotnosť, prítlačnosť,...

Obsah a vzdelávací štandard

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zmeny v prírode	Cyklus stromu	Druhy stromov, listy stromov . Na základe listov porovnávanie stromov.	Porovnať listy jednotlivých stromov. Na základe listov poznať druhy stromov.
	Projekt : Prečo padá list zo stromu Kalendár prírody	Ročné obdobie, mesiace v roku, charakteristiky počasia, poľné plodiny, ovocie a zelenina.	Vedieť si zaznamenávať počasie podľa znakov: vietor, dážď, slnečno. Uviesť, ako sa menia ročné obdobia. Uviesť, ako sa mení počasie v jednotlivých mesiacoch v roku. Rozpoznať druhy ovocia a zeleniny.
Osobná hygiena a psychohygiena	Denný poriadok žiaka Projekt: Zostavenie jedálneho lístka na týždeň	Pravidelné stravovanie, striedanie práce a odpočinku, správne stolovanie.	Poznať pravidlá pravidelného stravovania. Vysvetliť dôvody striedania práce a odpočinku. Uviesť príklady správneho a nesprávneho stolovania.

	Čistota tela	Hygiena človeka, zásady.	Vedieť správne použiť zubnú kefku. Vysvetliť význam osobnej hygieny.
	Zdravá výživa Projekt: Potraviny, ktoré človeku škodia Potraviny dôležité pre zdravie Príprava zeleninového šalátu	Zásady zdravej výživy.	Uviesť príklady potravín, ktoré sú zdravé pre človeka a ktoré nie, porovnať ich.
Plynutie času	Čas a jeho trvanie Projekt: Príprava presýpacích hodín	Objektívny a subjektívny čas.	Vysvetliť plynutie času. Porovnať objektívny a subjektívny čas. Zoradiť obrázky podľa plynutia času (rastlina človek, zvieratá).
	Hodiny		Poznať celé hodiny .
Zvieratá	Voľne žijúce zvieratá		Pracovať s encyklopédiou.
	Domáce zvieratá		Diskutovať na tému ako sa pohybujú zvieratá.
	Domáce vtáky		Klasifikovať domáce zvieratá podľa znakov.
Rodina	Moja rodina	Členovia rodiny	Vymenovať členov rodiny.
Voda	Voda a rastliny	Rastliny v zime	Porozprávať, ako sa treba starať o rastliny

			v zime .
	Voda a človek		Vysvetliť, prečo musíme dodržiavať pitný režim. Diskutovať, čo sa stane s vodou, ktorú pijeme?
Rastliny a semená	Semeno Projekt: Čo je to semeno? Záhľadné semená		Vedieť zasadiť semeno. Opísať pri pozorovaní ako klíči semeno .
Hmota	Ľudia a veci Projekt: Je to hmota Je vzduch hmota?	Ručná a strojová výroba Materiály na výrobu Vlastnosti hmoty	Na základe zmyslových vnemov určiť rôzne druhy hmoty.

Časový rozsah výučby	1 hodín týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hmota	Jeseň a vzduch	Vietor je pohyb vzduchu Vzduch je hmota	Vedieť pripraviť experiment, ktorým dokáže, že vzduch je hmota. Opísať, čím je zaujímavý vietor na jeseň a porovnať ho s vetrom v iných ročných obdobiach.
	Ako dlho trvá stavba domu?	Rozprávka O troch prasiatkach z hľadiska technológie stavby Stavba, remeselníci, stavebný materiál, stavebné stroje, stavebné náradie	Vymodelovať domček podľa rozprávky. Postaviť múrik alebo domček zo skladačky.
Zelenina a ovocie	Ovocie, čo ukrýva plod?	Plod, semeno Kôstkovice, bobule, malvice, konzervácia ovocia	Vedieť roztriediť ovocie podľa semien. Schematicky zakresliť zloženie plodu. Vytvoriť pojmovú mapu: plody, zelenina, ovocie.
	Zelenina	Semená a plody Zelenina koreňová, listová, plodová Uskladňovanie zeleniny	Pozorovať a zapisovať zmenu plodu semena počas štyroch týždňov, urobiť závery z pozorovania. Roztriediť zeleninu

			podľa znakov.
U lekára	Úraz a choroba	Úraz, choroba, lekárnička	Rozpoznať rozdiely a súvislosti v pojmoch úraz a choroba. Vymenovať úrazy a choroby. Poznať základný obsah lekárničky.
	U lekára	Teplomer, lekár	Opísať návštevu u lekára. Zmerať teplotu teplomerom.
	Teplomer	Druhy teplomerov	Vedieť odmerať teplotu vody. Zostrojiť teplomer.
	Lekári- špecialisti	Očný, ušný, krčný, zubný	Diskutovať o lekárskej ambulancii. Vyhľadať informácie v odbornej literatúre a na internete.
	Chrup	Detský a dospelý chrup, príčina kazov Ústna dutina	Opísať správne čistenie ústnej dutiny.
	Správna životospráva	Správne hygienické návyky, spánok, pohyb na čerstvom vzduchu	Osvojiť si správne hygienické návyky.
Práca a odpočinok	Práca a zábava Projekt: Zostrojenie kalendára Kam pôjdem na	Pracovné dni, dni pracovného pokoja Dovolenka, prázdniny	Vedieť sa orientovať v kalendári.

	prázdniny Ako využívam svoj voľný čas	Kalendár, voľný čas	
Voda	Voda	Farba, chuť a vôňa vody Užitočnosť a škodlivosť vody	Pripraviť experiment, akú chuť má voda? Pripraviť experiment, čo sa vo vode rozpustí, čo sa nerozpustí?
	Voda a jej znečistenie Projekt: Zdravá voda		Uviesť návrh, ako zabrániť znečisteniu vody.
Cyklus stromu	V parku	Ihličnaté a listnaté stromy	Navrhnuť riešenie na ochranu parku. Rozoznať ihličnaté a listnaté stromy. Určovať stromy podľa atlasu rastlín.
	V lese	Rastliny a živočíchy v lese, význam lesa pre človeka	Diskutovať, čo nám dáva les, ako sa máme správať v lese.
	Rastliny v lese a parku	Podmienky pre rast rastlín	Zdôvodniť, či potrebujú rastliny vodu a vzduch. Vyhľadať informácie z encyklopédie alebo z internetu. Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru.

Rastliny a semená	Živá a neživá príroda	Prvky živej a neživej prírody Časti rastliny	Zakresliť rastlinu a jej časti. Pozorovať a zapísať dlhodobý rast rastliny.
	Rastliny v mojom okolí Projekt: Kde sa stratili listy spadnuté zo stromov? Prečo nerastú rastliny pod mohutnými stromami?		Poznať vybrané rastliny vo svojom okolí Určiť rastliny podľa atlasu rastlín. Vyhľadať informácie v odbornej literatúre alebo na internete. Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov v elektronickej podobe alebo vo forme posteru.

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	 tretí

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Veci okolo nás, vlastnosti látok, meranie vlastnosti látok, voda, vzduch	Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastnosti. Zmeny vlastnosti látok. Voda – vlastnosti vody. Vzduch- čistota, pohyb vzduchu.	Vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov	Určiť vlastnosti látok podľa zmyslových vnemov. Vedieť zdôvodniť zmeny vlastnosti látok -topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia.
	Porovnávanie a meranie. Meranie objemu kvapalín podľa valca. Meranie hmotnosti. Fyzikálne veličiny. Hmotnosť, čas, objem, teplota, sila. Meranie fyzikálnych veličín meradlami, zápis do tabuliek .	Meranie kvapalín, odmerný valec, filter na vodu, hmotnosť, fyzikálne veličiny, čas, teplota, sila Medzinárodné jednotky fyzikálnych veličín	Odmerať objem kvapalín podľa odmerného valca. Odmerať hmotnosť. Odmerať teplotu vody a vzduchu laboratórnym teplomermom . Odmerať teplotu ľudského tela lekárskym teplomermom. Odmerať silu silomermom. Zosumarizovať výsledky merania do tabuľky. Pripraviť experiment

			<p>na zistenie podmienok zmeny látok .</p> <p>Porovnávať vlastnosti látok, sily, hmotnosti žiakov v triede.</p> <p>Zostrojť filter na čistenie vody.</p> <p>Poznať jednotky objemu a hmotnosti.</p> <p>Poznať meradlo času.</p> <p>Poznať jednotku teploty, rozumieť znamienku : + a – pri označovaní teploty.</p> <p>Uviest' tri príklady pôsobenia sily v našom živote.</p> <p>Poznať meradlo sily, jej jednotku a značku.</p>
Technika, technické objavy	Technika okolo nás		Zdôvodniť význam techniky v našom živote.
	<p>Jednoduché stroje</p> <p>Projekty: Premiestňovanie nákladu</p> <p>Ako Egypťania stavali pyramídy</p> <p>Prevody ozubených kolies v domácnosti</p> <p>Vytvor svetelný pútač pre....</p>	Páka , kladka, naklonená rovina, prevody ozubených kolies	<p>Poznať princíp fungovania jednoduchých strojov.</p> <p>Zostrojť pri modelovaní funkčný model zariadení, ktoré obsahujú jednoduché stroje.</p>

	Elektrická energia		<p>Vysvetliť význam elektrickej energie.</p> <p>Zostaviť jednoduchý elektrický obvod.</p> <p>Vyhľadávať informácie.</p>
Živé organizmy	Človek	<p>Hlavné vonkajšie časti ľudského tela</p> <p>Podmienky pre život človeka</p>	<p>Poznať pojmy, hlava, telo, atď...schematicky to znázorniť.</p> <p>Vysvetliť vzťah človek, voda, vzduch, pôda.</p>
	Živočíchy	<p>Vonkajšie časti živočíchov, pohyb živočíchov</p> <p>podmienky života živočíchov</p>	<p>Poznať vonkajšie časti živočíchov.</p>

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

1.1 Téma: Rastliny

Všeobecný cieľ: Téma je zameraná na objasnenie rozmanitosti prírody, pričom žiak si rozmanitosť uvedomuje na základe vlastného pozorovania a využívania minulých skúseností. Cieľom je, aby žiak vedel o rozmanitosti prírody plynulo rozprávať, aby vysvetľoval, čím sa jednotlivé objekty prírody od seba odlišujú a čo majú zhodné. Rozvíjajú sa najmä pozorovacie a kategorizačné schopnosti žiakov. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Potrebuju všetky rastliny rovnaké množstvo vody?**

Význam vody pre rastliny

Vodné rastliny, suchomilné rastliny

- **Potrebuju rastliny rovnaké množstvo svetla a tepla?**

Rastliny krátkych dní

Rastliny dlhých dní

- **Čím sa od seba rastliny odlišujú?**

Druhovú rozmanitosť rastlín

- **Majú všetky rastliny rovnaký koreň?**

Koreň rastliny

Tvar a funkcia koreňa

- **Majú všetky rastliny rovnaké stonky?**

Rastlinná stonka

Tvar a funkcia stonky

- **Majú všetky rastliny rovnaké listy?**

Rastlinné listy

Tvar a funkcia listov

- **Majú všetky rastliny rovnaké kvety?**

Kvety

Tvar a zloženie kvetov

- **Prečo rastliny kvitnú?**

Funkcia kvetov

Opel'ovače

- **Čím sa odlišujú plody rôznych rastlín?**

Rastlinné plody

Tvar a funkcia rastlinného plodu

- **Vznikne z každého semena nová rastlina?**

Semená

Rozmnožovanie rastlín

- **Kedy semeno vyklíči?**

Podmienky klíčenia semien: teplo, voda, vzduch

- **Vyklíčia aj poškodené semená?**

Klíčivosť semien

- **Rozmnožujú sa rastliny len semenami?**

Vegetatívne rozmnožovanie rastlín

- **Ako dlho žijú rastliny?**

Dĺžka života rastlín

Jednoročné, dvojročné a trváce rastliny

1. 2 Téma: Rastliny polí a lúk

Všeobecný cieľ: Prebratím témy žiak získa predstavu o rôznorodosti lúčneho porastu, zistí, aké živočíchy sú typické pre lúky, naučí sa spoznávať vybraných zástupcov lúčneho porastu. Žiak sa naučí pozorovať a porovnávať reality, učí sa rozlišovať lúku a pole, a to podľa rôznych znakov. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zistujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Čo môžeme nájsť na lúke?**

Rôznorodosť lúčneho porastu

- **Aké rastliny rastú na lúke?**

Typické druhy lúčnych rastlín

Úvod do systematiky rastlín

- **Aké živočíchy žijú na lúke?**

Typické druhy živočíchov žijúcich na lúkach

Spôsob života lúčnych živočíchov

Úvod do systematiky živočíchov

- **Čím sa odlišuje pole od lúky?**

Rôznorodosť lúčneho porastu v porovnaní s poľnou monokultúrou

- **Aké živočíchy žijú na poli?**

Typické druhy živočíchov žijúcich na lúkach

Spôsob života lúčnych živočíchov

Úvod do systematiky živočíchov

- **Aké rastliny rastú na poli?**

Význam poľnej monokultúry

Najvýznamnejšie poľné plodiny a ich využitie

- **Čím sa odlišujú liečivé byliny od iných rastlín?**

Liečivé rastliny

Najvýznamnejšie liečivé rastliny a ich spôsob využitia

- **Ako zbierať a uskladňovať liečivé byliny?**

Zbieranie a uskladňovanie liečivých rastlín

- **Ako sa pripravuje čaj z liečivých bylín?**

Rozpustné a nerozpustné látky – príprava výluhu

Zvyšovanie rozpustnosti látok – príprava čaju

2. Téma: Živočíchy

Všeobecný cieľ: Cieľom témy je objasnenie rôznorodosti živočíšnej ríše. Žiak sa učí porovnávať živočíchy podľa vonkajších znakov organizmov a podľa spôsobu ich života. Niektoré prvky správania sa živočíchov sa snaží vysvetľovať a informácie dáva do súvislosti s minulosťou skúsenosťou a predchádzajúcimi vedomosťami. Žiak by si mal po prebratí témy uvedomiť význam živočíchov pre život človeka. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Čo majú všetky živočíchy spoločné a čím sa odlišujú?**

Životné prejavy organizmov

Podobnosti a rozdiely v živočíšnej ríši

Základ systematiky stavovcov: obojživelníky, plazy, ryby, vtáky, cicavce

- **Prečo sa hady vyhrievajú na kameňoch?**

Plazy

Chladnokrvný živočích

- **Dokážu lietať všetky vtáky?**

Vtáky

- **Prečo niektoré živočíchy žijú v skupinách?**

Živočíšne spoločenstvá

- **Ako žijú mravce?**

Mravce ako spoločenský hmyz

Spôsob života spoločenstva

- **Ako žijú včely?**

Včely ako spoločenský hmyz

Spôsob života spoločenstva

- **Aký úžitok nám poskytujú zvieratá?**

Úžitkové zvieratá:

Včely

Kravy

Ovce

Sliepky

Kone

- **Ako rýchlo dospievajú mláďatá zvierat?**

Dĺžka života, rast a vývin mláďat rôznych druhov živočíchov

- **Čím sa živia živočíchy?**

Rôzne spôsoby zabezpečovania potravy

- **Ktoré živočíchy sa živia rastlinami?**

Bylinožravce

Charakteristika získavania potravy vybraných živočíšnych druhov

- **Prečo niektoré živočíchy lovia iné živočíchy?**

Mäsožravce

Charakteristika získavania potravy vybraných živočíšnych druhov

- **Ako sa pohybujú živočíchy, ktoré nemajú nohy?**

Spôsob pohybu živočíchov

Význam pohybu živočíchov

- **Kde všade žijú živočíchy?**

Rôzne podmienky pre život živočíchov

- **Ktoré živočíchy žijú na súši?**

Typickí zástupcovia suchozemských živočíchov

Spôsob života vybraných suchozemských živočíchov

- **Žijú živočíchy v pôde?**

Typickí zástupcovia suchozemských živočíchov žijúcich v pôde

Spôsob života vybraných suchozemských živočíchov žijúcich v pôde

- **Ktoré živočíchy žijú vo vzduchu?**

Typickí zástupcovia suchozemských lietajúcich živočíchov

Spôsob života vybraných suchozemských lietajúcich živočíchov

- **Ktoré živočíchy dokážu žiť vo vode?**

Typickí zástupcovia vodných živočíchov

Spôsob života vybraných vodných živočíchov

- **Kde ešte žijú živočíchy?**

Parazity

3. Téma: Plynné, kvapalné a pevné látky

Všeobecný cieľ: Téma je zameraná na dotváranie predstavy o skupenských premenách hmoty a na bližšiu charakteristiku jednotlivých skupenstiev. Pomerne veľká časť témy je venovaná objasneniu toho, že aj plynné látky (ako vzduch) sú hmota. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Ako sa znečisťuje vzduch a ako sa čistí?**

Zdroje znečistenia vzduchu

Filtrácia vzduchu

Meranie znečistenia vzduchu
Dôsledky znečistenia vzduchu

- **Ako zistíme, či je voda znečistená?**

Znečistenie vody rozpustnými, nerozpustnými látkami a mikroorganizmami
Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov

- **Čo je to pôda?**

Pôda

Vznik pôdy

- **Je pôda všade rovnaká?**

Vlastnosti pôdy

- **Môže byť znečistená aj pôda?**

Znečistenie pôdy a jeho dôsledky

- **Aké iné pevné látky poznáme?**

Najčastejšie sa vyskytujúce pevné látky a ich vlastnosti

4.1 Téma: Voda

Všeobecný cieľ: Téma nadväzuje na predchádzajúce témy o špecifikách životného prostredia organizmov. Žiak si rozvíja predstavu o vode ako prostredí pre život rôznych rastlín a živočíchov. Cielene skúma skupenské premeny vody a vie vysvetliť, ako je možné skupenstvá vody meniť. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Čo žije vo vode?**

Voda ako priestor pre život rastlín a živočíchov

Spôsob života vybraných druhov rastlín a živočíchov viazaných na vodný zdroj

- **Odkiaľ pochádza voda z vodovodu?**

Zdroje vody

Úprava vody – pitná voda

- **Koľko a akej vody musíme denne vypiť?**

Pitný režim

4.2 Téma: Voda

Všeobecný cieľ: V téme sú žiaci vedení k rozvoju predstáv o rozpustnosti látok vo vode, o filtrácii a kryštalizácii. Objasňujú si rozdiel medzi rozpúšťaním a roztápaním. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Čo to znamená, že voda je tvrdá?**

Tvrdá voda

Minerálna voda

- **Aký je rozdiel medzi minerálnou vodou a vodovodnou vodou?**

Vznik minerálnej vody

Podzemná voda

- **Čo je to vodný kameň a kde sa tvorí?**

Vodný kameň

- **Aký je rozdiel medzi rozpúšťaním a roztápaním cukru?**

Rozpúšťanie a roztápanie

- **Čo sa deje s látkami pri roztápaní?**

Topenie ako zmena skupenstva tej istej látky

4. 3 Téma: Voda

Všeobecný cieľ: Cieľom témy je vysvetliť, že voda je priestorom pre život rôznych druhov živočíchov. Žiak po prebratí témy vie, že vo vode žijú vodné živočíchy, ktoré dokážu dýchať pod vodou, suchozemské živočíchy, ktoré v zdroji vody vyhľadávajú potravu a obojživelníky, ktoré sa chodia k vode rozmnožovať. Žiak sa v téme oboznámi so správaním rôznych druhov živočíchov, ktoré sú špecificky viazané k rôznym druhom vodných zdrojov (potok, rybník, more). V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Aké živočíchy žijú vo vode?**

Vodné živočíchy

Suchozemské živočíchy

- **Aké živočíchy nájdeme v potoku?**

Tečúca a stojatá voda

Prepojenie zdrojov vody

Spôsob života vybraných zástupcov živočíchov žijúcich v tečúcich vodách

- **Aké živočíchy nájdeme v rybníku?**

Spôsob života vybraných zástupcov živočíchov žijúcich v stojatých vodách

- **Aké živočíchy žijú v mori?**

Spôsob života vybraných zástupcov živočíchov žijúcich v mori

- **Existujú živočíchy, ktoré môžu žiť vo vode aj na súši?**

Vodný ekosystém –fauna - spôsoby viazania sa na vodné prostredie

- **Dokážu žaby dýchať pod vodou ako ryby?**

Obojživelníky

- **Prečo je pri vode veľa komárov?**

Vodný zdroj ako priestor pre rozmnožovanie

- **Je kačica vodný živočích, keď ju nájdeme len pri vode?**

Vodný zdroj ako zdroj obživy

- **Kedy je voda čistá?**

Mikroorganizmy

Mikroorganizmy ako pôvodcovia ochorení

Bunka ako stavebná jednotka organizmov

- **Prečo voda v rybníku zozelenie?**

Vodný ekosystém – flóra

Riasy a sinice

Sinice ako pôvodcovia ochorení

5. Téma: Hmota

Všeobecný cieľ: Téma je zameraná na objasnenie problematiky živých a neživých súčastí prírody. Žiak získava základné informácie o životných prejavoch organizmov a odlišuje ich od neživej prírody. Modifikuje si predstavu o hmote a skúma jej rôzne vlastnosti a zmeny týchto vlastností. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Prečo šumí ulita slimáka, ktorú vhodíme do octu?**

Zmena látok pôsobením iných látok – chemická zmena

- **Existuje okrem hmoty ešte niečo iné?**

Svetlo ako príklad nehmotnej reálie

- **Kde vzniká svetlo?**

Zdroje svetla

- **Prečo vytvárajú niektoré predmety tieň?**

Putovanie svetla priestorom

Tiene

- **Existujú predmety, ktoré tieň nevytvárajú?**

Priehľadné, priesvitné, nepriehľadné a nepriesvitné materiály

Pôsobenie svetla na prekážku z rôznych materiálov

- **Je možné so svetlom hýbať?**

Odraz svetla

6.1 Téma: Ľudské telo

Všeobecný cieľ: Téma tvorí úvod do objasňovania funkcie tráviacej, vylučovacej, dýchacej, opornej a pohybovej sústavy. Žiak spoznáva funkciu vlastného tela, pričom dáva do súvislosti pozorované vonkajšie prejavy vlastného organizmu s tým, čo sa práve učí. Žiak si osvojuje základy správnej životosprávy a vysvetľuje ich v súvislosti so správnou funkciou ľudského organizmu. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Prečo musí človek jesť a piť?**

Potrava ako zdroj energie a stavebného materiálu pre obnovu organizmu

- **Čo sú to jedy?**

Jedy

Drogy

- **Ako zistíme, že človek dýcha?**

Proces dýchania

- **Prečo bije srdce rýchlejšie, keď sme udýchaní?**

Súčinnosť dýchania a srdcovej činnosti

6.2 Téma: Ľudské telo

Všeobecný cieľ: Téma tvorí úvod do objasňovania funkcie zmyslových orgánov, nervovej, cievnej a rozmnožovacej sústavy človeka. Žiak spoznáva funkciu vlastného tela, pričom dáva

do súvislosti pozorované vonkajšie prejavy vlastného organizmu s tým, čo sa práve učí. Žiak si osvojuje základy zdravej životosprávy a vysvetľuje ich v súvislosti so správnou funkciou ľudského organizmu. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Ako sa rodí nový človek?**

Rozmnožovanie človeka

Rast a vývin

Vývin pred narodením

Vývin po narodení

Význam zdravej stravy pre vývin človeka

7. Téma: Vlastnosti látok - hustota

Všeobecný cieľ: Téma je zameraná na objasnenie pojmu hustota. Žiak je vedený ku skúmaniu javov, ktoré s hustotou látok súvisia a pozná ich z bežného života. Dôraz je zameraný aj na zmenu hustoty látok pri zmene skupenstva. Téma je tiež úvodom k rozvoju predstavy o časticovom zložení látok. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Prečo niektoré predmety na vode plávajú a iné nie?**

Hustota látok – pomer hmotnosti a objemu látok

8. Téma: Vlastnosti látok

Všeobecný cieľ: Téma je zameraná na rozvoj žiackych predstáv o tepelných izolátoroch. Téma je koncipovaná tak, aby pri objasňovaní javu tepelnej izolácie žiak využíval poznatky a skúsenosti s javmi, ktoré bežne pozoruje. Téma spája aktuálne získané poznatky s vlastnou skúsenosťou žiaka a s predchádzajúcimi vedomosťami. Hustota látok je vysvetľovaná v súvislosti so zmenou skupenstva vody. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Prečo je nám teplo v kabáte?**

Tepelný izolant

Vodivosť tepla rôznymi látkami

- **Prečo sa domy obkladajú polystyrénom?**

Tepelná izolácia budov

- **Prečo je možné niektoré objekty zahriať prikrývkou a iné nie?**

Tepelná izolácia zdrojov tepla

Tepelná izolácia objektov, ktoré nie sú zdrojmi tepla

- **Ako sa šíri teplo v prostredí?**

Šírenie tepla prostredím

9. Téma: Sily

Všeobecný cieľ: Téma je zameraná na objasnenie pojmu sila. Špecifikované sú rôzne silové pôsobenia, pričom pri oboznamovaní sa so zákonitosťami jednotlivých silových pôsobení žiaci využívajú minulé skúsenosti. V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Čo je to elektrický izolant?**

Elektrický izolant

Bezpečnosť práce s elektrickými zariadeniami

- **Čo je to blesk a ako vzniká?**

Blesk

Bezpečné správanie sa v búrke

- **Čo je to statická elektrina?**

Statická elektrina

10. Téma: Vesmír

Všeobecný cieľ: Cieľom témy je objasnenie pojmu vesmír, tvorba a modifikácia predstáv žiakov o vesmírnych telesách a spôsoboch skúmania vesmíru zo zeme a priamo z vesmíru. Téma by mala žiakovi pomôcť pri komplexnejšom chápaní javov, ktoré súvisia s pohybom Zeme ako vesmírneho telesa vo vesmíre (striedanie dňa a noci, striedanie ročných období). V téme žiaci sami i s pomocou učiteľa zisťujú odpovede na nasledujúce otázky a dosahujú uvedený vedomostný štandard:

- **Čo je to vesmír?**

Vesmír

Vesmírne telesá

Vákuum

Čierne diery

- **Čím sa odlišujú hviezdy od planét?**

Planéta

Hviezda

Galaxia

Súhvezdie

- **Je mesiac planéta alebo hviezda?**

Slnečná sústava

Prirodzené družice planét

Kométa

- **Prečo cez deň nevidieť hviezdy na oblohe?**

Rotácia Zeme okolo vlastnej osi – striedanie dňa a noci

- **Prečo je v zime chladnejšie ako v lete?**

Naklonenie Zemskej osi

Rotácia Zeme okolo Slnka

Striedanie ročných období

- **Môže žiť človek vo vesmíre?**

Podmienky života vo vesmíre

Skúmanie vesmíru – ďalekohľad, hvezdáreň, umelá družica, vesmírna stanica, rakety, raketoplány

Výkonový štandard – požiadavky na výstup – 4. ročník

Žiak vie, že rastliny potrebujú pre svoj život vodu. Žiak vie, že rastliny sa môžu líšiť v tom, koľko vody pre svoj život potrebujú. Žiak vie, že niektoré rastliny žijú pod vodou, iné na vode a niektoré vodu potrebujú v pôde. Vie uviesť príklady rastlín, ktoré žijú vo vode (lekno, žaburinka) a vie uviesť príklady rastlín, ktoré žijú na miestach s malým množstvom vody

(skalnice, kaktusy). Uvedený jav vie s pomocou učiteľa prakticky skúmať. Uvedomuje si, že rastliny rastú na miestach, ktoré poskytujú rastlinám rôzne množstvo vody – pri vode i vo vode, ale aj na suchých miestach a skalách. Žiak spoznáva, že rastliny rastúce na suchých miestach vydržia dlhšie bez vody ako rastliny žijúce vo vlhkých podmienkach.

Žiak vie, že tie rastliny, ktoré prirodzene rastú na tienistých miestach neprežijú na miestach s priamym slnečným svetlom a naopak. Danú informáciu vie pozorovať v prírode a potvrdiť si tak vedomosť skúsenosťou. Uvedomuje si, že poznáme aj rastliny, ktoré rastú a kvitnú na jar alebo na jeseň, keď je deň ešte krátky a počasie chladnejšie a potom sú rastliny, ktoré kvitnú počas leta, kedy je deň dlhý a teplý. Vie uviesť niekoľko príkladov rastlín, napríklad sneženky, reďkovka, chryzantémy alebo paprika.

Žiak vie, že rastliny majú veľa znakov spoločných a tým sa odlišujú od iných živých súčastí prírody. Žiak zároveň vie, že rastliny sa inými znakmi vzájomne odlišujú – žiak má osvojené základy poznávania druchovej rozmanitosti. Žiak pozná 10 rastlín (vie ich pomenovať rodovým názvom), ktoré bežne pozoruje vo svojom okolí a vie vysvetliť, na základe ktorých znakov rozpoznal, že ide o daný druh. Žiak dokáže detailne pozorovať rôzne rastlinné druhy a identifikovať niektoré druhové rozdiely.

Žiak vie vysvetliť dve základné funkcie koreňa – čerpanie živín z pôdy a upevnenie rastliny v pôde. Uvedomuje si, že rôzne rastliny majú rôzne korene a danú skutočnosť vie vedecky skúmať (objektívne s meraním a porovnávaním). Má osvojený poznatok, že rôzne korene sa líšia napríklad veľkosťou, pričom veľkosť súvisí s funkciou upevnenia v pôde (veľké rastliny potrebujú veľké korene). Vie vysvetliť, prečo majú rastliny hlbšie, širšie rozvetvené korene a to v súvislosti s funkciou koreňa pri získavaní vody a živín z pôdy. To znamená, že vie napríklad vysvetliť, prečo majú rastliny z oblastí s nedostatkom vody hlbšie korene. Poznatky o funkcii koreňa vie využiť pri presádzaní rastlín tak, aby rastlina po presadení prosperovala a ak neprosperuje, vie tento jav vysvetliť v súvislosti s narušením koreňovej sústavy. Žiak je oboznámený s tým, že koreň môže mať aj zásobnú funkciu, vie v tejto súvislosti uviesť príklady koreňovej zeleniny.

Žiak má osvojený poznatok o tom, že rastliny sa odlišujú stonkou. Okrem toho, že vie rozdeliť rastliny na byliny a dreviny a tie na kry a stromy, vie detailným pozorovaním zistiť, akými rôznymi vlastnosťami sa stonky odlišujú. Vie, že stromy majú rôznu výšku, hrúbku, odlišujú sa kôrou. Vie, že byliny môžu mať napríklad dutú alebo plnú stonku, môžu byť na priereze okrúhle, oválne, hranaté, môžu mať na stonke chlčky, iné môžu byť bez chlčkov a podobne. Žiak vie pozorovať, že niektoré stonky sa vetvia a iné nie, informácie primerane reprodukuje. Vie vysvetliť, že niektoré stonky vytvárajú úponky, ktorými sa prichytávajú o podklad a dostávajú sa tak vyššie, aby mali lepší prístup k svetlu.

Žiak vie, že rastliny sa vzájomne od seba dajú rozlišovať napríklad tvarom listovej čepele, kresbou žilnatiny a rôznosťou zúbkovania na okraji listu, ako aj farbou. Pri poskytnutí viacerých rastlinných druhov vie vymenovať niektoré znaky, ktorými sa listovými čepeľami vzájomne tieto rastliny odlišujú a dané znaky primerane opísať. Žiak vie jednoducho vysvetliť, že funkciou listov je prijímať slnečné svetlo a preto sú listy ploché a široké – aby

zachytili väčšie množstvo svetla. Poznatok vie využiť pri objasňovaní pozorovaných javov, napríklad vie vysvetliť na základe pozorovania, že ak rastline odstránime väčšie množstvo listov, tak uhynie, lebo nemá ako získať slnečné svetlo.

Žiak vie, že rastliny sa vzájomne od seba odlišujú rôznym tvarom, farbou a zložením kvetov. Pri porovnávaní kvetov si okrem farby všíma tvar a počet lupeňov a farbu a počet tyčiniek. Vie, že na povrchu tyčiniek je peľ, ktorý môže mať rôznu farbu. Vie, že niektoré rastliny majú samostatné kvety a iné ich majú zoskupené do súkvetí. Vie pozorovať aj veľmi drobné kvety nevýrazných farieb, napríklad kvet liesky, orecha, skorocelu, žihľavy či rôznych druhov tráv. Jednoducho vie vysvetliť funkciu kvetu – z kvetu sa vyvíjajú plody, ktoré obsahujú semená.

Žiak vie, že rastliny tvoria kvety preto, aby vytvorili plody obsahujúce semená, z ktorých v ďalšom roku vyrastú nové rastliny. Žiak vie, že kvety môžu mať veľmi rôzne tvary, veľkosti, niekedy sú nenápadné, inokedy veľmi výrazné. Žiak si uvedomuje, že niektoré rastliny poznáme zvyčajne v kvete a iné poznáme skôr bez kvetov. Vie vysvetliť túto skutočnosť tým, že niektoré kvety kvitnú pomerne dlho a iné kvitnú veľmi krátko. Žiak vie, že v kvete sa nachádzajú tyčinky a na nich je peľ, ktorý opel'ovače prenášajú na iné kvety a len vtedy sa môže zmeniť kvet na plod.

Žiak vie vysvetliť, že plod je tá časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu po jeho opelení. Jednoducho vie opísať proces opelenia pomocou vetra a opel'ovačov (včely, čmele, motýle). Uvedenú informáciu vie spojiť s vlastnou minulosťou s pozorovaním opel'ovačov na kvetoch a vie vysvetliť, ako sa dostane peľ z jedného kvetu na druhý.

Vie, že plod obsahuje semeno. Jednoduchým pozorovaním vie zistiť, ktoré druhy ovocia a zeleniny sú plody, ktoré vznikli z kvetu a sú nositeľmi semien. Vie, že zo semena vyrastie nová rastlina. Vie vysvetliť, že rastliny sa vzájomne od seba odlišujú tvarom, farbou, veľkosťou a inými charakteristikami plodu. Detailným pozorovaním zisťuje rôzne vlastnosti plodov, skúma, kde sú uložené semená a zamýšľa sa nad funkciou plodu, diskutuje s učiteľom a spolužiakmi, s pomocou učiteľa vyhľadáva informácie v sekundárnych zdrojoch (plod sa tvorí kvôli tomu, aby sa rastlina rozmnožovala ďalej do prostredia a preto majú niektoré semená rôzne nástroje na to, aby sa zachytávali na srsti zvierat a prenášali sa na väčšie vzdialenosti, aby mohli letieť vzduchom alebo obsahujú veľa zásobných látok, ktoré lákajú živočíchov, tie ich prenášajú, uskladňujú, konzumujú a tak aj na veľké vzdialenosti prenášajú).

Žiak vie, že poznáme zrelé a nezrelé plody a vysvetľuje zrelosť na rôznych príkladoch z bežného života (jablká, paradajky, jahody). Vie, že len zrelé plody obsahujú semená, ktoré vyklíčia. T. j. chápe, že aj semená musia dozrieť (vie uviesť príklad nezrelých semien v jablku, ktoré nemajú potrebnú tvrdosť, farbu, plnosť). Jednoduchým skúmaním vie zistiť, že nezrelé semená nevyklíčia.

Žiak vie, že zrelým semenám je potrebné poskytnúť dostatok vhodných podmienok na to, aby vyklíčili. Žiak vlastnou výskumnou činnosťou s pomocou učiteľa zisťuje, že semeno nepotrebuje na vyklíčenie svetlo, určite potrebuje teplo, vodu a vzduch. Žiak vie, že čas, za

ktorý vyklíčia rôzne druhy semien je rôzny. Žiak vie pozorovať klíčenie rôznych druhov semien a viesť si záznamy z pozorovania, vytvoriť záver.

Žiak vlastnou výskumnou činnosťou príde na to, že poškodené semená nevyklíčia.

Samostatne vie navrhovať rôzne spôsoby poškodení a sleduje efekt na proces klíčenia (semená upravené varom, rozkrojené, rozdrvené, uložené na dlhšiu dobu do slanej vody a podobne).

Žiak vie, že rastliny je možné rozmnožovať aj pomocou iných častí rastlín ako sú semená. Vie, že rastliny je možné rozmnožovať napríklad hľuzami (zemiak), poplazmi (jahoda) a odrezkami (maliny). Žiak vie, že hľuzy, poplazy a odrezky neobsahujú semená. Žiak samostatne skúma, ktoré izbové rastliny je možné rozmnožovať odrezkami rôznych častí rastliny.

Žiak vie, že niektoré rastliny žijú dlho a iné krátko a že dĺžka života rastliny závisí aj od druhu rastliny. Vie, že existujú aj rastliny, ktoré žijú len jeden rok, prípadne časť roka: vyrastú zo semena, zakvitnú, prinesú plody, v ktorých sú semená a uhynú. V ďalšom roku zo semien vyrastú nové rastliny. Vie, že niektoré rastliny nekvitnú každý rok, napríklad v prvom roku vôbec nezakvitnú, zhromažďujú látky do zásoby a zakvitnú až v ďalšom roku – napríklad mrkva.

Žiak po prebratí celého tematického celku vie, že rastliny sú si v mnohom podobné a tým sa odlišujú od iných častí prírody. Zároveň sú aj veľmi rôznorodé v tvaroch a spôsobe života.

Žiak vie, že mláďatá rôznych druhov živočíchov sa nemusia vždy podobat' na dospelé jedince a vysvetľuje tento proces na príklade motýľa a žaby (vie opísať všetky základné štádia vývinu týchto dvoch živočíchov). Vie, že niektoré živočíchy a tak aj človek, sa od narodenia podobajú na svojich rodičov a vie uviesť príklady (kôň a žriebä, pes a šteňa). Na uvedených príkladoch vie vysvetliť, čím sa na svojich rodičov podobajú a čím nie a toto vie vysvetliť aj na príklade človeka (čím sa bábätko podobá na dospelého človeka a čím sa odlišuje).

Žiak s pomocou učiteľa a vlastným pozorovaním zistí, ktoré živočíchy sa liahnu z vaje (oboznami sa s rôznymi druhmi: mravce, včely, slimáky, korytnačky, tučniaky). Pochopí rozdiel medzi živočíšnymi druhmi, ktoré sa liahnu z vaje: vývin z vtáčieho vajca, vývin nedokonalou i dokonalou premenou u hmyzu. Samostatne bude vedieť vysvetliť rozmnožovací cyklus motýľa a bude vedieť vymenovať iné živočíchy, ktoré sa rozmnožujú podobným spôsobom. Vie pomenovať vybrané dva druhy najčastejšie sa vyskytujúcich motýľov rodovým menom (mlynárik, babôčka).

Žiak bude vedieť, že živočíchy sa dožívajú rôzneho veku, niektoré žijú dlhšie ako človek a niektoré žijú kratšie až oveľa kratšie, napríklad len niekoľko dní. Vie, že živočíchy dospievajú rýchlejšie, čo sa prejavuje osamostatňovaním sa od svojich rodičov. Žiak vie o danej téme diskutovať, uvedomuje si, že je to podobné ako s rastlinami – aj tie žijú rôzne dlho a za svoj život sa snažia rozmnožiť.

Žiak vie, že živočíchy sa vzájomne od seba odlišujú aj spôsobom získavania potravy. Vie, že niektoré sa živia rastlinami, niektoré lovia iné živočíchy a poznáme aj také, ktoré sa živia odumretými rastlinami, či živočíchmi. Vie uviesť príklady zo života (napríklad: kôň, ktorý hryzie trávu; slimák, ktorý hryzie list; motýľ, ktorý pije nektár; pavúk, ktorý loví hmyz do siete; líška, ktorá loví zajaca; sokol, ktorý loví myš; muchy na hnilom ovocí).

Žiak vie uviesť niekoľko príkladov živočíchov, ktoré sa živia rastlinnou potravou a vysvetliť, ako sa získavaniu tohto druhu potravy prispôbujú. Vie, čím sa živia nasledovné druhy a prispôbenie získavaniu potravy na nich vysvetlí: dážd'ovka zemná, slimák záhradný, mlynárik kapustný, včela medonosná, kapor obyčajný, hus domáca, zajac poľný, myš poľná, veverica obyčajná, srna hôrna, kôň a krava. Vysvetľovanie žiaka je jednoduché, napríklad: veverica sa živí rôznymi rastlinnými plodmi ako sú žalude, semená v šiškách a podobne. Preto má silné zuby, aby mohla získať semená aj z tvrdých obalov. Veverica si vytvára zásoby na zimu, preto musí nosiť väčšie množstvo semien, na čo jej slúžia líčne vaky.

Žiak dáva do súvislosti vonkajšiu stavbu živočicha, spôsob pohybu v prostredí a to, čím sa živí. Vie vysvetliť, že tie živočíchy, ktoré lovia, iné musia byť rýchle a silné, musia sa vedieť dobre orientovať i maskovať v prostredí. Uvedomuje si, že niektoré živočíchy si na lov iných druhov vytvárajú rôzne zariadenia, či pasce (pavúk, mravcolev). Žiak vie uviesť niekoľko príkladov živočíchov, ktoré sa živia živočíšnou potravou a vysvetliť, ako sa získavaniu tohto druhu potravy prispôbujú. Informácie tohto typu získa o nasledujúcich druhoch: pavúk, kobyľka, užovka, žaba, š'uka, sokol, vlk, líška, medveď, rys.

Žiak vie, že živočíchy sa vzájomne od seba odlišujú aj tým, ako sa pohybujú.

Vie vymenovať príklady živočíchov, ktoré žijú v rôznych prostrediach, napríklad: na súši (zajac), v pôde (dážd'ovka), vo vzduchu (sokol), vo vode (kapor); vo veľmi chladných podmienkach (mrož), v tropických púšťach (škorpión).

Žiak vie, že mnohé živočíchy žijú v pôde, vie uviesť príklad krta a dážd'ovky.

Žiak vie, že živočíchy, ktoré je možné vidieť vo vzduchu žijú na súši a pre svoj život potrebujú dýchať vzduch. Žiak vie, že vo vzduchu hľadajú potravu alebo sa ním rýchlo premiestňujú. Jav vie jednoducho vysvetliť na lastovičke.

Vie na príklade (kapor obyčajný) vysvetliť, ako sa tieto živočíchy prispôbili životu pod vodou, napríklad tvarom tela, spôsobom pohybu. Vníma rozdiel medzi vodnými a suchozemskými živočíchmi.

Vie vymenovať zástupcov rastlín a živočíchov, ktoré sa najbežnejšie vyskytujú pri a v priehradách a rybníkoch, vie ich vizuálne rozpoznať (ryby – kapor a š'uka -t.j. dravá a nedravá ryba, vážka a jej larva vo vode, potočník – larva a dospelý jedinec, potápnik, korčuliarka, pijavica, žaba – skokan - žubrienka aj dospelá žaba, kačica potáпка, labuť; riasy, žaburinka, tŕstie, vŕba). Žiak vie, že niektoré žijú priamo vo vode, iné vo vode prežívajú len časť života alebo sa pri vode zdržiavajú preto, lebo v nej nachádzajú zdroj obživy. Žiak vie vysvetliť význam vody pre rastliny a živočíchy.

Žiak vie vymenovať rôzne zdroje vody.

Žiak vie, že človek musí denne vypiť určité množstvo vody a vie vysvetliť, aké tekutiny sú pre doplnenie zásob vody najvhodnejšie.

Žiak vie vysvetliť, že hmotu je možné meniť nielen pôsobením tepla, ale aj rôznych látok. Na príklade šumivej tablety vie vysvetliť, že z pevnej látky sa pri ponorení do vody uvoľňujú bubliny – plynná látka. Podobným spôsobom vie vysvetliť reakciu vápenca (ulity zo slimáka) s octom alebo odstránenie vodného kameňa z nádoby pomocou octu. Uvedomuje si, že pri horení sa látky menia, vie opísať zmenu vlastností látky pred horením a po horení (na príklade papiera alebo dreva).

Žiak vie, že hlavným zdrojom svetla je slnko, ale medzi zdroje patria napríklad aj hviezdy, žiarovky či oheň. Cieľavedome skúma, ktoré predmety svetlo vytvárajú a ktoré ho len odrážajú.

Žiak dokáže vysvetliť, že svetlom je možné hýbať tak, že hýbeme s celým svetelným zdrojom a tak môžeme presunúť svetlo aj tam, kde nie je. Uvedomuje si, že s niektorými svetelnými zdrojmi hýbať nemôžeme – napríklad slnkom. Žiak vie vysvetliť, že svetlo zo slnka môžeme na iné miesta presmerovať, napríklad pomocou zrkadla, od ktorého sa svetlo odráža.

Žiak vie, že vzduch môže obsahovať rôzne súčasti, ktoré sú tak drobné, že sa udržia vo vzduchu a nie sú v ňom viditeľné.

Žiak vie opísať vlastnosti čistej vody. Žiak vie, že niektoré látky, ktoré vodu znečisťujú je vo vode vidieť a niektoré viditeľné nie sú.

Žiak vie uviesť pôdu ako príklad pevnej látky.

Žiak vie cielene skúmať rôzne druhy hornín a vyslovovať závery o ich rôznych vlastnostiach.

Žiak vie, že aj pôda môže byť znečistená a ako toto znečistenie môže vzniknúť (napríklad nelegálnymi skládkami, vylieváním toxických látok do prírody).

Vie vysvetliť, že látky sa vzájomne od seba odlišujú rôznymi vlastnosťami, uvedomuje si aj to, že niektoré objekty sú živé (resp. živé boli) a iné sú neživé (ani živé neboli). Na základe uvedeného kritéria vie triediť objekty, napríklad si uvedomuje, že látky typu drevo, kožušina, či vlna pochádzajú zo živých organizmov (boli živé).

Žiak skúmaním zisťuje, že rôzne druhy pitnej vody (vodovodná, stolová, rôzne druhy minerálnych vôd) obsahujú rozpustené látky, ktoré sa vo varných nádobách usadzujú a tvoria tzv. vodný kameň. Žiak jednoduchým skúmaním zisťuje, že rôzne minerálne

vody obsahujú rôzne množstvo rozpustených látok (pri kryštalizácii zostáva v miske rôzne množstvo minerálov).

Žiak diskutuje o tom, aký pôvod má minerálna voda (ako sa minerálna voda dostala z prírody do fľaš v obchodoch); aký pôvod má studničná voda.

Žiak vie, že látka pri topení mení svoje skupenstvo, je to stále tá istá látka, len je zahriata alebo ochladená a je teda plynná, kvapalná alebo pevná. Svoje vysvetlenie spája s vlastnou skúsenosťou s topením látok vplyvom tepla (zmrzlina, krémy v tortách, čokoláda v dlani, masť na kuracej polievke a pod.)

Žiak vníma lúku ako priestor, na ktorom rastie množstvo rôznorodých rastlín a žije tu veľké množstvo rôznorodých živočíchov.

Žiak si uvedomuje rôznorodosť porastu na lúke a vie ju objektívne skúmať.

Žiak vie druhovú rôznorodosť dokázať tým, že vie vymenovať (nazvať rodovými názvami) 5 typických zástupcov slovenských lúk (koník lúčny, lienka sedembodková, voška ružová, mlynárik kapustný, kvetárik dvojtvarý) a opísať rozdielne a zhodné znaky týchto živočíchov.

Žiak vie vymenovať (pomenovať rodovým menom) 5 zástupcov živočíchov, ktoré žijú na poliach (zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, hraboš poľný, škrečok poľný), vie ich opísať a vie povedať, čím sa živia.

Žiak vie vysvetliť význam liečivých rastlín pre človeka.

Žiak vie, že liečivé účinky môžu mať rôzne časti rastlín – korene, listy, kvety, plody.

Žiak skúma, koľko látok sa uvoľňuje z liečivých rastlín do vody, ak sušené rastliny zalejeme studenou, teplou a horúcou vodou (pozoruje intenzitu zafarbenia).

Žiak si uvedomuje, že je nebezpečné zbierať rastliny, ktoré nepoznáme, lebo poznáme aj jedovaté rastliny, ktorú môžu spôsobiť otravu až smrť.

Žiak vie, že človek potrebuje mať optimálnu teplotu, aby prežil a preto pri nižších teplotách využíva rôzne zdroje tepla. Žiak vie, že teplo je produkované horením rôznych horľavých látok, niektoré z nich vie vymenovať (drevo, papier, olej, benzín, nafta a pod.).

Žiak vie, že niektoré látky sú horľavé a iné nie.

Žiak vie, že človek, ktorému je zima (čo je prejavom toho, že si nedokáže udržať stálu teplotu tela) sa môže zahriať napríklad pohybom. Vie, že telo je možné zahriať aj tým, že ho prikryjeme, oblečíme a tento poznatok vysvetľuje tým, že ľudské telo produkuje teplo a prikryvkou a oblečením zabraňujeme úniku tepla do prostredia. Žiak vie, že telo je možné zahriať aj trením, čo vie demonštrovať šúchaním dlaní a meraním teploty v dlani pred a po vzájomnom šúchaní dlaní.

Žiak vie jednoducho vysvetliť, prečo musí človek jesť a čo obsahuje potrava, ako a kde sa v organizme spracováva a na čo sa v organizme využíva.

Žiak vie uviesť príklady jedovatých rastlín a ich plodov, jedovatých húb, ale aj zle skladovaných potravín (huby uskladnené v nepriedušnom vrecku, plesnivý chlieb, hnilé jablko). Žiak vie, že niektoré látky sú jedmi vtedy, keď ich zjeme veľké množstvo, napríklad

sol', ale aj vitamíny, lieky v nadmernom množstve, kombinácie liekov alebo alkohol a iné drogy.

Žiak vie vymenovať základné prejavy dýchania človeka. Žiak vie vysvetliť, čím sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú a čím sa vzájomne odlišujú.

Žiak vie opísať skupinu plazov. Žiak vie opísať skupinu vtákov a vie vymenovať piatich zástupcov (napríklad: vrabec, drozd, lastovička, sokol, labuť).

Žiak vie, že niektoré živočíchy žijú v skupinách a vie jednoducho vysvetliť význam tohto zhlukovania. Žiak vie opísať spôsob života mravcov, rozmnožovací cyklus, spôsob získavania potravy a orientáciu v priestore.

Žiak vie opísať spôsob života včiel, rozmnožovací cyklus, spôsob získavania potravy a orientáciu v priestore. Pri vysvetľovaní používa informácie o organizačnej štruktúre včelej rodiny – rozpoznáva matku, trúda a robotnicu.

Žiak vie, že človek získava potravu rôznym spôsobom – pestovaním úžitkových rastlín, chovom domácich zvierat, ale čiastočne aj zberom divo rastúcich rastlín a ich plodov a lovom divo žijúcich živočíchov (vie uviesť príklady).

Žiak vie, že voda je priestor pre život rôznych druhov živočíchov.

Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi tečúcou a stojatou vodou. Vie vysvetliť putovanie vody od prameňa až po more.

Žiak vie vymenovať niekoľko špecifických zástupcov rýb žijúcich v stojatých vodách: kapor, štuka, úhor, sumec.

Vie vymenovať a vizuálne rozpoznať niekoľko typických zástupcov morských živočíchov (žralok, treska, losos, raja, morský koník, medúza, sépia, koraly) a vie stručne opísať ich spôsob života.

Žiak vie vysvetliť, že pri vodnom zdroji môžeme okrem vodných živočíchov stretnúť aj tie, ktoré vo vode alebo pri vode hľadajú obživu alebo sa vo vode rozmnožujú, ale nedokážu pod vodou žiť.

Vie vysvetliť, že obojživelník je živočích, ktorý určitý čas svojho života žije pod vodou a v dospelosti žije na súši. Vie opísať životný cyklus žaby a objasniť na ňom uvedený pojem „obojživelník“. Vizuálne rozpoznáva najznámejšie druhy obojživelníkov a pomenováva ich rodovými menami – skokan, ropucha, rosnička, mlok.

Žiak vie, že pre niektoré druhy živočíchov je voda zdrojom potravy.

Žiak vie, že voda obsahuje aj živočíchy, ktoré sú voľným okom neviditeľné a môžu spôsobovať ochorenia, ak človek vodu z takéhoto zdroja vypije.

Jednoducho opisuje, čo je to bunka.

Žiak vie, že na splodenie nového potomka je potrebný dospelý muž a dospelá žena. Vie, že na rozmnožovanie má človek v tele rozmnožovaciu sústavu, pričom mužská sa od ženskej líši. Žiak vie vysvetliť, že po oplodnení ženy mužom sa dieťa vyvíja v tele matky. Vie, že proces

vývinu dieťaťa pred narodením trvá 9 mesiacov. Žiak vie opísať, ako sa dieťa v tele matky vyvíja, ako je vyživované a ako významná je zdravá životospráva ženy v tomto období. Žiak vie vysvetliť, že vyvinuté dieťa žena porodí v nemocnici za asistencie lekárov. Žiak vie vysvetliť rozdiely medzi dospelým človekom, dieťaťom a novorodencom. Vie, že novorodenci sú na matke závislí a postupne sa vyvíjajú, rastú, menia sa, na čo potrebujú vyváženú stravu a vyvážený pohyb.

Žiak sa pokúša o vysvetlenie princípu rôznej hustoty látok.

Žiak vie, že pomocou ozubených súkolesí vieme meniť smer pohybu predmetov a tiež rýchlosť pohybu predmetov. Žiak si uvedomuje, že jedno ozubené koleso nemá praktický význam, že musia byť viaceré v súčinnosti – tzv. súkolesia.

Žiak vie skúmať predmety a zisťovať, či využívajú na svoju funkciu ozubené kolesá. O skúmaní vie diskutovať. Vie vymenovať predmety, kde sa ozubené kolesá využívajú (bicykel, hodinky, ručný mixér, ručná vŕtačka, vodný a veterný mlyn) a vie vysvetliť, ako sa tam princíp ozubených kolies využíva. Samostatne vyhľadáva informácie o využití ozubených kolies v praxi.

Žiak vie, že elektrický prúd je životu nebezpečný a vie predchádzať styku s vysokým napätím. Žiak vie vysvetliť, prečo sú vodiče elektrického prúdu obalené v umelej hmote.

Žiak vie, že blesk je elektrický výboj, ktorý vzniká v atmosfére a vie jednoducho vysvetliť funkciu hromozvodu.

Žiak vie jednoducho vysvetliť, kedy a kde vzniká statická elektrina a ako sa prejavuje na rôznych predmetoch. Spája informácie s vlastnou skúsenosťou a cielene skúma vznik statického výboja pôsobením rôznych látok.

Žiak vie vysvetliť, čo je to vesmír a to prostredníctvom opisu jeho súčastí a vzájomného usporiadania týchto súčastí. Vie, že vo vesmíre nie je vzduch, ten je sústredený v podobe atmosféry okolo planét. Žiak taktiež vie, že vo voľnom vesmíre nepôsobí gravitačná sila. Vie vysvetliť, že gravitačná sila pôsobí len do určitej vzdialenosti od vesmírnych telies. Má základnú informáciu o čiernych dierach a ich vplyve na hmotu.

Žiak vie, že Slnčná sústava má osem planét, ktoré obiehajú okolo Slnka v rôznej vzdialenosti. Vie planéty vymenovať. Žiak vie vysvetliť, že Mesiac je prirodzenou družicou Zeme a vie, že aj ostatné planéty Slnčnej sústavy majú prirodzené družice, niektoré ich majú dokonca niekoľko. Žiak vie vysvetliť, ako sa planéty Slnčnej sústavy pohybujú okolo Slnka a ako samy rotujú okolo vlastnej osi. Žiak vie, čo je to kométa a ako sa vo vesmíre pohybuje.

Žiak vie, že zemeguľa rotuje okolo vlastnej osi, čo spôsobuje striedanie dňa a noci. Vie, že Zem sa otočí okolo vlastnej osi za 24 hodín. Žiak vie vysvetliť, prečo je cez deň svetlo a v noci tma a ako tento jav súvisí s tým, že cez deň nie je na oblohe vidieť hviezdy. Spontánne vytvára predpoklady a pri diskusii argumentuje vlastnou skúsenosťou. Žiak vie striedanie dňa a noci demonštrovať na modeli Slnčnej sústavy.

Žiak vie, že zemská os je naklonená a zároveň vie, že Zem rotuje okolo Slnka (vie, že Zem obletí okolo Slnka za jeden rok). Žiak vie vysvetliť a názorne na modeli ukázať, čo spôsobuje znižovanie a zvyšovanie teploty pri zmene ročných období na Zemi.

Žiak vie, že živé organizmy potrebujú pre svoj život kyslík a preto kvôli absencii atmosféry vo voľnom vesmíre neprežijú. Žiak vie, že ak chce človek vystúpiť do vesmíru, musí mať zabezpečené dýchanie prostredníctvom skafandra. Okrem kyslíka skafander poskytuje človeku ochranu pred chladom (žiak vie, že vo vesmíre je veľmi chladno). Žiak vie rozprávať o tom, ako človek skúma vesmír zo zeme (ďalekohľady, hvezdárne, planetária) a ako ho skúma z vesmíru. Vie vysvetliť, čo je to umelá družica, čo je to vesmírna stanica a kde sa nachádza, a aké majú dané zariadenia funkcie.

Stratégie vyučovania (výchovné a vzdelávacie)

Metódy a formy práce

Odporúčame využívať v predmete prírodoveda vyučovacie metódy:

- priameho prenosu poznatkov (živé rozprávanie, opis spojený s pozorovaním, vysvetľovanie, besedu – dialogickú metódu, didaktické hry a metódu otázok a odpovedí),
- sprostredkovaného prenosu poznatkov (pozorovanie prírodnín, pokus, demonštrácia),
- práce s textom (práca s učebnicou, s pracovným zošitom a ďalšou literatúrou),
- a iné aktivizujúce metódy (pojmová mapa, brainstorming atď.).

V edukačnom procese prírodovedy by sa mala využívať nielen základná organizačná forma vyučovacia hodina, ale aj exkurzia, vychádzka. Vyučovanie prírodovedy by malo byť zážitkovým vyučovaním.

Výchovné stratégie

- poznať zmysel učenia, vie si utvoriť pracovné návyky, spoznávať organizáciu času,
- učiť sa ohľaduplnému vzťahu k prírode,
- získavať informácie pre praktický život,
- objavovať radosť zo splneného sna,
- učiť sa rešpektovať potreby iných ľudí,
- získavať pozitívny vzťah k iným živým tvorom,
- samostatne experimentovať a tvoriť si závery do budúcnosti.

Učebné zdroje

1. ročník: Lucia Žigová, Adriana Jančíková, Alena Doušková – Pracovný zošit – Prírodoveda 1. ročník
1. ročník: Adriana Wiegerová, Gabriela Česlová: Prírodoveda pre 1. ročník ZŠ

2. ročník: Lucia Žigová, Adriana Jančíchová, Alena Doušková – Pracovný zošit – Prírodoveda 2. ročník
2. ročník: Wiegerová, Gabriela Česlová, Janka Kopáčová: Prírodoveda pre 2. ročník ZŠ

3. ročník: Wiegerová
4. ročník: Wiegerová

- pracovný zošit z prírodovedy
- encyklopédie, atlasy
- obrazy, kartičky
- makety
- počítač, internet, video
- časopisy
- stavebnice

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov:

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu č. 22/2011-R z mája 2011 a budeme vychádzať zo školského zákona č. 245/2008, kde sú v § 55 sú presne stanovené kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov v jednotlivých stupňoch vzdelávania.

Okrem vonkajšieho hodnotenia známku je pre učiteľov rovnako dôležitý rozvoj tzv. vnútornej motivácie hodnotenia seba samého z pohľadu učenia samého pre seba ako cesty k celoživotnému vzdelávaniu.

Preto je neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiakove sebahodnotenie a hodnotenie od spolužiakov pri kooperatívnom vyučovaní. Účasť žiaka na hodnotení je dôležitá z hľadiska získavania schopností hodnotiť seba a svoju prácu a hodnotiť aj iných.

(3) Prospech žiaka sa v prvom až štvrtom ročníku klasifikuje v jednotlivých vyučovacích predmetoch týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný),

ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 (chválitebný),

ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý),

ak má žiak v presnosti, celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činností sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 (dostatočný),

ak má žiak v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenie poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako i v ich využívaní závažné medzery. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností a v grafickom prejave sa prejavujú chyby, grafický prejav je málo estetický. Vážne chyby a nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný),

ak si žiak neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky.

Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne chyby a nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova – MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra -

Názov predmetu	Vlastiveda
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda je predmetom, ktorý skúma reálny svet, v ktorom sa ťiak bezprostredne pohybuje. Je to blízke alebo menej vzdialené okolie domu, školy, obce alebo regiónu, v ktorom ťiak ťije. V krátkosti to môžeme nazvať ako objavovanie reálneho sveta žiakmi v určitom čase a priestore, vzájomné ovplyvňovanie sa človeka a prírody. Práve čas a priestor sú chápané ako základné kategórie spoločenského života, ktorými si ľudia môžu odovzdávať svoje informácie. Je v nich sprostredkovaný aj rozdielny život ľudí v jednotlivých kultúrach. Súčasťou vlastivedy je spoznávanie minulosti, vzácných predmetov, ktoré nám vypovedajú o ťivote našich predkov, ale aj významných osobností. Vnímať, spoznávať a vytvoriť si kladný vzťah ku krajine, v ktorej žiak žije, je hlavnou úlohou vo všetkých troch ročníkoch primárneho vzdelávania.

Určité vlastivedné poznávanie začína už v detstve, v priestore a okolí dieťaťa, ktorý sa vyznačuje množstvom zaujímavých vecí, kde dieťa získava odpoveď na množstvo otázok. Obsah vlastivedy v primárnom vzdelávaní je naplnený emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a dojmov z krajiny, v ktorej ťije. S tým úzko súvisí aj poznávanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, v ktorej ťije. Poznávanie svojej krajiny v jednotlivých ročných obdobiach s dôrazom na starostlivosť a bezpečnosť o zdravie, vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase, a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu, ale aj celej vlasti musí byť spojené s poznaním histórie. Vlastiveda má aj činnostné zameranie. Odporúčame preto aj vychádzky s vlastivednými námetmi. Ak to nie je možné z bezpečnostného hľadiska, vhodné sú aj multimedialne prezentácie. Ideálne je prepojenie vychádzok s prírodovedným, kultúrnym a historickým vzdelávaním. Vlastiveda inak nazývaná aj »Objavujeme Slovensko« je rozdelená na tri veľké celky: Príroda Slovenska, Ľudia a Slovensko v minulosti a dnes. V časti »Príroda Slovenska« je základom spoznávanie určitých prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne) najmä prostredníctvom povestí, rozprávania prostredníctvom obrázkov a i. Slovensko v minulosti a dnes sú historické príbehy. Ich pilier tvoria významné udalosti v histórii Slovákov v istom časovom slede. Žiaci sa oboznamujú s najvýznamnejšími a najatraktívnejšími časťami regiónov. Tieto môžu byť realizované prostredníctvom modelových výletov.

2. CIELE PREDMETU

Motivácia k objavovaniu prírody a ľudských výtvorov v blízkom, ale i vzdialenom okolí je vo vlastivede dokumentovaná zaujímavým spôsobom učenia sa. Dôležitým cieľom je spoznávať sociokultúrny priestor života dieťaťa a genézu tohto priestoru. Mimoriadna pozornosť je venovaná orientácii v priestore a čase. Rozvoj poznania dieťaťa v danom sociokultúrnom priestore zodpovedá mentálnej prezentácii pojmového aparátu, s ktorým dokáže narábať a chápať jeho význam. Dieťa si ozrejmuje vlastnú kultúru, učí sa narábať s historickými prameňmi, je schopné sa v nej orientovať a hodnotiť na svojej primeranej úrovni. Vníma a zaujíma postoj k multikultúrnej otvorenosti. Prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, pozorovaní, žiaci získavajú vzťah ku kraju, v ktorom žijú. Vo vyučovaní vlastivedy v 2. ročníku ZŠ je pozitívne, ak vedia žiaci rozprávať o svojom kraji, v ktorom žijú, vedia pomenovať jeho jednotlivé časti. Vedia odlišiť vzťahy, väzby (prírodného a spoločenského rázu) v krajine svojho okolia, vo svojej obci, doma i v škole. Pri každej vhodnej téme môžu žiaci použiť poznatky, ktoré načerpali zo svojich pozorovaní a osobných skúseností. Žiaci majú vedieť pomenovať a odlišiť, čo vytvorila príroda, a čo človek. Porozprávať o premenách prírody počas roka. Vyhľadať v kalendári významné dni. Orientovať sa v kraji pomocou svetových strán a významných objektov. Veku primerane charakterizovať svoju obec. Po objavnom spoznaní kraja, v ktorom žiaci žijú, sa postupne púťavou formou oboznamujú so zaujímavými časťami Slovenska. Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia. Ukázať na „obrázkovej mape“ (prispôsobenej obsahu vlastivedy v 3. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a i. Opísať ich pomocou obrázkov – pokúsiť sa na nich rozlíšiť už na pohľad rozdielne alebo spoločné znaky. Stručne povedať obsah povesti na vybratú tému. Porozprávať o významných historických udalostiach.

Výučba vlastivedy v 4. ročníku ZŠ je zameraná na zážitkové poznávanie oblastí Slovenska. Pre žiakov je pri tom dôležité orientovať sa na mape, vedieť čítať mapu s porozumením a rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije. Jej hlavným cieľom je podporovať chuť učiť sa, získavať zaujímavé informácie, triediť ich, využívať v kontextových situáciách. Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho premeny, prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí (v triede, škole, obci) a vedieť spolupracovať. Akceptovať ľudí, ktorí prišli na Slovensko z iných štátov a naučiť sa ich tolerovať.

Súhrn cieľov:

- poznať priestor, v ktorom žiak žije,
- orientovať sa v priestore a čase,
- orientovať sa v mape, narábať s veku primeranými historickými prameňmi,
- rozvíjať si vzťah ku krajine a spoločnosti prostredníctvom príbehov, rozprávok,
- rozvíjať schopnosť využívať poznatky a zistenia zo svojich skúseností, pozorovaní, objavovaní,
- vnímať vzťah prírody a človeka, vzájomné ovplyvňovanie sa,
- využívať zdroje informácií na opisovanie charakteristík prostredia, ich porovnávanie, -
- vnímať ľudí aj z iných kultúrnych oblastí.

3. KOMPETENCIE

Prostredníctvom učenia sa a činnosti si žiaci rozvíjajú jednotlivé druhy **funkčnej gramotnosti** a **komunikatívne kompetencie** tým, že majú možnosť slovne alebo písomne prezentovať svoje

skúsenosti z navštívenej oblasti na Slovensku alebo **interpretovať** prečítanú alebo vypočutú povesť, pieseň, báseň viažucu sa k regiónu alebo k vlasti. Vlastivedné učivo o Slovensku rozvíja aj **čitateľskú gramotnosť**. Žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborné texty, prostredníctvom opisu obrázkov, diagramov, kresieb a pod.

Ďalšou dôležitou kompetenciou je rozvíjanie **kultúrnej kompetencie**, pretože spoznávanie vlasti sa rozvíja nielen priamym pozorovaním alebo získavaním informácií z textu, ale aj využitím ľudovej slovesnosti výtvarného, hudobného, dramatického, alebo filmového umenia.

Vzťah k prírode a k ľuďom rozvíja základy **personálnej** a **interpersonálnej** kompetencie, podporuje motiváciu a rôzne stratégie „učiť sa“, hľadá možnosti a limity k samostatnému, sebavedomému vystupovaniu a konaniu, k efektívnej bezproblémovej (nekonfrontačnej) komunikácii, schopnosti objavovať a poznávať všetko, čo ho zaujíma, k čomu má pozitívny vzťah, prípadne v čom by mohol v budúcnosti uspieť. Schopnosť pracovať samostatne i tímovo.

Poznámka:

Témy nie je nutné preberať následne, ale výberovo. Závisí to od aktuálnosti sviatkov, ročných období a významných udalostí, ktoré sa udiali. Napríklad stala sa nejaká významná udalosť na Slovensku, tak jej budeme venovať pozornosť. Inokedy samotní žiaci prinášajú do školy veľa otázok a chcú na ne odpovede. Výber kultúrnych a prírodných zaujímavostí ponechávame na učiteľov a žiakov,

OBSAH VZDELÁVANIA VLASTIVEDY

Kraj, kde žijem

Škola a jej okolie. Moja trieda. Obec, v ktorej žijem. Spoznávanie, opis, charakteristika a rozprávanie o kraji, v ktorom žiaci žijú. Premeny prírody, kraja počas roka. Príroda, ľudia, kultúra, doprava, pamätihodnosti a zaujímavosti z blízkeho okolia. Hodnota práce a peňazí. Starostlivosť o svoje prostredie. Náčrt cesty do školy.

Objavujeme Slovensko

Objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska. Naše starobylé a svetonámne pamiatky a ich krása. Krátka cesta do minulosti, spoznávanie sveta našich predkov.

Cestujeme po Slovensku

Oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu, vlastivedné osobitosti každého územia. Spoznávanie našej vlasti prostredníctvom povestí, rozprávok a hier (aj s využitím mapy).

Kraj, kde žijem

Škola a jej okolie. Moja trieda. Prvá vlastivedná vychádzka.

Objavujeme premeny okolo nás

Čo vytvorila príroda a človek. Čím je zaujímavý kalendárny rok a školský rok.

Cesta do školy a domov

Poznávanie cesty do školy Môj tieň smeruje na sever (svetové strany). Okolie školy a bydliska (orientácia v okolí). Nakreslím si cestu do školy - povrch, lesy, lúky, polia, záhrady a

parky okolia. (Čo rastie v našom okolí), rieka, potok. Pozorujeme oblohu (pranostiky, počasie a predpoveď počasia). Pozorujeme oblohu (Slnko, Mesiac a hviezdy na oblohe). Ako sa staráme o naše okolie a životné prostredie.

Čo a ako sa deje v našom okolí

Kalendár – jeseň, zima, jar, leto. Moje mesto alebo moja dedina (miesto, kde žijem). Ľudia v mojom okolí (úcta k starším obyvateľom). Spomíname si našich predkov. Čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.) história, povesti, piesne, šport a kultúra. Kde zavolať pomoc a kto nám pomáha (tiesňové linky), starostlivosť o zdravie.

Zvyky a tradície

Vianočný čas (aké sú tajomstvá Vianoc, Silvestra, Nového roka a Troch kráľov). Tešíme sa na prázdniny.

Čo sa mi v našom kraji najviac páči

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

TÉMA	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Škola a okolie - 4		
Trieda	Naša trieda Trieda, škola, rozmiestnenie vecí v triede, plán triedy, nebezpečné miesta, rozmiestnenie miestností v škole, chodby, vchod, moja trieda, označenie triedy Vhodné a nevhodné správanie sa	Opísať prostredie triedy, školy. Zakresliť na plánik rozloženie tried na chodbe, v triede rozloženie stolov, tabule a pod Vyhodnotiť miesta nebezpečné v triede a v škole a určiť pravidlá správania sa pre vlastnú bezpečnosť aj bezpečnosť spolužiakov
Blízke okolie školy	Okolie školy Škola, školský dvor, objekty v okolí školy, pred školou, za školou Prostredie v okolí školy – stromy, budovy	Opísať prostredie školy Určiť čo sa nachádza pred školou, za školou – budovy, stromy a ihriská
Širšie okolie	Ako sa vyznať v okolí Širšie okolie obce . Názov obce, rieka, kopec, susedné obce	Poznať širšie okolie obce Vedieť napísať názov obce, rieky, ktorá ňou preteká Poznať susedné obce
	Projekt – Širšie okolie školy	Nakresliť jednoduchý plán

	Moja obec	okolia školy, obce
Cesta do školy a domov - 4		
Doprava pri ceste do školy	<p>Cesta po chodníku a po vozovke Ako sa správame cestou do školy. Opatrné prechádzanie cez cestu. Po ktorej strane chodníka, cesty chodíme? Oblečenie chodca. Sledovanie dodržiavania pravidiel iných chodcov Správne nastupovanie a vystupovanie z dopravných prostriedkov</p>	<p>Musí vedieť opatrne prechádzať cez cestu Vedieť, po ktorej strane chodníka, cesty chodíme Poznať reflexné a ochranné prvky chodcov a cyklistov Vedieť správne nastupovať a vystupovať z dopravných prostriedkov. Vedieť, prečo musí dieťa používať v aute autosedačku.</p>
	<p>Prechádzanie križovatky Ako správne prechádzať cez križovatku, cestu a riadenú križovatku Farby na semafore</p>	<p>Vedieť správne prechádzať cez križovatku, ak je označený priechod i keď nie je označený priechod pre chodcov Prechádzať cez cestu len ak je na semafore pre chodcov zelená farba</p>
	<p>Bezpečná cesta do školy Schému cesty do školy, objekty, zaujímavé miesta Nebezpečné miesta, na ceste priechody, križovatky, dopravné značky</p>	<p>Opísať cestu do školy a označiť nebezpečné miesta Poznať prechody pre chodcov v obci Správať ako chodec a cestujúci v dopravnom prostriedku.</p>
Doprava v obci	<p>Premávka v našej obci Vychádzka – ulica SNP – železničná stanica - pozorovať dopravný ruch</p>	<p>Vie spozorovať a vysvetliť chyby chodcov aj vodičov</p>
Objavujeme premeny okolo nás- 8		
Kalendár prírody	<p>Ako prebieha deň školáka Časti dňa, režim dňa Pojmy: včera, dnes, zajtra Slnko na oblohe počas dňa Dni v týždni, sviatky, prázdniny</p>	<p>Vymenovať časti dňa: ráno, dopoludnie, obed, popoludnie, večer, noc Vedieť, že Slnko počas dňa mení svoju polohu. Poznať a vymenovať dni</p>

		v týždni: pracovné dni, deň pracovného voľna, deň pracovného pokoja. Porozprávať podľa obrázka svoj denný režim
	Ako sa mení príroda na jeseň Zmena prírody na jeseň Jesenné mesiace Práce na poli a v záhrade Oblečenie v jeseni Hry detí v jeseni Život zvierat Rozdiel medzi letom a jeseňou Kedy sa jeseň začína a kedy končí	Vedieť ako vyzerá jesenná príroda. Pomocou znakov vie zaznamenať pozorovanie počasia. Vymenovať jesenné mesiace: september, október, november Poznať rozdiel medzi letom a jeseňou
	Kalendárny a školský rok Mesiace v roku Dátum svojich narodenín a menín Dátum včerajšieho, zajtrajšieho dňa.	Poznať kalendárny a školský rok. Vedieť termín letných prázdnin Napísať dátum svojich narodenín a menín. Vymenovať mesiace v roku.
Počasia	Prírodniny a ľudské výtvyry Delenie vecí na prírodniny a ľudské výtvyry Delenie prírodnín na živé a neživé	Pomenovať v okolitej krajine, čo vytvorila príroda a čo človek Odlíšiť prírodné prvky od tých vyrobených človekom Poznať rozdelenie vecí na prírodniny a ľudské výtvyry
	Aké bude počasie Pranostiky o počasí k jednotlivým mesiacom Predpoveď počasia pozorovaním prírody a pomocou prístrojov Znaky počasia Meteorologická stanica	Popísať jednotlivé ročné obdobia v ich charakteristických znakoch Podieľať sa na tvorbe prírodného kalendára Zaznačiť počasie pomocou znakov
Slnko a svetové strany	Pozorujme dĺžku a smer tieňa Dĺžka tieňa aj smer tieňa sa počas dňa menia Najdlhší tieň je ráno, najkratší napoludnie Západ a východ slnka Smer tieňa, pri západe a východe Slnka	Určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa Určiť svetové strany v krajine a významných objektov v miestnej krajine
Kalendár prírody	Zima a jej premeny Zvieratá v zime, zimné športy,	Porozprávať o zvieratách v zime, zimných športoch

	<p>zimné oblečenie, príroda v zime, značky počasia v zime Zimné mesiace: december, január, február Prikrmovanie vtákov a zvierat v zime Rozlišovanie stôp niektorých zvierat</p>	<p>a zimnom oblečení. Vedieť ako vyzerá príroda v zime. Poznať zimné mesiace. Pomocou znakov vie zaznamenať zimné počasie. Rozlišovať stopy niektorých zvierat. Starostlivosť o zvieratká v zime, prikrmovať ich.</p>
	<p>Jarné premeny Jarné mesiace v roku: marec, apríl, máj. Zmeny v prírode na jar</p>	<p>Poznať jarné mesiace v roku. Pozorovať zmeny v prírode na jar a rozprávať o nich. Urobiť záznamy o počasí.</p>
Môj rodný kraj a čo sa v ňom deje - 9		
Rodina a domov	<p>Rodina a príbuzní Príbuzenské vzťahy v rodine. Oslávenec.</p>	<p>Poznať kto tvorí jeho rodinu, Poznať príbuzenské vzťahy – mama, otec, starí rodičia, súrodenec, brat, sestra, vnuk, vnučka, ujo, teta, synovec, neter, krstní rodičia</p>
	<p>Domov- moja rodina, moja obec Moja vlasť Adresa môjho bydliska Slovenská republika Pojmy: cudzinec, mesto, obec, bezdomovec</p>	<p>Vedieť rozdiel medzi domovom a domovinou Poznať svoju adresu a vie ju napísať Poznať pojmy: cudzinec, mesto, obec, bezdomovec</p>
Moja obec , história , služby, šport, kultúra a zdravie	<p>Ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom) Riadenie obce Starosta obce a iní dôležití ľudia Čo by sme v obci zlepšili Meno starostu obce Pojmy: poslanec, starosta, občania, zdravotne postihnutí ľudia Čo potrebujú ľudia v obci na bežný život</p>	<p>Vedieť meno starostu obce Vedieť kto sú poslanci a komu slúžia Vysvetliť prácu ľudí obecného úradu z detského pohľadu</p>

	<p>História obce Naše starobylé a svetoznáme pamiatky a ich krása Krátka cesta do minulosti, spoznávanie sveta našich predkov Znak / erb /a vlajka obce Významní rodáci Miestna povesť Návšteva pamätnej izby</p>	<p>Žiak poznať znak svojej obce. Vymenovať významných rodákov. Vedieť , kde sa nachádza múzeum. Poznať niektoré pamätihodnosti obce.</p>
	<p>Služby, kultúra, šport Obchody a služby v obci Knižnica, kino, divadlo, kultúrny dom, ihrisko, pošta, škola, múzeum, kostol Súťaže a slávnosti usporiadané obecným úradom</p>	<p>Pomenovať obchody a služby v obci. Poznať kultúrne a športové strediská. Vedieť aké miestne súťaže a slávnosti sa konajú v našej obci.</p>
	<p>Starostlivosť o zdravie Starostlivosť o svoje zdravie Hygiena rúk a potravín Zdravé a nezdravé potraviny Zdravý spôsob stravovania, športovanie a otužovanie Detský lekár, odborný lekár, nemocnica, pacient</p>	<p>Dokázať sa starať o svoje zdravie Nadobudnúť základné hygienické návyky Dôležité športovať a zdravo sa stravovať Dodržiavať pokyny lekára Poznať základné pojmy: lekár, recept, lekáreň, nemocnica</p>
Bezpečnosť a ochrana prostredia	<p>Naša bezpečnosť Pravidlá bezpečnosti Polícia, kedy ju privolať, telefónne číslo 158 a 112 Policajné auto, uniforma policajná stanica v mojej obci, miestny policajt</p>	<p>Pre vlastnú bezpečnosť žiak dodržiavať pravidlá : nechodiť po tmavých uliciach a parkoch Neotvárať cudzím osobám, nehrať sa na opustených miestach Nerozprávať sa s cudzími osobami. Poznať telefónne číslo 158 a 112. Popísať prácu polície</p>
	<p>Ochrana proti požiarom Príčiny požiarov Oheň – dobrý sluha, ale zlý pán Telefónne čísla 150 a 112 Privolanie pomoci pri požiari Hasičská zbrojnica v obci Hasiaci prístroj</p>	<p>Dokázať privolať požiarnikov, pozná telefónne čísla 150 a 112 Vedieť kde v obci sa nachádza požiarna zbrojnica. Poznať hasiaci prístroj a vie, na ktorom mieste v</p>

		škole sa nachádza
	Životné prostredie Triedenie odpadu Používanie rôznych druhov odpadových košov Čo všetko znečisťuje životné prostredie	Dokáže triediť odpad (papier, plast, sklo, bioodpad). Chrániť prírodu a prostredie okolo nás Vytvoriť značku, ktorá pomôže chrániť životné prostredie
Zvyky a tradície - 5		
Tradície	Spomíname na našich predkov Sviatok všetkých svätých Pamiatka zosnulých Tradície v rodinách počas týchto dní Významné zosnulé osobnosti narodené v našej obci Pomníky a pamätníky v obci, pamätná izba Terézie Vansovej, rodný dom Márie Ďuríčkovej	Poznať Sviatok všetkých svätých a sviatok Pamiatka zosnulých. Opísať tradíciu svojej rodiny počas týchto sviatkov Poznať zosnulé významné osobnosti obce Vedieť kde a aké pamätníky sú v obci
Zimný Slnovrat	Predvianočný čas / Barbora, Svätý Mikuláš, Zvyky na Luciu Advent- adventný kalendár Vysvetliť pojmy, priradiť k dátumom v kalendári Urobiť si adventný veniec Oboznámiť sa so zvykmi počas týchto sviatkov v rodnej obci.	Vyhľadať v kalendári sviatky pred Vianocami: Barbora, Mikuláš, Lucia Poznať niektoré pranostiky Vedieť aké zvyky sú počas týchto sviatkov v rodnej obci Vedieť prečo má adventný veniec 4 sviečky Za pomoci spolužiakov si dokázať urobiť adventný kalendár
	Zvyky a tradície v zime – Vianoce, Nový a Starý rok Spoločné znaky sviatkov Zvyky a tradície v období Vianoc Tradície vo vlastnej rodine Zamerať sa aj na ochranu životného prostredia- vyrubovanie stromčekov, zabíjanie kaprov Štedrý deň, 1. a 2. sviatok vianočný Sviatočné dni, tradície	Poznať a opísať základné sviatky. Popísať zvyky a tradície počas sviatkov. Opísať tradície vo vlastnej rodine Poznať pojem životné prostredie, i možnosti ubližovania prírode počas Vianočných sviatkov Poznať vianočný vínš alebo koledu Dokáže vymenovať známe

		sviatočné dni na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi). Opísať, aké činnosti sa k nim viažu v ich rodine, v ich obci.
Sviatky jari	Sviatky jari – miestne zvyky a obyčaje – Veľká noc Sviatočné dni, tradície Zvyky a tradície na jar Rozprávanie o minulosti Zážitky z oblievačky	Poznať význam a tradície Veľkej noci a jej tradície
Prázdniny	Tešíme sa na prázdniny Zoznam toho, čo by žiak robil cez prázdniny, ktoré miesta by rád navštívil, čo by sa chcel naučiť, koho by chcel stretnúť, akú knihu by rád prečítal - projekt	Vytvoriť svoj vlastný zoznam toho, čo by rád robil cez letné prázdniny O svojom zozname vedieť jednoducho porozprávať
Čo sa mi v našom kraji najviac páči - 3		
Postavme si Vlastivedkovo	Príbeh na tému, čo sa mi v našej obci páči a čo nepáči Obec podľa svojich predstáv	Pracovať v skupine a riadiť sa pravidlami kooperatívnej skupiny Navrhnuť niekoľko zmien, ktoré by chcel realizovať vo svojej obci v spolupráci so spolužiakmi Vytvoriť svoju obec

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	 tretí

TÉMA	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ako sa vyznať vo svojom okolí - 6		
Krajina v okolí	Krajina Spôsoby vyjadrenia obrazu krajiny Charakterizovať typ krajiny	Poznať mestskú alebo vidiecku krajinu, hornatú alebo rovinatú krajinu
	Ako sa orientovať podľa svetových strán Hlavné a vedľajšie svetové strany Buzolu/kompas/ na určovanie svetových strán	Vytvoriť smerovú ružicu Prakticky zvládnuť buzolu/kompas/ – určovať základné svetové strany
	Ako vyzerajú veci pri pohľade zhora Významu pojmu obzor -priblížiť sa k priestorovému videniu – videniu zhora	Vytvoriť plán triedy - rozmiestnenie nábytku - plán detskej izby / pohľad zhora/
Plán a mapa	Význam plánu „Plán“, jeho význam v živote, pre orientáciu. Plán obce Zvolenská Slatina	Vytvoriť plán okolia školy Hra: „ V OBCHODE“, „ V ZOO“ /plán ZOO a potravín /
	Ako vzniká mapa Práca s mapou Mierka mapy	Naučiť sa základné pojmy: mapa, mierka mapy Pochopiť, čo vyjadruje mierka mapy
	Ako vzniká mapa II Značky , znaky na mape Poznať rôzne druhy máp turistická, cestná a geografická mapa	Vyhľadávať značky a zisťovanie ich významu, čo znamenajú - Pracovať s mapou turistickou, geografickou a cestnou
Objavujeme Slovensko - 7		
Slovensko - poloha	Kde sa nachádza Slovensko Glóbus Polohu Slovenska v rámci Európy na mape Susediace krajiny so Slovenskom	Využitie modelu Zeme - glóbus Zvládnuť a vedieť ukázať na mape vyhľadávanie a určovanie susedných krajín so Slovenskom
Lesy, rieky, národné parky,	Krásky našich hôr, chránené	Projekt: „MOJE

chránené oblasti, jaskyne	územia Národné parky- TANAP, PIENAP, NAPANT Chránené	CHRÁNENÉ ÚZEMIE“- vytvoriť Poznať Územie národného parku, umiestňovať chránené zvieratá, chránené rastliny
	územia Malá Fatra, Veľká Fatra, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina Chránené rastliny, chránené zvieratá	Vedieť vyhľadať na mape národné parky
	Rieky – dar života Význam vody pre život Ochrana vody , ako s ňou zaobchádzať	Pokusy s vodou – čistá pitná voda, znečistená voda: pozorovania, zistenia -práca na projekte: „MOJE CHRÁNENÉ ÚZEMIE“ – začlenenie, jazier, prameňov, studničiek, potôčikov do projektu
	Lesy naše pľúca Typy lesov – smrekové, borovicové, kosodrevina, bukové a dubové lesy Význam lesov pre živ Lesy – naše pľúca	Práca na projekte – doplňanie lesov, rastlín , zvierat -prezentácia, zverejnenie veľkoplošného projektu Osvojiť pojem „lesy na pľúca“
	Slovensko plné záhad Termálne a minerálne vody pre človeka Jaskyne –práca s mapou /značky – kúpele a jaskyne /	Poznať niektoré minerálne vody – ochutnávka - povedať čo sme zistili Čítať z mapy, minerálne pramene jaskyne na Slovensku
	S mapou do lesa	Po turistických chodníčkoch Práca s turistickou mapou, naučiť sa s ňou pracovať , vedieť z nej čítať
	Vychádzka do lesa Pravidlá správania sa v lese	Projekt - vytvoriť si plán výletu, vychádzky Zaviesť pravidlá správania sa v lese, v chránenom území
Spoznávame dejiny Slovenska - 10		
Slovensko a minulosť	Časové súvislosti	Vytvoriť časovú priamku

	Časová priamka	udalostí, ktoré sa stali v triede od začiatku školského roka Vedieť ju čítať
	Prečo sa ľudia usadili na našom území Dejinné udalostiach v súvislosti s usadzovaním sa ľudí na našom území	„ Dejiny osídlenia“ -prezentácia skupinových prác v triede
	Predmety, ako svedkovia doby Predmety minulosti až po súčasné veci	Návšteva pamätnej izby - predmety z minulosti
	Svätopluk a jeho sláva Život Slovanov Posolstvo Svätopluka k svojim synom	Zdramatizovať povesti „ O Svätoplukových prútoch“
	Prečo chodíme do školy Mária Terézia panovníčka Uhorska Reformy Márie Terézie - školy pre život – povinná školská dochádzka	IKT – získanie informácií Vytvoriť „Galériu osobností“ – doplniť ju Mária Terézia
	Ako vznikol slovenský jazyk Osobnosti slovenského života – tvorcov spisovnej slovenčiny Význam jednotného slovenského jazyka	Mapa pojmov – „Spisovná slovenčina“ Galériu osobností“ – doplniť ju Anton Bernolák Ľudovít Štúr
Novodobé dejiny	Ako vznikla hymna Dejinné udalosti vzniku slovenskej hymny – autor Janko Matuška	Projekt: „Galéria osobností“ Janko Matuška Vedieť zaspievať slovenskú hymnu
	Prečo M.R. Štefánik veľa cestoval Osoba M. R. Štefánika - vedomosti o vzniku ČSR	Projekt: „ Galéria osobností“ M. R. Štefánik Mať vedomosti o vzniku ČSR
Slovensko a účasť	Slovensko v súčasnosti Udalosti súčasnej SR Slovensko dnes	Vedieť vymenovať štátne symboly Štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať, oficiálny názov – Slovenská republika
	Upevnenie vedomostí a poznatkov o dejinách Slovenska	Svedkovia doby“ – výstavka predmetov, obrázkov starších, súčasných, porovnávanie, zisťovanie odlišností -vytvoriť zoznam starších predmetov doma

Naše starobylé pamiatky a ich krása - 10		
Vznik miest – slávne mestá	Ako vznikajú mestá Vznik miest a ich ochrana	„Starobylé mesto“- modelovanie, práca s krabičkami, stavebnicami -prezentácie prác
	Slávne mestá I História starobylých miest na Slovensku – Bratislava, Trnava, Košice a Kežmarok	Vedieť slávne mestá Bratislava, Trnava, Košice a Kežmarok – poznať ich historické pamiatky, ale čím sú známe. Vyhľadať informácie na internete
	Slávne mestá II Históriou starobylých miest na Slovensku- vedieť slávne mestá Bratislava, Trnava, Košice a Kežmarok – historické pamiatky, čím sú známe	Vedieť slávne mestá – poznať ich historické pamiatky, ale čím sú známe - Bratislava, Trnava, Košice a Kežmarok – poznať ich historické pamiatky, ale čím sú známe. Vyhľadať informácie ne internet
Povesti - mestá, hrady a zámky	Povesti o mestách I Krásne povestí o našich mestách	Projekt - Slávne mestá Vedieť čo je to povesť, poznať nejakú regionálnu povesť
	Povesti o mestách II Krásne povestí o našich mestách II	Projekt - Slávne mestá Vedieť čo je to povesť, poznať nejakú regionálnu povesť
	Hrady a zámky Rozdiel medzi pojmami: hrad- zámok Slovenské hrady a zámky	Dramatizácia : „ Život na hrade“- práca v skupinách
	Povesti o hradoch História vzniku niektorých slovenských hradov -upevniť národnostné cítenie	Projekt – modelovanie hradov, makety zámkov, stavba z kociek, Skicár,/IKT/ -výstavka
Pamiatky na Slovensku	Svetové pamiatky I Pamiatky zapísané do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO	Unesco _ Vlkolíne, Banská Štiavnica, Bardejov, Levoča - vyhľadávanie na internete – IKT - zber informácií – tvorba

		skupinových prác
	Svetoznáme pamiatky II Pamiatky UNESCO – drevené kostolíky, jaskyne v Slovenskom krase, Spišský hrad a okolie, Karpatský bukový prales	Oboznámiť sa s pamiatkami PROJEKT - UNESCO - tvorba skupinových i historických prác pamiatok
Projekt - prezentácia	Zhrnutie učiva	Zaujímavosti, a projekty od žiakov - Slovensko

Obsah vyučovania a cieľové požiadavky na vedomosti a schopnosti žiakov

Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Téma	Obsahový štandard	Výstupný štandard
Krajina v ktorej žijeme 8		
Krajina v ktorej žijeme	Opakovanie učiva z tretej triedy Čítanie mapy Slovenska Časová priamka Územné členenie, kraje Charakteristika kraja v ktorom žijem	Opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Opísať polohu pohorí a nížin. Vymenovať a ukázať na mape najväčšie rieky. Porovnať a usporiadať udalosti na časovej priamke. Vymenovať podľa mapy kraje SR a krajské mestá.
Mestá a dediny 7		
Mestá a dediny	Charakterizovať mesto a dedinu Rozlíšiť a pomenovať osobitosti a rozdiely mesta a dediny. Kraje a ich krajské mestá.	Opísať charakteristiku mesta a dediny. Z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností vie opísať charakteristiku mesta, resp. dediny Porovnať ich výhody a nevýhody. Správne priradiť krajské

		mestá ku krajom.
Cestujeme z Bratislavy do Košíc 14		
Z Bratislavy do Košíc	<p>Vlakové, autobusové a letecké spojenie do Košíc Cestujeme po Bratislave Cestujeme po Košiciach Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Košíc alebo Bratislavy /Dóm sv. Alžbety, Gejzír v Herľanoch/ Moje obľúbené miesto na cestovanie Ako by sme cestovali v minulosti a dnes</p>	<p>Vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientovať sa v cestovných poriadkoch. Vedieť sa spýtať. Hľadať alternatívne riešenia. Naučiť sa pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Dokázať vyhľadať z mapy Bratislavy a dostupných materiálov (sprievodca po Bratislave, po Košiciach, z internetu...) významné pamiatky Bratislavy a Košíc. Pripraviť plán cesty zo svojej obce do Bratislavy a do Košíc. Využívať dostupné cestovné poriadky (IKT). Dokázať sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z vlastných ciest. Vedieť ich prezentovať rôznymi spôsobmi.</p>
Zaujímavosti zo Slovenska, baníctvo na Slovensku 7		
Zaujímavosti zo Slovenska	<p>Kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať /ťažba zlata, striebra, rudy, uhlia, soli, travertínu/ Práca baníkov v minulosti a dnes /spomienky na baníctvo, čo nám z baníctva zostalo/</p>	<p>Vedieť porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz minulosti v súčasnosti. Dokázať opísať prácu baníka, aké nástroje používal. Porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Vysvetliť aké pozostatky z minulosti baníctva</p>

		<p>zostali na Slovensku. Vyhľadať na mape miesta ťažby nerastov, zlata, striebra, opálu. Využitie pri tvorbe šperkov.</p>
Tradície a zvyky a Skanzeny 10		
Tradície a zvyky	<p>Historické regióny na Slovensku /Orava, Liptov, Šariš, Spiš.../ Zvyky a tradície podľa regiónov Život v stredovekom meste Práce na vidieku v minulosti počas leta a zimy Skanzeny na Slovensku /čo všetko v nich nájdeme/ Zvyky a tradície v našom regióne</p>	<p>Získavať poznatky o historických regiónoch Slovenska. Vedieť zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať so životom v súčasnosti. Použiť k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť. Poznať zvyky a tradície v našom kraji</p>
V súlade s prírodou 8		
V súlade s prírodou	<p>Ideme do hôr /prípravy, horská služba, správanie/ Ako sa oddychovalo v horách v minulosti a dnes Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou a vytvorené človekom Projekt – Súčasnosť a minulosť v našom kraji</p>	<p>Poznať základy ochrany prírody a ochrany zdravia. Zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí. Porovnávať na základe informácií z rôznych zdrojov (fotografie, rozprávanie, text), ako ľudia trávil voľný čas v prírode v minulosti a dnes. Zaujať vlastný postoj k dnešnému tráveniu voľného času – ako turizmus ovplyvňuje prírodu. Reprodukovať obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvoriť krátku dramatizáciu. Dokázať opísať rôzne podoby, ktoré môže mať</p>

		<p>rieka. Posúdiť ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek. Podľa mapy vedieť ukázať oblasti jazier. Opísať v čom je výnimočný gejzír. Vedieť opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé. Opísať vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja. Vedieť vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom. Uviesť príklady a vedieť povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.</p>
Projektové úlohy 8	Miniprojekt o vlastnom kraji 4 Pustý hrad 4 hod	Dokázať spracovať miniprojekt. Vedieť ho odprezentovať

Prierezové témy

Súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa prelínajú cez obsahové vzdelávacie oblasti. Sú to tieto prierezové témy:

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova – MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – REV

Metódy a formy

Pri vyučovaní vlastivedy sa budeme snažiť využiť nielen metódy a formy práce, ktoré sú klasické, ale aj metódy a formy práce, ktoré sú nové, moderné a samozrejme motivujúce.

Nové moderné metódy:

- brainstorming
- hobometóda (ide o brainstorming s prestávkou na samoštúdium)
- Gordonova metóda (hľadanie originálneho riešenia)
- vyučovanie hrou cez didaktické hry
- dramatizácia
- motivovanie pomocou úloh (otázok učiteľa, problémy, cvičenia, výchovné situácie, ktoré si vyžadujú aktivitu a riešenie zo strany žiaka)
- motivovanie pomocou hodnotenia (vytvorenie príležitosti, aby sa mohlo dieťa pochváliť, hodnotiť najmä významné veci, viac odmeňovať ako kritizovať, používanie spôsobov hodnotenia cez body, pochvaly, tieskanie, slovné a inividuálne hodnotenia)
- metóda kauzálnych atribúcií (učiteľ sa pýta na možné príčiny neúspechu alebo úspechu žiaka)
- metóda vzťahových rámcov (porovnávanie žiakov s ostatnými žiakmi, porovnávanie výkonu žiaka v určitých časových obdobiach)

Formy vyučovania:

- skupinové vyučovanie
- problémové vyučovanie
- projektové vyučovanie
- programové učenie
- blokové vyučovanie
- integrované tematické vyučovanie
- heuristické vyučovanie (DITOR)
- tvorivé vyučovanie objavujúce vyučovanie

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Vlastiveda základných škôl (M. Kožuchová – M. Šimunková) a ďalšie odborné publikácie k daným témam vlastivedy, **encyklopédie, webové stránky s témami vlastivedy, materiálno-technické a didaktické prostriedky**, ktoré má škola k dispozícii, kroniky obcí, erby obcí, plány obcí, kalendáre, školské arborétum, okolie školy, obecné úrady spádových obcí.

Hodnotenie predmetu

Na hodnotenie vychádzame z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy. Vlastiveda je klasifikovaná.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

- priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
- celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

Názov predmetu	Náboženská výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu a jeho význam v obsahu vzdelávania

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasť identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeníu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

2. Ciele učebného predmetu

Vyučovací predmet náboženstvo/náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom,

ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti.

Náboženstvo/náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom

i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným

ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu naväzuje na ďalšie spoločenskovedné

predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej

diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne

morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ciele predmetu sú stotožnené s cieľom Národného programu výchovy a vzdelávania Slovenskej

republiky „...nechceme v Národnom programe len zdôrazňovať organizačné zmeny, financovania,

formálne aspekty, zmeny v riadení, ale ide hlavne o polozenie základov zmeny filozofie výchovy,

osvojenia si nových hodnôt poznávacích a morálnych kvalít človeka budúcnosti. Mladí ľudia by

sa mali strániť: pôžitku bez svedomia, bohatstva bez práce, vedy bez ľudskosti, poznania bez vôle,

podnikania bez mravnosti, politiky bez princípov.“

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehľbovať medzilidské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom

- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

3. Obsah učebného predmetu

Učivo predmetu obsahuje tieto ročníkové témy a ročníkové ciele:

1 ročník

Téma roka: Cesta lásky.

Cieľ roka: Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah

k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

2. ročník

Téma roka: Cesta dôvery.

Cieľ roka: Reprodukovať boží zákon a biblické príbehy ľudí, ktorí dôverovali Bohu. Budovať postoj dôvery k Bohu. Pestovať návyk postojov otvorenosti pre dôverný vzťah

s Bohom a s človekom.3. ročník

3. ročník

.Téma roka: Cesta viery.

Cieľ roka: Spoznať cestu viery Božieho ľudu v trojjediného Boha. Rozvíjať vieru v Boha formáciou svedomia. Budovať postoj viery v trojjediného Boha.

4. ročník

Téma roka: Poznávanie nádeje.

Cieľ roka: Spoznávať nádej pochádzajúcu od Boha. Oceniť potrebu nádeje pre osobný život.

Formovať čnosť nádeje prostredníctvom sviatosti, modlitby a účasti na liturgickom slávení.

Kľúčové kompetencie:

majú procesuálny charakter. Žiaci si ich osvojujú na veku primeranej úrovni prostredníctvom obsahu, metód vzdelávania a činnosti.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií, ako základným orientačným

nástrojom pre vymedzenie kľúčových kompetencií ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

kompetencia k celoživotnému učeniu sa

sociálne komunikačné kompetencie

kompetencie uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky

kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

kompetencia riešiť problémy

kompetencie občianske

kompetencie sociálne a personálne

kompetencie pracovné

kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

odborné kompetencie

Vyučovaci predmet náboženská výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

1. kompetencie k učeniu sa

Žiak vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie, plánuje, organizuje •

a riadi vlastné učenie kriticky hodnotí výsledky svojho učenia a diskutuje o nich •

rozumie symbolickému spôsobu vyjadrovania jazyka Biblie a jazyka Cirkvi, integruje •

náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne

s pohľadom prírodných a humanitných viedprejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote udalosti svojho života vníma a spracováva

ako životnú skúsenosť, tj. schopnosť transformovať na základe reflexie prežitých udalostí svoje konanie v budúcnosti

2. kompetencie k riešeniu problémov

Žiak vníma, rozpozná a pochopí problém, premyslí a naplánuje riešenie problému •

samostatne rieši problém s dôrazom na etický princíp k druhým ľuďom a k životnému •

prostrediu, kriticky myslí, hľadá kritéria pre voľbu riešenia problémov, zdôvodní návrhy

svojich riešení s ohľadom na učenie Cirkvi robí uvážené rozhodnutia, je schopný ich obhájiť, zhodnotí výsledky svojich činov chápaním vlastnej tradície a chápaním postojov inak svetonázorovo alebo zmýšľajúcich ľudí predchádza konfliktom postoj vzájomnej tolerancie vníma ako základnú zásadu vlastného konania •

3. komunikačné kompetencie

Žiak formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory v logickom slede, vyjadruje sa výstižne,

•

súvisle a kultivovane účinne sa zapája do diskusie, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje

•

využíva informačné a komunikačné prostriedky a technológie pre kvalitnú a účinnú •

komunikáciu využíva získané komunikačné zručnosti k vytváraniu vzťahov potrebných k plnohodnotnému •

súžitiu a kvalitnej spolupráci s ostatnými ľuďmi objavuje zmysel symbolického vyjadrovania, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach.

4. sociálne a interpersonálne kompetencie

Žiak účinne spolupracuje v skupine, na základe poznania alebo prijatia novej roly v pracovnej

•

činnosti pozitívne ovplyvňuje kvalitu spoločnej práce podieľa sa na utváraní príjemnej atmosféry v triednom tíme, ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov, v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí angažuje sa a uskutočňuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky vytvára si pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje jeho sebadôveru a samostatný rozvoj ovláda a riadi svoje konanie a správanie tak, aby bol so sebou spokojný a vážil si sám seba •

5. občianske kompetencie

Žiak rešpektuje, chráni a oceňuje národnú tradíciu, kultúrne a historické dedičstvo -

prejavuje pozitívny postoj k umeleckým dielam, rozvíja zmysel pre kultúru, aktívne sa zapája -

do kultúrneho diania a športových aktivít uvedomuje si základné humanistické hodnoty, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie, vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti rešpektuje presvedčenie iných ľudí a váži si ich vnútorné hodnoty -

je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti - odmieta útlak a hrubé zaobchádzanie, uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti fyzickému aj - psychickému násiliu uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, - prispieva k naplneniu práv iných

chápe základné ekologické súvislosti a enviromentálne problémy, rešpektuje požiadavky na - kvalitné životné prostredie rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia -

6. pracovné kompetencie

Žiak dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje -

výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny - prácu vníma nielen ako zdroj príjmu zaisťujúci určitú životnú úroveň, ale aj ako povolanie - k spolupráci na rozvoji dobrej budúcnosti pre ľudí a pre svet

7. existenciálne kompetencie

Žiak objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti, osvojí si kritický a diferencovaný prístup k vlastnej osobe, prijíma sám seba, je pripravený sa na tomto základe si stanoviť nové životné ciele,

objavuje z uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon, vysvetlí hodnotu individuálneho ľudského života, objavuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera objavuje zmysel života, preberá sebariadenie, preberá zodpovednosť za sebaurčenie rozumie psychickým, sociálnym a historickým súvislostiam, ktoré podmieňujú hľadanie zmyslu života a je otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku

vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov, analyzuje •

dôležité faktory ovplyvňujúce myslenie a životný štýl súčasného človeka

vníma vo svojom živote ako dôležité rozhodnúť sa na základe poznania a skúsenosti pre •

svetonázorový postoj je schopný posúdiť a oceniť hodnotu vzťahov /priateľstva, manželstva, rodiny/, vysvetlí význam manželstva a rodiny a posúdi ich prínos pre spoločnosť, chápe zmysel vernosti.

4. Obsahový a výkonový štandard

Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

ročníková téma: *Cesta lásky*

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. SOM NA SVETE Z LÁSKY	Meno a jedinečnosť Čo dokážem? (ruky, nohy, zrak, sluch, ...) Patrím do rodiny Svet v ktorom žijem	<ul style="list-style-type: none"> • uvedomovať si vlastnú jedinečnosť • vyjadriť radosť zo života • rozlišovať prejavy lásky na základe pozorovania • sa správne prežehnať • slovne vyjadriť poďakovanie (voči rodičom, učiteľom, kamarátom) • formulovať spontánnu modlitbu poďakovania • z konkrétneho príbehu vymenovať postavy, ktoré konajú dobro • na príklade rozlíšiť dobro od zla • odpovedať na otázku z príbehu • vymenovať najmenej tri dobré a tri zlé činnosti, ktoré môže človek vykonať rukami, nohami, ústami, očami, ušami (opozitá) • formulovať odprosenie • citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť, byť pozorný k svetu, ktorý Boh daroval človeku • sa starať o prírodu (starať sa o záhradku, nezahadzovať odpadky, hrabať lístie, atď.),
2. RODINA – OHNISKO LÁSKY	Komunikácia v rodine Modlitba v rodine – rozhovor rodiny s Bohom (modlitba Otče náš)	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie • vymenovať aspoň tri vlastnosti rodiny • s pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš • definovať modlitbu ako rozhovor s Bohom

		<ul style="list-style-type: none"> • písomne vyjadriť modlitbu vďaky (za rodičov, rodinu), modlitbu prosby
3.DAR LÁSKY	<p>Obsahový štandard</p> <p>Legenda o kamennom srdci (sv. Mikuláš)</p> <p>Zvestovanie. Návšteva Alžbety.</p> <p>Zmysel a hodnota daru. Narodenie Ježiša Krista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opísať dobrotu sv. Mikuláša • intuitívne vnímať v legende symbol srdce ako obraz vnútornej skutočnosti človeka • s pomocou učiteľa reprodukovať biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša • podľa obrázkov opísať udalosti Zvestovania • reprodukovať s pomocou učiteľa modlitbu Zdravas Mária • opísať narodenie Ježiša ako dar Boha človeku • nakresliť aspoň dva symboly Vianoc • vyjadriť vonkajším postojom úctu k Bohu (poklona) • pripraviť darček pre obdarovanie
4. MOC ŽIVOTA A LÁSKY	<p>Šípková Ruženka (uvádzanie do metaforického spôsobu vyjadrovania: metafora spánku a prebudenia v rozprávke)</p> <p>Vzkriesenie Jairovej dcéry</p> <p>Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša.</p> <p>Nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímať metaforickú reč rozprávky o Šípkovej Ruženke a pokúsiť sa ju prepojiť s vlastným životom • opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry • vnímať premeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov • jednoduchým spôsobom vysvetliť veľkonočné sviatky ako slávnosť, v ktorej kresťania slávia Ježišovo víťazstvo života nad smrťou • s pomocou učiteľa a obrazov vymenovať a vysvetliť veľkonočné symboly • nakresliť veľkonočný symbol

		<p>vyjadrujúci víťazstvo života nad smrťou</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoducho vysvetliť zmysel slávenia nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania
5.SPOLOČENSTVO LÁSKY	<p>Zoslanie Ducha Svätého. Cirkev.</p> <p>Legenda o sv. Jurajovi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na základe prerozprávania učiteľa reprodukovať udalosti zoslania Ducha Svätého • vysvetliť jednoduchým spôsobom zmysel cirkvi ako Božej rodiny • reprodukovať modlitbu Sláva Otcu • opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom • osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

ročníková téma: Cesta dôvery

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. BOH MI DÔVERUJE	Krása, účelnosť a veľkoleposť prírody Svet – prejav dôvery Boha voči človeku Obraz rajskej záhrady Výchova k úcte k životu a zodpovednosti za životné prostredie	<ul style="list-style-type: none"> • porovnať človeka s ďalšími Božími dielami • uviesť príklady odlišnosti človeka od ostatných živočíchov • zdôrazniť jedinečnosť človeka a jeho zodpovednosť za svet • vnímať stvorený svet ako prejav Božej lásky a starostlivosti • prejaviť radosť a vďačnosť za Božie dielo stvorenia • reprodukovať biblický príbeh o rajskej záhrade a prostredníctvom symbolickej reči o rajskej záhrade spoznať šťastie človeka spočívajúce v blízkosti Boha a v konaní dobra • na príkladoch rozlíšiť dobro od zla • na modelovej situácii vnímať krivdu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím
2. DÔVERUJEM BOHU	Abrahám (povolanie Abraháma, odpoveď na Božiu výzvu) Modlitba cvičenie ticha, modlitba ako posväcovanie života Boh a jeho meno Oslavujem Boha Sviatočný deň s TV a bez TV	<ul style="list-style-type: none"> • na konkrétnom príklade opísať hlavné znaky a prejavy dôvery ľudskej dôvery • reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi a jednoduchým spôsobom ho prepojiť so svojim životom • vnímať potrebu človeka niekomu veriť • vnímať Božiu lásku prostredníctvom sveta okolo nás • na príklade rozhovoru opísať potrebu medziľudského dialógu a potrebu

		<p>modlitby</p> <ul style="list-style-type: none"> • stíšiť sa a načúvať • vnímať Boha ako toho, ktorému môže veriť a o všetkom mu povedať • jednoduchým spôsobom formulovať modlitbu vlastnými slovami • vysvetliť potrebu pravidelnosti v modlitbe • vysvetliť význam používania mena v živote človeka ako prejavu úcty • s úctou volať spolužiakov po mene • vysvetliť význam používania Božieho mena ako vyjadrenia Božej blízkosti • prejaviť úctu k Božiemu menu a k predmetom pripomínajúcim Boha (kríže pri ceste, sochy svätých a pod.). • pozorovať životný rytmus striedania práce a odpočinku • jednoduchým spôsobom opísať nedeľu ako Boží dar pre človeka • objaviť zmysel slávenia nedele a zapojiť sa do jej slávenia
3. DÔVERA V RODINE	<p>Božie pozvanie do ľudskej rodiny - Legenda o Lucii</p> <p>Pozvanie do Božej rodiny (krst)</p> <p>Človek ako neopakovateľné Božie dielo</p> <p>Rodina ako spoločenstvo,</p> <p>Úlohy a role v rodine</p> <p>Jakub a Ezau (vzťah medzi pravdou a dôverou)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prostredníctvom legendy opísať rodinu ako miesto istoty, lásky a dôvery • jednoducho nakresliť symboly krstu • s pomocou učiteľa vysvetliť jednotlivé krstné symboly • naformulovať vzťah medzi krstným menom a krstným patrónom • reprodukovať príbeh o Jakubovi a Ezauovi • pomocou biblického príbehu nájsť súvis medzi pravdou a vzájomnou dôverou v medziľudských vzťahoch • používať zdvorilé oslovenie ako prejav úcty voči rodičom a iným ľuďom • formulovať modlitbu za rodičov • konkrétnymi skutkami slúžiť rodine
4. DÔVERUJEME SI	Schopnosť hovoriť ako	<ul style="list-style-type: none"> • na modelovej situácii zdôvodniť

<p>NAVZÁJOM</p>	<p>Boží dar (výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu) Čisté srdce Osobný majetok Boháč a Lazár</p>	<p>význam slova pre budovanie medziľudských vzťahov</p> <ul style="list-style-type: none"> • posolstvo biblického príbehu o boháčovi a Lazárovi prepojiť so svojim životom • na modelovej situácii vyjadriť potrebu čistého srdca • uviesť príklady osobného a spoločného majetku • navrhnúť rôzne spôsoby ochrany majetku • v skupine realizovať jednoduchý triedny projekt pomoci iným
<p>5. DESATORO – POZVANIE K SLOBODE A K DÔVERE</p>	<p>Uzatvorenie zmluvy na Sinaji Desatoro ako pravidlá</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať príbeh o Mojžišovi • chronologicky usporiadať podľa obrazov dej príbehu • určiť kľúčový moment a pointu príbehu • opísať udalosť uzatvorenia zmluvy Boha s ľuďmi na základe porozumenia biblického textu • reprodukovať Desatoro s pomocou učiteľa • sumarizovať, aplikovať nadobudnuté poznatky učiva ročníka a jednotlivé prikázania na konkrétnych modelových situáciách • vnímať a načúvať hlasu svedomia • hodnotiť jednoduchým spôsobom svoje konanie v súlade so svedomím
<p>6. POZVANIE NA HOSTINU - OBNOVENIE DÔVERY</p>	<p>Milosrdný otec/márnotratný syn Umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom Hostina lásky - sviatosť zmierenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • intuitívne vnímať obrazný spôsob vyjadrovania symbolickej reči • otvoriť sa pre dobrého Boha • reprodukovať biblický príbeh milosrdného otca a márnokratného syna • jednoduchým spôsobom vysvetliť súvis medzi správaním sa márnokratného syna a vlastným rozhodovaním sa • aktualizovať posolstvo biblického príbehu na svoj osobný život

		<ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať ľútosť márnokratného syna na základe porozumenia príbehu • objaviť rozmer ľútosti a odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov • vyjadriť radosť z odpustenia • vyjadriť verbálne aj neverbálne ospravedlnenie sa, priznanie si chyby • formulovať následky konania zla na život človeka • formulovať vlastnými slovami ľútosť
--	--	---

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

ročníková téma: Cesta viery

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. VERIŤ BOHU	Viera v Boha Biblické obrazy Boha Podobenstvo horčičnom semienku Krst (krstné sľuby)	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu • porozumieť symbolickému významu reči • reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku • na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve⁵⁴ • na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného • na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery • opísať obsah krstných sľubov • otvoriť sa pre formovanie osobného života viery
2. JEŽIŠ UZDRAVUJE	<ul style="list-style-type: none"> • Ježišove uzdravenia (uzdravenie slepého, hluchonemého, s „vyschnutou rukou“, ochrnutého) • Rozvoj mravného cítenia 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého • na modelovej situácii rekonstruovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť to, čo je v živote podstatné • identifikovať sa s biblickými postavami potrebnými uzdravenie • byť disponovaný na rozvoj mravného úsudku
3. JEŽIŠ NÁM ODPÚŠŤA	Vina, hriech Ježiš v dome hriešnika	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu

	(Zachej) Ježiš odovzdáva moc odpúšťať Sviatosť zmierenia	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchým spôsobom vysvetliť kresťanský pohľad na vinu ako uznanie viny a odpustenie • vnímať vinu ako súčasť života každého človeka • reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou • reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja • osvojiť si priebeh sviatosti zmierenia • prijímať sviatosť zmierenia ako dar • oceniť mimosviatostné formy pokánia • oceniť sviatostnú formu pokánia • pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie • zhodnotiť sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania • podieľať sa na sviatosti zmierenia
4. JEŽIŠ NÁS OSLOBODZUJE	Hriech a dôsledky hriechu Veľká noc (Pascha) Desatoro (pravidlá pre život v slobode) Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie (podobienstvo o pšeničnom zrne)	<ul style="list-style-type: none"> • na obraznej reči biblického príbehu vysvetliť hriech a jeho dôsledky • vysvetliť pojem hriech • reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní • akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život • stotožniť sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote • nájsť analógiu medzi podobienstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním • posúdiť hriech ako stratu Božej blízkosti • posúdiť hriech a jeho následky ako ublíženie sebe i iným • jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje správanie, konanie v zhode so svojím svedomím

		<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť rozdiel medzi porušením zákona a zanedbaním dobra (prechod od heteronómneho svedomia k autonómnemu) • otvoriť sa pre poslanstvo prísľubu nádeje
--	--	--

Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

ročníková téma: Poznávanie nádeje

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. CESTA NÁDEJE	cesta k sebe – som jedinečný Cesta k druhým (kamarátstvo, priateľstvo) Cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa (Gn 6,18-20: zo všetkého živého, vezmi do archy....)) Cesta k Bohu (biblické obrazy Božej blízkosti)	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť čím je človek jedinečný • reprodukovať biblický príbeh o Noemovej arche • nájsť súvis medzi biblickým príbehom o Noemovej arche a zodpovedným prístupom k prírode • vnímať Boha ako toho, ktorý zachraňuje • objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu • objavovať zodpovednosť za prírodu a za rozvíjanie dôstojnosti ľudského života • vnímať potrebu sebariadenia • akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom • formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.
2.BIBLIA – SLOVO O NÁDEJI	Biblia kniha kníh Odkrývanie nádeje v živote biblických postáv (sudca Gedeon, proroci	vymenovať základné delenie kresťanskej Biblie <ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona • jednoduchým spôsobom

	<p>Micheáš a Izaiáš – kmeň Jesseho</p> <p>Biblické posolstvo nádeje – príchod Mesiáša (Ján Krstiteľ, Panna Mária)</p> <p>Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve)</p> <p>Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)</p>	<p>interpretovať biblické texty prorociev prorokov Micheáša (a ty Betlehem...) a Izaiáša – kmeň Jesseho, ako posolstvo nádeje⁶²</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa • identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv • na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel • vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva. • formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv • vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu • interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a znaky Božieho záchranného konania.
<p>3. NÁDEJ PRESAHUJÚCA SMRŤ</p>	<p>Skúsenosť strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób)</p> <p>Smrť a nádej (vzkriesenie Lazára)</p> <p>Ježiš – silnejší ako smrť</p> <p>Sviatosť pomazania chorých ako priestor nádeje v situácii, kde pozemská nádej už končí</p>	<p>eflektovať svoj pohľad na ľudské utrpenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života • vie dať svoj pohľad na ľudské utrpenie do súvisu s biblickými textami o Jóbovi a kresťanským pohľadom na zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí • reprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára • objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou

		<p>nádejou presahujúcou smrť</p> <ul style="list-style-type: none"> objaviť posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť objaviť vo sviatosti zmierenia a Eucharistie posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť z pohľadu kresťanskej nádeje vysvetliť vetu, že život je silnejší ako smrť rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu je vnímavý pre existenciálnu skúsenosť so životom a smrťou a náboženskú hĺbku ktorú spoznáva v živote druhých ľudí a v liturgii
4. SVEDECTVO NÁDEJE	<p>rôzne veže v jednom meste</p> <p>kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióne)</p> <p>miesta pre spoločné slávenie, prácu, a nasadzovanie za ľudské práva a pokoj s kresťanmi iných cirkví</p>	<ul style="list-style-type: none"> prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s Rímskokatolíckou cirkvou vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiacich v našej krajine (regióne) a navrhnúť spoločnú angažovanosť pre dobro (sociálna oblasť) osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií
5. PRAMEŇ NÁDEJE	<p>Modlitba – život v Božej prítomnosti</p> <p>Bože, si pri mne (Žalm 139)</p> <p>Boh – stred kresťanského</p>	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka na modelových situáciách objaviť nádej zo života viery vnímať potrebu stíšenia

	spoločenstva	<ul style="list-style-type: none"> • cvičením stíšenia a meditácie vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe
--	--------------	---

Prierezové témy:

Vo všetkých ročníkoch budú obsiahnuté tieto prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Enviromentálna výchova

Mediálna výchova

5. Stratégie vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnoriešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **aktivizujúce metódy**, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii,

pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy).

6. Učebné zdroje

-metodické príručky, vydané Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a precovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

7. Hodnotenie

Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodického pokynu Ministerstva školstva SR č.22/2011 – R z máj 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Predmet náboženská výchova je hodnotený na primárnom stupni hodnotený slovné.

Názov predmetu	Etická výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Prosociálne správanie je také správanie, ktoré prináša prospech druhej osobe alebo skupine osôb, nevyplýva z povinností a nie je sprevádzané očakávaním aktuálnej odmeny.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľúti,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- vieť žiakov k sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- naučiť žiakov hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla,
- naučiť ich spoznať prvky efektívnej komunikácie, dôvody a prvky prosociálneho správania primerané veku,
- umožniť žiakom spoznať zásady dobrých medziľudských vzťahov,
- umožniť žiakom, aby sa v nich zvnútorňovali prosociálne hodnoty, postoje a sociálne normy,

- podporovať u žiakov rozvoj sociálnych zručností,
- formovať spolupracujúce spoločenstvo žiakov.

2. OBSAH VZDELÁVANIA

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Vzdelávací obsah etickej výchovy v jednotlivých ročníkoch základnej školy je rozdelený na tieto tematické okruhy.

Vzdelávací obsah učebného predmetu

- Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch
- Prvky prosociálneho správania v žiackom kolektíve
- Ľudská dôstojnosť a sebaúcta
- Pozitívne hodnotenie iných
- Naša rodina
- Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov
- Tvorivosť
- Iniciatíva
- Vyjadrovanie citov
- Naša trieda -spoločenstvo detí

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch	Vie vysvetliť dôležitosť počúvania pre spoluprácu. Pozná svoje práva a povinnosti v rámci školskej triedy.	Chápe a vnútorne akceptuje význam počúvania pre spoluprácu a dobré vzťahy. Uvedomuje si spojitosť práv a povinností. Badáť pokroky v počúvaní výkladu na hodine, ale aj v počúvaní spolužiakov

		pri diskusii.
Tvorivosť	<p>Vie vysvetliť, čo je tvorivosť, súvislosti medzi fantáziou, úsilím a tvorivosťou.</p> <p>Vie vymenovať konkrétne produkty tvorivosti v rámci rodiny a školy.</p>	<p>Je si vedomý, že má čo ponúknuť zo svojich darov v prospech spoločnosti.</p> <p>Badáť podporu sebaovládania a trpezlivosti pri spoločnom riešení úloh.</p>
Iniciatíva	<p>Vie vysvetliť, čo je iniciatíva, uviesť príklady prospešnej a škodlivej iniciatívy.</p>	<p>Uvedomuje si rozdiel medzi pozitívnou iniciatívou a tou, ktorá ohrozuje jeho zdravie a osobnú bezpečnosť.</p> <p>Prejavuje aktívnejšiu účasť na riešení problémov v triede.</p>
Vyjadrovanie citov	<p>Vie vysvetliť spojenie „vyjadrovanie citov“.</p> <p>Vie vysvetliť význam citov v živote človeka. Pozná význam slov radosť, smútok, hnev, ľahostajnosť, veselosť, vdáčnosť, ochota, láskavosť, obdiv, odpor.</p>	<p>Chápe dôležitosť kultivovaného vyjadrovania negatívneho prežívania citov u seba i iných, vie verbálne i neverbálne identifikovať a vyjadriť city vdáčnosti, ochoty, láskavosti a obdivu, hnevu, smútku, odporu, prekvapenia.</p> <p>Prejavuje snahu kultivovane vyjadrovať hnev, vzdor, odpor, smútok. Učiť sa akceptovať prežívanie citov u druhých.</p>

Naša trieda - spoločenstvo detí	Vie vysvetliť, čo je spoločenstvo detí. Vie, čo podporuje vzájomnú dôveru, priateľstvo a čo ich narúša.	Uvedomuje si potrebu rešpektovania odlišnosti iných. Chápe túžbu nájsť dobrého priateľa a byť dobrým Priateľom.
--	--	--

Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

- Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov
- Vcítanie sa do prežívania iných – empatia
- Riešenie konfliktov - výchova k zmierlivosti
- Pomoc, darovanie, delenie sa
- Naša škola

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov	Vie vysvetliť pojem komunikácia, vie, čo znamená slovo pravda a ako vplýva na kvalitu komunikácie. Vie, ktoré sú rizikové situácie v živote dieťaťa.	Chápe zmysel a podstatu otvorenej komunikácie. Rozumie dôvodom, ako sa správať v rizikových situáciách. V komunikácii badať snahu o objektivnosť a pravdivosť.
Vcítanie sa do prežívania iných – empatia	Rozumie pojmom „súciť, spolucítanie, vcítanie sa do iného“	Uvedomuje si význam vlastných zážitkov ako prostriedku pre pochopenie situácií druhých. Učí sa vnímať situáciu chorých, starých, zdravotne postihnutých.

Riešenie konfliktov výchova k zmierlivosti	- Vie čo je to omyl v živote človeka a pozná možnosti reagovania na svoj omyl i na omyl iných. Vie vysvetliť pojem „odpúšťanie“.	Chápe súvislosti medzi súťaživosťou, kooperáciou Chápe skutočnosť viny a odpustenia. Rozumie významu odpúšťania a práva na omyl. Pri konflikte je ochotný diskutovať, vnímať dôvody druhej strany. Vie žiadať o odpustenie a vie odpustiť. Badáť jasnú snahu k spolupráci.
Pomoc, darovanie, delenie sa	Vie vysvetliť slovo „pomoc“ a pozná rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou. Vie uviesť ich príklady. Pozná možné reakcie na pomoc (prijatie, odmietnutie).	Vie ohodnotiť situácie, kedy prijal rôzne druhy pomoci a je ochotný pomáhať. Vidí problémy druhých, vie pomáhať a podeliť sa o dobro. Je pripravený reagovať na neprijatie pomoci.
Naša škola	Vie hovoriť o kvalitách svojej školy.	Poznáva kvality a prednosti školy a teší sa z nich. Vie prispieť k prezentácii školy, má záujem o aktívnu účasť na živote školy.

Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

- **Sociálne postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch**
- **Reálne a zobrazené vzory**
- **Rozvoj tvorivosti a iniciatívy**
- **Napĺňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa**
- **Náš región – vlast' – súvislosť s vlastivedou**

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sociálne postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch	<p>Tolerancia vo vzťahoch: Čo nechceš, aby ľudia robili tebe, nerob ty iným.</p> <p>Rešpekt a úcta voči všetkým ľuďom.</p> <p>Kultivované správanie k osobám iného pohlavia.</p>	<p>Chápe význam zlatého pravidla mravnosti v medziľudských vzťahoch.</p> <p>Uvedomuje si význam rovnoprávností ľudí bez ohľadu na rasu, pohlavia.</p> <p>Vie pochopiť správanie iného pohlavia, badať rozvíjanie autonómneho cítenia a myslenia.</p> <p>V komunikácii so spolužiakmi prejavuje prvky tolerancie, kultivovane prijíma a rešpektuje opačné pohlaví.</p>
Reálne a zobrazené vzory	<p>Sloboda a zodpovednosť (každé rozhodnutie nesie so sebou dôsledok).</p> <p>Pozitívne a negatívne vplyvy TV, filmu, počítačových hier, prosociálnych vzorov v bezprostrednom okolí dieťaťa.</p> <p>Čitateľský návyk ako možný zdroj objavovania prosociálnych vzorov.</p>	<p>Na vlastnej skúsenosti reflektuje pozitívne i negatívne vplyvy jednotlivých médií.</p> <p>Vie rozoznať prosociálne vzory vo svojom okolí.</p> <p>Je schopný postrehnúť nevhodnosť vplyvu TV a badať snahu o reguláciu jej sledovania. Vie si voliť medzi prosociálnym vzorom a negatívnym vzorom, badať na jeho správaní prosociálne prvky.</p>
Rozvoj tvorivosti a iniciatívy	<p>Podporovanie záujmov, ktoré rozvíjajú osobnostné kvality (šport, umelecké aktivity, sociálna činnosť, činnosť na ochranu prírody...).</p> <p>Osobnostné kvality využívané pre dobro jednotlivca i pre celé spoločenstvo.</p> <p>Tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov.</p>	<p>Uvedomuje si rozdiel medzi pozitívnou iniciatívou a tou, ktorá ohrozuje jeho zdravie a osobnú bezpečnosť.</p> <p>Prejavuje aktívnejšiu účasť na riešení problémov v triede.</p>
Napĺňanie	Súvislosti práv detí, dôvody,	Má ochraňujúci, obdivujúci vzťah k prírode

<p>obsahu Dohovoru o právach dieťaťa</p>	<p>prečo vznikli a ich akceptácia v demokratických krajinách, podiel UNESCO na ochrane dieťaťa.</p> <p>Protokol k právam dieťaťa, práva dieťaťa v slovenskom právnom poriadku.</p> <p>Solidarita a prijatie odlišností.</p>	<p>a chce chrániť životné prostredie. Je iniciatívny vo vzťahu k ochrane prírody a životného prostredia.</p>
<p>Náš región – vlasť, súvislosť s vlastivedou</p>	<p>Rozvíjanie vedomia a príslušnosti k svojmu regiónu – k svojej vlasti.</p> <p>Projekt v rámci vlastivedy, prírodovedy a etickej výchovy.</p> <p>Iniciatíva pri poznávaní a ovplyvňovaní vlastného regiónu – dobre poznať svoje bydlisko a jeho okolie - geografiu, kultúru, osobnosti, ale aj vedieť, čo nášmu regiónu chýba, čo by bolo treba v ňom vylepšiť (objavovanie tradícií, ochrana a ich rozvoj), ekologické správanie, vzťah k faune a flóre regiónu.</p>	<p>Pozná pojmy „ľudské práva a práva dieťaťa“ .</p> <p>Vie vymenovať aspoň päť práv dieťaťa, pozná rozdiel a podstatu pojmov právo a povinnosť.</p> <p>Vie vymenovať aspoň tri situácie nerešpektovania práv detí doma i vo svete, osvojuje si sociálne normy. Dožaduje sa svojich práv, rešpektuje práva iných,</p> <p>poznáva a je hrdý na špecifiká, krásy i možnosti vlastného regiónu.</p> <p>Učí sa vidieť problémy regiónu, je na ne citlivý a hľadá i možnosti vlastného zaangažovania sa pri ich riešení, je iniciatívny pri objavovaní krás a špecifik regiónu, prejavuje ochotu pomôcť zveľadiť ho.</p>

4. ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE (spôsobilosti)

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je zážitkové učenie, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve.

Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

• **Kompetencia k celoživotnému učniu sa**

- umožniť žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivovať ich pre celoživotné vzdelávanie,
- kriticky vnímať svoje výkony, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje pokroky.

• **Sociálne komunikačné kompetencie**

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu.

• **Kompetencie uplatňovať matematické myslenie**

- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov.

• **Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií**

- viesť žiakov k zvládnutiu elementárnych zručností v práci s hudobnými prehrávačmi, CD, prehrávač, MP3.

• **Kompetencie riešiť problémy**

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,
- motivovať žiakov problémovými úlohami z praktického života,
- podnecovať u žiakov tvorivé myslenie a riešenie problémov.

- **Kompetencie sociálne a personálne**

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať svoju vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v interpersonálnych vzťahoch.

- **Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície, pozná etiketu,
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

5. METÓDY A FORMY PRÁCE (STRATÉGIA VYUČOVANIA)

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Metódy vyučovacej hodiny

- **Informačnoreceptívna metóda**
- **Hranie rolí**
- **Imitačná a kombinovaná metóda**
- **Práca s obrazovým materiálom**

- **Experimentálne a teoretické cvičenie**
  - **Metódy hrania**
  - **Motivačné metódy**
- **Motivovanie pomocou úloh** (otázok učiteľa, problémy, cvičenia, výchovné situácie, ktoré si vyžadujú aktivitu a riešenie zo strany žiaka).
  - **Motivovanie pomocou hodnotenia** (vytvorenie príležitosti, aby sa mohlo dieťa pochváliť, hodnotiť najmä významné veci, viac odmeňovať ako kritizovať, používanie spôsobov hodnotenia cez body, pochvaly, tleskanie, slovné a individuálne hodnotenia).
  - **Metóda vzťahových rámcov** (porovnávanie žiakov s ostatnými žiakmi, porovnávanie výkonu žiaka v určitých časových obdobiach).

Formy vyučovacej hodiny

- Skupinové vyučovanie
- Problémové vyučovanie
- Projektové vyučovanie
- Integrované tematické vyučovanie
- Tvorivé vyučovanie
- Objavujúce vyučovanie

6. UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra:

Pracovné zošity pre jednotlivé ročníky

Digitálna technológia:

PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, *CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera.*

Ďalšie zdroje:

Detská literatúra, časopisy: Fífik, Slniečko, Vrabček, Maxík, obrázky rodiny, školy a pod.

Počas školského roka je možné literatúru dopĺňať podľa potreby a aktuálnosti.

7. HODNOTENIE ŽIAKOV

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Nekomparujeme výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Nehodnotíme to, čo žiak nevie, ale vyzdvihujeme čo sa mu darí, čo zvládol.

Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne hodnotení podľa svojich aktivít, snahy, tvorivosti a samostatnosti. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Učiteľ musí pri hodnotení zohľadniť osobitosti každého žiaka. Hodnotiť budeme slovnou.

Vychádzame z Metodického pokynu č. 22/ 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Názov predmetu	Matematika
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Učebný predmet matematika v 1.- 4. ročníku základnej školy je založený na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností žiakov. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Takýmto spôsobom získané základné matematické vedomosti umožňujú získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom učebného predmetu matematika na 1. stupni základnej školy je rozvoj tých schopností žiakov, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získavanie poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa, majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov.

Učebný predmet matematika na 1. stupni základnej školy zahŕňa:

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi
rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmickeho myslenia,

- súhrn veku primeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Vyučovanie matematiky má smerovať k tomu, aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

1. Veku primerane presné použitie materinského a odborného jazyka a správna aplikácia postupne sa rozširujúcej matematickej symboliky, vhodné využívanie tabuliek, grafov a diagramov. Využívanie pochopených a osvojených pojmov, postupov a algoritmov ako prostriedkov pri riešení úloh.
2. V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne aj na kalkulačke, rozvíjať numerické zručnosti žiakov.
3. Na základe skúseností a činností - rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore.
4. Riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia induktívnych metód získavania nových vedomostí, zručností a postojov rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.
5. Systematické vedenie žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov a tým k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model. Dostať sa bližšie k dennej praxi.
6. Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.
7. viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa, k zabezpečeniu relevantných zdrojov informácií a vytvoreniu si optimálnych podmienok na učenie sa.
8. Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebakultúra a sebazvedčovanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte.
9. Ochrana a zveľad'ovanie okolitej prírody, starostlivosť o svoje zdravie, kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.
10. Vytvorenie a rozvíjanie kladného vzťahu žiakov k spoločným európskym hodnotám, permanentné poznávanie kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi, medzi inými aj našim Slovenskom.

3. OBSAH VZDELÁVANIA

Vzdelávací obsah matematiky v 1.- 4. ročníku základnej školy je rozdelený na päť tematických okruhov, čo sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni explicitne nemusí byť zastúpený každý tematický okruh:

- **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami**
- **Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy**
- **Geometria a meranie**
- **Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika**
- **Logika, dôvodenie, dôkazy**

Učivo v tematickom okruhu **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami** zastáva na 1. stupni ZŠ významné miesto pri vytváraní pojmu prirodzeného čísla v obore do 10 000, pri počtových výkonov s týmito číslami a pri príprave zavedenia písmena (premennej) vo význame čísla.

V ďalšom tematickom okruhu **Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy** žiaci majú v realite objavovať kvantitatívne a priestorové vzťahy a určité typy ich systematických zmien. Zoznamujú sa s veličinami a ich prvotnou reprezentáciou vo forme, tabuliek, grafov a diagramov. V jednoduchých prípadoch tieto aj graficky znázorňujú.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** žiaci vytvárajú priestorové geometrické útvary podľa určitých pravidiel. Zoznamujú sa najznámejšími rovinnými útvarmi ako aj s ich rysovaním. Objasňujú základné vlastnosti geometrických útvarov. Učia sa porovnávať, odhadovať a merať dĺžku, zoznámia sa jednotlivými dĺžkovými mierami. Riešia primerané metrické úlohy z bežnej reality.

Ďalšou súčasťou matematického vzdelávania žiakov na 1. stupni ZŠ je **Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika**. Tento tematický okruh na 1. stupni ZŠ sa objavuje len v podobe úloh. Žiaci takéto úlohy na 1. stupni ZŠ riešia manipulatívnu činnosťou s konkrétnymi objektmi, pričom vytvárajú rôzne skupiny predmetov podľa určitých pravidiel (usporadúvajú, rôzne zoskupujú). Pozorujú frekvenciu výskytu určitých javov, udalostí a zaznamenávajú ich.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** na 1. stupni ZŠ sa objavuje v len podobe úloh. Žiaci riešia úlohy v ktorých posudzujú z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti primerané výroky z matematiky a zo životných situácií.

Metodika učebného predmetu, hlavne písanie číslíc, je v súlade s postupom nácviku písania, a teda rozvíjania jemnej motoriky žiakov v učebnom predmete **slovenský jazyk a literatúra**. Nemenej dôležité je rozvíjanie čítania s porozumením pre riešenie matematických slovných úloh. Komunikácia a spôsob osvojenej komunikácie na hodinách slovenského jazyka a literatúry veľmi pomáha aj rozvíjaniu odborného jazyka žiakov a zodpovedajúcej komunikácie v tomto jazyku s ohľadom na vek.

Učebné predmety **prírodoveda a vlastiveda** napomáhajú žiakom poznávať okolitý svet a najdôležitejšie zákonitosti a pravidlá prírody a spoločnosti. Žiaci sa na hodinách matematiky môžu opierať o tieto poznatky pri tvorbe matematických slovných úloh.

Prostredníctvom matematiky je žiakom umožnené poznať rôzne kvantitatívne javy prírody a spoločnosti, ktoré potom vyjadrujú tabuľkami a diagramami. Pri spojení matematiky s týmito predmetmi, s ich námetom aj obsahom, účinne napomáha **informatická výchova**, v rámci ktorej sa žiaci okrem reálnej skutočnosti stretnú aj s virtuálnou skutočnosťou.

Prostredníctvom okruhu učiva **Geometria a meranie** je vyučovanie matematiky prirodzeným spôsobom napojené na učebný predmet **výtvarná výchova**. Matematika a výtvarná výchova sa navzájom dopĺňajú pri rozvíjaní estetického cítenia žiakov. Žiaci sú na obidvoch predmetoch vedení k úhľadnej práci, k rozvíjaniu jemnej motoriky rúk a správneho priestorového videniu i rôznemu spôsobu zobrazovania reálnej skutočnosti v dvojrozmernej rovine.

Nesmieme zabudnúť pri vzťahoch matematiky s ďalšími učebnými predmetmi na učebný predmet **telesná výchova**. Telesná výchova voči matematike má prioritný význam predovšetkým v tom, že vyrovnáva charakter rozumovej výchovy matematiky s telesnou a somatickou výchovou telesnej výchovy. Na vyučovaní matematiky učitelia pri zistení veľkej miery duševnej únavy žiakov zaraďujú do vyučovacích hodín matematiky aj prvky telesných cvikov, relaxačné chvíľky.

Vzdelávací obsah učebného predmetu

Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Prirodzené čísla do 20</p> <p>(40 hod.)</p>	<p>Čísla</p> <p>Čísllice 0-9</p> <p>Čítanie číslíc</p> <p>Určenie počtu v skup., tvorenie skup., s daným počtom</p> <p>Porovnávanie v obore do 20</p> <p>Porovnávanie čísel v obore 0 – 20.</p> <p>Usporiadanie čísel v obore 0 – 20.</p>	<p>Prirodzené čísla 0-20.</p> <p>Počítanie počtu vecí,...</p> <p>Po jednom, po dvoch, utváranie skupín vecí, ... o danom počte.</p> <p>Porovnávanie čísel.</p> <p>Čítanie a písanie čísel 0- 20. Riešenie úloh na porovnávanie (viac, menej, rovnako).</p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> - utvára, vyznačuje, kreslí, oddeľuje skupinu predmetov 1 – 20, - tvorí stúpajúcu (klesajúcu) postupnosť predmetov, čísel, - vie vymenovať stúpajúci aj klesajúci číselný rad, - vie porovnávať čísla do 20 podľa veľkosti, - rieši úlohy charakterizované vzťahmi viac“, „menej“.
<p>Sčítanie a odčítanie</p> <p>(92 hod.)</p>	<p>Sčítanie a odčítanie v obore 0 – 10,</p> <p>Jednoduché slovné úlohy</p> <p>Rozklad čísel na desiatky a jednotky</p> <p>Zámena poradia sčítancov-komutatívnosť sčítania</p>	<p>Propedeutika vzťahu medzi sčítaním a a odčítaním.</p> <p>Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 predmetnou činnosťou a na základe textu.</p> <p>Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie.</p> <p>Oživenie slovnej úlohy</p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovláda spamäti všetky spoje sčítania a odčítania bez prechodu cez základ 10, - využíva zručnosť sčítania, odčítania, doplnenia sčítania v praxi, - dokáže objasniť jednoduchú slovnú úlohu

	<p>Riešenie slovných úloh</p> <p>Sčítanie do 20 bez prechodu cez základ 10 s využitím zámeny sčítancov.</p> <p>Riešenie slovných úloh.</p> <p>Kombinatorika</p> <p>Pričítanie a odčítanie desiatky - príklady typu:</p> <p>3 + 10, 15 – 10,</p> <p>Riešenie slovných úloh typu:</p> <p>a + b + c</p> <p>Riešenie slovných úloh zadaných stručným zápisom</p> <p>Sčítanie a odčítanie do 20, bez prechodu cez základ 10.</p>	<p>kresbou a modelovaním.</p> <p>Tvorba číselnej úlohy na základe textu.</p> <p>Výber počtového výkonu na základe textu. Tvorba matematického textu k numerickým úlohám. Riešenie rozsiahlejších úloh v tíme, aj so zberom vhodných údajov z reality.</p> <p>Formovanie zovšeobecňovacej schopnosti riešenia matematických problémov.</p>	<p>kresbou, činnosťou, voľbou vhodného modelu,</p> <p>- zaznamenáva textovú súvislosť s číslami a počtovými výkonmi,</p> <p>- kooperuje pri práci v skupine a rieši zadané úlohy.</p>
<p>Geometria</p> <p>(13 hod.)</p>	<p>Rovinné útvary – kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník</p> <p>Geometrické tvary, priama, krivá čiara</p> <p>Rysovanie priamych čiar, kreslenie krivých čiar, opakovanie geom. Tvarov</p> <p>Identifikovanie telies</p>	<p>Postupné budovanie priestorovej predstavivosti a orientácie v rovine a v priestore.</p> <p>Spoznanie vnímateľných vlastností telies, rozlíšenie odlišných telies ukázaním, výberom, usporiadaním, slovne.</p> <p>Získanie prvých zručností v narábaní rysovacími potrebami.</p> <p>Pozorovanie niektorých</p>	<p>Žiak</p> <p>- nakreslí, vymaľuje, vymodeluje ...geometrický tvar,</p> <p>- vybuduje z kociek stavbu na základe modelu,</p> <p>- identifikuje niektoré rovinné a priestorové útvary na základe niektorých pozorovaných</p>

	Spájanie bodov priamymi čiarami	vlastností geometrických útvarov.	vlastností, - určí polohu na základe preberaných výrazov (napr. nad, pod, pri, medzi, atď.)
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie (20 hod.)	Jednoduché slovné úlohy Gordiho zábavné počty Matematika na divokom západe Využívanie IKT techniky pri opakovaní učiva	Vzbudenie záujmu žiakov o matematické činnosti prostredníctvom matematických hier. Ukázať význam použitia tabuliek, diagramov.	Žiak - vie rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť priradených matematických výrokov, - chápe význam použitia tabuliek, diagramov

Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

Tematický celok	Téma a Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 (24hod)	Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 (aj pomocou znázorňovania). Sčítanie dvoch alebo troch rovnakých sčítancov napr. $2 + 2 + 2$ (aj ako propedeutika k budúcemu násobeniu prirodzených čísel)	Osvojiť si spoje sčítania a odčítania s prechodom cez základ 10. Vie spamäti všetky spoje sčítania a odčítania s prechodom cez základ 10 v

	Počítanie spamäti. Automatizácia spojov.	obore do 20.
	<p>Riešenie jednoduchých slovných úloh a na sčítanie a odčítanie s prechodom cez základ 10 v obore do 20.</p> <p>Jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určenie súčtu, keď sú dané sčítance - zväčšenie daného čísla o niekoľko jednotiek - určenie jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec - zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek - porovnávanie rozdielom. <p>Zloženú slovnú úlohu: $(a + b + c)$</p>	<p>Vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: určí súčet, keď sú dané sčítance.</p> <p>Vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na sčítanie typu: zväčší dané číslo o niekoľko jednotiek.</p> <p>Vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: určí jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec.</p> <p>Vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: zmenšenie daného čísla o niekoľko jednotiek.</p> <p>Vyriešiť jednoduchú slovnú úlohu na odčítanie typu: porovnávanie rozdielom.</p> <p>Vyriešiť zloženú slovnú úlohu, ktorá vedie k zápisu $(a + b + c)$.</p>
	<p>Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.</p> <p>Tvorenie textov k numerickým príkladom.</p>	<p>Riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy na sčítanie a odčítanie s prechodom cez základ 10 v obore do 20.</p> <p>Samostatne tvoriť k primeranej situácii (podnetu) príklad (slovnú úlohu) na sčítanie a odčítanie s prechodom cez 10 v obore do 20</p>
Vytváranie predstáv o prirodzených	<p>Prirodzené čísla 20 – 100.</p> <p>Predstavy o prirodzenom čísle do 100.</p>	<p>Určiť počet predmetov v danej skupine a vyjadriť tento počet</p>

čísloch v obore do 100 (24 hod)		v obore do 100. Priradiť príslušný počet predmetov k danému číslu v obore do 100. Vedieť usporiadať čísla od 20 do 100.
	Čítanie a písanie čísel 20 – 100. Dvojciferné číslo ako súčet desiatok a jednotiek v obore od 20 do 100.	Vedieť čítať a písať čísla v obore do 100. Rozložiť dvojciferné číslo v obore do 100 (od 10 do 99) na desiatky a jednotky. Zapísať dvojciferné číslo v obore ako súčet desiatok a jednotiek a graficky to znázorniť. Porovnať a zapísať čísla v obore do 100 pomocou znakov $<$, $>$, $=$ (aspoň pomocou znázornenia).
	Určovanie počtu, ..., po jednom, po dvoch, desiatich, utváranie skupín vecí, o danom počte.	Vedieť sa orientovať v číselnom rade v obore do 100.
	Porovnávanie čísel. Riešenie úloh na porovnávanie. Slovné úlohy na porovnávanie.	Vedieť porovnať dvojciferné čísla pomocou radu čísel. Porovnať pomocou znázornenia zapísať dvojice dvojciferných čísel v obore do 100 pomocou znakov $<$, $>$, $=$. Vedieť určiť správne poradie čísel a poznať vzťahy medzi číslami v obore do 100 (prvý, druhý, posledný, hneď pred,

		<p>hneď za, atď.).</p> <p>Riešiť aspoň pomocou ilustračného obrázka jednoduchú slovnú úlohu (viac, menej, rovnako) a zapísať pomocou znakov.</p>
<p>Geometria (20 hod)</p>	<p>Bod, priamka, úsečka. Rysovanie priamok a úsečiek. Vyznačovanie úsečiek na priamke a na danom geometrickom útvere..</p>	<p>Vie vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útvere).</p> <p>Označovať ich veľkým tlačeným písmom (písmenom A, B, C, atď.)</p> <p>Narysovať a označovať úsečku a priamku.</p> <p>Vedieť narysovať úsečku danej dĺžky (v cm) a označovať ju.</p>
	<p>Jednotky dĺžky – cm, dm, m, . Meranie dĺžky úsečky.</p> <p>Porovnávanie úsečiek podľa ich dĺžky.</p>	<p>Odmerať dĺžku úsečky v cm s presnosťou na centimeter.</p> <p>Porovnať úsečky podľa ich dĺžky.</p>
	<p>Budovanie telies z kociek podľa vzoru alebo podľa obrázka. Stavba jednoduchých telies.</p>	<p>Zostaviť jednoduché stavby (teleso) podľa vzoru alebo podľa obrázka.</p> <p>Vytvárať a opísať jednoduché telesá z kociek.</p>
<p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 (48 hod)</p>	<p>Sčítanie a odčítanie v obore do 100.</p> <p>Sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu a s prechodom cez základ 10 v obore do 100.</p> <p>Odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10 a s prechodom cez základ 10 v obore do 100.</p> <p>Vlastnosti sčítania (komutatívnosť,</p>	<p>Vedieť sčítavať spamäti dvojciferné a jednociferné čísla bez prechodu aj s prechodom cez 10 v obore do 100.</p> <p>Vedieť spamäti odčítať jednociferné číslo od dvojciferného bez prechodu aj s prechodom cez základ 10 v obore do 100.</p>

	<p>asociatívnoš').</p> <p>Písomné sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel. Počítanie spamäti a písomne.</p> <p>Vzťah medzi sčítaním a odčítaním, skúška správnosti.</p>	<p>Riešiť všetky typy príkladov na sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel spamäti (náročnejšie písomne).</p> <p>Poznať vlastnosti sčítania a vedieť ich správne použiť pri riešení príkladov (komutatívnoš', asociatívnoš').</p> <p>Vie urobiť skúšku správnosti pri riešení jednoduchých slovných úloh.</p>
	<p>Riešenie jednoduchých, zložených úloh, ktoré vedú k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$.</p> <p>Riešenie nepriamo sformulovaných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 100.</p>	<p>Vedieť riešiť jednoduché a zložené úlohy vedúce k zápisu $a + b + c$; $a + b - c$; $a - b - c$; v obore do 100.</p> <p>Vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v obore do 100.</p>
<p>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (16 hod)</p>	<p>Názorný úvod k učivu z logiky.</p> <p>Výroky a tvrdenia o činnostiach, obrázkoch a posúdenie ich správnosti.</p>	<p>Vedieť primerane rozlíšiť istý a nemožný jav (pravdivý, nepravdivý).</p>
	<p>Dichotomické triedenie. Tvorba postupnosti podľa daného pravidla.</p> <p>Objavenie a sformulovanie pravidla tvorenia postupnosti predmetov, čísel.</p>	<p>Triediť predmety (veci, prvky) podľa jedného znaku (napr. podľa farby, tvaru, veľkosti a pod.).</p> <p>Vedieť nájsť jednoduché pravidlo postupnosti.</p> <p>Vedieť pokračovať vo vytvorenej postupnosti.</p>
	<p>Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.</p> <p>Úlohy na zbieranie a zoskupovanie údajov.</p>	<p>Hľadať všetky možnosti usporiadania dvoch, troch</p>

	Hľadanie všetkých možností usporiadania dvoch, troch predmetov, farieb, písmen, čísel.	<p>predmetov (vecí, prvkov).</p> <p>Vedieť vytvoriť systém pri hľadaní a všetky možnosti zapísať.</p> <p>Vedieť urobiť zo získaných a znázornených udalostí jednoduché závery.</p>
--	--	--

Časový rozsah výučby	4hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

Tematický celok	Téma a Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie a prehĺbovanie učiva 2. roč (12 hod)	Opakovanie a prehĺbenie numerácie v obore do 100 Opakovanie a prehĺbenie sčítania a odčítania a ich vlastností Opakovanie riešenia slovných úloh. Slovné úlohy na porovnanie rozdielu.	Žiak vie: -sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu a s prechodom cez základ 10 v obore do 100. -odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10 a s prechodom cez základ 10 v obore do 100. -písomné sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel. počítanie pamäti a písomn
Násobenie a delenie prirodzených čísel (40 hod)	Zavedenie násobenia. Súvislosť medzi násobením a sčítaním Nácvik násobenia v obore do 20 Počítanie pamäti Automatizácia spojov Slovná úloha Riešenie slovných úloh na násobenie Tvorenie slovných úloh k danému príkladu Slovné úlohy na priamu	Žiak vie: Počítať pohotovo po 2, 3, 4, 5,..., pochopiť násobenie ako sčítanie rovnakých sčítancov, násobiť pamäti v obore prirodzených čísel do 20, zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát, pochopiť princíp násobenia v závislosti od poradia činiteľov. Riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie typu

	<p>úmernosť v obore do 20</p> <p>Zavedenie delenia</p> <p>Propedeutika zlomkov /rozdeľovanie na polovice, tretiny/</p> <p>Delenie, ako postupné odčítanie rovnakého čísla</p> <p>Nácvik delenia v obore do 20</p> <p>Počítanie spamäti</p> <p>Automatizácia spojov</p> <p>Súvislosť medzi delením a násobením</p> <p>Riešenie slovných úloh na delenie a násobenie</p>	<p>/určiť rovnakých sčítancov, zväčšovať dané čísla niekoľkokrát/,</p> <p>overiť správnosť riešenia a formulovať odpoveď.</p> <p>Odčítať od daného čísla postupne niekoľko rovnakých čísel, pochopiť súvislosť medzi odčítaním a delením, vedieť spamäti delenie do 20, vedieť deliť na rovnaké časti, vedieť deliť podľa obsahu.</p> <p>Riešiť jednoduché slovné úlohy v obore do 20 typu</p> <p>/delenie na...,delenie podľa obsahu, zmenšenie čísla niekoľkokrát/, riešiť slovné úlohy na násobenie a delenie.</p>
<p>Vytváranie prirodzených čísel o obore do 10 000 (8 hod)</p>	<p>Prirodzené čísla do 10 000</p> <p>Zobrazovanie čísel na číselnej osi, porovnávanie a zaokrúhľovanie na desiatky, stovky.</p> <p>Číselná os</p> <p>Nerovnice</p> <p>Slovné úlohy na porovnávanie v obore do 10 000</p> <p>Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na porovnávanie v obore do 10 000</p> <p>Zavedenie jednotiek dĺžky – mm, km</p> <p>Jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km a ich premieňanie</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Čítať a písať troj- a štvorciferné čísla.</p> <p>Počítať po tisícoch, stovkách, desiatkach, jednotkách, rozložiť čísla na tisícky, stovky, desiatky a jednotky, zobrazovať a porovnávať čísla na číselnej osi i pomocou znakov,</p> <p>riešiť v obore prirodzených čísel do 10 000 nerovnice,</p> <p>používať prvotné poznatky o zaokrúhľovaní na desiatky, riešiť slovné úlohy charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako.</p> <p>Porovnávať a premieňať jednotky dĺžky</p>

<p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000</p> <p>(28 hod)</p>	<p>Pamäťové a písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel</p> <p>Zoznámenie sa s kalkulačkou a jej displejom</p> <p>Sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky</p> <p>Riešenie jednoduchých a zložených slovných úloh</p> <p>Tvorenie textov k numerickým príkladom</p> <p>Riešenie nepriamo sformulovaných slovných úloh</p> <p>Riešenie slovných úloh s neprázdny m prienikom</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Sčítať a odčítať písomne aj spamäti , ovládať praktické sčítanie a odčítanie na kalkulačke v obore do 10 000, urobiť kontrolu správnosti.</p> <p>Riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu / určenie súčtu, keď sú dva dané sčítance, dané číslo zväčšiť o niekoľko viac/.</p> <p>Riešiť jednoduché slovné úlohy na odčítanie typu /</p> <p>určenie jedného sčítanca ak je daný súčet a druhý sčítanec, dané číslo zmenšiť o niekoľko menej, porovnávanie rozdielom/.</p> <p>Riešiť zložené slovné úlohy typu $a + b + c$</p> <p style="text-align: center;">$a - b - c$</p> <p style="text-align: center;">$a - (b + c)$</p> <p style="text-align: center;">$(a + b) - c$</p> <p style="text-align: center;">$a + (a + b)$</p> <p style="text-align: center;">$a + (a - b)$</p> <p>riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy na sčítanie, odčítanie a úlohy s neprázdny m prienikom v obore do 10 000,</p> <p>overiť správnosť riešenia a formulovať odpoveď, maematizovať primerané reálne situácie.</p>
<p>Geometria</p> <p>(20 hod)</p>	<p>Bod, priamka, úsečka.</p> <p>Rysovanie priamok a úsečiek.</p> <p>Vyznačovanie úsečiek na priamke.</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Narysovať bod, úsečku, priamku a pomenovať ich.</p> <p>Odmerať a porovnať dĺžku úsečky</p>

	<p>Dĺžka úsečky.</p> <p>Jednotky dĺžky cm, dm, m.</p> <p>Porovnávanie úsečiek podľa ich dĺžky.</p> <p>Budovanie telies z kociek.</p>	<p>v mm a cm,</p> <p>používať pri rýsovaní vhodné rýsovacie pomôcky,</p> <p>narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti.</p> <p>zväčšovať a zmenšovať rovinné útvary v štvorcovej sieti / štvorec, obdĺžnik/.</p>
<p>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</p> <p>(24 hod)</p>	<p>Vytváranie skupín predmetov z daného počtu po dvoch, troch...manipulatívnu činnosťou a symbolmi.</p> <p>Tvorba skupín podľa daného pravidla</p> <p>Nepriamo sformulované slovné úlohy</p> <p>Vytváranie tabuliek z údajov získaných žiakmi</p> <p>Riešenie úloh na delenie s kombinatorickou motiváciou</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Vytvárať rôzne skupiny predmetov manipulatívnu činnosťou i symbolmi na základe spoločnej alebo rozdielnej vlastnosti,</p> <p>vytvoriť systém pri vypisovaní možností,</p> <p>rozlišovať isté, neisté, možné, nemožné udalosti primerané veku,</p> <p>riešiť nepriamo sformulované úlohy,</p> <p>zhromažďovať údaje a vytvoriť závery a zostaviť a prečítať tabuľku.</p>

Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Tematický celok	Téma a Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Násobenie a delenie obore násobilky</p> <p>(42 hod)</p>	<p>Násobenie a delenie v obore násobilky.</p> <p>Propedeutika zlomkov (rozdeľovanie na polovice, tretiny, ...)</p> <p>Počítanie pamäti.</p> <p>Automatizácia spojov</p> <p>Násobenie a delenie na kalkulačke v obore násobilky do 100.</p>	<p>Vedieť spamäti všetky základné spoje násobenia a delenia v obore násobilky do 100.</p> <p>Vedieť urobiť kontrolu správnosti násobenia a delenia v obore násobilky.</p> <p>Ovládať algoritmus násobenia.</p> <p>Vedieť spamäti násobiť a deliť 10 a 100.</p> <p>Osvojiť si praktické násobenie a</p>

	<p>Komutatívnosť násobenia (propedeutika) Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou. Násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie (propedeutika).</p>	<p>delenie na kalkulačke. Vedieť rozlíšiť a použiť správnu počtovú operáciu v úlohách charakterizovaných pojmami koľkokrát viac, o koľko viac, koľkokrát menej, o koľko menej. Chápať súvislosť medzi násobením a delením, násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie.</p>
	<p>Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie. Riešenie jednoduchých slovných úloh typu: porovnanie podielom. Riešenie slovných úloh, ktoré vedú k zápisu: $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$ (aj typy úloh z predchádzajúceho ročníka). Tvorenie textov k numerickým príkladom Slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika). Nepriamo sformulované slovné úlohy. Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100.</p>	<p>Riešiť slovné úlohy na násobenie a delenie. Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie v obore násobilky do 100 typu: 1. určiť súčet rovnakých sčítancov, 2. zväčšiť dané číslo niekoľkokrát. Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na delenie v obore násobilky do 100: 1. Rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na) 2. Delenie podľa obsahu 3. Zmenšiť dané číslo niekoľkokrát</p>

<p>Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000 (36 hod)</p>	<p>Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 spamäti. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 s využitím kalkulačky. Sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie. Počítanie so zaokrúhľovanými číslami.</p>	<p>Poznať algoritmus písomného sčítania a odčítania a vedieť ho pohotovo využívať pri výpočtoch. Písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000. Spamäti sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 v jednoduchých prípadoch. Sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 na kalkulačke. Sčítať a odčítať primerané troj- a štvorciferné čísla spamäti. Sčítať a odčítať troj- a štvorciferné čísla pomocou kalkulačky. Chápať súvislosť medzi sčítaním a odčítaním, sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie. Vedieť približne počítať so zaokrúhľovanými číslami na desiatky a stovky.</p>
	<p>Skúška správnosti riešenia.</p>	<p>Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10000</p>
	<p>Riešenie slovných úloh. Riešenie všetkých typov jednoduchých a zložených slovných úloh v číselnom obore do 10 000. Riešenie slovných úloh za pomoci zaokrúhľovania čísel. Riešenie jednoduchých nerovnic.</p>	<p>Riešiť všetky typy jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000. Riešiť všetky typy zložených slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000. Riešiť slovné úlohy za pomoci zaokrúhľovania. Samostatne zapísať postup riešenia slovnej úlohy. Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď. Vedieť zostaviť zápis k slovnej úlohe. Matematizovať a znázorniť primerané reálne situácie. Riešiť jednoduché slovné úlohy na</p>

		<p>sčítanie typu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Určenie súčtu, keď sú dané dva sčítance, 2. Dané číslo zväčšiť o... (o niekoľko viac). <p>Riešiť jednoduché slovné úlohy na odčítanie typu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Určenie jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec. 2. Dané číslo zmenšiť o... (o niekoľko menej). 3. Porovnávanie rozdielom. <p>Riešiť zložené slovné úlohy typu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. $a + b + c$ 5. $a - b - c$ 6. $a - (b + c)$ 7. $(a + b) - c$ 8. $a + (a + b)$ 9. $a + (a - b)$
<p>Geometria a meranie (25 hod)</p>	<p>Rysovanie – základné zásady rysovania. Rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, pomenovanie vrcholov a strán, dvojíc susedných strán. Obvod štvorca (obdĺžnika) - (len ako súčet veľkosti strán, propedeutika). Súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Násobok dĺžky úsečky.</p>	<p>Osvojiť si a používať pri rysovaní základné zásady (čistota, presnosť, vhodné rysovacie pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní). Vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útware). Vedieť narysovať úsečku danej dĺžky na priamke (v mm; v cm) a označovať ju. Označovať strany a vrcholy veľkým tlačným písmom (písmenom A, B, C, atď.). Poznať vlastnosti štvorca, obdĺžnika a vedieť ich charakterizovať. Vedieť narysovať štvorec (obdĺžnik) vo štvorcovej sieti s danou dĺžkou strany (strán). Vedieť vypočítať súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Vedieť vypočítať násobok dĺžky úsečky. Vypočítať a vedieť zapísať obvod štvorca (obdĺžnika) ako súčet dĺžok strán.</p>

	<p>Rysovanie trojuholníka (ľubovoľného a ak sú dané dĺžky strán), pomenovanie jeho vrcholov a strán.</p> <p>Meranie dĺžok strán trojuholníka s presnosťou na centimetre, na milimetre.</p> <p>Obvod trojuholníka - (len ako súčet veľkosti strán, propedeutika).</p>	<p>Narysovať ľubovoľný trojuholník a pomenovať jeho vrcholy a strany</p> <p>Poznať vlastnosti trojuholníka (počet vrcholov, strán)</p> <p>Odmerať veľkosti (dĺžku úsečky) strán trojuholníka s presnosťou na cm (na mm).</p> <p>Porovnať strany trojuholníka (úsečky) podľa ich dĺžky.</p> <p>Vypočítať obvod trojuholníka ako súčet dĺžok strán.</p>
	<p>Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu s daným stredom, kružnice a kruhu s daným stredom a polomerom.</p> <p>Vlastnosti kruhu a kružnice.</p>	<p>Poznať základný rozdiel medzi kruhom a kružnicou.</p> <p>Vedieť narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom.</p> <p>Narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom a polomerom.</p> <p>Vedieť vyznačiť polomer kružnice.</p>
	<p>Premieňanie jednotiek dĺžky.</p> <p>Premieňanie zmiešaných jednotiek dĺžky.</p>	<p>Vedieť premieňať jednotky dĺžky.</p> <p>Vedieť premieňať zmiešané jednotky dĺžky /napr. 4 dm 13 cm na mm/</p>
	<p>Stavba telies z kociek podľa vzoru a podľa plánu (obrázka).</p> <p>Kreslenie plánov stavieb z kociek.</p>	<p>Vytvárať (budovať) z kociek rôzne stavby telies podľa vzoru a podľa obrázka.</p> <p>Vytvárať a opísať vlastné jednoduché telesá z kociek.</p> <p>Nakresliť plán stavby z kociek</p>
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (28 hod)	<p>Propedeutika pravdivých a nepravdivých výrokov.</p>	<p>Vedieť primerane rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť výrokov.</p> <p>Vedieť vytvoriť pravdivé a nepravdivé tvrdenie.</p> <p>Vedieť zdôvodniť pravdivosť – nepravdivosť výroku.</p>
	<p>Vytváranie stĺpcových diagramov z údajov získaných žiakmi.</p> <p>Výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát (propedeutika).</p>	<p>Čítať a nakresliť stĺpcový diagram zo získaných údajov.</p> <p>Vypočítať aritmetický priemer pre menší počet primeraných dát.</p>

4. ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE (spôsobilosti)

Vyučovanie matematiky na 1. stupni ZŠ má smerovať k tomu, aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä uvedené ciele, vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre matematiku a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

- **Sociálne komunikačné kompetencie**

- žiakov vyučovania matematiky rozvíja ústretovou komunikáciou medzi žiakmi, postupným navykaním žiakov na pozorné čítanie matematického textu, na používania matematickej terminológie a symboliky v rozsahu preberaného textu.
- viesť žiakov k používaniu matematickej terminológie a symboliky v rozsahu preberaného textu,
- viesť žiakov dokázať obhajovať svoje názory – viesť komunikáciu pri vyučovaní.

- **Kompetencia riešiť problémy**

- motivovať žiakov problémovými úlohami z praktického života,
- podnecovať u žiakov tvorivé myslenie a riešenie problémov,
- viesť žiakov, aby hľadali rôzne riešenia problémov a svoje riešenie si dokázali obhájiť,
- viesť žiakov, aby hľadali informácie zo všetkých možných zdrojov, vrátane internetu, aby ich vedeli triediť a využívať.

- **Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií**

- Používaním jednoduchých vyučovacích programov podobných pracovným, listom žiak získava základy algoritmického myslenia a elementárne zručnosti, v práci na počítači a kalkulačke aj ako súčasť **informačných a komunikačných technológií,**
- viesť žiakov k ovládaniu základných potrebných počítačových aplikácií,
- viesť žiakov k jednoduchej komunikácii pomocou elektronických médií,

- viesť žiakov chápať rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- viesť žiakov k zvládnutiu elementárnych zručností v práci s kalkulačkou ako súčasť počítačových zručností.

- **Kompetencia k celoživotnému učeniu sa**

- vyučovanie matematiky veľmi ovplyvňuje rozvíjanie žiackej kompetencie **učiť sa učiť sa**, nakoľko vyžaduje od neho myslieť aspoň jeden krok dopredu, ktorý vykonáva. Núti žiaka získať nové poznatky indukčnou poznávacou cestou,
- umožňuje žiakom osvojiť si stratégiu a motivovať ich pre celoživotné vzdelávanie,
- viesť žiakov myslieť aspoň jeden krok dopredu,
- viesť žiaka získavať nové poznatky indukčnou poznávacou cestou,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať.

- **Občianske kompetencie**

- **osobné, sociálne a občianske kompetencie** vo vyučovaní žiak rozvíja dvojakým spôsobom. Jednak na vyučovacích hodinách matematiky prostredníctvom atmosféry v triede, ale i pri riešení slovných úloh a problémov reálneho života detí a komunity, v ktorej sa pohybujú,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- na hodinách matematiky vytvárať priaznivú atmosféru a pomocou nej rozvíjať osobné,
- sociálne a občianske kompetencie,
- klásť dôraz a viesť k úcte k starým ľuďom.

- **Kompetencie pracovné**

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov.
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní

- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.
- **Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti**
  - viesť žiakov plánovať a riadi nové projekty,
  - viesť žiakov k inovovaniu postupov pri riešení úloh,
  - viesť žiakov k získavaniu nových poznatkov indukčnou a empirickou cestou,
  - cestou modelovania, používania rôznych grafických a iných prostriedkov.
- **Kompetencie sociálne a personálne**
  - dokáže na primeranej úrovni reflektovať svoju vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť / nezávislosť ako člen celku,
  - vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
  - osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
  - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania, a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v interpersonálnych vzťahoch.
- **Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**
  - uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
  - cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície, pozná etiketu,
  - správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
  - je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.
- **Kompetencie v oblasti prírodovedného vzdelania**
  - sú v matematike veľmi blízke predovšetkým spôsobom získavania nových poznatkov indukčnou a empirickou cestou, cestou modelovania, používania
  - rôznych grafických a iných prostriedkov.

5. METÓDY A FORMY PRÁCE (STRATÉGIA VYUČOVANIA)

Učiteľ na hodinách matematiky aktivizuje žiakov vo všetkých fázach vyučovania. Dbá na to, aby žiaci učivu porozumeli, o čom sa presvedčia častým kladením otázok a žiada od žiakov zdôvodnenie svojich odpovedí. Vyučovacie procesy vedie tak, aby boli žiaci samostatní a tvoriví nielen pri získavaní vedomostí, ale aj aby získané vedomosti dokázali vhodne prezentovať. Využíva metódy, ktoré sa blížila objaviteľskému postupu rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť. Postupne zvyšuje nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch. Pri výučbe matematiky využívame najmä:

Metódy vyučovacej hodiny

- **motivačné metódy** (citové približovanie obsahu učiva , vzbudenie záujmu u žiaka, optimálna klíma v triede)
- **inštruktáž** (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu návodu)
- **fixačné metódy** (opakujú, precvičujú, upevňujú)
- **motivačná demonštrácia** (vzbudenie záujmu žiaka pomocou ukážky)
- **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva)
- **didaktická hra** (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou alebo praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu produktu)
- **pozorovanie** (cielené systematické vnímanie objektov a procesov)

Formy vyučovacej hodiny

- **samostatná práca**
- **práca s počítačom**
- **hromadné vyučovanie**
- **blokové vyučovanie**
- **práca v skupinách**
- **vyučovacia hodina**
- **práca vo dvojici**

6. UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra:

Učebnice matematiky používané v 1. – 4. ročníku

Pracovné zošity z matematiky pre 1. – 4. ročník

Číselko

Digitálna technológia:

PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, *Výukové CD, internet.*

CD: Matematika pre 1. – 4. ročník, Alík, Matematika pre prvákov, Slovné úlohy,

Ďalšie zdroje:

Pracovné listy (vlastné)

Matematické a hádankárske rubriky v detskom časopise Vrabček, Zvonček a pod.

7. HODNOTENIE ŽIAKOV

Predmetom hodnotenia vo výchovno–vzdelávacom procese sú najmä merateľné učebné výsledky žiakov v predmete matematika v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosť osvojené vedomosti používať, zručnosti a návyky, usilovnosť...

Pracovný postup a metódy, ktoré budeme dodržiavať pri hodnotení:

- v priebehu každej vyučovacej hodiny budeme uplatňovať pozitívnu motiváciu
- budeme rozvíjať schopnosť sebahodnotenia, hodnotenie sa navzájom medzi spolužiakmi,
- na vyučovacích hodinách budeme využívať rôzne didaktické hry, súťažné úlohy, krátke samostatné práce, rôzne súťaže, navodzovať situácie s poskytnutím šance každému žiakovi,
- oboznámime žiakov i rodičov s používanými metódami a formami práce na vyučovacích hodinách,

- v pravidelných intervaloch budeme hodnotiť vedomostnú úroveň žiakov,
- zisťovať a hodnotiť budeme predovšetkým to, čo žiak vie,
- budeme si viesť prehľady a záznamy o žiakoch v žiackych knižkách, v klasifikačných záznamoch, v aScAgende a pod.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Nekomparujeme výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého žiaka podľa jeho možností a schopností. Snahou každého učiteľa je pozitívne hodnotenie, ktoré má veľký motivačný charakter. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale dokázali ohodnotiť aj výkon svojho spolužiaka.

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR s platnosťou od 1.5.2011. Hodnotenie v predmete Matematika sa vykonáva klasifikáciou.

Pri hodnotení vedomostných previerok a cvičení sa postupuje podľa **tabuľky hodnotenia** schválenej na Metodickom združení

Stanovené vedomostné previerky v jednotlivých ročníkoch

Ročník	Vedomostné previerky z MAT- počet
1.	1- výstupná
2.	2- polročná, výstupná
3.	3- vstupná, polročná, výstupná
4.	4- vstupná, polročná, trištvrtročná, výstupná

Vedomostné previerky sa píšú na začiatku a na konci šk. r. a sú definované ako vstupné a výstupné. Počas šk. r. sa píšú vedomostné previerky v 1. štvrtroku, v 1. polroku a v 3. štvrtroku. V 1. ročníku sa píše iba výstupná vedomostná previerka. V každej vedomostnej previerke je zaradená úloha z geometrie. Na upevnenie nového učiva sa využívajú krátke práce a cvičenia.

K hodnoteniu a klasifikácii sa využíva aj ústna odpoveď, aktivita na vyučovacej hodine a hodnotenie grafického prejavu. Vedomostnú úroveň žiakov učiteľ preveruje priebežnými samostatnými prácami a cvičeniami. Pri hodnotení budeme vychádzať z metodických pokynov č. 22/ 2011 na hodnotenie žiakov základných škôl. Hodnotiť sa bude známku.

Časová dotácia vedomostných previerok:

1. ročník a 2. ročník = 20 – 25 min.
3. ročník a 4. ročník = 30 – 35 min.

Pred každou z nich žiaci minimálne 1 hodinu opakujú tematické celky, ktoré sa v nich vyskytujú.

Vedomostné previerky sú uložené u vyučujúceho do konca školského roku. Znamku zo samostatnej práce a cvičenia menšieho rozsahu učiteľ zapíše do žiackej knižky a prácu odovzdá žiakovi.

Názov predmetu	Informatická výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	3 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich v praxi s použitím IKT.

Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy informatiky a preto sa názov predmetu prispôbil na informatická výchova.

Poslaním vyučovania informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a informáciami v počítačových systémoch. Vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej spoločnosti.

Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov. Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť žiakom využívať technológie aj v praktickom živote.

2. CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch.

Dôraz sa pri tom kladie nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači.

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je:

- ✓ zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote,
- ✓ prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiakov získanie základných zručností v používaní počítača,
- ✓ precvičovanie v rámci medzipredmetových vzťahov pomocou rôznych aplikácií základné učivo z matematiky, slovenského jazyka a iných predmetov,
- ✓ získavanie vedomostí za podpory edukačných programov,
- ✓ rozvíjanie tvorivosti a estetického cítenia v rôznych grafických editoroch,
- ✓ zvládnutie ovládania aplikácií, ktoré môžu žiaci využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači.

3. OBSAH VZDELÁVANIA

Vzdelávací obsah informatickej výchovy na 1. stupni základnej školy je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Informácie okolo nás**
- **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- **Princípy fungovania IKT**
- **Informačná spoločnosť**

Vzdelávací obsah učebného predmetu

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo nás	Základné postupy pri práci s textom	<ul style="list-style-type: none"> • Ukladanie rôznych informácií (text) do súborov (v grafickom editore) • Jednoduché nástroje na úpravu textov (v grafickom editore) – veľkosť, farba, hrúbka písma • Dodržiavanie základných zásad písania textu	<ul style="list-style-type: none"> • vie samostatne napísať, prepísať jednoduchý text • vie upravovať text – kopírovanie, mazanie, presúvanie • vie upraviť veľkosť písma, typ písma, farbu písma • vie používať nástroje na úpravu

			<p>textov</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí sa zásady správneho písania klávesnicou – medzera za slovami, veľké písmená, malé písmená, dĺžne, mäkkčene
	<p>Prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávanie grafických informácií</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základy kreslenia v grafickom prostredí (kreslenie voľnou rukou) • Používanie jednoduchých nástrojov (ceruzka, štetec, guma, paleta, výplň, pečiatky a pod.) • Kombinácia textu a obrázka • Úprava obrázkov (kopírovanie, otáčanie) 	<p>obrázkom pracovať a používať operácie (kopírovanie, prilepenie, otáčanie, prevrátenie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vie nakresliť obrázok pomocou geometrických tvarov • vie vytvoriť menovku, príbeh, obrázkové vysvedčenie, rozprávku • vie sa orientovať v prostredí jednoduchého grafického editora • vie porovnať dva grafické editory • vie samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore • vie samostatne, ale i podľa návodu nakresliť obrázok s využitím nástrojov • vie samostatne s
	<p>Pomocou IKT realizovať čiastkové úlohy a výstupy z vyučovania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentovať výsledky vlastnej práce 	<ul style="list-style-type: none"> • vie samostatne prezentovať pred spolužiakmi svoju prácu – projekt • vie pracovať

			samostatne ale aj v skupine na projekte
Komunikácia prostredníctvom IKT	Práca s elektronickou poštou	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie, posielanie a prijímanie správ (spolužiakom, učiteľke, rodičom) • Bezpečné a etické správanie v e-mailovej komunikácii (ochrana osobných údajov) 	<ul style="list-style-type: none"> • s pomocou učiteľa si vie založiť vlastnú e-mailovú schránku • vie posílať a prijímať e-maily • je oboznámený s nebezpečenstvom zverejňovania vlastných údajov
	Spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete	<ul style="list-style-type: none"> • Detské webové stránky (omaľovánky, online kry, rozprávky) • Školské webové stránky 	<ul style="list-style-type: none"> • vie napísať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky • vie pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou • vie si samostatne spustiť hru z internetu
	Bezpečnostné riziká pri práci s internetom	<ul style="list-style-type: none"> • Zásady správania sa na portáloch • Základy etikety na internete 	<ul style="list-style-type: none"> • vie rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné, náučné • je oboznámený s neblahým vplyvom nevhodných stránok
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	Skladanie podľa návodu v detskom programovacom jazyku	<ul style="list-style-type: none"> • Skladanie scény pomocou malých obrázkov (prilepenie, odstraňovanie, kopírovanie ikon) – obrázkov 	<ul style="list-style-type: none"> • získava základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime • riešiť jednoduché

			<p>algoritmy v detskom programovacom prostredí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie skladať scény pomocou malých obrázkov (íkon) – prilepenie, odstraňovanie, kopírovanie obrázkov
Princípy fungovania IKT	Možnosti vstupných a výstupných zariadení	<ul style="list-style-type: none"> • monitor, tlačiareň, myš, klávesnica, reproduktory, slúchadlá 	<ul style="list-style-type: none"> • vie vymenovať základné časti počítača • vie samostatne zapnúť a bezpečne vypnúť počítač • vie pracovať s myšou, klávesnicou, chápe rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, pozná rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím • s pomocou učiteľa vie používať tlačiareň • vie pracovať so slúchadlami (zapojenie, hlasitosť)
	Základné zručnosti pri práci so súbormi a priečkami	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváranie priečinkov, ukladanie súborov do priečinkov 	<ul style="list-style-type: none"> • vie vytvoriť nový priečinok so svojim menom • vie uložiť súbor (obrázok) do

			priečinka
Informačná spoločnosť	Využitie IKT v bežnom živote	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdelávacie programy a hry v škole • Vzdelávacie programy a hry vo voľnom čase 	<ul style="list-style-type: none"> • vie spúšťať výukové programy a hry • vie narábať s multimedialnou informáciou – prehrať video, zvuk, spustiť, zastaviť
	Zodpovedné používanie interaktívnych médií	• Zásady správania sa na internete (bezpečnosť počítača, správne používanie hesiel)	• je oboznámený so zásadami správania sa na internete

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo nás	Základy práce s grafickým editorom	Pracovať s grafickým editorom, vytvoriť obrázky, uložiť ich, otvoriť. Jednoduché dotváranie fotografií.	Žiak vie samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore, samostatne, ale aj podľa návodu nakresliť obrázok, vytvoriť návod a využiť jednotlivé nástroje. Obrázok vie

			uložiť a otvoriť. Upravuje a dotvára fotografie v graf. editore.
	Základy práce s textovým editorom	Využívanie textového editora.	Pracuje s textom – napísať alebo prepísať text, uložiť a otvoriť, uprovať, kopírovať, mazať, presúvať, upravovať text. Vie vytvoriť pozvánku, oznam, plagát.
	Základy práce s mutimédiami	Práca s multimediamiálnou technikou.	Žiak vie narábať s multimediamiálnou informáciou, prehráva zvuk, spustí a zastaví zvuk, pracuje s multimediamiálnym softvérom.
Komunikácia prostredníctvom IKT	Internet Bezpečný web	Práca s internetom, vyhľadávanie a využívanie internetu.	Žiak vie porozumieť odkazom, pohybovať sa po stránkach, vyhľadávať obrázky na internete a upravuje ich vo vhodnom prostredí, nájsť a prečítať informáciu a stiahnuť hru z webu.
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	Skladanie podľa návodu v detskom programovacom jazyku	Programovací jazyk	Riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí, skladať scény pomocou malých obrázkov (ikon) – prilepenie, odstraňovanie, kopírovanie obrázkov. Pracovať s návodmi, popisovať návod pomocou obmedzenej množiny slov, zostavovať pravidlá správania sa objektov.

Princípy fungovania IKT	<p>O počítači</p> <p>Základné pravidlá správania sa v učebni</p> <p>Ovládanie počítača</p>		<p>Dodržiavať zásady správneho sedenia pri PC, vymenovať základné časti PC, poznať niektoré prídavné zariadenia a ich využitie. Dokumenty vyhľadať, uložiť a otvoriť. Minimalizovať, maximalizovať a zatvoriť pracovné okno. Dokument vytlačiť na tlačiarňi. Spustiť CD a DVD.</p> <p>Dodržiavať hygienické pravidlá.</p>
Informačná spoločnosť	<p>Základné pravidlá práce na Internete</p> <p>Možnosti uplatnenia počítača v živote</p>	Pravidlá používania internetu a uplatnenie v živote.	<p>Poznať základné pravidlá práce s internetom, pochopiť základné autorské práva pri kopírovaní textu, obrázkov, hier, CD...</p> <p>Spoznať možnosti uplatnenia počítača v bežnom živote.</p>

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo	Textový dokument	Pracovať v textovom	Žiak vie vytvoriť

nás		dokumente, využívať čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty. Kombinácia textu a obrázka, tvorba projektu – kombináciou textu, obrázka.	textový dokument podľa požiadaviek učiteľa. Využíva čísla, znaky, slová, vety, formátovanie a iné efekty. Pri tvorbe dokumentu využíva aj obrázky, ktoré si priamo skopíruje do dokumentu. Žiak vie vytvoriť projekt podľa zadania. Žiak vie prezentovať výsledky svojej práce.
	Grafický dokument	Využívať dostupné grafické editory a pracovať v ich prostredí.	Žiak vie vytvoriť dokument v grafickom prostredí podľa požiadaviek učiteľa. Využíva nástroje a efekty, ktoré mu prostredie ponúka.
	Práca s grafikou	Fáza, animácia, postupnosť, nastavenie, prehrávanie, zastavenie.	Vie vytvoriť animáciu v grafickom editore, prehrať ju a zastaviť, nastaviť rýchlosť prehrávania.
	Práca s multimédiami	Pracovať s digitálnym fotoaparátom, kamerou a následne obraz, video a zvuk upravovať v dostupných programoch.	Žiak vie pracovať s digitálnou technikou, následne obraz, video a zvuk upravovať. V dostupných

			programoch vie so získanými produktmi pracovať a využívať pracovné nástroje.
Komunikácia prostredníctvom IKT	Bezpečne na internete	Internet, web, e-mail, webová stránka, prehliadač, schránka, adresa, vyhľadávanie schránky. Posielanie a prijímanie e-mailu. Vytvorenie e-mailovej schránky.	Žiak pozná zásady správania sa v prostredí internetu – na portáloch. Žiak vie rozlíšiť pojmy www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz. Žiak vie vyhľadávať na webe informácie a obrázky, správne ich použiť. Žiak si podľa pokynov učiteľa vytvorí vlastnú e-mailovú schránku- súhlas rodiča! Žiak prijíma a posiela e-maily. V e-mailovej komunikácii sa správa bezpečne a eticky (ochrana osobných údajov).
	Prezentácie	Prezentácie v Microsoft PowerPointe Tvorba jednoduchej prezentácie (hudba, text, obrázkov)	Žiak vie načo slúži program Microsoft PowerPoint. Vie vytvoriť snímky a vkladať do nich text, obrázkov, hudbu. Vlastnú prezentáciu prezentuje.
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	Programovacie prostredie	Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí. Udávanie príkazov-	Vedieť riešiť jednoduché problémy , navrhnuť postup riešenia. Žiak vie pracovať

		začiatky programovania.	v jednoduchom programovacom prostredí, využíva jeho pracovné nástroje.
Princípy fungovania IKT	Zručnosti pri práci s počítačom. Zopakovať základné časti počítača, prídavné zariadenia, ukladanie dokumentov. do priečinku	USB, CD, DVD – ukážka, rozdiel Ikona, program, súbor, pomenovanie súboru. Vytváranie priečinku, ukladanie	Poznať základné časti počítača – monitor, myš, klávesnica, prídavné zariadenia. Žiak má skúsenosti so súbormi, programami a priečinkami. Vie ukladať, premiestňovať, kopírovať, vystrihovať a pod.
	Práca s pamäťovým kľúčom USB. Ukladanie informácií do súboru, ukladanie súborov do priečinku a zapisovanie na USB.		Žiak vie uložiť informácie do súboru, vie súbor pomenovať a uložiť ho do priečinku, ktorý vie pomenovať. Tento priečinok vie uložiť na USB.
	Práca s digitálnou technikou	Fotoaparát, kamera, tlačiareň, skener	Žiak vie pracovať s dig. fotoaparátom, kamerou. Vie presúvať fotografiu do priečinku v PC. Za pomoci učiteľa vedieť použiť tlačiareň a skener.
Informačná	Bezpečnosť a	Bezpečnostné predpisy a pravidlá pri práci	Zvýšiť vedomie ochrany zdravia

spoločnosť	pravidlá	v učebni. Správne sedenie pri PC. Osvojiť si ochranu súkromia, riziko, bezpečnosť	svojho, aj svojich spolužiakov. Zoznámiť sa so základnými pravidlami práce na internete. Zoznámiť sa so základnými pravidlami práce na internete.
	Autorské práva	Poznať čo je autorské právo, porušovanie práva, zdroje.	Spoznať dôležitosť týchto pojmov.
		Pochopiť - počítače na učenie sa, počítače na hranie sa, počítače pre umenie.	Spoznať možnosti a uplatnenie počítačov v živote.
	.	Správny výber počítačovej hry, pomoc kamarátovi	Samostatne si vedieť spustiť hru.
	Edukačné programy Počítačové hry Voľný čas a IKT-	hudba, film, internet.	Žiak vie pracovať s edukačným programom. Žiak vie využiť rôzne komunikačné možnosti- počítačové hry, spustiť hudbu, film. Bezpečne sa vie správať na internete, nevyhľadáva nevhodné stránky. Pozná riziká internetu

4. ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE (spôsobilosti)

Vyučovanie informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ má smerovať k tomu, aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä uvedené ciele, vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre informatickú výchovu a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

- **Kompetencia k celoživotnému učeniu sa**
  - uvedomuje si potrebu učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
  - získava a spracováva nové informácie a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
  - dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
  - kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

- **Sociálne komunikačné kompetencie**
  - dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní, informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia,
  - efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
  - vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti.

- **Kompetencie uplatňovať matematické myslenie**
  - používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
  - používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov.

- **Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií**
  - efektívne využíva IKT pri svojom vzdelávaní, tvorivých aktivitách, projektovom vyučovaní a vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov,
  - nadobudol schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získavať a spracovávať informácie v textovej aj grafickej podobe,
  - vie algoritmickejšie myslieť a využívať tieto schopnosti v reálnom živote,
  - uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
  - rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

- **Kompetencie riešiť problémy**
  - uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
  - je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
  - poznáva pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovania úrovne ich rizika,
  - dokáže konštruktívne a kooperatívne riešiť konflikty.

- **Kompetencie sociálne a personálne**
  - efektívne spolupracuje v skupine, uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
  - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch.
  -

5. METÓDY A FORMY PRÁCE (STRATÉGIA VYUČOVANIA)

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe informatickej výchovy využívame najmä:

Metódy vyučovacej hodiny

- **riadený rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- **výklad učiteľa**
- **problémová metóda** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- **demonštračná metóda** (demonštrácia s využitím dataprojektoru)
- **prezentačná metóda** (prezentácia s využitím dataprojektoru, interaktívnej tabule)
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach)
- **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov)
- **samostatná práca žiakov** (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- **projektové, zážitkové vyučovanie**
- **didaktická hra**
- **metóda humoru**
- **Brainstorming**

Formy vyučovacej hodiny

- samostatná práca
- práca s počítačom
- hromadné vyučovanie
- blokové vyučovanie
- práca v skupinách
- vyučovacia hodina
- práca vo dvojici

6. UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra:

Učebnice informatickej výchovy používané v 1. – 4. ročníku- Tvorivá informatika.

Digitálna technológia:

PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, *Výukové CD*, *internet*, *digitálny fotoaparát*, *kamera*.

Ďalšie zdroje:

Programy: GCompris, RNA, Skicár, Drawing for Children, MS Word, PowerPoint, Irfan View, Windows Movie Maker a ďalšie dostupné zdroje.

Počas školského roka je možné programy a zdroje dopĺňať podľa aktuálnosti.

7. HODNOTENIE ŽIAKOV

Vychádzame z Metodického pokynu č. 22/ 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotenie. V danom predmete sú žiaci priebežne hodnotení podľa svojich výsledkov a snahy. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Hodnotiť budeme výnimočné práce, aktivitu na hodinách, praktické samostatné práce a projekty. **Hodnotiť budeme známkou.**

Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a doplňuje celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

CIELE

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre vzdelávaciu oblasť Človek a technika vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko-technickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania. V tejto vzdelávacej oblasti môžeme uvažovať z hľadiska troch navzájom prepojených komponentov:

1. výchova vzťahu k technike (**hodnoty, postoje**),
2. výchova o technike (**vedomosti**),
3. výchova prostredníctvom techniky (**skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti**).

Základný vzťahový rámec pre určenie cieľov elementárneho vzdelávania oblasti Človek a svet práce vychádza z uvedených komponentov:

V rovine hodnôt a postojov smeruje k:

- poňatiu úlohy techniky v spoločnosti,
- uvedomenia si toho, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách (doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atd.),
- bipolárnemu vnímaniu techniky (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život),
- rozvíjaniu mravného vedomia a konania v súvislosti s využitím techniky,

- rozvíjaniu osobnostných vlastností,
- uplatňovaní tvorivosti a vlastných nápadov,
- vytváraní postojov k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh, vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku),
- rozvoju asertivity pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
- rozvoju autonómnej pozície človeka (seberealizácie, sebadôvery, sebazvedelávania atd.).

V rovine vedomostí smeruje k:

- porozumeniu základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na veku primeranej úrovni,
- poznaniu základných životných potrieb rastlín v rámci pestovateľských prác,
- poznaniu základnej techniky v domácnosti a bezpečnej manipulácii s ňou,

V rovine pracovných činností a zručností smeruje k:

- získavaniu pracovných skúseností a zručností v kľúčových oblastiach techniky,
- spôsobilosti kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky,
- získaniu pracovných zručností pri opracovaní technických materiálov,
- spôsobilosti v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu,
- osvojenia si bezpečného využívania techniky v domácnosti,
- pestovaniu a ošetrovaní základných druhov rastlín,
- získavaniu všeobecne využiteľných pracovných skúseností,
- využívaní vhodných pracovných prostriedkov v bežnom živote,
- naučeniu sa pracovať v tíme,
- poznaniu pravidiel bezpečnosti práce a k schopnosti poskytnúť pomoc pri úraze.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraní a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k: ŠVP, Pracovné vyučovanie – príloha ISCED 1

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastí, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postojovi a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k seberealizácii, sebazvedelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania
	Metódy a formy práce
Tvorivé využitie technických materiálov	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach,
Základy konštruovania	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach
Starostlivosť o životné prostredie	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, pokus, diskusia, pozorovanie opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, práca vo dvojiciach
Stravovanie a príprava jedál	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach
Ľudové tradície a remeslá	Motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, manipulácia s predmetmi, didaktické hry, diskusia, opakovanie a upevňovanie učiva Skupinová práca, samostatná práca, individuálna práca, práca vo dvojiciach

Učebné zdroje

Na podporu vyučovania a učenia žiakov sa využijú tieto učebné zdroje.

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Tvorivé využitie technických materiálov	Pracovné vyučovanie pre 3. ročník základných škôl	PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Základy konštruovania	Pracovné vyučovanie pre 4. ročník	PC, dataprojektor, magnetofón	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Starostlivosť o životné prostredie	Pracovné vyučovanie pre 4. ročník	PC, dataprojektor,	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,

prostredie	základných škôl	magnetofón		
Stravovanie a príprava jedál		PC, dataprojektor,	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,
Ľudové tradície a remeslá		PC, dataprojektor	obrázkový materiál, prezentácie	Internet,

OBSAH PREDMETU

Vzdelávací obsah je rozdelený **do 5 tematických celkov:**

1. Tvorivé využitie technických materiálov

2. Základy konštruovania

3. Starostlivosť o životné prostredie

4. Stravovanie a príprava jedál

5. Ľudové tradície

<p>Tvorivé využitie technických materiálov</p>	<p>3. Drevo</p>	<p>Pracovné námety: výrobok s prvými stehmi, námety na vyšívanie s detskými prvkami, resp. námetmi ľudovej kultúry, gombíkový panáčik, tvorba výrobku podľa strihu.</p> <p>Drevo</p> <p>Praktické činnosti: skúmanie vlastností drevín, kombinovanie drevín, oddeľovanie, spájanie, maľovanie.</p> <p>Námety na skúmanie: skúmať drevené predmety v triede (byte), skúmať drevinu v okolí, skúmať, kde sú poškodené drevinu a akým spôsobom.</p> <p>Pracovné námety: zvieratká, postavy, príbytky.</p>	<p>Dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi.</p>
<p>2. Základy konštruovania (7h)</p>	<p>1. Konštrukcie okolo nás</p>	<p>1. Konštrukcie okolo nás Skúmanie konštrukcií okolo nás a ich spoločenský význam (mosty, budovy, zariadenia) pre človeka Všimanie si celku i detailov. Pokus o návrh technického objektu na zhotovenie. Technické objekty zhotovujeme zo stavebníc alebo z rôznych technických materiálov (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtičky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí. Odporúča sa použiť stavebnice s väčšími prvkami a škatule rôznych veľkostí a tvarov. Úlohy majú mať charakter hry. Námety: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov</p>	<p>Poznať základné symboly pri technickom náčrte (čo znamená plná a prerušovaná čiara,...). Vedieť urobiť technický náčrt. Poznať základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlí. Poznať význam mostov a vedieť konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek (členitosť terénu, veľkosť rieky, zaťaženie mosta a pod.). Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Vedieť navrhovať optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického.</p>

	<p>2. Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie</p>	<p>(vrtuľka), šarkan.</p> <p>Uvedený tematický okruh odporúčame zaradiť až po prebratí učiva z prírodovedy o elektrickom obvode a elektrickej vodivosti. Na zostavovanie jednoduchých elektrických obvodov pri nedostatku pomôcok, modulov alebo stavebníc chceme upozorniť na vytváranie jednoduchých spojení (očko - skrutka) na objímkach žiaroviek E 10 za pomoci tenkého vodiča a batérie 4,5. Možné je paralelné a sériové zapojenie spotrebičov.</p> <p>Zdroje elektrickej energie (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie. Význam šetrenia elektrickou energiou.</p> <p>3. Technické komunikačné prostriedky</p> <p>Žiaci sa oboznamujú s historickými i modernými komunikačnými prostriedkami (telefón, fax, PC). Skúmajú, ako technické prostriedky umožňujú komunikáciu medzi ľuďmi. Skúmajú, kde sa tieto komunikačné prostriedky využívajú, sami sa učia sa využívať komunikačné prostriedky simulovaním rôznych situácií.</p> <p>4. Technika v doprave</p> <p>Oboznámenie sa s dopravou, dopravnými prostriedkami, rozvíjanie cestovateľskej mobility. Rozvíjanie konštruktérskych</p>	<p>Poznať pojmy: elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič.</p> <p>Rozlišovať vodivé a nevodivé materiály.</p> <p>Poznať spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu.</p> <p>Vedieť zostaviť vybrané funkčné elektrické obvody podľa návodu.</p> <p>Poznať zásady bezpečnej mobility.</p> <p>Poznať pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli.</p>
--	---	--	---

		schopností, konštrukcia bicykla, jeho technické vybavenie a bezpečnosť jazdy na bicykli	Vedieť zistiť technický stav vlastného bicykla. Vedieť urobiť jednoduchú údržbu bicykla.
3. Starostlivosť o životné prostredie (10 h)	1. Črepníkové rastliny a životné prostredie	Poznávanie a odborné pomenovanie črepníkových rastlín, poznávanie ich nárokov na životné podmienky a ich význam pre tvorbu životného prostredia. Ošetrovanie črepníkových rastlín (umiestnenie podľa nárokov na svetlo a teplo, polievanie, očisťovanie rastlín, kyprenie, rosenie, prihnojovanie, presadzovanie). Rozmnožovanie rastlín (semenami, vegetatívne – odrezkami, delením trsu, cibulami, hl'uzami...) Hydroponické pestovanie rastlín (postup celoročného ošetrovania rastlín).	Založiť kútik živej prírody a využívať ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy. Poznať a pomenovať viac druhov črepníkových rastlín (10 druhov). Poznať ich nároky na základné životné podmienky a pestované druhy správne ošetrovať.
	2. Poznávanie úžitkových rastlín	Poznávanie úžitkových rastlín – ich konzumných častí, plodov, semien (hlavne zeleninu). Robiť výstavky poznávaných druhov priebežne (semená, rastliny, konzumné časti, plody), aby žiaci poznali úžitkové rastliny v rôznych vývinových fázach. Zatriedenie poznávaných druhov zelenín do pestovateľských skupín. Poznať význam zeleniny pre zdravie a výživu. Pestovanie zeleniny z priamej sejby a z priesad Podmienky klíčenia semien (vhodné napr. hrach, fazuľa). Význam	Vedieť založiť jednoduchú množiareňku, poznať jej význam a využitie. Vedieť regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov. Poznať spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KĽP. Vedieť odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky. Vedieť zasadiť do črepníkov (črepníkovo) rozmnožené

	<p>3. Pokusy a pozorovania</p>	<p>vody, tepla a svetla pre rastliny (napr. fazuľa kríčková, hrach). Rýchlenie rastu rastlín teplotou. Význam pestovateľských podmienok na zakorenenie stonkových a koreňových odrezkov (teplo, vlhkosť substrátu a vzduchu v množiarňičke). Vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia (úprava stonky, výmena vody, výživno – dezinfekčné prípravky).</p> <p>Poznávanie vonkajších okrasných rastlín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Pestovanie letničiek z predpestovaných priesad (napr. aksamietnica), ich vysadzovanie do črepníkov, na záhony, ošetrovanie.</p>	<p>rastliny.</p> <p>Osvojiť si základy hydroponického pestovania rastlín.</p> <p>Poznať 10 druhov úžitkových rastlín, rozlišovať ich konzumné časti a plody.</p> <p>Spracovať vzorkovnicu semien a poznať ich na základe vonkajších vlastností.</p> <p>Poznať pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, reďkovka, hrach).</p> <p>Poznať význam predpestovania rastlín.</p> <p>Vedieť založiť jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín.</p> <p>V pravidelných intervaloch sledovať pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenávať objektívne výsledky pozorovania. Výsledky pozorovaní a pokusov vyhodnotiť.</p> <p>Poznať 5 druhov nových vonkajších okrasných rastlín.</p> <p>Vedieť ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky).</p> <p>Dopestovanie okrasných rastlín. Vedieť pomenovať</p>
	<p>4. Pestovanie vonkajších okrasných rastlín</p>	<p>Poznávanie okrasných rastlín vhodných na aranžovanie (pestované druhy, lúčne druhy).</p>	

		<p>Výstavky okrasných rastlín. Zásady zberu, rezu, prenášania, úpravy, sušenia a uskladnenia rastlinného materiálu.</p>	<p>a využívať náradie a pomôcky, osvojovať si postupy bezpečnej práce.</p>
	<p>5. Rez a úprava kvetín do váz</p>	<p>Základné pravidlá výberu a aranžovania okrasných rastlín.</p> <p>Aranžovanie kvetov a doplnkovej zelene do váz a plochých misiek. Viazanie kytíc, vencov.</p> <p>Zásady ošetrovania rezaných kvetov. Výstavky výsledkov aranžovania.</p>	<p>Poznať vybrané druhy rastlín vhodných na aranžovanie.</p> <p>Poznať zásady rezu, prenášania a úpravy rastlinného materiálu.</p> <p>Osvojiť základné pravidlá aranžovania a použitia pomocného materiálu. Aranžovanie kvetín a okrasných rastlín pri významných príležitostiach (vianočné, veľkonočné, rodinné a spoločenské udalosti).</p>
<p>4. Stravovanie a príprava jedál (6)</p>	<p>1. Technika v kuchyni – význam.</p> <p>2. Základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre detí.</p> <p>3. Výber, nákup a skladovanie potravín.</p>	<p>Z hľadiska zdravej výživy akcent v tematickom celku je na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potraviny rastlinného pôvodu, - potraviny živočíšneho pôvodu, - typické potraviny v iných krajinách, - potraviny v supermarketoch, obalové materiály a identifikačné údaje na nich pre spotrebiteľa, - príprava jednoduchého jedla, - príprava narodeninovej torty, - stolovanie. 	<p>Žiak vie pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie.</p> <p>Vie samostatne pripraviť jednoduchý pokrm.</p> <p>Vie udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce.</p> <p>Vie poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.</p>

<p>5. Ľudové tradície a remeslá. (4h)</p>	<p>1. Skúmanie vlastnej kultúry</p> <p>2. Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami</p> <p>3. Spoznávanie ľudových remesiel</p>	<p>Skúmanie vlastnej kultúry Skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií</p> <p>Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami Skúmanie vlastných tradícií spojenými s vianočnými a veľkonočnými sviatkami. Navrhnutie, vytvorenie vianočných (veľkonočných) ozdôb a doplnkov. Uvažovanie (premýšľanie) o nich význame a využití.</p> <p>Spoznávanie ľudových remesiel Žiaci poznávajú základné ľudové remeslá, ktoré sa v minulosti vyskytovali v ich regióne (napr. drotárstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo ...) Skúmajú históriu týchto remesiel. Zhotovujú produkty starých ľudových remesiel. Žiak v mladšom školskom veku by mal poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žije. Pri poznávaní ľudových tradícií žiak používa rôzne druhy technických a prírodných materiálov. Patrí k nim drevo, drôt, plech, šišky ihličnatých drevín, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera. Ľudové remeslá sú pre niektoré lokality Slovenska charakteristické remeslami. Tie sa môžu poznávať v rámci exkurzií, besied s ľuďmi, ktorí sa</p>	<p>Žiak pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry (Vianoc a Veľkej noci a ďalších zvykov).</p> <p>Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.</p> <p>Pozná minimálne jedno remeslo v regióne s bohatou históriou.</p>
--	---	--	---

		špeciálne venujú remeslám, návštevou múzeí a vlastnou aktivitou t. j., zhotovením predmetu, ktorý úzko súvisí s ľudovým remeslom.	

Hodnotenie žiakov:

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR s platnosťou od 1.5.2011. Hodnotenie v predmete Pracovné vyučovanie sa vykonáva klasifikáciou.

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika učebného predmetu

Výtvarná výchova (ďalej VV) primárneho vzdelávania, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebvýjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto VV napĺňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.

Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet **výtvarná výchova** v sebe zahrňuje okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení – **dizajn** v jeho rôznych polohách (výrobný, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), **fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá** (video a film).

Na primárnom stupni **výtvarná výchova** plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv.

Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnu s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebvýjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať ako izolované. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

Metodické východiská predmetu sú:

a) v zážitkoch procesov (formálnych, technických i myšlienkových) výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry.

Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). Spracováva ich mentálne (konceptualizuje ich, predstavuje si možný spôsob ich vyjadrenia) i formálne (pokúša sa svoj koncept realizovať v materiáloch prostredníctvom nástrojov a techník). To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje cieľ kognitívny.

Výtvarná výchova má aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie) ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými postupmi ... Preto môže VV vytvárať veľmi prospešnú spoločnú platformu aj pre zdanlivo vzdialené predmety a posilňovať medzipredmetové vzťahy. Predmet vytvára tiež priestor pre synestetické vnímanie sveta, pre uplatnenie zmyslových modalít čuchu, hmatu a chuti, ktoré nie sú zahrnuté v tradičnom obsahu nášho vzdelávania.

b) v témach/námetoch zobrazovania, ktoré ponímame z hľadiska:

- osobnosti a veku žiaka,
- edukačných cieľov,
- kultúrno-spoločenskej reality.

Výtvarná výchova predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:

- koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka ...),
- kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarities, procesy...),
- kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitost', drsnosť, jemnosť ...),
- kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...), kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta, vo vkuse a názoroch iných ľudí),
- kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...).

Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém (prírodoveda, čítanie, náboženská a etická výchova), VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

c) v reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyku, vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v prostredí v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do našej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov na svet.

Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradíciám, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV okrem toho podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi.

Obsah predmetu

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby

preraďovať témy v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne – označené ako a), b).

V metodickéj prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a vyjadrujú ciele každej .

Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica,...)
Výtvarné a technické osvojovanie skutočností	Učebné osnovy pre 1. stupeň ZŠ	Počítač Rádio, CD Magnet. tabuľa,	Magnetické tabule, farby, výtvarné pomôcky.	Knižnica, blízke okolie školy
Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania	Metodická príručka pre 1. ročník Výtvarné techniky	Rádio, CD,	Koláž, montáž, drevené stavebnice, Lego,	Exkurzie, vychádzky do blízkeho okolia školy
Výtvarné umenie a životné prostredie	Vzdelávacie štandardy ,Výtvarné umenie,	Rádio, CD, Počítače	Literárne a výtvarné obrazy, netradičné materiály	Galéria, návšteva výstav a divadelných predstavení

Stratégie vyučovania

Názov tematického celku	Stratégie vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Výtvarné a technické	Motivačné, metóda	Rozvíjať estetický	Motivačný rozhovor, vysvetľovanie,

osvojovanie skutočnosti	pozorovania, estetické vnímanie	vzťah	Beseda, Samostatná práca
Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania	Metóda rozhovoru, skupinová práca, ..	Syntéza, analýza porovnávanie, Disciplína pri práci, hra a experimentovanie	Pozorovanie názornej ukážky, práca s pracovným materiálom, samostatná práca,
Výtvarné umenie	Názorné metódy, pozorovanie konkrétneho diela, demonštrácia, riadený rozhovor	Beseda o umení, práca s výtvarným dielom, rozbor diela .Estetický názor a vkus.	Pozorovanie názornej ukážky, formovanie vlastného estetického zážitku. Analýza výtvarného diela.

Kľúčové kompetencie

Sociálne komunikačné spôsobilosti	Kompetencia -spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry	Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti
--	---	--

<p>- vytvára dobré vzťahy so spolužiakmi a s učiteľmi</p> <p>- vyjadruje sa súvislé a výstižne - primerane k stupňu vzdelania.</p> <p>-dokáže určitý čas sústredene načúvať</p> <p>-chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti</p> <p>- vie vyjadriť svoj názor a používa k tomu vhodné argumenty</p> <p>- váži si sám seba i druhých ľudí</p>	<p>-správa sa kultúrne ,primerane okolnostiam a situáciám.</p> <p>-cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície.</p> <p>- rešpektuje vkus iných ľudí</p> <p>-dokáže vyjadriť svoj názor na úrovni primárneho vzdelávania</p> <p>- pozná bežné pravidlá úpravy svojho zovňajšku</p> <p>-dokáže pomenovať druhy umenia – veku primerane</p>	<p>-vytvára si pozitívny seba obraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a seba rozvoj.</p> <p>-spolupracuje v skupine, učí sa byť zodpovedný a dodržiava dohody.</p> <p>- uvedomuje si svoje práva, ale aj povinnosti</p> <p>- dokáže prijímať nové nápady</p> <p>-sám prichádza s novými nápady</p>
---	---	---

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk	tvar škvŕny	Realizovať rôzne typy stôp (škvŕn) na ploche a výtvarne pomenovávať vzniknuté tvary.	Žiak aktívne vytvára škvŕny a pokúša sa pomenovať vzniknuté tvary.
	obrys	Pozorovať a výtvarne vyjadrovať obrysy rôznych tvarov.	Žiak vyjadruje plošný a priestorový tvar a obrys podľa videnej skutočnosti.
	farba	Žiak získava základné vedomosti o farbách a spôsobe ich miešania.	Žiak má základné vedomosti o farbách a ich miešaní.
	farba	Pokúšať sa vyjadriť lokálny farebný tón zobrazenej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt.	Žiak vie vyjadriť lokálny farebný tón zobrazenej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie a vie zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt.
2. kompozičné princípy a možnosti kompozície	plocha a tvar	Tvoriť spontánne i cielene vedené stopy. Realizovať rôzne typy stôp na ploche.	Žiak spontánne aj cielene vytvára stopy na ploche, ktoré výtvarne dotvorí.
	vytváranie kompozície z tvarov písmen	Operovať s tvarmi. Transformovať písmo na premenený tvar. Cieľavedome komponovať prvky.	Žiak cieľavedome komponuje prvky a transformuje ich do nových tvarov.
	vytváranie kompozície z tvarov písmen	Operovať s tvarmi. Transformovať písmo na premenený tvar. Cieľavedome komponovať prvky.	Žiak cieľavedome komponuje prvky a transformuje ich do nových tvarov.
	uvedomovanie si formátu	Žiak umiestňuje motív do pripraveného	Žiak vie komponovať a vedome umiestňovať tvar

		formátu zväčšovaním alebo zmenšovaním.	(motív) v rôznych častiach plochy formátu.
	mierka : zmenšovanie a zväčšovanie	Pokúšať sa zvládnuť základné operácie s mierkou zobrazených tvarov.	Žiak vie používať základné operácie s mierkou v praktických výtvarných činnostiach.
3. podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, témy	akčné vytváranie	Používať základné farebné a materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov a výtvarných pomôcok.	Žiak dokáže spontánne používať základné farebné a materiálové kontrasty, kontrasty textúry povrchov a výtvarných pomôcok.
	dotvorenie nájdeného objektu	Dotvárať predmety a následne ich spájať do nových tvarových a významových celkov.	Žiak dokáže predmet dotvoriť a spojiť do nových tvarových a významových celkov.
	ilustrácia rozprávky	Využívať rôzne typy a štýly ilustrácii.	Žiak dokáže využívať rôzne typy a štýly ilustrácii.
	ilustrácia rozprávky	Využívať rôzne typy a štýly ilustrácii.	Žiak dokáže využívať rôzne typy a štýly ilustrácii.
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	inšpirácia pravekým umením	Získavať z rôznych zdrojov základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia.	Žiak má základné vedomosti o predhistorickom umení a pozná pôvod jaskynných malieb.
5. podnety fotografie	kreslenie a vyfarbovanie	Doplňať a prekresľovať fotografický obrázok.	Žiak dokáže doplňať a prekresľovať fotografický obrázok.
	kreslenie a vyfarbovanie	Doplňať a prekresľovať fotografický obrázok.	Žiak dokáže doplňať a prekresľovať fotografický obrázok.
6. podnety filmu a videa	pohyblivý obraz – akcia a atrakcia	Zvládnuť techniky kolorovanej kresby a umiestňovanie prvkov vo formáte, vyjadrovanie príbehov vo vývojovom rade.	Žiak dokáže zvládnuť techniku kolorovanej kresby a vie cieľavedome umiestniť zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu,

			myšlienky.
7. podnety architektúry	príbehová rozprávková a fantastická architektúra	Na základe motivácie netradičného ponímania príbytku vymýšľať novotvary vlastnej rozprávkovej architektúry.	Žiak vie na základe motivácie netradičného ponímania príbytku (architektúry) vymýšľať novotvary (kombinácie tvarov) - vlastnej rozprávkovej architektúry
	príbehová rozprávková a fantastická architektúra	Na základe motivácie netradičného ponímania príbytku vymýšľať novotvary vlastnej rozprávkovej architektúry.	Žiak vie na základe motivácie netradičného ponímania príbytku (architektúry) vymýšľať novotvary (kombinácie tvarov) - vlastnej rozprávkovej architektúry
8. podnety dizajnu	fantastický alebo rozprávkový stroj / nábytok	Uplatniť svoju fantáziu a predstavivosť.	Žiak vie uplatniť svoju fantáziu a predstavivosť - tvorba hybridných celkov.
	dizajn a ľudské telo	Podľa vlastnej fantázie vyjadriť rytmus striedania prvkov prostriedkami kresby, maľby a priestorového vytvárania. Premyslene vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu.	Žiak pri priestorovom vytváraní doplnkového predmetu využíva výtvarné prvky.
	dizajn a ľudské telo	Podľa vlastnej fantázie vyjadriť rytmus striedania prvkov prostriedkami kresby, maľby a priestorového vytvárania. Premyslene vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu.	Žiak pri priestorovom vytváraní doplnkového predmetu využíva výtvarné prvky.
9. podnety tradičných remesiel	farbenie a vykrývanie	Realizovať vzor na tričku alebo zdobiť kraslicu.	Žiak vie realizovať vzor na tričku alebo zdobiť kraslicu.
	farbenie a vykrývanie	Podľa vlastnej fantázie vyjadriť rytmus striedania	Žiak pri priestorovom vytváraní doplnkového predmetu využíva výtvarné

		prvkov prostriedkami kresby, maľby a priestorového vytvárania. Premyslene vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu.	prvky.
10. elektronické médiá	základné operácie s počítačom	Získavať vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov vo výtvarných programoch počítača.	Žiak pozná možnosti spracovania jednoduchých výtvarných predstáv prostredníctvom počítača.
11. porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	poznávanie a porovnávanie rôznych médií	Miešať farby a využívať kontrastné farby.	Žiak vie miešať farby a vyplniť plochu kontrastnými farbami.
	vzorkovníček, múzeum	Triediť rôzne druhy materiálov.	Žiak vie triediť rôzne druhy materiálov.
12. podnety hudby	výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby	Výtvarne vyjadriť momentálnu náladu a rytmus počutej skladby.	Žiak dokáže výtvarne stvárniť náladu a rytmus hudobnej skladby
13. synestetické podnety	hmat	Analyticko-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov a ich povrchov.	Žiak vie nájsť primeraný výraz na pomenovanie materiálov a ich povrchov.
14. podnety rôznych oblastí poznávania sveta	oživené písmená a čísla	Hrať písmená svojím telom, následne vytvoriť nápis a situáciu nakresliť.	Žiak vie hrať písmená so svojím telom. Následne vytvorí nápis a vie situáciu nakresliť.
15. tradícia a identita /kultúrna krajina	výtvarná reakcia na prostredie školy	Vytvárať spontánne a cielene návrh na dotvorenie prostredia školy primerane svojim skúsenostiam.	Žiak navrhuje vlastné riešenia interiéru triedy.

16. škola v galérii /galéria v škole	obraz - portrét v galérii	Interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahnevaný a pod.).	Žiak primerane veku charakterizuje výraz zobrazeného motívu.
17. výtvarné hry	vytváranie limitované pravidlami hry	Kresliť tak, že kresba je spojnicou dopredu daných značiek.	Žiak vie kresliť tak, že kresba je spojnicou dopredu daných značiek.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

2. ročník

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	Farba, výraz farby	Rozvíjanie predstavivosti na základe zážitkov a zrak predstáv Zobrazenie deja výberom primeraného počtu figúr	Žiak dokáže správne zobraziť dej výberom primeraného počtu figúr
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch/	Rozvíjanie vzťahu k ľudským výtvorom, k farbe a zručností : strihať, spájať, lepiť, dotvárať podľa vlastnej fantázie.	Žiak dokáže správne strihať, spájať, lepiť, dotvárať a využívať svoju fantáziu
Podnety architektúry	Architektúra ako skladačka	Rozvíjanie vzťahu k čistote obce, k nášmu životnému	Žiak dokáže správne využiť svoj zmysel pre priestor a vie plasticky dotvoriť

		<p>prostrediu</p> <p>Rozvíjanie zmyslu pre priestor, jeho organizáciu v súvislosti s poznávaním životného prostredia, plastické dotváranie sídliska, izby</p>	sídlisko
Podnety výtvarného umenia	Surrealizmus – fantastický portrét	Rozvíjanie zmyslu pre fantáziu, tvorivosť. Zapúšťanie al. pretláčanie podľa osi.	Žiak dokáže správne zapúšťať farby, pretláčať podľa osi a využívať pritom svoj zmysel pre fantáziu a tvorivosť
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch	Rozvíjanie výtvarných predstáv pri modelovaní figúr ľudí, zvierat, dotváranie podľa vlastnej fantázie .Rozvíjanie vzťahu k zvieratám	Žiak dokáže správne vymodelovať figúry ľudí a zvierat, dotvoriť ich podľa svojej fantázie
Podnety filmu a videa	Filmová rozprávková postava	Rozvíjanie výtvarných predstáv v maľovaní figúr ľudí, zvierat, dotváranie podľa vlastnej fantázie	Žiak dokáže správne namaľovať rozprávkovú postavu a dotvoriť ju podľa vlastnej fantázie
Podnety výtvarného umenia	Land art, výtvarné hry v krajine	Rozvíjanie zmyslu pre fantáziu, tvorivosť	Žiak správne spája kôru z dreva s lepidlom a dotvára do určitej podoby
		<p>Vyberanie, výtvarno-estetické hodnotenie, zostavovanie a spájanie rozličného prírodného materiálu, výtvarne dotváranie do určitej podoby.</p>	
Elektronické médiá	Hry s písmom a textom na počítači	Rozvíjanie vzťahu k počítačovej technike	Žiak dokáže správne poskladať z písmen na počítači obrázok zvierat
		Rozvíjanie zmyslu pre tvorivosť, fantáziu,	

		presnosť a zmyselnosť.	
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Kompozícia, umiestnenie vo formáte	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, výtvarné vyjadrenie zaujímavého úseku deja výberom figúr v prostredí a ich vyvážené umiestnenie na ploche. Vzájomná pomoc v rodine	Žiak dokáže správne umiestniť figúru na ploche a výtvarne vyjadriť zaujímavý úsek deja
Podnety fotografie	Koláž /Montáž z fotografií/	Rozvíjanie vkusu pri obliekaní, móda a jej výstrelky Poznávanie a estetické hodnotenie výrazových vlastností svetlej a tmavej plochy.	Žiak dokáže správne vytvoriť montáž z fotografií - koláž
Podnety architektúry	Architektúra ako skladačka	Rozvíjanie zmyslu pre priestor, tvorivosť a fantáziu. Montáž a demontáž predmetov	Žiak dokáže správne postaviť model voza, koča, auta
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Stvárňovanie vizuálnej predstavy vypočítého príbehu	Žiak správne stvárňuje svoju predstavu rozprávky
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch/	Rozvíjanie fantázie, praktických zručností pri strihaní a skladaní.	Žiak dokáže správne využiť svoju fantáziu pri zhotovovaní Mikulášskej čižmy
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch	Rozvíjanie zmyslu pre krásu zimnej prírody.	Žiak vie správne zhotoviť vianočné ozdoby, snehovú vločku

		Rozvíjanie fantázie, praktických zručností pri strihaní a skladaní.	
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta	Miešanie tvarov zvierat a vecí	Rozvíjanie zmyslu pre krásu zimnej prírody. Rozvíjanie fantázie, predstáv a tvorivosti. Ohraničovanie predstavy situácie a deja, výber primeraného počtu a veľkosti obrazových prvkov.	Žiak vie postaviť zo snehu zvieratko, snehuliaka, pozorovať ako sa postupne mení, odfotografovať a fotografie porovnať
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch	Vytváranie estetického vzťah u k predmetom dennej potreby. Výtvarné vnímanie tvaru predmetov, grafické znázornenie ich činnosti.	Žiak dokáže rozoznať symetriu a asymetriu rôznych tvarov, farieb a plôch
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Rytmus a pohyb / arytmia a nehybnosť	Experimentovanie s plastickým materiálom, poznávanie a využívanie jeho vlastnosti, modelovanie prstami, príp. špachtľou	Žiak dokáže opakovaním, rytmom zobrazit' pohyb aj keď sa na obraze nehýbu
Podnety výtvarného umenia	Inšpirácia archaickými písmami, /Hieroglyfy, piktogramy, tajná abeceda/	Rozvíjanie predstavivosti, tvorivosti, fantázie a inšpirácie archaickými písmami	Žiak vie na základe svojej fantázie vytvoriť svoje tajné písmo

Elektronické médiá	Hry s písmom a textom na počítači	Rozvíjanie vzťahu k počítačovej technike Rozvíjanie zmyslu pre tvorivosť, fantáziu, presnosť a zmyselnosť.	Žiak vie kresliť na PC v Skicári
Synestetické podnety	vôňa, chuť / farba, tvar, vo vzťahu navzájom a k motívu	Na základe priamych zmyslových zážitkov priradovanie k jednotlivým chutiám a vôňam farby a motívy a ich maľovanie	Žiak dokáže na základe priameho zmyslového zážitku priradiť farby a motívy a namaľovať ich
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Kompozícia, umiestnenie vo formáte	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie figúry a iných obrazových prvkov v priestore. Bezpečnosť na cestách	Žiak vie správne vo formáte kompozične umiestniť postavy, dopravné prostriedky
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Kompozícia, umiestnenie vo formáte	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie figúr a iných obrazových prvkov v priestore. Zásady správnej životosprávy	Žiak dokáže správne rozmiestniť figúry a iné obrazové prvky v priestore
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch	Rozvíjanie zmyslu pre krásu zimnej prírody. Rozvíjanie fantázie, praktických zručností pri strihaní a skladaní	Žiak správne strihá a skladá papier
Podnety architektúry	Architektúra ako skladačka	Montáž a demontáž predmetov.	Žiak vie správne postaviť zo stavebnice hrad

		Rozvíjanie zmyslu pre priestor, tvorivosť a fantáziu	
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Rytmus a pohyb	Rozvíjanie zmyslu pre priestor, tvorivosť a fantáziu Ochrana prírody	Žiak dokáže rozfúkaním škvŕny a jej dotváraním vytvoriť rozprávkový strom
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	Farba, výraz farby	Rozvíjanie zmyslu pre farbu, kontrast, tvorivosť a fantáziu.	Žiak správne zapúšťa farbu a namaľuje záhon kvetov
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch	Rozvíjanie výtvarných predstáv pri modelovaní ovocia a zeleniny, dotváranie podľa vlastnej fantázie	Žiak správne tvarovo modeluje z plastelíny ovocie a zeleninu
Porovnávacie, kombinačné a súhrne cvičenia	Triedenie, zobrazenie predmetov podľa kategórii	Rozvíjanie zmyslu pre priestor, tvorivosť a fantáziu Bezpečnosť na cestách, dopravní značky	Žiak správne triedi zobrazené predmety podľa kategórii
Podnety architektúry	Architektúra ako skladačka	Rozvíjanie zmyslu pre priestor, tvorivosť a fantáziu. Získanie základov konštruovania	Žiak vie z prírodného materiálu zhotoviť raketu, robota, lietadlo...
Podnety fotografie	Koláž Montáž fotografií	Poznávanie a estetické hodnotenie výrazových vlastností svetlej a tmavej plochy	Žiak vie kolážou z fotografií zhotoviť kolísku
Výtvarný jazyk – kompozičné	Symetria a asymetria /tvarov, farieb, plôch	Rozvíjanie výtvarných predstáv pri	Žiak dokáže správne vymodelovať postavu z

princípy a možnosti kompozície		modelovaní figúr ľudí, zvierat, dotváranie podľa vlastnej fantázie	rozprávky
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Kompozícia, umiestnenie vo formáte	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie figúr a iných obrazových prvkov v priestore Bezpečnosť na cestách	Žiak vie správne rozmiestniť figúry a iné prvky v priestore
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Kompozícia, umiestnenie vo formáte	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie figúr a iných obrazových prvkov v priestore Bezpečnosť na cestách	Žiak vie správne rozmiestniť figúry a iné prvky v priestore
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	Rytmus a pohyb	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie obrazových prvkov v priestore Ochrana stromov	Žiak vie zapúšťať farbu a správne umiestniť obrazové prvky v priestore
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	Farba, výraz farby	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie obrazových prvkov v priestore Ochrana vodných nádrží, potokov, riek	Žiak dokáže správne vyjadriť dej a umiestniť obrazové prvky v priestore
Podnety výtvarného umenia	Land art Výtvarné hry v krajine	Rozvíjanie predstavivosti a tvorivosti, vyjadrenie deja, rozmiestnenie obrazových prvkov v priestore	Žiak vie voľnou technikou správne umiestniť obrazové prvky v priestore

		Ochrana vodných nádrží, potokov, riek	
--	--	---------------------------------------	--

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania	<u>Plošné geometrické tvary</u> 2h	Využívať výt. výrazové prostriedky, rozvíjať predstavivosť, tvorivosť, podnecovať nápaditosť	Vedieť obrázok rozdeliť na geometrické časti, následne ho vedieť opäť poskladať. Vedieť poskladať zviera – (kohút) z plošných geom. tvarov
	<u>Priestorové geometrické tvary</u> 1h	Rozvíjať zmysel pre priestor, fantáziu, zvládnuť techniku modelovania geom. tvarov, pomenovávať postupy svojej činnosti pri práci s materiálom	Vytvárať priestorový objekt z priestorových geom. tvarov, každému geometrickému tvaru pripísať charakteristiku (farbu, alebo materiál)
	<u>farba, zosvetľovanie, stmavovanie, tóny sivej farby</u>	Uvádzať žiakov do sveta farieb, rozvíjať estetické cítenie, pozorovať, porovnávať farebné ladenie obrázkov	Používať základné farby, miešať ich, vedieť zosvetľovať, stmavovať farebné tóny, posudzovať rozdielnosti farebného ladenia

		2h		
Výtvarný jazyk / kompozičné princípy a možnosti kompozície	<u>kompozícia</u> <u>novotvaru na</u> <u>základe prienikov</u> <u>rôznych obrysov</u>		Rozvíjať predstavivosť a tvorivosť pri vytváraní novotvarov, pri cieľavedomom pretváraní celku	Vyjadriť plošný tvar a obrys podľa fantázie a predstavy. Vedieť si uvedomiť vonkajšie obrysy predmetov Konštruovať, vytvárať novotvar
		1h		
	<u>Kompozícia</u> <u>predmetov, ich</u> <u>vzájemné</u> <u>prekrývanie</u>		Rozvíjať pozorovacie a porovnávacie schopnosti Rozvíjať predstavivosť	Vedieť pochopiť priestorové vzťahy videné v skutočnosti, prekrývanie predmetov a ich vzájomnú mierku
		1h		
	<u>Mierka –</u> <u>zokupovanie</u> <u>predmetných tvarov</u> <u>v rôznych</u> <u>variáciách</u>		Podnecovať predstavivosť a tvorivú sebarealizáciu, rozvíjať výtvarné zručnosti, spoznávať vzťah medzi výt. a liter. umením	Pozorovať predmety v reálnom priestore. Pochopiť, že umiestnenie predmetov mení ich veľkosť a výraz.
		1h		

	<u>Kompozícia ako hracia plocha</u>	Podporovať nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, viesť k dodržiavaniu stanovených pravidiel	Vedieť si uvedomiť celú plochu formátu a možnosť rôzneho vedenia zobrazujúcej čiary v nej priestorové objekty
	1h		
Podnety výtvarného umenia	<u>Paketáž</u>	Pochopiť umenie paketáže, kaširovania, servítkovej techniky, Rozvíjať vytrvalosť pri zdĺhavom vyhotovení výrobku	Pochopiť umenie paketáže, kaširovania, servítkovej techniky Dokázať predmet jednoducho „obaliť“ (napr. lepiacou páskou) a vyslobodiť zo zhotoveného „obalu“
	1h		
	<u>Materiálový reliéf</u>	Rozvíjať manuálne zručnosti, spoznávať postupy	Zvládnuť techniku odlievania Objavovať v odtlačku – negatívny tvar Vyhotoviť darček
	1h		
	<u>Copy art</u>	Podnecovať tvorivú sebarealizáciu a zručnosti pri osvojovaní si rôznych postupov kopírovania	Vedieť pochopiť staré i nové technické spôsoby kopírovania
1h			
	<u>Tlač z výšky</u>	Rozvíjať manuálne zručnosti pri odtlačaní, rozvíjať predstavivosť pri delení plochy	Spoznať techniku tlače z výšky Pochopiť delenie plochy na dve kontrastné plochy Získať zručnosti pri odtlačaní
	2h		

Podnety dejín umenia	Umenie antického Grécka 2h	Spoznávať vzťah medzi výtvarným aliterárnym umením Rozvíjať predstavivosť deja a zobrazit' ho z hľadiska vlastného prežívania	Vedieť pripraviť jednoduchý labyrint Ilustrovať prečítanú grécku báj
Podnety fotografie	Dopĺňanie chýbajúcich častí fotografie 2h	Rozvíjať rekonštrukčnú fantáziu Porovnávať, hodnotiť hotové práce	Tvorivo a esteticky doplniť fotografiu, doplnenie farebne a tvarovo prispôbiť originálu
Podnety filmu a videa	<u>Priestor filmu, rám, filmová scénografia</u> 1h	Získať informácie o vzniku filmu Pozorovať, vyberať, rozvíjať estetický vzťah k najbližšiemu okoliu	Poznať ďalšie dôležité pojmy (pole obrazu, rám), ktoré sú potrebné pre dostatočné vnímanie hlbších filmových (mediálnych) a pochopiť filmové prechody od blízkeho (detailu) k ďalej súvislosti.
Podnety architektúry	<u>Výraz architektúry</u> 2h	Rozvoj obrazotvornosti, priestorovej predstavivosti Rozvoj estet. vzťahu k hodnotám, ktoré nám zanechali predkovia	Spoznáť a stvárniť historické prostredie v obci, komponovať architektonické objekty na ploche (priestore) Tvorivo stvárniť fantazijný architektonický objekt- (letiaci, plávajúci dom, vesmírny prístrek)

Podnety dizajnu	<u>Grafický dizajn(symbol, znak, novotvar)</u> 2h	Rozvoj fantázie a tvorivosti pri práci s materiálom	Vytvoriť erb svojej rodiny na základe pozorovania erbov (erbov dedín, panovníckych rodov...) Vytvárať novotvary z vystrihnutých obrázkov (misko-hrnček, mačko-pes, rádio-televízor...)
Podnety tradič. remesiel	<u>Bábkarstvo</u> 3h	Rozvíjať praktické zručnosti pri práci s materiálom	Vytvoriť jednoduchú bábkú (vyvážovaním látky, šitím, kaširovaním...) Oboznámiť sa s rôznymi typmi bábok podľa ich vedenia (maňušky, marionety...)
Podnety elektron. médií	<u>Kreslenie prostredníctvom počítača</u> 2h	Rozvíjať zákl. manuálnych zručností pri práci s počítačom-textové i kresliace	V skicári poznať techniku vytvárania jednoduchých obrazov na počítači (funkcia-čiary, gummy, vyplňania plôch)
Podnety rôznych oblastí poznáv. sveta	<u>Podnety prírodovedy</u> 3h	Rozvíjať zručnosti pri práci s novým materiálom Rozvíjať zmysel pre zodpovednosť za zdravie svoje i zdravie spolužiakov (bezpečnosť pri práci s materiálom)	Pozorovať zmeny látok a ich využitie: -kreslenie voskom v studenom stave -kreslenie roztopeným voskom, domalovanie, zažehlenie -zažehľovanie voskových úlomkov -socha zo skladaného alebo krčeného papiera

Škola v galérii (galéria v škole)	<u>Atribúty ikonografie (čo znamená moje meno)</u>	Rozvíjať zmysel pre rozmanitosť výtvarného prejavu	Poznať pojem ikonografia- (Čo znamená moje meno)
	1h		

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	bod	bod ako dotyk: žiaci vytvárajú body rôznych veľkostí a charakteru dotykmi rôznych kresliacich a maliarskych nástrojov, prstov...; hrajú sa s ich umiestňovaním vo formáte – ich vzájomné vzťahy môžu tematizovať	Žiak vie vytvárať body rôznych veľkostí a charakteru dotykmi rôznych kresliacich a maliarskych nástrojov, prstov...;
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	bod	kreslenie prostredníctvom bodov: lície a plochy sú vytvárané ako rady alebo textúry bodov; pomocou dierkovacieho strojčeka je možné pripraviť si rastre, ktoré sa dajú použiť ako šablóny pri maľbe	Žiak chápe a) rozmanité možnosti vyjadrenia jedného základného prvku b) využitie výrazových možností bodu v kresbe
Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	bod	príbeh, zobrazenie vytvorené rôznymi kvalitami a zoskupeniami bodov	Žiak dokáže vytvoriť príbeh, zobrazenie vytvorené rôznymi kvalitami a zoskupeniami bodov

Výtvarný jazyk – základné prvky výtvarného vyjadrovania	šrafúra, tieň / budovanie tvaru a priestoru linkou, šrafovaním, tieňovaním, textúrami	žiaci kreslia vybraný námet, najprv linkou, potom rôzne časti rôzne šrafujú (šrafúry skúšajú na časti obrázku v „skúšobných poliach“ a až potom ich aplikujú v kresbe); dôraz je na smer ťahu kresliaceho prostriedku (rovnobežné, prekrížené, pod ostrým uhlom...), na prítlak, na hrúbku a hustotu čiar; možnosti šrafovania porovnávajú s možnosťami plynulého tieňovania (jemným vrstvením alebo roztieraním mäkkej ceruzy alebo uhlíka)	Žiak dokáže nakresliť vybraný námet, najprv linkou, potom rôzne časti rôzne šrafovať Žiak dokáže a) budovať tvar modelovaním kresby b) Žiak si precvičuje zákl. kresliarske zručnosti
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	materiálové a tvarové kontrasty a súzvuky / textúra povrchov	žiaci sa snažia vyjadriť kontrastnosť zobrazovaného prostredníctvom tvaru (prírodný- geometrický, tupý- ostrý, zahmlený- jasný...), povrchu (drsny- hladký, lesklý- matný, studený- teplý), materiálu (organický- anorganický, mäkký- tvrdý, vzácny- obyčajný...), mierky (veľký- malý) a farby	Žiak vie vyjadriť kontrastnosť zobrazovaného prostredníctvom tvaru povrchu, materiálu, mierky a farby. Žiak chápe rôzne modality (farba, tvar, mierka, materiál, motív), ktoré sa podieľajú na tvorbe výrazu
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	výstavba proporcií a tvarov v plošnom vyjadrení / základy proporčnosti v kresbe	žiaci kreslia hlavu podľa obrázku (busty): odmerajú si pravítkom časti (čelo, nos, od nosa po bradu...) v približných pomeroch rozdelia základnú obrysovú schému a vytvoria si sieť (proporčnú schému); do proporčnej schémy zakresľujú detaily (detaily si môžu najprv precvičiť zvlášť); dôraz nie je na vystihnúť výrazu alebo podoby, ale na výstavbe proporcií	Žiak dokáže a) artikulovať vlastné vyjadrovanie, pochopenie prepisu b) vystaviť tvar na základe pozorovania, vie zásady vizovania a merania c) pozorovať z daného bodu, z rôznych bodov
Výtvarný jazyk – kompozičné	výstavba proporcií a tvarov v	žiaci následne modelujú hlavu podľa kresby a snažia sa	Žiak vie vymodelovať hlavu podľa kresby s

princípy a možnosti kompozície	priestorovom vyjadrení / základy proporčnosti v modelovaní	uplatniť poznatky z kresby a doplniť ich o priestorové pozorovanie; merajú základné časti, porovnávajú ich a vymerané pomocné čiary nakreslia ako „lešenie“ (nejde o zachytenie podoby, len o evidenciu základných proporcií)	uplatnením poznatkov z kresby a doplnením ich o priestorové pozorovanie;
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	odklon od kompozičných schém	žiaci sú motivovaní spracovať častý kompozičný motív iným (z hľadiska zažitých kompozičných schém netradičným) spôsobom; je možné dať zobrazeniu vtipné alebo smutné usporiadanie (kompozíciu)	Žiak si uvedomuje rôzne možnosti umiestňovania zobrazení na ploche papiera
podnety výtvarného umenia / procesy, techniky a témy/	chiazmáž	žiaci si vyberú obrazový materiál z časopisov a pomocou riedidla ho prenesú na čistý papier; môže sa stať východiskom ďalšieho komponovania	Žiak chápe nové technické možnosti zobrazovania
podnety výtvarného umenia / procesy, techniky a témy/	krajinomalba / základy problematiky / variácie v rôznych situáciách /impresionizmus	variovanie motívu, niektoré polohy môžu byť zadané učiteľom, ďalšie by si mal vymýšľať žiak ukážky: typické polohy maľby krajiny od renesancie po súčasnosť;	Žiak chápe rozmanitosť výrazu, oboznamuje sa s historickými žánrami a s ich transformovanými polohami v súčasnosti
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	zátišie	maľba zátišia z rozmanitých predmetov (geometrické, prírodniny, technické alebo netradičné predmety a pod.), ukladanie predmetov (hľadanie vzťahov a susedstiev z hľadiska tvaru, farby, mierky, významovej kategórie); pozorovanie	Žiak vie namaľovať zátišie z rozmanitých predmetov, usporiadať predmety podľa videného - aspoň rámcovo vystihnúť tvar, farbu, proporcie; dôraz na farebnosť a výraz celku

		a snaha usporiadať predmety podľa videného - aspoň rámcovo vystihnúť tvar, farbu, proporcie; dôraz na farebnosť a výraz celku	
Výtvarný jazyk – kompozičné princípy a možnosti kompozície	portrét	kresba hlavy: základy zobrazovania podľa vybranej predlohy (spolužiak); základy proporcií, modelácie (svetla a tieňa)	Žiak vie nakresliť hlavu zobrazovaním podľa vybranej predlohy (spolužiak); základy proporcií, modelácie (svetla a tieňa)
podnety dejín umenia	umenie východu (Čína, Japonsko)	konštrukcie papierových drakov, farebné riešenie, tvarové riešenie, materiálové riešenie	Žiak vie vytvárať a variovať papierové objekty, spracovať jednotlivé druhy papiera, skladať orgiami...
podnety tradičných remesiel	drotárstvo, vyzváranie z drôtu	Výroba stromčeka skladaním papiera, jeho zafarbenie sprayovou farbou a ozdobovanie ľudovými ozdobami z drôtu	Žiak vie skladaním zhotoviť stromček, sprayovaním zafarbiť a ozdobiť vhodnou kombináciou ľud. ozdôb z drôtu
podnety dizajnu	dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a telesnými funkciami	Vianočné pozdravy -žiaci navrhujú vianočný pozdrav inšpirovaný organickými tvarmi a výrazovosťou ozdôb	žiak vie navrhnuť vianočný pozdrav inšpirovaný organickými tvarmi a výrazovosťou tela
podnety dejín umenia	umenie východu (Čína, Japonsko)	kaligrafické pokusy, kaligrafia latinkou, vlastnými obrázkovými znakmi	a) Žiak si uvedomuje výraz jednoduchých ťahov štetca b) uvedomuje si prepis pohybu - gesta
podnety filmu a videa	filmový trik	žiaci vytvoria z obyčajného domu palác - maľba/kresba na papier a sklo (prípadne plexisklo, či plastický priesvitný obal) - na papieri je nakreslená obyčajná budova, na priesvitnom podklade parádne zámocké vežičky – prekrytím vzniká celistvý	Žiak vie vytvoriť z obyčajného domu palác - maľbou/kresbou na papier a sklo - na papieri je nakreslená obyčajná budova, na priesvitnom podklade parádne zámocké vežičky – prekrytím vzniká celistvý

		zámok	zámok
podnety filmu a videa	filmový trik	žiaci vyrábajú kaširovanú kulisu z kartónu (drevo, mramor, kov); pomocou polystyrénu a kaširovania a farieb napodobňujú kamene, pohoria	Žiak vie vyrobiť kaširovanú kulisu z kartónu pomocou polystyrénu a kaširovania a farieb napodobňovať kamene, pohoria
podnety filmu a videa	filmový trik	výroba príšery – z rôznych materiálov, deti pracujú v skupinách	Žiak vie vyrobiť príšeru – z rôznych materiálov Žiak ovláda pojmy filmový trik, kulisa, napodobnenina
podnety architektúry	antropo- (zoo-, fyto-) morfna architektúra	žiaci navrhujú budovu v tvare ľudskej, zvieracej, rastlinnej postavy alebo časti tela; konfrontácia s geometrickými tvarmi architektúry (kocka, ihlan, kužeľ, guľa, kváder); hybridné tvary	žiak vie navrhnúť budovu v tvare ľudskej, zvieracej, rastlinnej postavy alebo časti tela
podnety architektúry	antropo- (zoo-, fyto-) morfna architektúra	návrh mesta - postavy usporiadaného ako časti tela s aplikovanou vnútornou štruktúrou	žiak vie navrhnúť mesto - postavy usporiadaného ako časti tela s aplikovanou vnútornou štruktúrou)
Podnety dizajnu	dizajn inšpirovaný slovom (názvom)	žiaci navrhujú tvar predmetu inšpirovaný jeho názvom	žiak vie navrhnúť tvar predmetu inšpirovaný jeho názvom
Podnety tradičných remesiel	drotárstvo, vytváranie z drôtu	žiaci vytvárajú priestorový objekt „kresbou“ drôtom, ktorú postupne vyplňajú drôtovaním	žiak vie vytvárať priestorový objekt „kresbou“ drôtom, ktorú postupne vyplňa drôtovaním,
podnety elektronických médií	maľovanie prostredníctvom počítača	žiaci kreslia a vyfarbujú plochy, pracujú s farebnými prechodmi, dokážu použiť filtre a manipulovať s obrázkom v počítači; hrajú sa s bodom, líniou, škvrnou, tvarom; vyskúšajú si farebné transformácie;	Žiak má osvojené techniky kreslenia a maľovania v počítači. Má úplnejší pohľad na výtvarné vyjadrovacie prostriedky prostredníctvom nového

		prostriedky a ich výrazové možnosti porovnávajú s klasickými postupmi	média. Žiak vie kresliť a vyfarbovať plochy, pracovať s farebnými prechodmi, dokáže použiť filtre a manipulovať s obrázkom v počítači;
porovnávacie kombinačné a súhrnné cvičenia	syntéza krajiny a zátišia (portrétu...)	žiaci maľujú zátišie ako krajinu (krajinné prvky, stromy, budovy...) usporiadané ako zátišie a následne prvky zátišia (nádoby, ovocie, kvety...) usporiadané ako krajina (mesto); podobný posun je možný aj s portrétom	Žiak vie namaľovať zátišie ako krajinu (krajinné prvky, stromy, budovy...) usporiadané ako zátišie a následne prvky zátišia (nádoby, ovocie, kvety...) usporiadané ako krajina (mesto); podobný posun aj s portrétom
porovnávacie kombinačné a súhrnné cvičenia	možnosti zobrazenia motívu / odklon od zobrazovacích schém	žiaci kreslia vybraný motív (napr. strom) podľa svojej zaužíwanej schémy; následne kreslia podľa predstavy rôzne druhy stromov; potom kreslia tieto stromy podľa predlohy a sú upozorňovaní na charakteristické odlišnosti v stavbe aj v detailoch rôznych druhov (porovnávajú svoje schémy a kresbu podľa predlohy alebo skutočnosti); na záver kreslia stromy s výrazom (vo vetre, smutné, pyšné...)	Žiak vie nakresliť vybraný motív (napr. strom) podľa svojej zaužíwanej schémy; následne kresliť podľa predstavy rôzne druhy stromov; kresliť tieto stromy podľa predlohy kresliť stromy s výrazom (vo vetre, smutné, pyšné..)
podnety hudby, literatúry / synestetické podnety	divadlo /scéna, kostým, maska	žiaci vymyslia námet - scénu krátkeho divadla (tieňové, bábkové, prstohra...), postoje a gestá, dialóg (napíšu krátky scenár), vytvoria kulisy, kostýmy, masky, rekvizity; dôraz na divadelný priestor, svetlo, charakter postáv; možnosť del'by práce, kooperácia	Žiak dokáže vymyslieť námet - scénu krátkeho divadla (tieňové, bábkové, prstohra...), postoje a gestá, dialóg, vytvoriť kulisy, kostýmy, masky, rekvizity;
podnety hudby,	hudba ako obraz	žiaci si vypočujú stupnice	Žiak vie po vypočutí si

literatúry / synestetické podnety	tónov, farebné stupnice	tónov a podľa vlastného uváženia k nim priradujú farebné tóny; z nich vyberú príjemné a nepríjemné dvojice; molové a durové; namaľované stupnice sa pokúsia doplniť krátkym textovým komentárom	stupnice tónov a podľa vlastného uváženia k nim priradovať farebné tóny; z nich vyberať príjemné a nepríjemné dvojice; molové a durové; namaľované stupnice vie doplniť krátkym textovým komentárom
podnety z rôznych oblastí poznávania sveta	podnety vlastivedy: mapa	vlastná mapa; žiak si vytvára vlastné symboly, určuje topografiu terénu, prepisuje terén do vrstevníc a k mape pripraví komentár	žiak dokáže vytvoriť vlastné symboly, určovať topografiu terénu, prepisovať terén do vrstevníc a k mape pripraviť komentár
podnety z rôznych oblastí poznávania sveta	podnety prírodovedy: magnetizmus	kresba magnetom a pilinami kovové piliny rozsypané po výkrese komponujeme zo spodnej strany magnetom; kompozíciu je možné fixovať (napr. na výkrese je dopredu nakreslená kresba lepidlom, v ktorom piliny pri pohybe uviaznu)	Žiak vie komponovať kresbu zo spodnej strany magnetom; kompozíciu vie fixovať.
podnety z rôznych oblastí poznávania sveta	podnety prírodovedy: páka...	žiaci si zostroja objekt – páku, na ktorej kratšie rameno pripevnia kresliaci nástroj, ktorým realizujú ťubovoľnú kresbu (konštrukcia je možná pre kresbu na ležiacu i zvislú podložku	Žiak dokáže si zostrojiť objekt – páku, na ktorej kratšie rameno pripevní kresliaci nástroj, ktorým realizuje ťubovoľnú kresbu.
tradícia a identita / kultúrna krajina	výtvarná reakcia na pamiatku (monument) obce	žiaci navštívia miestny kostol, kaštieľ, mlyn.. kreslia ich, kreslia detaily,	Žiak dokáže nakresliť miestny kostol, kaštieľ, mlyn
tradícia a identita / kultúrna krajina	výtvarná reakcia na pamiatku (monument) obce	žiaci navštívia lokalitu, ktorú možno považovať za pamiatku charakterizujúcu obec alebo najbližšie okolie; kreslia ju, kreslia detaily, dosadzujú do nej historický príbeh; môžu vytvoriť jej jednoduchý model... vlastné	Žiak vie nakresliť obec, detaily, dosadiť do nej historický príbeh.

		výtvarné reakcie a komentáre, doplnenia, návrhy na rekonštrukciu, pocty pamiatke a pod	
--	--	--	--

HODNOTENIE ŽIAKOV

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Nehodnotíme to, čo žiak nevie, ale vyzdvihujeme čo sa mu darí, čo zvládol.

Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne hodnotení podľa svojich aktivít a snahy. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Hodnotiť budeme aktivitu na hodinách, snahu sa zapájať do výtvarných súťaží a pod.. V 1. a 2. ročníku budeme hodnotiť slovné a v 3. a 4. ročníku budeme hodnotiť známku.

Nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytl žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji. Odporúčame však, aby žiak bol hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov.

Kritériá hodnotenia

Učiteľ má brať **ohľad na to**, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh iniciovaných učiteľom. Preto sa pri hodnotení musí **vyvarovať paušálnych súdov a šablónovitých kritérií**, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Kritériá hodnotenia sú vypracované v súlade s ročníkovými kompetenciami a je potrebné, aby učiteľ pri hodnotení mal tieto kompetencie a ich postupné dosahovanie na zreteli.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- **prístup** k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- **otvorenosť** voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
- **cieľavedomosť** riešení,
- **záujem** o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- **schopnosť** spolupracovať,
- **schopnosť** zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov;

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- **technické zručnosti** (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- **formálne zručnosti** (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **vnímania a prežívania**,
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni rozvoja **predstavivosti a fantázie**,

- mentálne spôsobilosti na **úrovni myslenia** (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky);

c) priebeh získavania vedomostí:

- **znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,

- **pochopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,

- **znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania;

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu

Kritéria hodnotenia

výborný Žiak splňa kritériá (a – d) na vynikajúcej úrovni:

- žiak je iniciatívny a tvorivý vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom a experimentovaniu,
  - žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (vkus, názor, spolupráca, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry,
  - žiak ovláda zručnosti (technické, nástrojové, materiálové) podľa požiadaviek ročníkových kompetencií na vynikajúcej úrovni,
  - žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti – na úrovni vnímania, prežívania, fantázie a predstavivosti, vytvárania vlastných koncepcií,
  - žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky, činnosti a ich výsledky,
  - žiak preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry primerané edukačným úlohám (v nižších ročníkoch najmä vedomosti o materiáloch, nástrojoch, základných technikách a druhoch vizuálnych umení; v sekundárnom vzdelávaní o štýloch, ťažiskových obdobiach, nosných umelcoch a médiách),
  - žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a vkusu iných,
  - žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a schopnostiam.
- proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych daností žiaka

chválitebný Žiak v podstate splňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.

dobrý Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.

dostatočný Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach.

nedostatočný Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces. Neodporúčame používať stupeň nedostatočný v celkovom hodnotení žiaka; v čiastkovom hodnotení len vo výnimočných prípadoch (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu)

Poznámky:

– je potrebné, aby učiteľ primerane hodnotil výtvarné prejavy detí zo sociálne zaostalejšieho prostredia, ako aj integrovaných detí s dyslexiou, dyskalkúliou a pod.

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova - DOV

Environmentálna výchova - ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - TPP

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – REV

Názov predmetu	Hudobná výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby. Prirodzene a plynule sa nadväzuje na posilňovanie vrodených a prirodzených predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti.

Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou. Sústava hudobných činností je rozšírená o hudobno-dramatické činnosti, ktoré majú integrujúci charakter, spájajú v sebe hudobné činnosti, ako aj skúsenosti, zručnosti a vedomosti z literárnej, dramatickej, etickej, výtvarnej a telesnej výchovy na báze zážitkového učenia. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch. Tvorí základný prostriedok na rozvíjanie všeobecných a hudobných schopností žiakov. Hudobné činnosti nemôžu byť izolované, ale sa majú vzájomne dopĺňať a podporovať.

V prvých ročníkoch primárneho vzdelávania majú prevahu hudobné prejavy: vokálno-intonačné, hudobno-pohybové, inštrumentálne (interpretačné a tvorivé), podporené perцепčnými a hudobno-dramatickými činnosťami. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných a podporovanie najslabších žiakov.

V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup: od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel.

CIELE PREDMETU

Cieľom hudobnej výchovy je nadviazať na hrové činnosti predprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitosti hudby.

- Prostredníctvom poznania a precítenej interpretácie **slovenských ľudových piesní**, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka, poznania a interpretácie detských riekaniek, ľudových piesní a počúvaním ich úprav pre detský zbor a klavír postupne si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť k formovaniu kultúrnych kompetencií žiakov.
- Prostredníctvom **poznania slovenského zvykoslovia**, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva.
- Prostredníctvom postupného poznávania **umeleckých artefaktov** ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kognitívnymi cieľmi učíme žiakov

- poznávať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry,
- prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, prispievať k rozvoju osobnosti žiaka,
- zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom,
- poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel,
- získať základy hudobného myslenia.

Socioafektívnymi cieľmi pestujeme u žiakov

- uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť, empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastne názory a postoje, bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr, získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty, chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnienia svojho života.

Psychomotorickými cieľmi žiaci

- na základe získaných zručností dokazujú na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch, dokazujú zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

OBSAH VZDELÁVANIA

Vzdelávací obsah hudobnej výchovy v 1.- 4. ročníku základnej školy je rozdelený na päť tematických okruhov:

- **Vokálno- intonačné činnosti**
- **Inštrumentálne činnosti**
- **Hudobno- pohybové činnosti**
- **Percepčné činnosti**
- **Hudobno- dramatické činnosti**

Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vokálno- intonačné činnosti	Získať základné spevácke zručnosti a návyky. Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade.	Poznať a správne realizovať hodnoty nôt. (štvrt'ová, osminová + pomlčky) Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 12 detských a ľudových piesní, hier so spevom.

Inštrumentálne činnosti	<p>Poznať jednoduché rytmické nástroje. Ovládať techniku hrania na nich.</p> <p>Pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne.</p>	Vedieť hrať jednoduché rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrt'ových, osminových nôt a pomlčiek.
Hudobno-pohybové činnosti	Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky.	Pohybom správne reagovať na hudbu.
Percepčné činnosti	Poznať krátke veku primerané hudobné skladby a pohybom reagovať na ne.	Poznať minimálne 4 hudobné skladby a ich autorov, dokázať vystihnúť náladu hudby.

Hudobno-dramatické činnosti	Vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore. Hudobné nástroje chápať ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad.	Uskutočniť minimálne 1 hudobno-dramatické vystúpenie.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vokálno-intonačné činnosti	<p>Rozvíjať základné spevácke zručnosti a návyky.</p> <p>Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade.</p> <p>Poznať a správne realizovať hodnoty nôt, (štvrt'ová, osminová, polová + pomlčky).</p> <p>Vedieť zaspievať jednoducho striedavo.</p> <p>Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon.</p>	<p>Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 15 detských a ľudových piesní podľa taktovania učiteľa a hier so spevom.</p>

	Podľa fonogestiky vedieť zaspievať jednoduché durové melódie.	
Inštrumentálne činnosti	<p>Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na nich.</p> <p>Pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne.</p>	Vedieť hrať jednoduché rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrt'ových, osminových, polových nôt a pomlčiek, použiť ich pri tvorbe sprievodu k piesňam.
Hudobno-pohybové činnosti	<p>Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky.</p> <p>Taktovať v 2/4 a 3/4 takte.</p> <p>Pohybom vyjadriť náladu hudby</p>	Pohybom správne reagovať na hudbu.
Percepčné činnosti	Poznať krátke veku primerané hudobné skladby a verbalizovať hudobný zážitok, vedieť ho vizualizovať a vyjadriť pohybom.	Poznať minimálne 6 hudobných skladieb a ich autorov, dokázať vystihnúť náladu hudby.

	<p>Sluchom rozoznať kontrast v hudbe, predohru, medzihru, dohru, ukončenú a neukončenú melódiu, základné sláčikové a dychové nástroje, klavír.</p> <p>Verbalizovať svoj názor.</p>	
<p>Hudobno-dramatické činnosti</p>	<p>Vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore.</p> <p>Hudobné nástroje chápať ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad. Hudobné vyjadrenie kontrastu v príbehu.</p> <p>Vytvorenie jednoduchého príbehu. Pripraviť si jednoduché vystúpenie.</p>	<p>Uskutočniť minimálne 1 hudobno-dramatické vystúpenie.</p>

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vokálno-intonačné činnosti	Základy speváckeho dýchania, správne nasadenie tónu, artikuláciu spoluhlások a koncoviek. Dvojhlasný kánon a jednoduchý ostinátny dvojhlas. Realizovať hodnoty nôt vyskytujúcich sa v piesňach, realizovať rytmické tvorenie. Hlavná myšlienka piesní, vyvodit' charakteristické výrazové prostriedky. Intonácia v priestore 1. – 8.	Vedieť čisto a so správnym výrazom zaspievať minimálne 15 piesní, ktoré sú základom ovládania hudobného materinského jazyka. Intonovať podľa ruky diatonické durové postupy.
	Inštrumentálne činnosti	Vedieť zahrať jednoduché sprievody k piesňam, správne zvoleným detským hudobným nástrojom zdôrazniť dôležité hudobné myšlienky v počúvanej skladbe.
Hudobno-pohybové činnosti	Uvedomene rozlišovať rytmické hodnoty a ich vzťahy v takte. Vedieť tvoriť ostinátne sprievody zodpovedajúce charakteru piesní. Zdokonaľovať sa v technike hry na detských hudobných nástrojoch.	Vedieť zatancovať jednoduchý čardáš, mazúrku. Pohybom správne reagovať na hudbu.
	Tancovať jednokročku, dvojkročku, mazúrku, základný polkový krok, zostaviť z krokov jednoduchý tanec, rešpektujúci formu piesne a kultivované telesné pohyby. Elementárna pohybová improvizácia na hudbu. Taktovať 2- a 3-dobý	

	takt.	
Percepčné činnosti	Inštruktívne skladby skladateľov 20. a 21. storočia. Kontrast, návrat, totožnosť, podobnosť a odlišnosť hudobných myšlienok v hudobnej skladbe. Verbalizovať, výtvarne vyjadriť hudobné zážitky.	Podľa sluchu poznať minimálne 6 hudobných skladieb, dokázať vystihnúť ich náladu a odhaliť dominujúce výrazové prostriedky.
Hudobno-dramatické činnosti	Hudobno-dramatické etudy, hry, jeden hudobno-dramatický celok.	Vedieť transformovať v hudobných činnostiach získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách a celkoch.

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vokálno-intonačné činnosti	Slovenské ľudové piesne a ich dnešná podoba v rozsahu h - d ² . Krátke hlasové, intonačno-rytmické a sluchové cvičenia, rytmické a melodické doplnovačky.	Ovládať základné hlasové zručnosti. Piesne spievať intonačno-rytmicky správne a precítene. Rozlišovať durové a molové tóniny. Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý dvojhlas. Poznať a vedieť správne zaspievať piesne aspoň z 3 oblastí Slovenska. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt vyskytujúcich sa v notových zápisoch. Bezpečne ovládať čítanie nôt od h po d ² .

Inštrumentálne činnosti	Sprievody k piesňam, jednoduché rytmické hry a jedno- a viachlasné rytmické cvičenia.	Vedieť tvoriť ostinátne sprievody zodpovedajúce charakteru piesní. Zdokonaľovať sa v technike hry na detských hudobných nástrojoch. Tvorba vlastných hudobných nástrojov a ich tvorivé využívanie.
Hudobno-pohybové činnosti	Jednoduché ľudové tance, hudobno-pohybové tanečné hry.	Vedieť zatancovať jednoduchý čardáš, pomalý valčík. Pohybom správne reagovať na hudbu.
Percepčné činnosti	Umelecké spracovanie slovenských ľudových piesní od 19. storočia podnes.	Podľa sluchu poznať minimálne 6 hudobných skladieb, dokázať vystihnúť zámer skladateľa a odhaliť výrazové prostriedky, ktorými ich realizoval. Podľa sluchu rozoznať sláčikové, dychové nástroje, fujaru, gajdy.
Hudobno-dramatické činnosti.	Hudobno-dramatické etudy, hry, jeden hudobno-dramatický celok.	

ZÁKLADNÉ PREDMETOVÉ KOMPETENCIE (spôsobilosti)

Vyučovanie hudobnej výchovy na 1. stupni ZŠ má smerovať k tomu, aby sa pri hudobných aktivitách žiaci realizovali v rámci svojich schopností a daností. Je dôležité najmä

to, aby mali žiaci z predvedených činností radosť, chuť a vôľu zapájať sa. U detí by mala hudobná výchova zanechať stopu, aby ju mohli využiť aj v ďalšom svojom živote.

- **Kompetencia k celoživotnému učniu sa**
  - umožniť žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivovať ich pre celoživotné vzdelávanie,
  - kriticky vnímať svoje výkony , prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si svoje ďalšie pokroky.
- **Sociálne komunikačné kompetencie**
  - viesť žiakov k všestrannej a účinnej komunikácií,
  - viesť žiakov k vhodnej komunikácii so žiakmi,
  - viesť žiakov k používaniu terminológie a symboliky v rozsahu preberaného učiva.
- **Kompetencie uplatňovať matematické myslenie**
  - používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov.
- **Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií**
  - viesť žiakov k zvládnutiu elementárnych zručností v práci s hudobnými prehrávačmi, CD, prehrávač, MP3.
- **Kompetencie riešiť problémy**
  - podnecovať u žiakov tvorivé myslenie a riešenie problémov,
  - viesť žiakov, aby hľadali informácie zo všetkých možných zdrojov, vrátane internetu, aby ich vedeli triediť a využívať.
- **Kompetencie sociálne a personálne**
  - efektívne spolupracuje v skupine, uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
  - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch.

- **Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**
  - vychovať žiakov hrdých na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu,
  - kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
  - dokázať sa vyjadrovať prostredníctvom hudobného umenia, orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch,
  - uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
  - ceniť si a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície, poznať etiketu, správať sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
  - byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

METÓDY A FORMY PRÁCE (STRATÉGIA VYUČOVANIA)

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet.

Pri výučbe hudobnej výchovy využívame najmä:

Metódy vyučovacej hodiny

- **Riadené objavovanie hudby**
- **Informačnoreceptívna metóda**
- **Hranie rolí**
- **Imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní**
- **Intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie**
- **Práca s obrazovým materiálom**
- **Experimentálne a teoretické cvičenie**
- **Metódy hrania**
- **Motivačné metódy**

- **Motivovanie pomocou úloh** (otázok učiteľa, problémy, cvičenia, výchovné situácie, ktoré si vyžadujú aktivitu a riešenie zo strany žiaka)

- **Motivovanie pomocou hodnotenia** (vytvorenie príležitosti, aby sa mohlo dieťa pochváliť, hodnotiť najmä významné veci, viac odmeňovať ako kritizovať, používanie spôsobov hodnotenia cez body, pochvaly, tleskanie, slovné a individuálne hodnotenia)

- **Metóda vzťahových rámcov** (porovnávanie žiakov s ostatnými žiakmi, porovnávanie výkonu žiaka v určitých časových obdobiach)

Formy vyučovacej hodiny

- **Samostatná práca**
- **Hromadné vyučovanie**
- **Blokové vyučovanie**
- **Práca v skupinách**
- **Vyučovacia hodina**
- **Práca vo dvojici**
- **Dialóg, diskusia**
- **Improvizácia**
- **Diferencované vyučovanie**
- **Návštevy hudobných predstavení organizovaných školou, inými organizáciami**
- **Hudobno- pohybové hry**
- **Zážitkové besedy**
- **Záujmová činnosť, krúžok**
- **Návšteva výstavy, múzea, divadla, či inej inštitúcie**
- **Sút'áž, kultúrne vystúpenie**

UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra:

Učebnice hudobnej výchovy používané v 1. – 4. ročníku.

Digitálna technológia:

PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera.

Ďalšie zdroje:

Zborník ľudových piesní, časopisy, odborná literatúra, obrázky skladateľov a textárov.

Počas školského roka je možné meniť a dopĺňať piesne, hudobno- dramatické hry podľa potreby a aktuálnosti.

HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie prebieha v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v sekcii Školský vzdelávací program

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Nehodnotíme to, čo žiak nevie, ale vyzdvihujeme čo sa mu darí, čo zvládol. Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotiť. V danom predmete sú žiaci priebežne hodnotení podľa svojich aktivít a snahy. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Hodnotiť budeme aktivitu na hodinách, snahu sa hudobne, pohybovo a dramaticky prejavíť, verejne sa prezentovať na kultúrnych podujatiach a pod. Hodnotiť budeme v 1. a 2. ročníku slovné, v 3. a 4. známkami

PRIEREZOVÉ TÉMY

Dopravná výchova - DOV

Environmentálna výchova - ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova - MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - TPP

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Názov predmetu	Telesná výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantne na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevneniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

2. Ciele predmetu

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebazpoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybových aktivitám, športu,

- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- podporovať vytváranie optimálneho rozvoja zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrne gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radosné prežívanie pohybovej činnosti.

2.1 Základné predmetové kompetencie (požiadavky na vedomosti, schopnosti, zručnosti a postoje) formulované pre 1. a 2 ročník:

Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti: /19 hodín/

- žiak dokáže správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia, ktoré boli realizované vo výučbe,
- žiak dokáže ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách,
- žiak dokáže uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry: /19 hodín/

- žiak dokáže pomenovať a pozná základné herné činnosti jednotlivca, pozná názvy hier, ktoré boli realizované vo výučbe,
- žiak dokáže aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektuje ich,
- žiak dokáže ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním,
- žiak dokáže ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách, ktoré boli realizované vo výučbe,
- žiak dokáže využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

Kreatívne a estetické pohybové činnosti: /10 hodín/

- žiak dokáže správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti, ktoré boli realizované vo výučbe,
- žiak dokáže ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách, ktoré boli realizované vo výučbe,
- žiak dokáže zladať pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukových signálom, hudbou,
- žiak dokáže uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

Psychomotorické cvičenia a hry: /10 hodín/

- žiak dokáže správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky,
- žiak dokáže ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách,
- žiak dokáže uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry,
- žiak pozná jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držanie tela, dýchania.

Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti: /8 hodín/

- žiak dokáže správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít,
- žiak dokáže ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách,
- žiak dokáže uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

3. Témy

3.1 Tematické celky (obsah formulovaný pre 1. a 2. ročník)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

	1.ročník	2.ročník
Kompetencia	Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.	Kompetencie nadväzujú na 1.ročník a sú rozšírené o tieto činnosti-elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností).
Vedomosti	-základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať, -poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať, -zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach	-upevňovať a rozvíjať základné vedomosti -elementárna terminológia – názvoslovie-gymnastických polôh, pohybov a cvičení -základné pravidlá atlet. a gymnastických cvičení
Schopnosti a zručnosti	-proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia), -osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, -osvojovanie si základov techniky behov, skokov, hodov, -na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí, vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.) .	-osvojovanie si základov techniky kotúľov, stojok, skokov
Postoje	-pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia, -správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu, využitie času na cvičenie a športovanie	-prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách

TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH)

(Tradičné aj netradičné hry)

	1.ročník	2.ročník
Kompetencia	Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, dodržiavať dohodnuté pravidlá, správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, spoznávať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.	-prejavovať pozitívny postoj k rôznym činnostiam
Vedomosti	-základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, -základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe, -poznatky o základných pravidlách realizovaných hier, -poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach, -zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách	-základné poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním, -základné poznatky o pravidlách hier realizovaných v 2.ročníku
• Schopnosti a zručnosti	-proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier, -osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním, -realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách, -osvojovanie si pravidiel vybraných hier	-upevňovanie a rozvíjanie schopností a zručností z 2.ročníka
Postoje	-pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka, -adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera	-dodržiavať fair play pri realizovaných hrách

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, rytmika, tanec)

	1.ročník	2.ročník
Kompetencia	Mať primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrno–umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom prirodzeného pohybu.	2.ročník nadväzuje na tieto kompetencie -upevnenie osvojených poznatkov a pohybových návykov, správneho držania tela
Vedomosti	-poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca, -poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky, -poznať správne držanie tela a jeho častí, pohyby tela v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom	-nácvik rôznych druhov štylizovanej chôdze a behu prostredníctvom motivácie, textov a hudobných rytmov
Schopnosti a zručnosti	proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo -orientačné a rytmické schopnosti, -veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností, -osvojovanie si základných rytmických cvičení -rozvoj tvorivej improvizácie, kreativity	-zvyšovanie kl'bovej pohyblivosti
Postoje	-pozitívne vnímať spojenie slova a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka, -pozitívne reagovať na partnerov v hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine	-prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie cvičenia)

	• _____ 1.ročník	_____ 2.ročník
Kompetencia	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, dýchanie, flexibilitu.</u> 	<u>-vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu</u>
Vedomosti	<p>-elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela) pri pohybovej činnosti,</p> <p>-správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí - poznať a vedieť pomenovať,</p> <p><u>-zásady bezpečnosti a hygieny pre zdravie</u></p>	<u>-rozvíjanie vedomostí z 1.ročníka</u>
Schopnosti a zručnosti	<p>-</p> <p>-proporcionálny rozvoj koordinačných pohybových schopností a flexibility,</p> <p>-vytváranie návyku správneho držania tela ,</p> <p>-vytváranie návyku vedomého parciálneho dýchania,</p> <p>-osvojovanie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť,</p> <p><u>-osvojovanie si pohybových aktivít zameraných na relaxáciu</u></p>	<u>-osvojovanie si základných psychomotorických cvičení v rôznych obmenách (spojenie zmyslového vnímania s kinestetickým v časovo – priestorových vzťahoch)</u>
Postoje	<p>-pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka,</p> <p><u>-formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu</u></p>	<u>-upevňovať postoje, vnímať prejavy svojho tela</u>

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(Turistika, sánkovanie)

	1.ročník	2.ročník
Kompetencia	Mať veku primerané osvojené zručnosti z pobytu v prírode -sad, park, lúka/ v zimnej prírode –sane, ľad.	Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z turistiky a sánkovania, vedieť ich

		primerane aplikovať v živote.
Vedomosti	<p>-turistika a pohyb v letnej prírode – elementárne poznatky o význame turistiky, pešia turistika a pobyt v prírode – základné zručnosti, informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,</p> <p>- pohyb v zimnej prírode – aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu, elementárne poznatky o význame sánkovania, základné pohybové zručnosti zo sánkovania, informácie o možnostiach aplikácie sánkovania vo voľnom čase</p>	-bicyklovanie, elementárne poznatky o bicyklovaní
Schopnosti a zručnosti	<p>-osvojovanie si základných zručností turistiky, sánkovania v rôznych obmenách,</p> <p>- rozvoj pohybových schopností prostredníctvom sezónnych pohybových aktivít ,</p> <p>-rozvoj kultúry pohybového prejavu, precítenie pohybu, interpretácia, kreativita,</p> <p>-realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí</p>	-rozvoj senzorických schopností – pociťovanie, vnímanie-zdokonaľovanie schopností a zručností
Postoje	<p>-pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,</p> <p>pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody</p>	<p>-vyvolávať príjemné pocity a nálady,</p> <p>-rozvíjať tvorivosť pri rôznych hrách</p>

3.2 Obsah formulovaný pre 3. ročník

Časová dotácia tematických celkov pre 3.ročník

Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti	30%	/20h
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	30%	/20h
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	15%	/10h

Psychomotorické cvičenia a hry	15% /10h
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	10% / 6h

Kľúčové kompetencie

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Kompetencie	-osvojenie základných lokomócií, poradových cvičení a elementárnych zručností z akrobacie nadväzuje na 1. a 2.ročník, poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život
Vedomosti	-schopnosť samostatného použitia základných povelov, lepšia komunikácia a využitie času, osvojená terminológia najfrekvencovanejších cvičení a činností, schopnosť jej použitia v rozhovore
Schopnosti a zručnosti	-rozvíjať techniku rýchleho a vytrvalostného behu, pochopenie taktiky pri vytrvalostnom behu(rozloženie síl), -schopnosť samostatnej pohybovej improvizácie
Postoje	-upevňovanie postojov nadobudnutých v 1. a 2.ročníku

TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH)

(Tradičné aj netradičné hry)

Kompetencie	-nadväzovať na 1. a 2.ročník,prejavovať schopnosť spolupracovať a rozvíjať zmysel pre kolektívnosť
Vedomosti	-primeraná schopnosť plniť hráčske funkcie, osvojenie si jednoduchých hier a to na úrovni dôkladného poznania pravidiel

Schopnosti a zručnosti	-rozvíjanie schopností a zručností z 1. a 2.ročníka, osvojenie si prípravných herných činností a základných herných činností jednotlivca
Postoje	-vedieť oceniť kvality súpera a zmieriť sa s prehrou

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, rytmika, tanec)

Kompetencie	-nadväznosť na 1. a 2.ročník
Vedomosti	-schopnosť samostatnej pohybovej improvizácie na hudobnú predlohu primerane, -rozvinutá tvorivosť a fantázia
Schopnosti a zručnosti	-osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách, rozvoj tvorivej improvizácie
Postoje	-upevňovanie sociálnych vzťahov v rodine

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie cvičenia)

Kompetencie	-osvojiť si techniku pohybov a jednoduchších cvičení zameraných na upevnenie správneho držania tela
Vedomosti	-nadväznosť na vedomosti z 1. a 2. ročníka, -názvy častí tela, názvy polôh častí tela
Schopnosti a zručnosti	-osvojovanie si dýchacích, naťahovacích, uvoľňovacích, rýchlostno – silových cvičení

Postoje	-naďalej formovať pozitívne vzťahy v skupinách, -vnímať prejavy svojho tela

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(Turistika, sánkovanie)

Kompetencie	-vytvoriť základnú predstavu o význame plávania, -osvojiť si elementárne vedomosti o jednoduchších formách letnej a zimnej turistiky
Vedomosti	-plávanie- elementárne poznatky o význame plávania, základné plavecké zručnosti, -korčuľovanie a pohyb na ľade, -elementárne poznatky o význame bicyklovania
Schopnosti a zručnosti	-osvojovanie si základných zručností z plávania, -realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí, v rôznych obmenách
Postoje	-pozitívny vzťah k prírode, -ochrana prírody

4. Stratégia vyučovania:

- didaktické a psychomotorické hry,
- cvičenia v prírode, turistika,
- diagnostické a klasifikačné metódy,
- frontálne a skupinové vyučovanie,
- ranné cvičenia a telovýchovné chvíľky,
- rekreačné využívanie prestávok,

- školské športové súťaže,
- motivačné, expozičné, fixačné metódy vyučovania s dôrazom na verbálnu komunikáciu

Pri vyučovaní telesnej výchovy by sa mali využívať nasledovné metódy, ktoré zefektívnia vyučovanie telesnej výchovy:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie,
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry, metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov,
- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy,
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru

a jednotlivé formy práce:

- ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšej činnosti),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- kurz základného plávania,
- škola v prírode (v rôznom ročnom období s aktívnym využitím sezónnych športových aktivít v prírode),
- cvičenia v prírode (2 x ročne v rozsahu po 4 hodiny v každom ročníku).

Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení pre žiakov zdravotne oslabených, nemôžeme realizovať povinné hodiny zdravotnej telesnej výchovy.

5. Učebné zdroje

- SIVÁK, J.: Metodická príručka, telesná výchova pre prvý stupeň ZŠ
- KALINKOVÁ, M. – BARÁTH, L.: Gymnastika pre deti a mládež
- Internetové stránky
- DVD zamerané na osvojenie techniky jednotlivých úkonov

6. Obsahový a výkonový štandard

6.1 Obsahový a výkonový štandard formulovaný pre 1. a 2. ročník ZŠ

TC:Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Obsahový štandard	1.ročník Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností). <u>Základné pojmy:</u> chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, rad, družstvo, skupina, čiara, niektoré povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, lavička, rebriny ap. – čo sa v objekte školy nachádza). <u>Základné poznatky:</u> zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch, základy techniky behov, skokov, základy správnej techniky gymnastických cvičení, poskoky, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia, <ul style="list-style-type: none"> • o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov. • <u>Základné pohybové aktivity:</u> -bežecká abeceda, beh – rýchly, skok do diaľky, kotúle – vpred, stojka na lopatkách
	2.ročník <u>Základné pojmy:</u> pozor, pohov, dvojrad, zástup, pochodové a nástupové útvary. <u>Základné poznatky:</u> -o význame poradovej prípravy pre bezpečnú a účelovú organizáciu, -o základných poveloch v poradovej príprave, -o správnej technike kotúľa vpred a jeho obmenách. <u>Základné pohybové aktivity</u> :-kotúľ vpred.

Výkonový štandard (požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií)	1.ročník Pomenovať niektoré základné lokomócie a nelokomočné základných akrobatických cvičení, pohyby, atletické disciplíny, cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
	2. ročník ~~Ukázať predvedenie niektorých základných lokomócií.~~ -vedieť ukázať správne prevedenie kotúľa, -vedieť uplatniť správne poradové cvičenia pri hrách, v súťažiach.

TC:Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

Obsahový štandard	1.ročník Oboznámiť sa s rôznym športovým ale i netradičným náčiním a spôsobmi manipulácie s ním, objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním. Byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj. <u>Základné pojmy:</u> pohybová hra, hráč, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), hracie náčinie (lopta, ap.), držanie lopty. <u>Základné poznatky:</u> o pravidlách realizovaných hier, -o význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo osvojovaných pohybových zručností, -o význame hier pre zábavu i zdravie. <u>Základné pohybové aktivity:</u> -hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním, -pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných), -pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, a pod).
	2.ročník

	<p><u>Základné pojmy:</u> ihrisko - hracia plocha, čiary - koncové, stredové, prihrávky, vedenie lopty</p> <p><u>Základné poznatky:</u> o organizácii hráčov, o počítaní skóre.</p> <p><u>Základné pohybové aktivity:</u> prehadzovaná.</p>
<p>Výkonový štandard</p> <p>(požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií)</p>	<p>1.ročník</p> <p>Poznať názvy hier realizovaných vo výučbe. Ukázať a uplatniť manipulácie s náčiním.</p> <p>Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, sneh) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).</p>
	<p>2.ročník</p> <p>Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.</p>

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

<p>Obsahový štandard</p>	<p>1.ročník</p> <p>Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný motív .</p> <p><u>Základné pojmy:</u> rytmika, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tvorivá improvizácia.</p> <p><u>Základné poznatky:</u></p> <p>- o význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností – akcent na správne držanie tela a pohybový prejav.</p> <p><u>Základné pohybové aktivity:</u></p> <p>-chôdza, beh, skoky, poskoky so zameraním na správne držanie tela,</p> <p>-pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka),</p> <p>-rytmické cvičenia spojené so slovom, vytlieskávaním, vydupávaním.</p>

	<p>2.ročník</p> <p><u>Základné pojmy</u> : tanečný krok, rytmus, tempo.</p> <p><u>Základné poznatky</u>: viď 1.roč.</p> <p><u>Základné pohybové aktivity</u>: rozvoj pohyblivosti, rozvoj obratnosti, rozvoj rovnováhy.</p>
<p>Výkonový štandard</p> <p>(požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií)</p>	<p>1.ročník</p> <p>Pomenovať základné gymnastické cvičenia.</p> <p>Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom.</p>
	<p>2. ročník</p> <p>Ukázať správne predvedenie rytmických cvičení realizovaných vo výučbe.</p> <p>Uplatniť prvky rytmiky v hudobno – pohybových, dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.</p>

TC:Psychomotorické cvičenia a hry

<p>Obsahový štandard</p>	<p><u>Základné pojmy</u>: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela.</p> <p><u>Základné poznatky</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -o význame pohybových aktivít pre zdravie žiaka, -o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu, -o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách. <p><u>Základné pohybové aktivity</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -koordinačné cvičenia a hry, -relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry.
<p>Výkonový štandard</p> <p>(požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú</p>	<p>Pomenovať základné polohy tela.</p> <p>Ukázať základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia.</p> <p>Uplatniť prvky psychomotoriky a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.</p>

z kompetencií)	
----------------	--

TC:Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

<p>Obsahový štandard</p>	<p>Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (turistikou, sánkovaním), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote.</p> <p><u>Základné pojmy:</u> turistika, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, sánky, sánkovacia dráha .</p> <p><u>Základné poznatky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -o význame otužovania sa ako významného prvku pri prevencii chorôb a upevňovaní zdravia, -pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období, -o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri sánkovaní a aktivít v prírode. <p><u>Základné pohybové aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa so zasneženým prostredím, guľovanie, -skoky do snehu z rôznych polôh, -chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu, -sánkovanie – základná manipulácia so saňami, chôdza, zjazdy, brzdenie jazdy.
<p>Výkonový štandard</p> <p>(požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií)</p>	<p>Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.</p> <p>Získať elementárne pohybové zručnosti z realizovaných sezónnych pohybových činností .</p> <p>Používať prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.</p>

6.2 Obsahový a výkonový štandard pre 3. ročník

TC:Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Obsahový štandard	<p><u>Základné pojmy</u>: základné povely poradovej prípravy, priestor, orientácia v priestore, šplhanie</p> <p><u>Základné poznatky</u>: základy techniky behov, skokov, hod loptičkou , základy správnej techniky gymnastických cvičení</p> <p><u>Základné pohybové aktivity</u>: beh – vytrvalostný, hod loptičkou, kotúľ- vpred, vzad, obraty, poskoky, rovnovážne výdrže.</p>
Výkonový štandard (požiadavky na spôsobilosti –vychádzajú z kompetencií)	<p>-vedieť správne technické prevedenie základných lokomócií ,</p> <p>-správne pomenovať základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, poradové cvičenia realizovať vo výučbe</p>

TC:Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

Obsahový štandard	<p><u>Základné pojmy</u>: spoluhráč, súper(protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, hokejka), gól, bod, vedenie lopty.</p> <p><u>Základné poznatky</u>: o správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier.</p> <p><u>Základné pohybové aktivity</u>: pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých).</p>
Výkonový štandard	<p>-aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,</p> <p>-využiť nacvičené zručnosti hier v rôznom prostredí a aplikovať ich v bežnom živote</p>

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

Obsahový štandard	<p><u>Základné pojmy:</u> tanec - jeho druhy, tanečný motív, krok - poskočný , prísunný.</p> <p><u>Základné poznatky:</u> akcent na správne a estetické držanie tela.</p> <p><u>Základné pohybové aktivity:</u> tanečná štylizovaná chôdza, rytmizované pohyby, napodobňovacie pohyby (zvierat, činnosti človeka) .</p>
Výkonový štandard	<p>-správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky, činnosti realizované vo výučbe,</p> <p>-vykonať na primeranej estetickej úrovni ukážky základných tanečných krokov</p>

TC:Psychomotorické cvičenia a hry

Obsahový štandard	<p><u>Základné pojmy:</u> upevnenie pojmov z 1. a 2. Ročníka.</p> <p><u>Základné poznatky:</u> o spôsoboch prípravy organizmu na vykonávanie jednotlivých druhov cvičení, o hygienických zásadách pri cvičení.</p> <p><u>Základné pohybové aktivity:</u> motivačné (zábavné hry), hry na rozvoj tvorivosti, hry s netradičným náčiním.</p>
Výkonový štandard	<p>-správne pomenovať základné polohy tela,</p> <p>-poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility</p>

TC:Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Obsahový štandard	<p><u>Základné pojmy:</u> plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, korčuľovanie.</p> <p><u>Základné poznatky:</u> o význame plávania, o otužovaní ,</p> <p>-o hygiene ,pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania v prírode .</p> <p><u>Základné pohybové aktivity:</u> hry zamerané na</p>
--------------------------	--

	oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientácia vo vode.
Výkonový štandard	-ukázať správne technické prevedenie elementárnych pohybových činností, -uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, ale i vo voľnom čase

Téma	Prierezová téma	Vzdelávacie stratégie
1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti	Ochrana života a zdravia	Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti, celkovej odolnosti organizmu.
2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	Dopravná výchova	Uplatniť zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke
3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Mediálna výchova	Dokázať vhodným spôsobom projektovať a prezentovať nacvičenú pohybovú štruktúru v rámci individuálnej, skupinovej činnosti.
4. Psychomotorické cvičenia a hry	Osobný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova	Rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznanie, sebaúctu, sebadôveru.
5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Environmentálna výchova Dopravná výchova	Rozvíjať spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a svojmu zdraviu. Vnímať zdravie a život ako najvyššiu hodnotu.

6.3 Obsahový a výkonový štandard formulovaný pre 4. ročník

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie

základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.

Základné pojmy: chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, mostík, trampolínka, lavička, rebriny ap. – čo sa v objekte školy nachádza).

Základné poznatky:

- zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch,
- základy správnej techniky behov, skokov, hodu loptičkou,
- základy správnej techniky gymnastických cvičení,
- o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov.

Základné pohybové aktivity:

- bežecká abeceda, beh – rýchly, vytrvalostný, skok do diaľky, hod loptičkou,
- kotúle – vpred, vzad, stojka na lopatkách, rovnovážne výdrže, obraty, poskoky, skoky na pružnom mostíku a trampolíne, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia.

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách.
- Uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

Základné pojmy: pohybová hra, hráč, spoluhráč, súper (protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, páka, hokejka ap.), gól, bod, prihrávka, strelba, vedenie lopty, držanie lopty, útok – útočník, útočná činnosť, obrana – obranca, obranná činnosť.

Základné poznatky:

- o pravidlách realizovaných hier,
- o správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier,
- o význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo osvojovaných pohybových zručností,
- o význame hier pre zábavu i zdravie.

Základné pohybové aktivity:

- hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním,
- pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných),
- pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých ap.),
- prípravné športové hry – zamerané na futbal, basketbal, hádzanú, volejbal, tenis.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry – výkonový štandard

- Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
- Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.
- Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.
- Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

Základné pojmy: rytmika, tanec – jeho druhy, tanečný krok, tanečný motív, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tanečná improvizácia.

Základné poznatky:

- o význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností – akcent na správne a estetické držanie tela, kultúrnosť (kultivovaný pohybový prejav).

Základné pohybové aktivity:

- tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,
- rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,
- pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka),
- pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy,
- tanečná improvizácia na základne naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosť – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.
- Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.
- Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.
- Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry – obsahový štandard

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia, poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Základné pojmy: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela.

Základné poznatky:

- o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,
- o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu,
- o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách.

Základné pohybové aktivity:

- koordinačné cvičenia a hry,
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry,

- aktivity zamerané na rozvoj dýchania,
- naťahovacie (strečingové) cvičenia,
- cvičenia na rozvoj flexibility.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.
- Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.
- Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové

činnosti – obsahový štandard

Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.

Základné pojmy: plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.

Základné poznatky:

- o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období,
- o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode,
- o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode.

Základné pohybové aktivity:

- cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode,
- skoky do vody z rôznych polôh,
- nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu,
- chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu,
- jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli,

- korčuľovanie – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch,
- lyžovanie – základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, zjazdy, brzdenie jazdy, oblúky.

- TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – výkonový štandard

- Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.
- Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách.
- Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

7. Hodnotenie predmetu

Predmet telesná výchova v 1.a 2. ročníku neklasifikujeme, v 3. a 4. ročníku klasifikujeme. Hodnotenie prebieha v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v sekcii Školský vzdelávací program. Žiak so zdravotným znevýhodnením plní ciele učebných osnov v predmete telesná výchova v rozsahu primeranom svojim predpokladom, jeho učebné výsledky sa hodnotia s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia. Výkony ostatých žiakov sa budú hodnotiť na základe výkonnostných tabuliek s prihliadaním na vek a pohlavie každého dieťaťa. Východiskovou formou hodnotenia je slovné hodnotenie výkonu a vedomosti žiaka na základe pozorovania predmetného úkonu – jeho úroveň osvojenia po častiach.

Názov predmetu	Environmentálna výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania ekologických procesov, ktorými sa riadi život na Zemi, geomorfologických a klimatických podmienok ovplyvňujúcich činnosť ľudí a ďalších živých organizmov. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote. Vedie k rozvoju aktívneho a pozitívneho vzťahu k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia vlastnou usilovnosťou, tvorbou a ochranou.

V procese optimalizácie a riešenia nastolených problémov na školách a prostredí, v ktorom žijeme je nevyhnutné akceptovať základné princípy:

- Učiť žiakov o životnom prostredí
- Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia
- Vychovávať žiakov pre životné prostredie

Proces

- Učiť žiakov o životnom prostredí - získané vedomosti pomáhajú rozvíjať vnímavosť žiakov a uvedomovať si problémy životného prostredia miestneho, regionálneho, národného alebo globálneho charakteru a významu.
- Vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia - rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy a rozhodovať na základe získaných skúseností zo životného prostredia školy a jej širšieho okolia.
- Vychovávať žiakov pre životné prostredie - rozvíjať pozitívne hodnoty a postoje žiakov, viesť ich k priamej účasti na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné uprednostňovať priame pozorovanie prírody, krátkodobé a dlhodobé pozorovanie rastlín a živočíchov a zveľaďovanie životného prostredia aktívnou pracovnou činnosťou žiakov, odhaľovať a riešiť ekologické problémy v životnom prostredí a iné. Priama účasť žiakov na riešení uvedených problémov je najlepším predpokladom utvorenia ich ochranárskych postojov.

Žiaci si majú uvedomiť, že ich terajší vzťah k životnému prostrediu ovplyvní kvalitu života každého z nich v budúcnosti. Výchova k ochrane životného prostredia vedie žiakov k úspore materiálov a energie a k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami. V školskom prostredí a jeho najbližšom okolí sa učebný predmet dotýka aj týchto oblastí:

- spotreba energie - najmä elektrickej (osvetlenie, video, DVD, TV) a vykurovanie;
- čistota tried a ďalších miestností - spotreba vody a saponátov;
- areál školy - výsadba stromov a kvetov, stavanie búdok pre vtákov
- spotreba materiálov - najmä papiera;
- odpad - triedenie odpadu, zber papiera.

Účinná realizácia predmetu v základných vyžaduje komplexný prístup zo strany učiteľa. Už v príprave na vyučovanie je potrebné stanoviť primerané a kontrolovateľné ciele pre každú tému učiva a urobiť optimálny výber metód a foriem práce. K didakticky najefektívnejším metódam predmetu patrí priame pozorovanie životného prostredia.

Ciele učebného predmetu

Cieľom predmetu environmentálna výchova je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality žiakov, ktoré ich vedú k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia.

Ciele sú zamerané na poznávanie súvislostí živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčasti celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Cieľom predmetu na I. stupni nie je rozvíjanie obsahu samostatných pojmov, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti.

Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj zvieratám v prírode.

Kľúčové kompetencie

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním najmä kľúčových kompetencií v oblasti prírodných vied žiakov:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka. Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, potravinových vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania. Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov

- v oblasti komunikačných schopností:
  - vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
  - vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
  - vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
  - zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
  - vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry.
  - vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

- v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:
  - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,
  - navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
  - rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
  - využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
  - predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

- v oblasti sociálnych a interpersonálnych kompetencií:
  - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
  - pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
  - prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

- v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:
  - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
  - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
  - využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky.

- kompetencie v oblasti riešenia problémov
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,
- rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

- v oblasti existenciálnych kompetencií
- vytvoriť si rebríček hodnôt na základe poznania krásy prírody
- dokázať sa postaviť za ochranu prírody aj napriek predsudkom iných ľudí

Výchovno-vzdelávacie stratégie

V základnej škole pri realizácii predmetu environmentálna výchova volíme také metódy, formy a prostriedky práce, ktoré rozvíjajú poznávacie schopnosti i sociálne zručnosti žiakov a súčasne prispievajú k pozitívnym emocionálnym zážitkom. K najviac využívaným metódam zaradíme: motivačný rozhovor a rozprávanie, vysvetľovanie, didaktické hry (práca s tajničkou), simulačné hry, súťaže, kvízy, ekohry, práca s literatúrou a textom (encyklopédie, pracovné listy). Formy práce: vyučovacia hodina základného, motivačného, fixačného alebo aplikačného typu, samostatná práca, skupinová práca, vychádzky, vyučovacia hodina v prírode, exkurzia, beseda, tvorba a prezentácia projektov. Podľa obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia školy možno využiť aj didaktickú techniku a materiálne prostriedky: PC, dataprojektor, DVD-prehrávač, CD-ROM + audio CD, rádio, interaktívna tabuľa, akryláty, modely rastlín, liehové preparáty živočíchov, vývesné tabuľa, obrazy rastlín a zvierat.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	prvý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ekosystémy / 15hod	Les Dažďový prales Pole Vodné plochy Ľudské obydlia	Les. Dažďový prales. Pole. Vodné útvary. Ľudské obydlia. Dedina- mesto.	Poznať význam lesov, dažďových pralesov, polí, vodných útvarov. Uviesť príklady rastlín a živočíchov v regióne a v širšom okolí v lesoch, na poliach, vodných tokoch a priehradách a v blízkosti ľudských obydlií. Negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života.
Ľudské aktivity a príroda / 6 hod	Doprava Odpady	Doprava a príroda. Odpady a príroda.	Uviesť druhy dopravy a ich zaťaž na prírodu v regióne. Zistiť množstvo odpadu v škole a jeho zloženie. Poznať jednotlivé zdroje odpadu. Vysvetliť pojem recyklácia odpadu. Zistiť triedenie odpadu v našej obci.
Praktické aktivity / 12hod		Starostlivosť o prírodu, čistota prírody v okolí Ekohry	Pozorovanie ekosystémov počas ročných období Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viest' žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	druhý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Svetlo a teplo / 4hod	Čo nám dáva slnko?	Svetlo a teplo v našom živote	Poznať význam svetla a tepla pre rastliny, živočíchy a človeka.
Voda / 6hod	Voda v prírode Ovoniavaj, počúvaj, ochutnaj. Znečistenie a ochrana vody	Voda v prírode – vlastnosti, význam, znečistenie Kolobeh vody. Znečistenie vody v okolí školy. Ochrana vody.	Poznať význam vody. Vlastnými zmyslami spoznať vlastnosti a zloženie vody. Pochopiť kolobeh vody. Uvedomiť si, prečo ochraňovať vodu.
Ovzdušie / 4hod	Čo dýchame?	Ovzdušie – význam, vlastnosti	Uviest' význam ovzdušia pre život na Zemi. Zdroje znečistenia ovzdušia a jeho dôsledky pre životné prostredie.
Pôda / 3hod	Čo je to pôda?	Význam a využitie pôdy. O čo prideme, keď zničíme pôdu.	Poznať význam pôdy pre život na Zemi. Uviest' spôsoby znečisťovania pôdy.
Poznaj a chráň rastliny a živočíchy / 6hod	Spoznávame a ochraňujeme rastliny a živočíchy	Rastliny a živočíchy v okolí školy. Načo nám slúžia. Liečivé rastliny. Prečo chrániť. Chránené rastliny. Chránené živočíchy.	Uviest' rastliny a živočíchy v okolí školy. Poznať rôzne druhy rastlín a živočíchov. Poznať význam liečivých rastlín. Pochopiť vzťah medzi organizmami. Pochopiť význam ochrany rastlín a živočíchov. Uviest' chránené rastliny a živočích na Slovensku a v našom okolí.
Praktické aktivity / 9hod		Starostlivosť, čistota o triedy a okolie školy Ekohry	Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viest' žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	tretí

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pôda / 3 hod	Pôda – naša daryňa	Význam a využitie pôdy. Produkty, ktoré poskytuje pôda .	Poznať význam pôdy pre život na Zemi. Uviesť spôsoby znečisťovania pôdy odpadovými skládkami, priemyslom a poľnohospodárstvom. Vedieť čo všetko nám poskytuje pôda.
Svetlo a teplo / 3hod	Slnko – svetlo a teplo	Svetlo a teplo v našom živote	Poznať význam svetla a tepla pre rastliny, živočíchy a človeka.
Voda / 6hod	Voda v prírode Znečistenie a ochrana vody	Voda v prírode – vlastnosti, význam, znečistenie Kolobeh vody. Znečistenie vody v okolí školy. Ochrana vody.	Poznať význam vody. Vlastnými zmyslami spoznať vlastnosti a zloženie vody. Pochopiť kolobeh vody. Uvedomiť si, prečo neznečisťovať vodu.
Ovzdušie / 3hod	Vzduch okolo nás?	Ovzdušie – význam, vlastnosti. Zloženie vzduchu.	Uviesť význam ovzdušia pre život na Zemi. Vedieť zložky ovzdušia. Zdroje znečistenia ovzdušia a jeho dôsledky pre životné prostredie.
Chránené rastliny a živočíchy / 6 hod	Spoznávame a ochraňujeme rastliny a živočíchy	Rastliny a živočíchy v okolí školy. Význam rastlín a živočíchov. Liečivé rastliny. Ochrana rastlín a živočíchov.	Pochopiť význam ochrany rastlín a živočíchov. Poznať význam liečivých rastlín. Uviesť chránené rastliny a živočích na Slovensku a v našom okolí.

Praktické aktivity / 12 hod		Starostlivosť, čistota tried a okolia školy Ekohry	Pozorovanie ekosystémov počas ročných období Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viesť žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.
------------------------------------	--	---	--

Obsah vzdelávania

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Lesný ekosystém / 6hod	Lesy – pľúca Zeme	Význam lesa. Zloženie lesa. Lesy v našom okolí.	Vedieť význam lesov. Pochopiť súvislosť lesa spojeného s človekom. Poznať lesy v našom okolí.
	Prales	Význam pralesa	Vedieť čo nám poskytuje prales. Vymenovať kde sa pralesy nachádzajú.
Vodný ekosystém / 6hod	Rieka, potok, jazero...	Význam vody pre človeka a organizmy. Vodné útvary na Zemi. Voda v okolí našej školy. Čistota vody.	Vedieť význam a využitie vody. Vedieť rozdeliť vodné útvary. Poznať aké vodné útvary sa nachádzajú v okolí školy a vedieť ich pomenovať. Viesť k ochrane vody.
Kultúrne správanie sa v prírode / 2hod	Hlavné zásady kultúrneho správania sa v prírode	Správanie sa v prírode.	Vedieť hlavné zásady správania sa v prírode. Vedieť prečo nesmú rušiť zvieratá, neničiť zeleň.

Ochrana prostredia / 8hod	Chránené rastliny Chránené živočíchy Liečivé rastliny	Čo je to ochrana rastlín a živočíchov. Druhy chránených rastlín a živočíchov. Ochutnávka bylinkových čajov.	Poznať rôzne druhy rastlín a živočíchov. Poznať význam liečivých rastlín. Pochopiť vzťah medzi organizmami. Pochopiť význam ochrany rastlín a živočíchov. Uviest' chránené rastliny a živočích na Slovensku a v našom okolí.
Odpady / 4hod	Druhy odpadov Separovanie a recyklácia	Rozdelenie odpadov. Druhotné využívanie surovín (odpadov). Triedenie odpadov	Vedieť vymenovať druhy odpadov a kde takýto odpad vzniká. Pochopiť význam opätovného využívania odpadov a ich triedenie.
Praktické aktivity / 7hod		Starostlivosť, čistota o triedy a okolie školy Ekohry	Pozorovanie ekosystémov počas ročných období Udržiavanie a kontrola čistoty tried a areálu. Viesť žiakov k spolupráci, upevňovať teoretické vedomosti.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

Námety a úlohy pre vyučovanie ekológie, prírodopisu a biológie na osemročných gymnáziách a základných školách, encyklopédie

Didaktická technika:

dataprojektor , PC, magnetická tabuľa, interaktívna tabuľa

Materiálne výučbové prostriedky :

čerstvý a suchý rastlinný materiál, herbárové položky, nástenné obrazy, modely, akryláty, atlasy, obrazový materiál, mikroskop, mikroskopické preparáty.

Ďalšie zdroje : internet, náučné filmy, výukové CD nosiče

Kritériá hodnotenia

Hodnotenie na I. stupni bude uskutočňované klasifikáciou i slovným hodnotením. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Odporúča sa pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom. Hodnotenie bude prebiehať podľa metodických pokynov z mája č.22/2011

Prierezové témy

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Environmentálna výchova- ENV

Mediálna výchova - MEV

Multikultúrna výchova – MUV

Ochrana života a zdravia - OŽZ

Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - REV

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - TPP

Názov predmetu	Regionálna výchova
Škola	Základná škola s materskou školou Žabokreky nad Nitrou
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Tradičná ľudová kultúra na Slovensku predstavuje živé a hodnotné kultúrne dedičstvo. Utvorili ho generácie príslušníkov slovenského národa, národnostných menšín a etnických skupín. K multikultúrnej rozmanitosti prispeli aj regionálne rozdiely, ktoré sa utvárali v rôznych prírodných podmienkach, v odlišnom pracovnom zameraní a náboženskom vyznaní obyvateľov našej krajiny. Daná kultúrna rozmanitosť je hodnotou, ktorú treba uchovať pre nasledujúce generácie, je základom našej kultúrnej identity, patriotizmu a vzdelanosti, občianskej súdržnosti a porozumenia medzi národmi.

Regionálna výchova v primárnom vzdelávaní vychádza z tradícií ľudovej kultúry obce, regiónu, jej prvky majú veľký význam aj v mravnej a estetickú výchove a rozvíjaní talentu vo všetkých druhoch umenia. Cieľom je pripraviť podmienky na ochraňovanie a podporu tradičnej ľudovej kultúry, jej uchovanie a zvýšenie úcty a posilnenie vedomia spoločnosti v jej význame. Zaistiť trvalú podporu rozvoja integrovanej osobnosti, talentov a zručností žiakov v súčinnosti s úlohami miestnej a regionálnej kultúry.

Regionálna výchova nadobúda v edukačnom prostredí základnej školy čoraz väčšie uplatnenie s potrebou rozvíjať dieťa podnetmi jednoduchšími k zložitejším, rozvíjať osobnosť dieťaťa prirodzene v najbližšom prostredí, ktoré najintenzívnejšie ovplyvňuje jeho myslenie, cítenie a konanie. Pre realizáciu procesu oboznamovania žiakov s ľudovými tradíciami regiónu je potrebné oživovať, rozvíjať a zachovávať kultúrne tradície na regionálnom princípe. Hlavným cieľom je utváranie regionálneho povedomia so špecifikami orientácie na minulosť, súčasnosť a budúcnosť.

Významnou súčasťou **regionálnej výchovy** sú ľudové tradície ako slovesný a hudobno-vokálny folklór, či tradície sviatkov. Pre kvalitné poznávanie je potrebná systémovosť s prehĺbovaním systému regionálnej výchovy a aspektu obsahového a procesualného.

Regionálna výchova je v edukácii dôležitá z hľadiska daného regiónu okrem kognitívnej zložky majú regionálne prvky aj emociálny náboj a v obsahu vzdelávania aj metodologický význam. Žiaci sa učia uvedomelému poznávaniu, ktoré podnecuje rozvoj myslenia, účinne pomáha aj pri rozvíjaní vyjadrovacích schopností.

Regionálna výchova v edukačnom procese má tiež neodmysliteľné miesto v socializácii intencionálnej oblasti. Jej rozmer je celostný, v čom sa prejavuje aj ďalšia edukačná hodnota. Sú to predpoklady pre integráciu vzdelávacieho obsahu vyučovacích predmetov. Regionálny obsah, jeho edukačný potenciál má charakter živej pôsobnosti v edukačnom procese, kde sa odrážajú v činnostiach učiteľa formy, metódy a prostriedky, v ktorých žiak činnosťne prežíva daný obsah. Z regionálneho obsahu vychádzajú i edukačné metódy s akcentom na formatívnu funkciu.

Regionálna výchova v prirodzenom prostredí je významným prostriedkom zámerného spoznávania regiónu s cieľom vytvárania si pozitívneho vzťahu k jeho

prírodným a kultúrnym hodnotám, najmä upevňovanie národného povedomia žiakov. V poznávaní regiónu, jeho prírodných krás, ako i v oživovaní a zachovaní kultúrnych, duchovných a historických hodnôt regiónu má nezastupiteľné miesto práve základná škola. Aplikovať prvky regionálnej výchovy v edukačnom procese je možné pomocou didaktických metód a organizačných foriem práce.

Štátny vzdelávací program primárneho vzdelávania apeluje na stimulovanie poznávacej zvedavosti jedincov, z pozorovania zážitkových aktivít spojených s ich životom s jeho bezprostredným kultúrnym a prírodným prostredím. Prvky regionálnej výchovy sa prelínajú všetkými výchovno-vzdelávacími oblasťami a integrujú sa v prierezových témach. Využívame poznatky zo skúseností žiakov. Školské prostredie je otvorené i pre spoluprácu s mimoškolským prostredím, rôznymi inštitúciami pre rôzne aktivity i podnety. Efektívne sú i rôzne stretnutia, koncerty s významnými osobnosťami, umelcami regiónu, ktorí môžu poskytnúť poznatky z minulosti regiónu, zo svojej tvorby môžu sprostredkovať špecifiká miestnej kultúry. Využitie rôznych kreatívnych metód napomáha k rozvoju kognitívnych i nonkognitívnych funkcií, ktoré sú zamerané na prežívanie, zážitkovosť, vyjadrovanie citov a pocitov v edukácii. Kreatívne metódy formujú u žiakov kritické myslenie a nenásilným spôsobom pomáhajú získané poznatky pretransformovať na trvalejšie vedomosti. Tým sa učí slobodne vyjadrovať svoje názory, argumentovať a posudzovať.

Predmet **Regionálna výchova** je interdisciplinárnym, používa prvky už existujúcich povinných predmetov ako sú prírodoveda, vlastiveda, výtvarná aj hudobná výchova a veku primeraným spôsobom zoznamuje žiakov s realiami ich mikroregiónu a regiónu. Žiakov vedieme nielen k tomu, aby získali základné vedomosti o svojom najbližšom a širšom okolí a osvojili si základné zručnosti k poznávaniu okolitého prostredia, ale aj k tomu, aby si osvojili základné kultúrne, sociálne a ekologické postoje a návyky, či výtvarné zručnosti. Podmienkou úspešného učenia je získanie žiakov pre učebnú činnosť nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešenia problému, objaveného postupu riešenia a zhotovenia netradičného výtvarného výrobku

Ciele predmetu

Cieľom predmetu regionálna výchova je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse svojho regiónu, prírody, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- a) morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítania,
- b) odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie si vedomostí v poznávaní kultúrnych hodnôt,
- c) psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách vzniknutých situácií.

V procese edukácie regionálnej výchovy sú stanovené ciele:

- saturovať kognitívne potreby (potreba získavať nové informácie),
- naučiť žiakov vyhľadávať zdroje informácií, triediť ich podľa dôležitosti (literatúra, internet, bezprostredný kontakt) a spracovávať ich
- naučiť žiakov pracovať s literatúrou, encyklopédiou a informačnými technológiami
- tvoriť vlastné výrobky, prezentovať a vystavovať ich
- naučiť žiakov aktívne počúvať, diskutovať k danému problému, nebať sa povedať svoj názor, argumentovať
- naučiť žiakov pracovať v tíme (skupinová práca)
- naučiť žiakov všímať si okolie, pozorovať a vhodne sa správať, ochraňovať okolie a prírodu.

Obsah predmetu

1. **Môj rodný kraj**
2. **Objavujeme Slovensko**
3. **Tradičná ľudová kultúra**

1. tematický celok: **Môj rodný kraj**

Témy:

- moja rodina,
- škola, okolie školy,
- obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť),
- rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta,
- tradičné regionálne zvyky, obyčaje,
- kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta,
- regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny,
- významné osobnosti regiónu,
- prírodné krásy regiónu,
- náučné chodníky v regióne,
- chránené rastliny a živočíchy na území regiónu,
- minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu,
- tradičné produkty a zamestnania v regióne,
- umelecké produkty, tradičné ľudoumelecké remeslá regiónu,
- miestne a regionálne jazyky.

2. tematický celok: **Objavujeme Slovensko**

Témy:

- spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií
- spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku
- výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra)
- flóra a fauna na Slovensku,
- chránené územia na Slovensku,
- ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudové remeslá z regiónov Slovenska
- geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty a i.,
- významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska.

3. tematický celok: **Tradičná ľudová kultúra**

Tradičnú ľudovú kultúru vnímame ako formy kultúrneho prejavu podporujúcu zachovanie kultúrnej identity. **Kultúrnu identitu** chápeme ako **súhrn postojov, návykov, tradícií, hodnôt, interpretácií a sebainterpretácií, spôsobov myslenia, cítenia a konania** (vzorcov správania), ktoré charakterizujú organizovanú skupinu ľudí, jej kolektívnym, spoločným výtvorom.

Tradičná ľudová kultúra je súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach. Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním a v podstatne menšej miere písomnou formou.

Tradičná ľudová kultúra ako ucelený a živý systém zanikala postupne s modernizáciou spoločnosti, jej javy sa stali **zdrojom kultúrnej a spoločenskej identity**, zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, nástrojom tolerancie, občianskej súdržnosti a porozumenia medzi národmi. Je súčasťou materiálneho a duchovného bohatstva Slovenskej republiky. Uchováva sa ako prejav lokálneho, regionálneho alebo kultúrneho dedičstva Slovenska.

Témy:

a) **Tradičná hmotná kultúra:**

- ľudové staviteľstvo,
- domáce a tradičné remeselné výrobky,
- tradičné remeslá (ich história),
- produkcia potravín a strava,
- odev (kroje na dedine),
- výtvarné umenie a i.,

b) **Tradičná nehmotná kultúra:**

- ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia),
- interpretačné umenie (ľudová hudba, piesne, tance, hry),
- spoločenské praktiky, zvyky,
- rituály a slávnostné udalosti,
- tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné)
- zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom,
- folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudskej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné)

Tematické okruhy

2. Prírodné a historické pamätihodnosti mojej obce

Témy:

- spoznávanie prírody vo svojom regióne, využitie poznatkov vo vyučovacom procese
- spoznávanie stavebných pamiatok v regióne, obci, poznatky výtvarne spracovať
- návšteva múzea, poznávanie histórie
- hudobná a výtvarná kultúra, prezentácie
- ľudové remeslá regiónu
- osobnosti regiónu

3. Rozvíjať cit ku kráse ľudového umenia

Témy:

- poznávať hodnoty ľudových tradícií (povesti, rozprávky, tradičné sviatky)
- oboznámenie sa s ľudovoumeleckou výrobou vo svojej obci
- oboznámenie sa s regionálnym ľudovým tanečným a speváckym prejavom
- nacvičenie pesničky, prípadne tanečného prvku
- výtvarné stvárnenie predmetov z prírodných materiálov s regionálnymi ľudovými prvkami (handrová bábika, bábika zo šúpolia, tkanie, maľovanie kraslíc, práca s drôtom /prútím/,pečenie, modelovanie z hlíny, odlievanie zo sadry...)
- tvorba projektov a portfólii na preberanú tému

Metodické východiská predmetu

Etapy a priebeh činnosti

1. Oboznámenie sa s témou regionálnej výchovy.
2. Zhromažďovanie zdrojov získavania informácií.
3. Získavanie informácií z literatúry, internetu, pomocou hry, besedy, videonahrávky.
4. Riešenie problémových a tvorivých úloh, tvorba projektov.
5. Prezentácia projektov a zhotovených výrobkov.
6. Exkurzie, vychádzky.
7. Spolupráca s Jednotou dôchodcov

Metódy práce žiakov:

1. Samostatná alebo skupinová práca.
2. Riešenie problémových a tvorivých úloh.
3. Hry, objavovanie, skúmanie.
4. Experimentovanie, pozorovanie.
5. Indukcia, analýza, syntéza, generalizácia, argumentácia.
6. Tvorba projektov a výrobkov, samostatne i v skupinách.
7. Besedy, exkurzie

Učebné osnovy pre tretí a štvrtý ročník

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	 tretí

Tematický celok (časová dotácia)	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Môj rodný kraj (10)	Moja rodina, obec,	Príbehy z knihy Žabokreky nad Nitrou.	Získať základné informácie o obci, Založenie portfólií
	Naša obec- história, doba kamenná	Vyhľadať informácie na internete, v knihe, vychádzka na Tehelne- miesta nálezu	Poznať príbehy, legendy ... obsahy, Vychádzka
	Veľká Morava	Vyhľadať informácie na internete, navšteva múzea v Topoľčanoch.	Oboznámiť sa s osobnosťami, ktoré sa narodili a pôsobili v obci
	18. storočie	Rozvoj obce v 18. storočí	
	Obchod, remeslá, priemysel	Získavanie informácií z internetu, z knihy Žabokreky nad Nitrou, z rozprávania starších občanov	Portfólium – spracovanie informácií
	Školstvo	Druhy škôl v našej obci	Poznať miesta, kde sa nachádzali školy v minulosti v našej obci
	Historické stavebné pamiatky v obci	Vyhľadávanie fotografií, výtvarné spracovanie pamiatok	Poznať miesta, kde sa nachádzajú historické miesta v Žabokrekoch nad Nitrou a Ostratice.
	Významné osobnosti našej obce a regiónu	Vyhľadanie známych osobností z obce i regiónu, Valentín Beniak, Ľ. Štúr	Oboznámiť sa s osobnosťami, ktoré sa narodili a pôsobili v obci a blízkom regióne
	Vývoj erbů	Prečítanie vývoja vzniku erbů z kroniky	Poznať znaky, ktoré

	a pomenovanie obce	obce, výtvarné spracovanie	má náš erb.
	Spoločenské organizácie v obci	Získavanie informácií z knihy Žabokreky nad Nitrou. Prezeranie fotografií	Poznať organizácie, ktoré pôsobili a pôsobia v našej obci.
	Tradičné ľudové remeslá	Oboznámenie sa s tradičnými remeslami,	Modelovanie výrobkov v umeleckej dielni v Bieliciach- hlinený džbán
Tradičná ľudová kultúra(18)		<i>Spoznávanie susedných obcí</i>	
	Tradičná nehmotná kultúra Tradície spojené s náboženskými sviatkami.	Advent –príslovia pranostiky, porekadlá- vyhľadávanie.	Spracovanie poznatkov do portfólií
	Tradičná nehmotná kultúra Tradície spojené s náboženskými sviatkami.	Tradičné vianočné ozdoby, čítanie	Poznať ako sa slávil sviatky v minulosti, vyzdvihnúť skromnosť
	Tradície spojené s náboženskými sviatkami.	Vianočné zvykoslovie a koledy.	Program pre rodičov

Tradičná ľudová kultúra	Tradičná nehmotná kultúra Ústne tradície a prejavy vrátane jazyka – ľudová slovesnosť	Príslovia, pranostiky, porekadlá Vyhľadávanie	Poznať význam a pôvod ľudovej slovesnosti
	Tradičná nehmotná kultúra Ústne tradície a prejavy vrátane jazyka – ľudová slovesnosť	Príslovia, porekadlá ... zapísanie do portfólií	Poznať najznámejšie príslovia, porekadlá a pranostiky
	Tradičná hmotná kultúra produkcia potravín a strava	Tradičné ľudové jedlá a ich príprava	Zbierka receptov
	Tradičná hmotná kultúra produkcia potravín a strava	Tradičné ľudové jedlá a ich príprava	Praktické činnosti
	Tradičná hmotná kultúra produkcia potravín a strava	Tradičné ľudové jedlá a ich príprava	Praktické činnosti
	Tradičná nehmotná kultúra	<i>Fašiangy v regióne</i> <i>Zvyky a obyčaje</i>	Poznať zvykoslovie tohto obdobia
	Tradičná nehmotná kultúra	<i>Fašiangy v regióne</i> <i>Zvyky a obyčaje</i>	Spracovanie poznatkov do portfólií
	Tradičná hmotná kultúra	<i>Fašiangové masky – poznávanie, výber</i>	Výtvarné spracovanie
	Tradičná hmotná kultúra	<i>Fašiangové masky – dokončovanie</i>	Prezentácia masiek, výstavka
	Tradičná nehmotná kultúra Tradície spojené	<i>Veľká noc, zvyky a obyčaje</i> <i>Prezentácia</i>	Spracovanie poznatkov do portfólií

	s náboženskými sviatkami	Veľkonočné zvyky a tradície	
	Tradičná hmotná kultúra	Kraslice Ozdobovanie rôznymi technikami	Poznať viaceré techniky
	Tradičná hmotná kultúra	Kraslice Ozdobovanie rôznymi technikami	Poznať viaceré techniky
	Tradičná nehmotná kultúra	<i>Stavanie májov</i> Tradície v obci	Spracovanie poznatkov do portfólií
	Ľudové remeslá (košíkárstvo, drotárstvo)	Práca s prútím, drôtom	Zvládnuť techniku pletenia - košík
	Tradičné ľudové remeslá	Oboznámenie sa s tradičnými remeslami,	Modelovanie výrobkov v umeleckej dielni v Bieliciach- hlinený džbán
Objavujeme Slovensko	Spoznávanie blízkeho regiónu	Spoznávanie susedných obcí ,práca	Pozná susedné obce a vie určiť aspoň jednu ich zvláštnosť alebo pamätihodnosť.
	Spoznávanie prírody, chránené oblasti.náučný chodník..	s internetom, vychádzky, exkurzie	Doplňovanie portfólií, poznať chránené lesy, rastliny a zvieratá. Cesta náučným chodníkom Kulháň-Duchonka
	Hrady a zámky v našom regióne	Vyhľadať miesta v blízkom okolí pomocou internetu, kníh.	Poznať miesta, kde sa nachádzajú hrady v našom regióne.exkurzia na

			Uhrovské podhradie
	Spoznávanie krás nášho Slovenska	Koncoročný výlet	Citové zážitky

Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín ročne
Ročník	štvrtý

Ročník : štvrtý			
Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonnový štandard
Môj rodný kraj	<p>– obec, mesto, v ktorom žijem, región</p> <p>Spoznávanie blízkeho regiónu</p>	<p>poloha, história súčasnosť rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce,</p> <p>– tradičné regionálne zvyky, obyčaje,</p> <p>-kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta,</p> <p>-regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny, – významné osobnosti regiónu, – prírodné krásy regiónu, – náučné chodníky v regióne, – chránené rastliny a živočíchy na území</p>	<p>-vedieť dôležité údaje o obci zo súčasnosti, ale aj z rozprávania starých rodičov z rozprávok a príbehov</p> <p>-poznať tradičné zvyky obce minulosti a porovnať zo súčasnosťou</p> <p>- vedieť kde sa nachádzajú pamätihodnosti obce</p> <p>A vedieť o nich nejaké informácie</p>

	<p>Kultúrne pamätihodnosti regiónu</p>	<p>– ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudové remeslá z regiónov Slovenska</p> <p>– významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska</p>	<p>známe hrady a zámky</p> <p>Poznať chránené územia v širšom regióne</p> <p>Poznať ľudové piesne výrazných regiónov</p> <p>Poznať remeslá, aké boli na Slovensku</p> <p>Poznať aspoň dve osobnosti v oblasti kultúry a histórie Slovenska</p>
	<p>Osobnosti regiónu</p>		
<p>3. Tradičná ľudová kultúra</p>	<p>Tradičná hmotná kultúra:</p> <p>Tradičná nehmotná kultúra</p>	<p>– ľudové stavitelstvo,</p> <p>– domáce a tradičné remeselné výrobky,</p> <p>– tradičné remeslá (ich história),</p> <p>– produkcia potravín a strava,</p> <p>– odev (kroje na dedine),</p> <p>– výtvarné umenie a i.,</p> <p>– ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia),</p> <p>– interpretačné umenie</p>	

		<p>(ľudové hudba, piesne, tance, hry), – spoločenské praktiky, zvyky, – rituály a slávnostné udalosti, – tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné) – zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom, – folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné)</p>	<p>Poznať ľudové piesne, prílovia, porekadlá</p> <p>Naučiť sa kroky ľudových tancov napr. čardáš</p> <p>Poznať detké hry a rituály</p> <p>Poznať zvyky spojené z Vianocami, Veľkou Nocou, fašiangami, Sv. Mikuláš, pálenie Moreny, Jánske ohne</p> <p>Poznať známe folklórne festivaly poriadané na Slovensku</p>
--	--	---	---

Výstup (Cieľové kompetencie)

Vyučovaním regionálnej výchovy v 4. ročníku základnej školy žiak získa predpoklady na rozvoj vzťahu ku svojej obci, cit na vnímanie krásy prírody, ľudového umenia a spoznávanie kultúrnych pamiatok. Prostredníctvom autentických skúseností získaných z manuálnych činností (výtvarných, pracovných), bude rozvíjať u žiakov duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantáziu, tvorivosť), vedomosti (poznávať hodnoty ľudských tradícií) a postoje (formovať u žiakov vlastný názor). Veku primeraným spôsobom je žiak oboznamovaný s reáliami regiónu.

Výstup samostatnej, skupinovej práce

1. tvorivé úlohy (vlastné výrobky)
2. mapa kreslenia vlastných poznatkov vo vybranej lokalite – rastliny, živočíchy
3. projekt zvolenej témy
4. zbierka zvykov
5. fotoalbum
6. reklamné upútavky alebo plagáty o regióne

Prierezové témy:

Environmentálna výchova ENV

Mediálna výchova MED

Multikultúrna výchova MUV

Osobnostný a sociálny rozvoj OSR

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti TPP

Hodnotenie vzdelávania

Na hodine regionálnej výchovy hodnotíme známku a slovnými oceneniami počas vyučovacích hodín, hodnotenie jednotlivcov alebo prácu v skupinách. Žiaci budú mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im aktivity a vyučovacie hodiny páčili, v čom by uvítali zmenu.